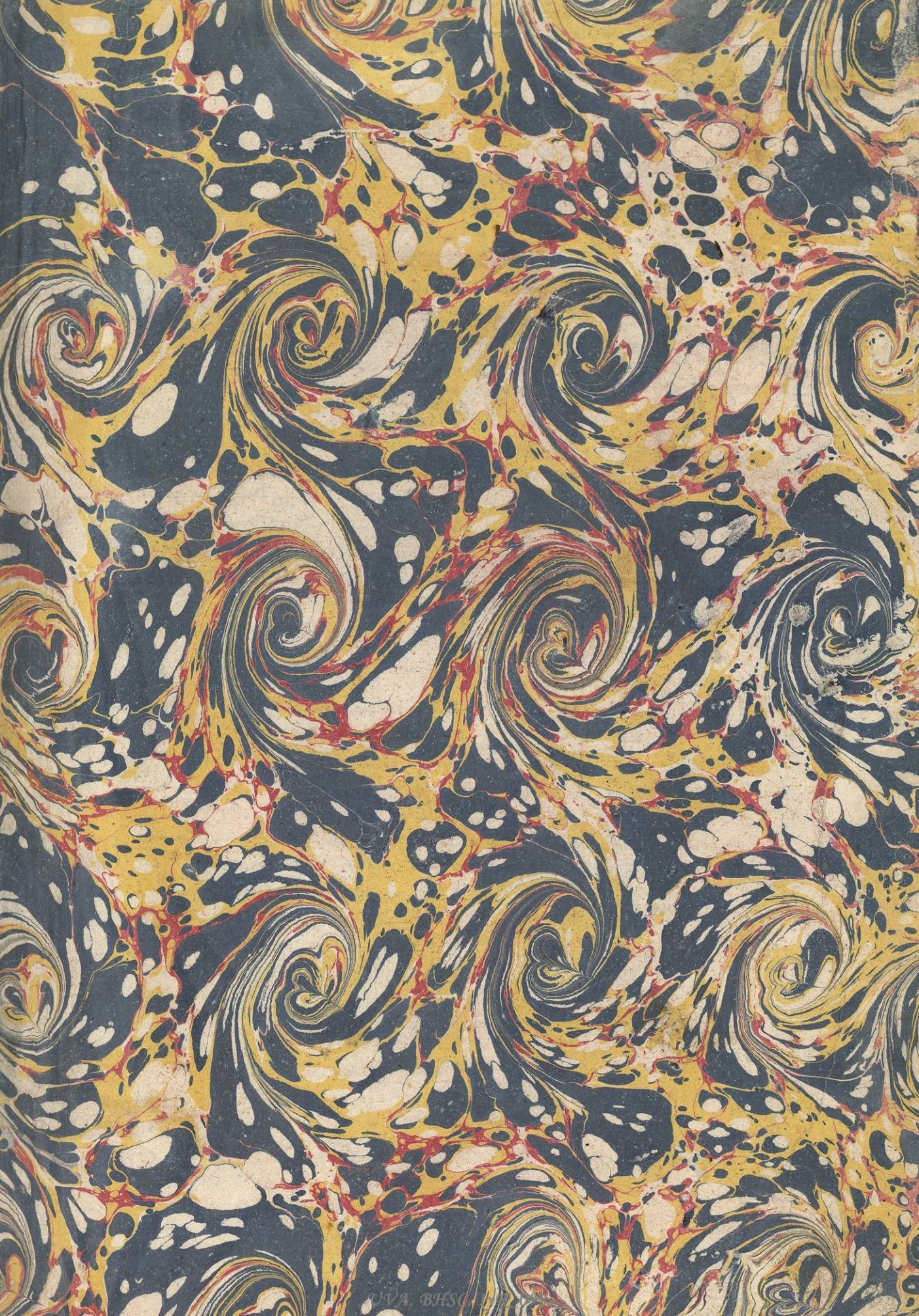

Cruz
92

227

2300

327

92

PII. II. PONTIFICIS MAXIMI. HISTORIA RERVM VBIQVE GESTARVM. CVM LOCORVM DESCRIPTIONE NON FINITA ASIA MINOR INCIPIT.

QUAE SIVE PRIUATIM: SIVE PUBLICE CALŪNIÆ SUBIACĒT: nec diuinis opibus maledica līgua parit: tantū sibi hūanus arrogat intellectus. qđ nos speremus historiā: cū ueterū aliquorū stūpīdiorum temporū tradituri? An fugiet labore nostrū malignus īterpres! Minime quidē nec tantū nobis arrogam⁹. Vnde hoc īquiēt ociū pontifici maximo: qđ ī scribēdo tempus absumpsit: christianę plebi detraxit. Cur non utilius sese exercuit! Tēpora nostra & res uulgo notas inculcat. Quae fructus? Quę legēdi uoluptas! nec uera prodit: nec prodita ita exornat: ut auditorem delectēt. Verum qui scripta nostra fastidit: prius legat: deinde uituperet. Non ingentia solum facta: sed tenuia quoque nouisse sepe ex usu fuit. Nec tempora nostra non admirāda minoribus uidebūť. Quod si lectore scribētis elegātia non tenebit: uarietas rerū & nouitas abire nō sinet. Nec liber tam ineptus est: qui nō afferat aliquid emolumentī. Nec nos falsa pro ueris astruemus: scientes nil tam contrariū esse historię qđ mēdaciū. Nugas in fabulis: in historia uerum querimus & feriū. Nec nos plebem suo tempore fraudauimus qui nec rem diuinam negleximus: nec consistoria seu publica seu secreta prętermisimus: nec supplices audire contēpsimus: Sed nostrū senium sua quiete priuauimus: ut ea memoria mādaremus: quę digna cognitu nostra pertulit ētas: cum breui ueterum recensione. Nocturni sunt hi labores. Nam quę somno debebātur horarū maximā partem scribendo consumpsimus. Fatemur: melius suas uigilias expendisset alius: sed dandum fuit aliquid menti: quę his lucubrationibus oblectata est. Nec nos latet Damasos: Gregorios: Leones: Bonifacios: Innocētios & alios quamplures ex nostris antecessoribus lōge utilius ocio

a z

*Es de la libreria del
Colegio de San Juan de
Santos*

fuo fuisse usos: Sed neq; hoc nostrum nō frugi est. Historiam enim tenuimus: quā nostri maiores uitę magistram appellarunt. Nec ab re siquidem prudentia est: quę uitam ducit. Prudentiam uero multarū & magnarum rerum cognitio parit: quā nemo inter scriptores melius historico tradit. Sed quid contendim⁹ tanq̄ maledicis occurfuri clausurę ora: frustra nitimur: & in dextro & in sinistro latrat itinere canes. Nullus uita sine reprehensione cucurrit. Cōmunem sortem equo ante ferre decet. Quodcunq; de nobis iudicium fuerit non inuiti subibimus: quando in hac historia neq; optimorum speramus laudē: neq; pessimorum timemus uiruperium: neq; qui nobis dante rit id glorię assequetur: ut omnes ei consentiant: & fortasse futura etas id approbabit: qđ nostra reiecerit. scribendi ordo hic erit. ¶ Quę per nostrū eū gesta sunt memoratu digna quātū cognouimus enarrare curabimus: prisca nōnulla premittētes: quę uel cognitionem maiorem rerum uel ornatum afferant.

Digeremusq; singula per sua loca & ab oriētali plaga faciemus initium per medias prouicias narratione deducta ad occidentes nostrasq; oras remeabimus. De locorum gentiumq; natura & situ quę uidebuntur necessaria inferentes. Et quoniam rerum quas scribimus quasq; mortales agitant. Campus est ipse terrarum orbis quatenus colitur cū interiectis: & circumfusis aquis: pauca de ipso in communi attingentia sunt prius q̄ partes eius: & locorum historiam aggrediamur.

Undi formā oēs fere consentiunt rotundam esse: Idēq; in medio de terra sentiunt: quę in medio rerum constituta grauiam quęq; ad se trahit: aquis maiori ex parte submersa. Sunt qui arbitrantur quatuor eius plagas apparere: quas magnus interfecet oceanus: duobus amplissimis fluminibus eas ambiēs: quorū alterū Zodiaco subiciatur: alterum ab aurora dextra: leuaque per polos defluens extra colūnas herculeas coniungatur: atq; in hunc modum totius terrę quatuor portiones uelut ingentes insulas emergere. Quę cęlo subiectę benigno mortalium habitationes admittant. Parmenides terram: sicut & cęlū in quinque zonas partitus est: quarū duas polis propiōiores nimio rigore

frigoris: & tertiam quę cursui solis obiiceretur excedenti ęstu
ihabitabiles existimauit. Reliquas hinc atq; inde inter torri-
dam & gelidas foelici temperamento culturam recipere. Quam
plures cum gręci: tum latini secuti sunt. Pleriq; unam tantum
modo terre partem emisse tradiderunt inter septętrionem:
& ęquinoctialem circulum. Idq; diuinam mentem hominum
causa statuit. Signa sentętia quam christianus approbet. Hu-
ius figuram alii sphericam: alii oblongam faciunt. His Clau-
dius ptholomęus consentit: & p. obabilior uideť opinio. Ho-
merus terram omnem quam incolimus abluui occiano pdidit:
neq; ad unum est insulam eam eē. Nam quocunq; accedere ad
extrema terre mortalibus permissim est mare inuenitur quod
occeanum appellamus: & hunc nrę habitabilis terminum qua
que uersum existimant. Ptholomęus habitationē nostram
quatuor orbis partibus terra incognita claudit: quanuis plerif-
que in locis oceano terminari affirmet. Circū nauigari an hęc
illula queat dubitatum est. Strabo Gnosius Australe pelagus
propter intolerabilem ęstum: boreale quoniā frigore concretū
esset minime nauigari posse putauit. Iulius solinus iubę testi-
monium adducit: qui uniuersę partis terre meridianę quā plu-
rimi propter solis ardorem peruiā negauerunt. Facta uel genti-
um uel insularum cōmemoratione ad confirmandę fidei argu-
mentum: omne mare quod ab india usq; in hispaniam retro
africam cingit: nauigabile affirmauit adiectis stationum locis
& spaciorum modo pęscripto. Plinius ueronensis scribit ī
arabico sinu res gerente Cęsare augusti filio: signa nauium ex
hispaniensibus naufragiis fuisse recognita: & annone florente
Carthaginis potentia circumuentū a Gadib⁹ ad finem arabię:
eam nauigationem scripto prodidisse: Cornelium quoq; nepo-
tem auctorem facit: qui eudoxium quendam sua ętate cum la-
thirū regē fugeret: Arabico sinu egressum Gades usq; pfectū
cōmemorat: Cęliumq; antipatrem a se uisum: qui ex hispania
commerci gratia usq; ī Ethyopiam nauigarit. De septentriona-
li oceano: maior contentio est quę tamē magna ex parte Diui
augusti auspiciis: circa germaniam nauigatum constat usq; ad

Cymbrorū promontorium: Caspia uero littora: Macedonum armis Seleuco & Anthyocho regnantib⁹: ita explorata & perna uigata sunt: ut paruo breuius q̄ totus hinc atq; illīc Septentrio sit remigatus. ¶ Plinius nepotis testimonio utit⁹: q̄ Metello celeri: Gallie proconsuli donatos a rege Iueuorum indos astruit: qui ex india commertii causa nauigantes: tempel atibus essēt in germaniam arrepti. ¶ Nos apud Ottone legim⁹ is sub imperatoribus teutonicis Indiam nauim & negotiatores indos ī germanico littore fuisse deprehensos: quos uentis agitato gratis ab orientali plaga uenisse constabat: quod accidere minime potuisset: si ut plerisq; uisum est septentrionale pelagus inuigabile concretūq; esset: a colūnis herculeis Mauritanie atq; hispanie: & galliarum circuitus: totusq; ferme occidens hodie nauigat. Orientem nobis incognitum: cum religionū atq; impiorum diuersitas: tum Barbaries immensa reddidit. ¶ Veteres tamen nauigatum pdunt: & oceano qui extremas amplectitur terras a suis littoribus nomina indiderunt: Hispanicum: Gallicum: Germanicum: Scythicum: Caspiū: Sericū: gotum: Indicum: Lybicum: Atlanticum appellātes. Strabo habitabilem nostram circūfluam esse dicit: & ab exteriori mari multos in se sinus admittere: e quibus Aquilonarem: modo Caspiū: modo byrcanum uocat: duos ab australi pelago effundi in uiscera terre. Persicum & Arabicum tradit: & illum aduersum maxime caspio. ¶ Quartum hos magnitudinē superare: q̄ mare nostrū quod interius appellamus efficit. ¶ Omnes autē ab extimo mari augusto estu influere. Straboni multi consentiunt. Ptholomeus plurimum aduersat⁹: qui omne illud mare quod indicū appellatur cum suis sinibus: Arabico: Persico: Gangerico: & q̄ proprio uocabulo magni nomē habet undiq; terra concludi arbitratus est. ¶ Hircanū quoq; quod & Caspiū nominat ab oī parte terra cinctum tanquam insule similitudinē ex opposito ducat: nostrum tātūmodo pelag⁹ ab exteriori p̄ arctissimas fauces terram irrumpere. Quod cum sinibus sibi adiunctis usque in euxinū & Meotim paludem exit. Herodotus etiā caspiū mare ait per sese esse: neq; cum alio quoq; misceri longitudinis

5
quindecim dierum cursu nauis quę remis agatus: latitudinis
ubi amplius octo. Baltici sinus nemo ueterum meminit. Occe-
anum esse crediderunt: eius partem qui germanicus appellat:
Sed ambigunt hic etiam continenti: nec magnis circa Danniam
hostiis ab oceano irruens sinum amplissimum efficit: mul-
tasq; & ingentes circūfluit insulas. Iordanis huius maris men-
sionem facit: sed errat quāuis Gotthus cum priscis oceanū eē
putans. ¶ Albertus magnus: ingentem hunc sinum esse cogno-
uit. Homo germanicus qui nationis suę limites nō ignorauit:
totius terrę siue ambitum siue dyametrum querere: furor longi-
tudinem habitabilis ab ortu in occasum Septuaginta millium
stadiorum extendi proditum est. latitudinem ab austro in bo-
ream triginta millibus minorem esse straboni uisum. ¶ Ptholo-
meus de latitudine consentiens longitudinem uariam prodit
quam sub arcu equinoctialis circuli nonaginta milliū stadio-
rum esse contendit: totumq; ambitum noti orbis stadiis centū
& octuaginta millib; constare censet. ¶ Latitudinem terrę qua
tenus habitata existimarunt maiores nostri in septem clima-
ta diuiserunt. ¶ Quorum primum ab insula Meroę usq; sienē
per millia passuum quadrīgenta & quadraginta protendit. ¶ A
cuius sine secundum incipiens in Alexandria egypti finit: qua-
drīgentis passuum millibus amplum. ¶ Tertium ī Rhodo desi-
nit: huius latitudo tercentis & quinquaginta millibus passuū
extenta est. ¶ Quartum Rhodiēse appellat: eiq; trecenta millia
passuum latitudinis attribuunt. Quintum Romanum ducen-
torum & quinquagintaquinq; millium. ¶ Sextū ad Boristēne
usq; amnē producunt: ducentis & duodecim millibus patens.
¶ Septimum ad Ripheos montes per millia passuum centum &
octuagintaquinq;. Atq; ita omnium climatum latitudo supra
uicies centena centum quadragita duo millia passuum comple-
ctitur quēadmodum his uisum: qui de terrę climatibus scri-
ptitarūt. ¶ Longitudo Climatū ab ortu ī occasum protrahitur.
¶ Tantumq; alterum ab altero superatur quantum ab equinocti-
ali circulo procul abest. Haud tamen his climatibus omnis ha-
bitabilis continet. ¶ Siquidē longe ultra Meroem degere hoīes

& Ptholomęus & multi alii prodiderunt & ultra septimū di-
ma: quod Rypbeis montibus terminatur: magna pars germa-
nię sita est: & tota Noruegia: ipaq; Brytanię insula atq; byber-
nię in quibus maximi dies: haud minus q̄ duas decem & viginti ho-
ras assumunt: quos in septimo Climate horis terminari q̄nde-
cim tradiderunt. ¶ An uero sub equinoctio habitatio sit dubi-
tatum est. ¶ Heratostenes per benignam ibi temperiem esse ar-
bitratur. Idem sentit polibius qui solum illud sublime asserit
& hymbribus irrigatum. ¶ Possidonius sub equinoctiali mon-
tana esse negauit. Quidam equinoctialem circulum extra om-
nem terram per oceanum ferri putauerunt. Sic enim Hæmæro-
uifum est qui solis equos ex oceano bibere: & sydus ipsum in-
de nutriri putauit: quem secutus est Macrobius. ¶ Nec magnus
Albert⁹ ab hac sententia procul fuit: qui tantum humoris sub
torrida Zona cōsumi existimauit: quātū sub polis assidue gi-
gneretur. Quibus in locis ab excellenti frigore aquas ex aere p-
petuo generari asseruit. ¶ Ptholomęus aduersus est qui Tapro-
bane insule partem sub equinoctio collocat: & multas ethyo-
pum gentes: nonnulli paradisum terrestrem sub ea celi parte si-
tam crediderunt: quibus sacrarum reluctat auctoritas litterarū:
quę Tigrim & Euphratē fama notissimos amnes ex paradiso
defluere cōmemorat. ¶ Quos a septentrionali plaga in perficū
deuolui finum non ignoramus. ¶ Minime tamen propinquitas
solis directiq; syderis radii habitationem impediunt. locorum
opacitate opitulante & noctium humiditate quę diebus p om-
ne tempus equales existunt: esse tamē sub equinoctio: & per
omnem torridam multas uastitates: & terras humore carentes:
ac prorsus humane nature incōmodas nemo negauerit: quan-
uis circa luctos & amnes ethyopum populi degant. ¶ Plinius
refert Dalionem quēdam & Aristocleonem: & Bionem: & Basī-
lidem ultra Meroem longe subuectos. Simonidē uero q ethyo-
pium descripsit in meroe quinquennio moratum. Quam insulā
per noningenta & septuaginta duo millia passuum ultra Siēnē
egypti sitam esse affirmat sicut Neronis exploratores renun-
tiauere. Apud Siēnem uero conuersionem solis estiuā ponunt

& ibi Torridam incipere Zonam ab æquinoctiali tractu gradibus quatuor & uiginti distantē: hoc est stadiis duodecim millibus: quæ passus efficiunt quindecies centena millia: ex quo fit ut paulo ultra medium inter æquinoctium & Siensem iacentem Meroem accipiamus. ¶ Ptholomeus ultra æquinoctium Agisimbain regionem habitatam ponit: & limæ montes ex quibus Nili paludes oriuntur: & Antropophagos æthyopas per gradus circiter sexdecim: atque in hunc modum per decies centena millia passuum cultura hominum trans æquinoctium inuenitur: quod spacium non minus terræ quàm duo Climata complectitur.

¶ Coniectu omnium receptum est totius habitabilis tris precipuas existere portiones. ¶ Quarum præ magnitudine: Prima est Asia: Secunda est Africa: Tertia Europa. ¶ Asia coniungitur Africæ: sicut Ptholomeo uisum est: Per dorsum arabicæ quod mare nostrum ab Arabico sinu disiungit. Nemo id negat: sed adiicit ille alio in loco coniungi per terram incognitam: quæ in Ædicum pelagus circumplectitur: in qua sententia pene solus est.

¶ Omnes enim quos offendimus de situ orbis scribentes mare Ædicum ad austrum & orientem sine terminis ponunt: & partem oceani esse uolunt: sicut ab his traditum est: qui ab Arabico sinu in Atlanticum mare: & ad columnas Herculis nauigarunt.

¶ Europæ & Asiæ coniunctio fit per dorsum: quod inter paludem Meotim & Sarmaticum oceanum excurrit supra Tanais fluminis fontes. Africa nusquam per sese europæ coheret: hinc freto Herculeo illinc Asia interiacente discreta. ¶ Fuerunt qui eam ab Asia disiungere uoluerunt: id terræ intercidere meditati quid inter rubrum & nostrum pelagus medium est: cuius latitudinem non amplius quam mille & quingentum stadium esse dixerunt. primusque omnium sesostris ægypti Rex id efficere cogitauit. Mox darius persarum. ¶ Deinde Ptholomeus sequens quæ fossam eduxit: latitudine centum pedum: altitudine triginta: longitudine passuum triginta septem millium: & quingentorum. Ultra prægredientem: metus inundationis deterruit excelsiore tribus cubitis rubro mari compta quam terra ægypti. ¶ Plinius obmissam

fossionem asserit ne mare immissum aquā nili corrumperet: que sola potus prebet egyptiis. ¶ Nili amnen plerique limitem esse inter Asiam & Africam uolunt. Melior per maria certiorque partitio est: Ita ut pennisulam Africam accipiat: usque undique mari cinctam preter byscinum: qui a pelusio in Arabicum sinum excurrit. ¶ Nec nusquam septentrionalior est Alexandria que triginta & uno gradibus ab equinoctio distat: nisi fortasse promontorium aliquod aut in nostrum: aut in atlanticū pelagus paulo amplius procumberet. ¶ Europa per hispaniam: Italiam: & Peloponesum australior est: paralellum qui per Rhodum ducitur attingens in Septentrionem per Germaniam & Noruegiam maxime protensa. ¶ Quinto & sexto Climate foelix ulterius non adeo benigna Asia & ad septentrionem & ad meridiē extenditur. Australiora eius latera Meroe sunt opposita: quanuis aurea Cberōnesus in india ad equinoctialem usque circum protendatur. ¶ Partes eius magis Boreales ad Scythas pertinent intra & ultra Imaum montem que ad Paralellum usque per Thylem proferuntur. ¶ Taurus mediam quodammodo scindit: qui ab occidenti in orientem excurrens: partem ad aquilonem: partem ad meridiem relinquit. ¶ Græci alteram interiorem uocant: alterā exteriorē. ¶ Latitudo montis plerisque in locis stadium tria millia continet. Longitudo quantum Asia stadium circiter quinque & quadraginta millia ab ora Rhodiensi usque ad indiē & Scythiæ extrema orientem uersus caput eius iter Cariam lyciamque confurgit. quibus in locis modo cadim mons: modo cragas appellatur: neque altitudine: neque latitudine memorabilis: multe sunt eius partes: & multa illi nomina uetustas indidit. ¶ Progressus intra continentem quantum lyciæ fines extenduntur: tum primum attollitur & promontorium Masicum ad dexteram emittit: quod in mare Pamphylicum usque procumbens. ¶ Pamphyliam ipsam lyciamque disiungit. mox ad septentrionem uergens: celenorū efficit iugum: quod ad magnam frigiam lycaoniamque respi-

cit:transmissa uero hinc atque inde Pisidia Ciliciam attingit.
 & Antiochia a sinistris relicta in duo cornua diuiditur:quorū
 dextrum Tauri nomen retinet. ¶ Sinistrum Antitaurum uo-
 cant:qui Septentrionem uersus incedens minorem Armoeni-
 am a maiori distermiat:relicto ad sinistrā iugo uersus Euxinū
 pontum: cui Scordisco est nomen:& orientalia Capadocię a
 minori Armoenia seiungit. ¶ Ex Tauro uero cum ad extrema
 Cilicię peruenit amanus oritur:qui Syriā a dextris relinquens
 ad Euphratem usque uersus orientem digreditur:nec interru-
 ptus ut Straboni placuit nomen amitrit:sed multum in altum
 latumque crescens:multifidus efficitur. ¶ Pars Australior tau-
 rus est:qui Armoeniam a mesopotamia disterminat. Pars Se-
 pteptentrionalior in multos quasi ramos scinditur. ¶ Ptholome-
 us post scissionem Euphratis Amanum mōtem iterum appel-
 lat Taurum:inter Armoeniam : Mesopotamiamque proten-
 sum:donec rursus ab Amne Tigridis interrumpitur:ultra ue-
 ro Nyphatem nominat:cui Asiria in dextro latere subiacet : &
 ¶ Adiabena regio qua dimissa ultra Capri amnis fontes. Nypha-
 tes in duas scinditur partes: Ea quę ad Septentrionem uergit:
 ¶ Caspios montes efficit:qui ad byrcanum pelagus deferuntur.
 ¶ Quę uero ad meridiem inclinat Choatras mons appellatur: q
 iuxta Asiriam aliquandiu progressus in Austrum rursus in
 duo cornua diuiditur: quę Medorum prouintiam includunt.
 ¶ Septentrionale nunc Zageius mons nunc orontes appellatur:
 Austriali parthoatras est uocabulum quo media disiungitur a
 Perfide.
 ¶ Coniungūt iterū hęc inter se cornua circa finē Moedię ad oriē-
 tem & iterū disiungūt: Ragianā Sigrianāq; terrā includentia.
 ¶ Circa finem uero Sigriane denuo propemodū coherent: ita ut
 portam quandam uideantur efficere : quae in Parthiam iter
 aperiat. ¶ Nam & Parthia Thauro cingitur: ¶ Cuius pars Se-
 pteptentrionalis Coros uocatur. ¶ Inter Hyrcaniam Parthiam-
 que discurrens orientalis Masdoranus: q parthos ab Aria sepat

Australis: Parthoatras sicut circa p̄fidem moediamq; noīatur:
 hic Parthos a Carmama prohibet. coros autem byrcaniam p̄
 tergressus promontorium non paruum a se dimittit: quod ad
 byrcanum mare procumbens Margianā ab byrcania separat.
 Ipse inter Margianā & Ariam dilapsus Saribus appellatur:
 ex quo brachium aliud excurrit Septentrionem & occidentē
 uersus: Bactrianam a Margiana disiungens: quod ubi ad byr/
 canum prope pelagus peruenit. Rursus ad orientem septērio
 nemq; decurrit: usq; iaxartem fluuium. Ipse uero postq̄ Bactri/
 anam: Ariamq; transmisit: Paropanissus uocatur: a quo regio
 quę ad austrum uergit: Paropanissadum nominatur eius cōclu/
 sa iugis. Vt̄erius iam indiam ingressus Caucasus dicitur: qđ
 nomen ab Alexandri militibus accepisse uideť. Eius glorię cā
 & per adulationem: quę regū comes est: tanq̄ ille Caucaſi iuga
 & promethei miracula transcendisset. hec altissima uidentur:
 & admodum lata indię montana: quę ad sacas pertingentia
 comedorum nominantur. deinceps Imans incipit: & usq; ad
 fontes Gangis extenditur: ex quo dorsum deriuatur: quod in
 Septentrionem uergens: in oceano procumbit: & iuxta Ptho/
 lomei traditionem Scythas iu duas partes diuidit: multosq; ra/
 mos producit: qui Boreales Asię partes multifariam partiunt.
 Is ubi per aliquantum spacium Gangem p̄termisit: & ad ex/
 teriorem indiam peruenit Emodus nōminatur: qui circa finē
 indię in duos ramos diuiditur usq; in eorum excurrentes pela/
 gus: alteri otorocoras nomen est: & Seras respicit: alteri Seman/
 tinus ad sinas terrarum ultimos medii inter utrumq; Semanti/
 ni degunt: & ipsi orientaliū extremi: ac pene incogniti: sic Tau/
 rus se habet totius Asię diuisor: cui per Antitaurum & Caspiū
 montem Caucaſia iuga: & quęcunq; per Asiā montana excel/
 lunt propemodum coniuncta sunt. Nec male existimasse pu/
 tauerim: si quis per iuga Syrię quę de Tauro deriuant: et dor/
 sum Arabię quod inter mare nostrum arabicumque decurrit:
Troglocidarum montes usque ad eos qui lime uocantur: et de
 inde p̄ iuga icognita in atlantē usq; p̄uēiri posse affirmauerit

rursusque hispaniarum montes pycheneis contineri: & illos
 per montana galliarum gelidas alpes attingere: Ex quibus hīc
 apeminius italiam omnem interfecat: illīc per histriam & dal
 matiam usq; in Peloponesum & in traciam altissima iuga de
 currunt. & inter Rhenum ac Danubium dorsum assurgit:
 quod ex alpibus deriuatum per germaniam: Sarmatiāq; dila
 psūm: supra fontes Tanais ad Ripheos montes attingit: & per
 illos Caucaſo iungitur: ex inde per caspium antitaurū: deniq;
 taurus ipsa cōprehenditur: Ultra quem regnare magnū anthi
 ocum Romani permisere: ex quo fit ut totius continentis una
 montium series intelligatur: quāuis plerisq; in locis tumor nō
 satis appareat. ¶ Asię partes: alii plures: alii pauciores efficiunt:
 nostra descriptio sex tātūmodo continebit. Tres citra taurum:
 & totidem ultra. ¶ Prior intra taurum & oceanū septentriona
 lem ab oriente sole usq; ad byrcanum pelagus extendetur popi
 nario cultro similis: continebitq; Scytharum plurimas gentes:
 quę ultra Imaum montem: citraq; habitant: cum quibus & ba
 ctriāni memorabuntur: & Gordiani & Sacę: & Massagetę & ul
 timi ad auroram Seres: & qui sinum circum habitant Atace
 num. Secunda ab eodem byrcano mari usq; ad amnē Tanaim
 & paludem Meoticam proferetur: habens a septentrione terrā
 incognitam in oceanum uersam a meridie pontum euxinum:
 & qui ab eo in byrcanum pelagus excurrunt Moschicos mon
 tes. In hac Albani: hyberes: & colchi collocabuntur atq; alii quā
 plures populi quos uno uocabulo Scythas appellant. ¶ In tertia
 parte Romanis inuicta uiribus Parthia claudetur Medorum
 que terra: & utraq; armenia: & quicquid hodie minor Azia ap
 pellatur inter Euxinum & hellespontum: & Cilicum pelagus bi
 stino clauditur qui ab issico sinu in pbasidem uergit. ¶ In quar
 ta designabitur india cum sinarum populis ad orientem extre
 mis & insulam taprobanę: q̄ ad meridiem sita circulum equi
 noctialem transcendit. ¶ Quinta ab indo fluuio usque ad am
 nen tigrim intra Taurum & mare indicum: sinumque persi
 cum iacens. Paropamsades. ¶ Aracosios: Arianos. Drangianos:
 ¶ Gedrosianos. ¶ Carmanos. ¶ Persas. ¶ Assirios. ¶ & Suscianos.

complectet. Sexta eademque postrema ab ipso Tigride Amne usque ad issicum sinum: nostrumque pelagus extendetur: omnia complexa que a Tauro monte in persicum & Arabicum sinum: atque in egypti Septentrionalia uergunt. His in locis priores ad orientem mesopotamii occurrent Babylonii: ac Caldei quibus contermina est Arabia deserta. Ad occidentem triplex Syria collocabitur Palestina comagena: ac phoenicis cum cilicia: & Paphlagonia ac lycia: & cum his Arabia petrea. Ad meridiem foelices Arabes inuenientur inter Sinum Persicum arabicumque conclusi arduis montibus a reliquis sui nominis gentilibus diuisi: usque ad insulam prope distoridem in indicum protensi pelagus.

Hec nobis totius Asiae certior commodiorque partitio uisa. **N**unc partes partium attingere oportet. Seres ut ante diximus ad orientem aestiuum ultimi reperiuntur: quibus ad ortum terram incognitam Ptholomeus & alii eorum oceanum posuere ad meridiem: Emodi montes & otorocoras indos ac finas excludunt a septentrione. Antropophagi iacent Scythia quibus humana corpora cibi sunt: & ut Ptholomeo uisum est ignota terra: ut aliis Scythicus oceanus ab occidente Scytharum natio montes apud Seras excellentes Annibi: Anzaci: Casii: & armirei ex quibus Tagurus assurgit. Amnes noiat Ptholomeus Oertade & Bantifum.

Plinius ueronensis psitatam: Cambrim: & cui nomen est lanos inter urbes metropolim Seram ponunt: otocore monti uicinam. Inter gentes maximam issedonum esse dicunt: que taguri iuga montis: & adiacentes incolit capos Iulius Solinus sicut & alii complures mare hyrcanum ad Scythiam oceanum habere hostium dixit: ibique ab exordio eiusque plage uersus orientem a dextris profundas iacere niues: mox longa deserta: post antropophagos gentem asperrimam & efferratam que dimidiam ferme itineris partem impenetrabilem reddidit: usque ad iugum mari imminens: quod tabin Barbari uocant. Ultra quod post longinquas solitudines more tractu que spectat aestiuum orientem: & ultra in humanas sit ad seres demum perueniri. homines inter se mites & quietissimi: sed qui per alios mortales refugiunt: bos aquarum aspgine inundatis frigidibus arborum uellera liquoris adminiculo depectere

& lanuginis teneram subtilitate humorem ad obsequiū doma-
re afferit: & hoc esse illud Sericum in usum publicum dānose
uanitatis admissum. Ex quo potius est ostendere corpora q̄ ue-
stire: Quod primo foeminis postea etiam uiris luxurię psuasit
ambitio. ¶ Mercatores fama est primū eorū fluuium pertransi-
re: atq; in eius ripis nullo linguę comertio negociari: Sed ocu-
lis tantum rerum precia extimare: aurumq; offerre cum Seres
sua tradāt: nostra nō emant. ¶ Strabo appolodori adramictinī
utens testimonio scribit: Menandrum ac demetrium qui ex gē-
te gręca post Alexandrum in Bactria regnauerunt res orienta-
les aggressos longe ulterius q̄ Alexander processisse: & usq; ad
Seras & faunos imperium protulisse. his Atacenus annectitur
sinus: & gens atocorum quibus temperiei prerogatiuam mirā
dicunt aeris dementiam subministrare: & arcere afflatū noxiū
colles qui salubri apricitate secluso undiq; obiectu pestilentes
auras prohibēt: atq; ideo par illis & Hyperboreis uite genus eē
crediderunt. ¶ Plinius tradit Homerū de his priuatī uoluntā
condidisse: sicut de hyperboreis Hecatbeum: iter hos & indos
nonnulli ciconas locauerūt. ¶ Ptholomeꝝ semantinos posuisse
uidetur: qui Seras inter & Sinas orientaliore existunt: ad quos
nulli nostratum hodie perueniunt immēsa Barbaries iter clau-
dit: & imperantium multitudo: quam nemo p̄barit pacis ami-
cus: & qui orbis situm nosse cupiat. ignota esset terrarum ma-
xima pars: nisi Romanorum principatus & Alexādri potentia
orbem aperuisset. ¶ Nicolaus tamen quidam uenetus cognomē
to comes nostra etate in hec loca peruenit: si uera sunt quę ab
eo narrata feruntur. is ait mare indicum ultra gangem cū men-
se toto nauigasset ad Ratham fluuium se peruenisse: eoq; sex
diebus nauigato ciuitatem inuenisse: quę nomine fluminis ap-
pellaretur. Exin per desertos habitaculis montes: quos Tauri
partem fuisse crediderim: decem & septem diebus in Campe-
stria descendisse: quibus duabus ebdomadibus magno labore
peragratis flumen offendisse. ¶ Gange maius quod ab incolis
daua diceret: atq; in eo mensis nauigatōe pacta ciuitatē nobi-
lissimā appulisse stadiorū cētū uiginti circuitu patētē cui nomē

Dua. hic lasciuientes foeminas: & supra modū libidini dedi-
 tas eē affirmat. Viros autē uxore unica contentos esse. Prouin-
 ciam Macinum appellari: Elephantis refertā: quorū decem mil-
 lia rex ad bellum nutriat: ipse albo uebatur Elephanto: cui ca-
 thena aurea gemmis distincta: colloq; circumdata ad pedes uf-
 que pendeat. Viros ac mulieres stilo ferreo uariis colorib⁹ figu-
 risq; corpora pingere. idola omnes colere: surgentes e lecto ad
 orientem se solem uertere: iunctisq; manibus orare: in oratione
 trini dei opem petere. Serpentes aspos in cibum pro deliciis ha-
 bere: rubeasq; formicas pipere conditas paruulis gammaris si-
 miles. Animal hoc ī loco nasci suillo capite bouis cauda: unico
 in fronte cornu eoq; cubitali: colore & magnitudine Elephan-
 tis quibus cum bellum continue gerit: id cornu ueneno mede-
 tur: atq; idcirco in honore est. ¶ Qua regio ad cathaū uergit bo-
 ues albos nigrosq; gigni eqna cauda: Sed pilosiore ad pedes uf-
 que protensa. Pilos caudę subtilissimos in modum plumę uo-
 latis: magno in precio esse: quos eqtes in cacumine lancearū
 suspendentes egregię nobilitatis insigne ducūt. ¶ Hęc de Ma-
 cino Nicolaus tradidit: quā prouintiam ad orientē uersam inē
 indię montes: & cathaium collocans haud dubie regionē Seri-
 cam denotasse uideť: quę scytharū gentibus & a septentrione:
 & ab occidente iungitur. Scythas autem orientales nostra ętas
 in cathaio ponit: magno Cani subiectos: sic enim illi suum im-
 peratorem appellant. Sed illud difficile est credere: quod de
 amne Dua commemorat: quem gange maiorem dixit: cui
 ueteres cūcta cedere flumina tradiderunt. Nęc illud dignū fi-
 de decem millia Elephātum belli causa regem alere: nec notū
 esse aut fama clarum. Sed longinquitas redargui non facile
 potest. Post Seras occidentē uersus sacę sunt & Massagetę: &
 Taburei & suebi & ultimi ad septētrionē Alanorfi. Ptholome-
 us massagetes duplices eē dixit: alteros byrcano mari uicinos:
 & Margianę regioni: alteros inter sacas posuit. Sacarum gen-
 tē ab occasu comedo monte & amne iaxarte conclusit a septen-
 trione. ¶ Scythia quę intra Imaum est & ascantici montis iugo
 ab oriēte Seris: ad austrum montibus indicis: Sacę nomades

sunt: qui carentes urbibus nemora & speluncas habitant. Fa-
ma est facarum gentem usq; in byrcaniam & parthiam p̄dari
solitam: quanuis multa & deserta siccaq; regio interiacet. Par-
thos amore pacis tributa illis pepēdiffe: id erat p̄mittere: ut sta-
tis temporibus agros excurrerēt: & p̄dā agerent: cum p̄ter
conuenta facerent. Bellū gerebat: rursūq; pax fiebat: fuitq;
Nomadum uita ita instituta: ut semp uicinos infestarent: rur-
susq; reconciliarent. Sacę multas inuafiones fecere modo pro-
pinquas: modo longinquas bactrianam occuparunt: & optimā
Armenię regionem: quę postea facasina ab eis est appellata. In-
uaserunt & Cappadocas q̄ ad Euxinum uergētes p̄tici noīan-
tur. Sed cum ex spoliis festa celebrarent: perfarū impatores eos
funditus deleuere. Sūt qui tradant cyrrū perfarum regē ducto
aduersus eos exercitu p̄elio superatū: Sed fugientem eo ī loco
castramentatum ubi impedimenta reliq̄rat: bonis omnibus &
p̄sertī uino instructa: indeq; postq̄ exercitus paululum quie-
uerat relictis uesperī tabernaculis progressum quantum sibi
cōmodum uisum fuit consedisse. Ingruentes facas & castra ui-
ris deserta: ac rebus uoluptuosis plena cōperientes immodice
se impleuisse. Cyrrum conuersum uinolētos: atq; attonitos ad
internitionem cecidisse: diemquę illum patrię deę cōsecrasse:
Sacasq; nominasse: que cū celebrabanē positis die ac nocte bac-
chanalibus uiri simul ac mulieres eo usq; potabant: donec stu-
pore comprehenderentur: tamq; simplex purissimaq; diuinitas
foedissimis hominū moribus oblectaret: & Sacarū massageta-
rumq; gēte: Athasios & corasmos eē putāt: ad quos Spithame-
nes ex bactrianis ac sogdianis cōfugit un⁹ ex p̄s q̄ Alexādro
resistere conati sunt. Cicius ad īsequēdū Spithamenē ab alexā-
dro missus Barbaros pugna supauit: illi per deserta tā diu fu-
gerunt: donec Alexandrū ip̄m aduersus se uenire cognouerūt.
Tūc aut̄ placaturi hostem Spithameni caput amputauerunt:
& alexandro miserunt: nec amplius ab eo uexati sunt. Post Sa-
cas ad Septentrionem Massagetę reperiuntur: & ipsi Noma-
des Scytharumquę gen⁹ qui uirtutem suam maxime in bello
aduersus Cyrrum ostenderunt. Horum alii montes habitant:

alii campos: alii paludes: & que sunt in paludibus insulas agrum
amne: per hos labi dicunt: que alii arexem uocant: eumque plures in
partes diuidunt. Et uno tantum hostio byrcanum ingredi pelagus
reliquis in oceanum Septemtrionalem exonerari. Ptholomeus
marginum fluuium duobus fontibus ex montibus Sariphis de-
scendere tradit: & per massagetis: qui marginis uicini sunt:
ac derbitas in oxum deferri amne que iuxta Ribios byrcanum pe-
lagus ingreditur. Massagete equum soli macant: eumque tantum
modo deum putant: multos hic error antiquorum precipitauit:
inter quos fuit Dion prusensis: Plinius ueronensis: Macrobi-
us: & omnis ferme illa etas que a uespasiano Cesare usque ad Traia-
num cucurrit & adrianum. Nuper quoque in arce que sub ipsa
adriani molle magnificentissime structa est: Urbinas quidam
adolescens repertus est huius stulticie sequax: Alioquin non igna-
rus qui cum arcem perdere coneretur: essetque dephenus uotum
christo uouit ei se crediturum: relicturumque solis cultum: si li-
bertatem: atque impunitatem assequeret. Sed raptus ad supplicium
stultum se fuisse testatus est: qui ab eo salutem sperasset: qui se
ipsum saluare non potuisset: tanquam christus iesus: & dominus no-
ster crucem tulisset iuitus qui pro nostra uita sua sponte moriens
mortem occidit. Stultus adolescens sub nostro pontificatu sui sce-
leris poenas dedit: laqueo suspensus: & in Tyberim proiectus.
Massagetis mos fuit singulis uxores singulas ducere: neque ta-
men alienis abstinebant: cum quibus suspensa e curru pharetra
in propatulo coibant. Foeda gens: & brutis simillima apud quam
genus mortis maxime optimum iudicabatur: ut senio confecti
in frustra cederentur: & cum carnibus ouilis promiscue ederentur:
eos que morbo decederent: ut impios abiicientes tanquam dignos
qui a feris deuorarentur. Eqtes: ac pedites inter eos optimi fuere
arcu: gladio: torace: ac securi enea utentes: aureas Zonas: aurea
equorum frenata: ac pectoralia habentes. Ferri parum apud eos fuit
argento carebant: ere & auro abundabant: insularum cultores
herbarum radices edebant: & agrestes fructus: ex quibus pocula
exprimebant. Vestis erat arborum cortex. qui paludes inhabitabant
piscibus uescebantur. focarum coria e mari pdeuntium

induebant. Montani pomis siluestribus alebatur: non ausi oues occidere cum paucas haberent: eis que lactis & lanę gratia parcerent. **C**ampestres & si regionem late patentem occupabant: non tamen agros excolebant: sed ex ouibus piscibusque uiuebant. Bellicosi homines quanuis simplices & in contractando minime uersuti. **H**is ad orientem ac Septentrionem Antrophagi sunt: quibus execrandi cibi humana uiscera esse creduntur: & circa hos tristissima solitudo & mare quod Tabin uocant: & effedones: qui ossa capitum suorum parentum auro cincta in poculorum tradere ministerium asseruntur: & Scythotauri qui pro hostiis cedunt aduenas. **I**ulius solinus in hac parte terras esse locupletes: sed inhabitabiles dicit. Nam cum auro & gemmis affluant Gryphes tenere uniuersa testatur: Alites ferocissimos: & ultra omnem rabiem sequentes quorum immanitate obfistente: rarus pateat ad diuites uenas accessus. Diserpere enim homines tanquam genitos ad plectendam auaritię temeritatem. **A**rimaspos cum his dimicare gentem monoculam si credere par est: ut intercipiāt lapides Smaragdis hic primam esse: quibus tertiam dederit Theophrastus dignitatē: quibusque nihil uideant oculi iocundius. Christallum quoque optimam hinc auferri cuius frustum linia angusti ad pondus centum & quingenta librarum inter Capitolina donaria dicauerit. Sub Masagetis Tapireis: & Alanorū occidentem uersus usque ad amnem: Ras & Asiaticos Sarmatas Ptholomeus quamplurimas Scytharum gentes enumerat. **Q**uibus ad meridiem iaxartes fluuius & mare Caspium occurrit a Septentrione terra incognita iacet. **I**axartem apud Sacas oriri arbitratur & in Septentrionem fluere. Postea ad occidentem uerti inter Scythas: & sogdianos: demumque ad meridiem inclinantem: hyrcanum ingredi pelagus multa & magna flumina una trabentem. Quę partim Sogdii: partim noroxi Aspisii: & Tapuri montes effundunt. Ras uero amnem Hyperboreos emittere montes existimat: qui modo in orientem modo in occidentem uersus: postremo ad meridiem tendens Hyrcanias auget aquas. Inter iaxartem: & Ras duo ingentia ponit flumina: Rhimmum que & ex Rhimmicis

oritur iugis & daixem Noroso monte cadentem inter hos
 montes: & iaxartem fluiuiū byrcanūque mare: Orgasos: Erim
 nos: Afiotas: Norosbes: Norosfos: & Catagas Scytharum po-
 pulos collocat. trans montes autem Septentrionem uersus Gal-
 lactophagos: aspisios: Thabrenos: Samnitas: Pamardos: &
 alios quamplures: & albanos iuxta montes qui admodum Se-
 ptentrionales sunt. ab australi parte Saxonibus locum præbet
 ex quibus fortasse orti sunt: qui germaniam incolunt: quanuis
 suam originem ex macedonib⁹ repetant a Boreali parte. Nasse
 is & subocis sedes dedit: qui non minus ad Septentrionem uer-
 gunt: q̄ Thyle. In cuius Parallelo Scythas Alanos descripsit: &
 hyperboreos Sarmatas: quibus ad austrum montes collocat. ¶
 Hyperboreos & asiaticos facit: quanquam plerique Europeos
 esse tradiderint: nonnulli hoc genus hominum ultra aquilonē
 iacere putauerunt: gentemque beatissimam esse: quam alii me-
 diam statuerunt inter utrunque solē antipodum occidētem
 & nostrum renascentem. ¶ Iulius Solinus asperrari rationem
 dixit: tam uasto mari duos orbes interfluente: & in europa cir-
 cumscripsit: apud quos mundi cardines essent: & extimi syde-
 rum ambitus: nox quę una sex mensium: & una totidem dies
 magnam bis de cęlo clementiam concessam esse: auras spirare
 salubres: nihil noxii flatus habere: domos esse nemora. Victū
 arbores ministrare: discordiam nescire: egritudine non inqui-
 etari: ad innocentiam omnibus equale uotum esse: mortem ac-
 cersere: & uoluntario interitu obeundi tarditatem castigare: cō-
 sueffe olim primitias frugum per uirgines Apollini delio misi-
 tare quibus perfidia hospitem uiolatis. Pontificio itra fines
 suos recepto missionem neglexisse. Fabulosa hæc: nam q̄s cre-
 dat! ¶ Virgines tam longo terrarum tractu tantaſque montiū
 fluminumq̄ ac marium difficultates singulis annis penetra-
 re potuisse: aut gentem esse: quę trās aquilonem habitet nobis
 cognitam. ¶ Diodorus Hecateo teste utens oppositā celtis iuxta
 oceanum esse insulam dicit: haud multo Sicilia minorē pone
 arctos: habitarique ab his qui hyperborei appellantur: eo q̄ uē-
 to Boreę sunt expofiti. insulam ualde fertilem in qua fructus

annui bis nascuntur: latonam in ea natam fabulantur: & apollinem ibi præ ceteris diis coli. esseque homines eius infulę ueluti quosdam sacerdotes apollinis: cuius laudes & hymnos quotidie in cantu celebrent. lucum præterea ingentem: templumque apollinis forma rotunda multis donis atque ornamentis cumulatam. Urbem ei sacram cuius incolę maiori ex parte cythare di existant: continueque in templo sonent: & hymnos canant. habere hyperboreos propriam linguam: & gręcis maxime deliis atque atheniensibus societate ac beniuolentia iunctos a primis temporibus coepta. ¶ Gręcos enim quosdam olim ad hyperboreos transisse ferunt: & dona sumptuosa in templo apposuisse gręcis litteris inscripta. ¶ Ex hyperboreis uero abarmi uenisse in gręciam amicitiamque cum deliis antea contractam firmasse aiunt: & lunam apud hyperboreos uideri parum a terra distantem: ac terrestres quosdam ueluti cumulos habentem in se manifestos: Deumque Apollinem per annos undeuiginti adiri insulam in quibus astrorum reuolutiones perficiantur: imperare ciuitati temploque præesse Boreadas. ¶ Borei progeniemque per genus recipit principatum: quę omnia tanquam fabulosa referens diodorus uidetur contemnere. ¶ Hyperboreis similes Arimpheos esse dicunt. Asiaticos Scythas q̄ Bacchas edunt: comas uiri & femine tondent: nullum ledunt: quietem amant: nec leduntur ab aliis: fugientes ad eos tuti sunt: tanquam Asylo tegantur. Sacri omnes habentur. Sic forsitam olim fuit nunc gentis huiusce nulla cognitio. Iaxartem fluuium nonnulli thanaim esse crediderunt: qui Asiã ab Europa determinat: inter quos fuisse Policletum Strabo commemorat: cuius errorem Alexandri Comites secuti sunt: qui eum transmissio Thanaï aduersus Europeos Scythas Belligerasse tradiderunt. Sed Dimas dux Seleuci & Anthiochi satis idoneus uero auctor hunc transuectus amnem: ac titulos omnium supergressus alium esse quam thanaim deprehendit: & ob gloriam sui nominis altaria ibi apollini Didimeo edificauit: & hoc esse collimium inter scythas & persas ostendit: non quod persia scythas attingat: sed quod iperiu perfaru per Bactrianos & gordianos

b

ad iaxartem usque fluuium protendatur: iaxartis nomen a Ba
ctrianis inditum ferunt. ¶ Plinius a Scythis uocatum Scythim
tradit. hic arę conditę ferunt ab Hercule ac libero patre: Cyro
quoque & Semiramide: & postremo ab Alexandro: quę profe
ctionis metas ad Septentrionem ostenderent: qui nostra etate
orbis situm figurant. ¶ Cathaium his in locis designant: quae
ultra iaxartem commemorauimus multasq; puintias & mul
ta regna circumscribunt: quibus unus p̄sistit imperator q̄ apud
eos Can appellatur. ¶ Nicolaus uenetus apud eum se fuisse af
firmat: & urbem inuenisse quę duo de triginta millibus passu
um pateret in quadrum: Cambaleschiam nomine in cuius me
dio arx munitissima: & ornatissima haberet: in qua rex habita
ret: & ex qua muri arcuati ad quatuor urbis angulos protende
rent: per quos accessus regi esset si quid in urbe tumultus ex
citaretur ad arces quae ipsis in angulis eminent: quarum queli
bet passuum quatuor millia in ambitu continet: & omnis gene
ris arma tormentaque bello apta concludit. ¶ Afferit insuper &
alteram se urbem reperisse quindecim dierum itinere ab hac di
stantem: Nemptai appellatam nostro euo aut paulo ante ab im
peratoribus eius gentis conditam: cuius ambitus triginta mil
libus passuum contineatur: eamque populosissimam eē omni
um: In utraq; ciuitate domus: Palatia tēpla: ceteraque urbiū
ornamenta italicis similia esse affirmat: homines modestos at
que urbanos: & multis diuitiis affluentes: quod si credim⁹ ma
gna profecto morum mutatio facta est: ab his quos antiqui p̄
diderūt: qui scythas ferme omnes pastorales esse affirmauerūt:
& propemodum intractabiles: nec horrida Septentrionis ora
eos admittit mores: quibus uel gręcia oli claruit: uel italia nūc
florebat: aut certe Cathaium ipsum qd' tantopere laudant minus
septentrionale est quam pictura demōstrat. ¶ Nam quicquid
ultra Iaxartem colitur: si ptholomęo fides est ultra septimum
clima protenditur: & Parallelum transcendit qui per Boristhe
nem describitur: nisi respondeat aliquis magni canis imperiū
& ultra & citra Iaxartem extendi: ac Gordianos Bactrianos
& alias gentes usque ad indię atq; Arię montes cōprehēdere:

quod facile persuaderi potest his qui Scytharum res gestas ali quando legerunt: a quibus magnam Asię partem olim subactā fuisse constat: nec imperia suos tenent perpetuo limites. ¶ Sed pro fortunę uarietate: nunc magna sunt: nunc parua. Strabo in hac parte: Scythię ad occidentem: quam Ptholomeus Ras fluuio terminauit: byrcani pelagi fauces collocauit ab utraque parte cultas: De quibus postea differemus. ¶ Inter iaxartem & Sariphos Paropanisoq; montes Sogdiani & Bactriani iacēt: oxo discreti fluuio: Sogdiani ad Iaxartem magis accedunt: bactriani ad paropanisi iuga per quos fluuius ocus dilapsus in oxum fertur. Bactrianis ad occidentem Margiani sūt. Sogdianis montes oxii quos iterrumpit oxus per ribios & derbitas in byrcanum cadens pelagus. Margianis ad occidentem byrcania occurrit: quę nomen pelago dedit olim sicut strabo asserit. Sogdiani & Bactriani: nec uita multum: nec moribus a nomadib; differebant: quanuis Bactriani mitiores essent. ¶ Nec uera locutus onescrititus existimatur: qui bactrianos senio: aut morbo confectos apponi Canibus uiuos scripsit: ad hoc ipsum de industria enutritis: quos patria lingua sepulchrales uocabant: quam legem sustulerit alexander: quę ferunt alii octo: alii duo decim urbes in Bactriana & Sogdiana cōdidisse nōnullis euer sis: quarum cariata fuit in bactriana: ubi Calisthenes cōprehen sus est: & in uincula coniectus: qui diuinos honores Alexādro negauit exhibendos esse. In Sogdiana paracanda: & Cyra ultimū Cyri opus ad iaxartem flumen conditum: quod perfici imperii cōfinium erat: nec pepercit Alexander memorię cyri quanuis illum coleret: propter continuas oppidanorum rebelliones. In Bactriana petram sisimetreę altitudinis stadiorum qn decim cepit: cuius ambitus octuaginta continebatur: i superiore parte planam ac feracem ut uiros quingentos alere possēt. In ea Alexander & hospitio sumptuose acceptus est: & Rosanā oxiantis filiam duxit uxorem. ¶ In Sogdiana secus oxum Aria mare petrā occupauit: quę duplo altior fuit Sisimitrita. Xerxes in his locis urbem cōdiderat: & branchidas in ea collocauerat: propterea quod dei pecunias ac Thesauros qui apud Didima

b z

erant sibi tradidissent: & secū e patria sponte migrassent. Alexander eos sustulit prodicionem & sacrilegium exorsus quę scelerata nulla non aetas improbauit. ¶ Per Sogdianam amnis labit qui postquam multam regionem irrigauit in desertam harenosam tetram euadit: atq; ibi absorbetur: quemadmodum in ariana fluuius arius qui regioni nomen dedit. Macedones propter alexandri gloriam: hunc amnen nobilitarunt: qui apud ochum flumen olei fontem inuenientes multi fabulati sunt: tanquam miraculum fuerit nitrosam & alluminosam terram sulphure: ac Bitumine intermixtam id liquoris fundere: hunc fluuium alii per Bactrianam labi dicunt: quos Ptholomeus secutus ē.

¶ Alii secus eam: Alii ab oxo diuersum usque ad hostia atq; australiorem: & ambos in byrcanū mare decurrere. Alii ab initio diuersum & deinde in unum coire. Oxus sicut Ptholomeo uidetur in caucasio indię intrare prope Paropanifades fontē habet: & in Septentrionem longo flexu directus: maiori demum in occasum uergit: multa & magna flumina in mare caspium secum ferens: inter quę ochus est: per quem nauigasse pompeium crediderim sicut ante diximus: cum descendit in oxum nā & ochi fontes in paropaniso monte reperiuntur. ¶ Oxi alueū multis ī locis sex septem ue stadiorum latitudinem habere tradiderunt. ¶ Alexander Bessum insequens: hunc amnem ponte ex utribus facto traiecit: misitque Ptholomeum lagi cum pte exercitus qui Bessum a Barbaris derelictum in uilla quadam interceptit: & nudum ac cathena ligatum adduxit. Quem cum Alexander uidisset: interrogauit cur regem suum simul & propinquum & benefactorem Darium interfecisset: Ad quē Bessus non solum sibi soli id agere uisum fuisse respondit: sed omnibus qui circa Darium erant: ut iuenirent sibi salutem ab Alexandro: quibus dictis publice sustigatus est: & ī Bactra remissus ut ibi moreretur. ¶ Sogdianā a Septentrionali parte Iaxartes claudit amnis: inter quem & oxum duos fluuios decurrere Ptholomeus scribit Poletimetum & Iaxtem: qui ex montibus oxii in byrcanum mare descēdunt: inter oxii & iaxartis hostia nonnulli octuaginta paraxangas esse dixerunt. Persicū

autem Parasangam: alii sexaginta stadiorum fecere: alii tercentorum quadraginta: qualem amplitudinem uix omnē Scythiā crediderim continere. Eratosthenes bis aduersus est: qui ut ait Strabo ab Oxii fluminis hostio apud Hyrcanos sito usque ad Iaxartem fluiuium duo millia & quadringenta stadia intercurrere affirmat. Alexander de suo nomine ultra Oxum amnem duas urbes condidit: Alteram uersus Septentrionem: Alterā uersus orientem in uandabanda regione ab Hyrcania usque in Sogdianam ad orientem eunti solem intra Thaurum & Iaxartem fluiuium quęcunque gentes occurrunt primo Persis: deinde Macedonibus: postremo partis subiectę fuerunt. **R**omanorum signa raro apud eas uisa sunt: quanuis magis nauigationem per Oxum & Hyrcanum pelagus uarro cōmemoret: quę ultra Iaxartem ad septentrionem recedunt intactę remansisse uidentur: **I**n quas Alexander expeditionem aggressus: propter Bessum & Spittamenem: qui ad eos confugerant. Bessio captiuo ad eū deducto & Spittamene a Barbaris interempto destitit ab inceptis: cuius in Bactrianam reuersi horrendum scelus cōmemoratur: occisi iter bibendum Clitiamici ueteris & Colactanai fratris non aliam ob causam nisi quia Philippi laudes pertinacius tueretur: sed uini magis quam hominis fuisse crimen poenitentia docuit mox secuta quando egre retentus est: ne se occideret occisor amici. **B**actria sub imperio Macedonum qui Persas deleuere usque ad secundum Seleucum Antiochi nepotem retenta est. **T**ūc uero Theodotus p̄fecturę titulum mutauit in regnum: & se regem uocauit. **R**eliquitq; successorem sui nominis: qui cum Arsace Pthorum rege contra Seleucum se coniunxit: regnumq; tutatus est: quod sub Eucratide ad magnam gloriam peruenit. Is enim cum obsidionē Demetrii regis indorum pateretur audacia inaudita cum trecentis militibus sexaginta hostium millia assiduis eruptionibus uicit: & quinto mense liberatus magnam Indię partem in potestatem suam redegit. **U**nde cum se reciperet a filio quem regni socium fecerat in itinere interfectus est: qui uelut hostem non patrem interfecisset

b z°

per sanguinem eius currum egit: & corpus abigi in sepulchrum iussit: & in Bactriam Sogdianorum idorum & aliorum bellis fatigati tãdẽ uelut ex angues oppressi sunt. Aria bactrianę cõtermina est ad meridiem & monti subiecta: qui Bactrianã habet & byrcania sex millibus fere stadiorum abest: ipsi autem arianę ad austrum aracosia subiacet usque ad indum flumen de quibus alio loco dicef. ¶ Margiana Bactrianis ad occidentẽ iacet: & campis desertis ambitur. fama ẽ anthiochũ cui sother cognomentum fuit: loci naturam admiratum magnã terrę ptẽ muro circumclusisse: cuius ambitus mille & quingentorum fuerit stadiorum: & urbem Anthiochiam condidisse. ¶ Vites hic optimas inueniri quarum truncum uix duo uiri complecti q̄ant: racemumque duorum fere cubitorum. Ptholomęus Tapiros ultra margianos ad orientem posuit: Strabo inter Derbitas & byrcanos habitare putauit: quibus mos fuerit proprias uxores aliis uiris nuptui cõcedere. cum duos tres ue filios ex eis suscepissent: quemadmodum apud Romanos cato idigenti hortensio Martiam concessit. Hyrcaniam ualde opulentem esse dicunt: & magna ex parte planam præclarissimis urbibus adornatam: quarum Talabrotam & Samariam & cartam & Tapen paulo supra mare sitã extollunt. Opulentię signum adducunt quid uitis uini metretam afferat: ficus sexaginta modios frumentum ex semine nascatur quod cadit ex culmo: in arboribus mellificẽ perfluatq; mel ex foliis: nec in his opus sit diligentia: illud admiratione dignum quod ab Eudoxo: & ab aliis de byrcania scribitur ripas quasdam cauernosas stare ante mare: humili interiacente littore & superioribus rupibus flumina decurrere: tanta uis delata: ut cum ad ripam peruenerint aquam in mare iaculentur: subiectum littus aspergine intactum relinquunt: ut etiã exercitui unda tecto paruum sit idigenas in eũ locum epulandi & sacrificandi gratia saepe descendere: & interdum in antris discumbentes: Interdum sub ipso fluctu apricãtes: alio atq; alio modo oblectari: cum simul hinc mare pateat hinc littus propter humorem herbidum floridumq; cõspiciat:

Nobilitatem huius gentis hinc licet intelligere : quod uicino
 mari ab ea nomen est inditum in byrcania rex gerenti Alexan
 dro Thalestris regina Amazonum : quam alii Minitbeam uo
 cant : cum trecentis mulieribus occurrit trigintaquinque dierū
 inter confertissimas gentes itinere facto liberos ex rege quesi
 tura : cuius conspectus aduentusq; omnibus admiratōne fuit :
 propter insolitum foeminis habitum ob hoc tredecim diebus
 rege datis ut est uisa uterum impleffe discessit. Hoc ma
 re quod byrcaniam abluit : Ptholomeus (ut ante diximus) lacū
 esse affirmat undique terra conclusum : cuius Septentrionalia
 Scythę occupant : Australia moedi atque byrcani : qui & orien
 tis partem attingunt : cum Margianis Derbitis ac Rhibiis occi
 dentalia Armoenii Albanique ambiunt : quorum pars Septen
 trionē attingit. Policletus quoq; ut affirmat Srabo lacum esse
 & dulces aquas habere : & serpentes nutrire hoc pelagus asseru
 it : in eo uero maxime errauit quod unum esse cum Meotica pa
 lude existimauit. **I**nde coniecturam faciēs : quia Thanaïs in
 ipsū emittit : nō animaduertens duos iuēiri hui⁹ nomis amnes
 ut ante diximus. **Q**uod si Meotidi iungeretur byrcanus sin⁹
 nequaquam lacus est cum Meotis ab euxino ponte marinas
 aquas accipiat. Pontus uero per helespōtum : & mare nostrum
 ab herculeo freto falsis impleatur undis. **P**linius ueronensis
 Iulius solinus Strabo Capadorū Priscianus Caesariensis &
 alii complures byrcanum pelagus oceani Borealis sinum esse
 tradiderunt. Ex quo liceat usque in orientem & mare indicum
 nauigare : aiuntq; ab oceano meridiē uersus recedere ab initio
 arctum in progressu dilatatum : & p̄sertim ī ultimo recessu :
 ubi a quinque millia ferme stadiorum latitudine patet : & ho
 stii utramque ripam tenere Scythas : reliqua littora aut Scythas
 aut similes Scythis : quales byrcani sunt : albani : Clusi : Narisci
 ac Mardi. magnitudinem huius maris Patrocles pontico simi
 lem existimauit. Plinius auctore Claudio refert id terre spati
 um quod iter Meotim & byrcanum iacet pelagus centum qui
 quaginta millia passuū continere : idque perfodere excogitasse

Nicanorem Seleucum quo in tempore a Ptholomeo ceraunio
fit interfectus. Verum alii tercenta septuagintaquinque millia
passuum id esse existimant. Cornelius nepos ducenta quin-
quaginta millia : quod alii centum & quinquaginta millibus
passuum : Alii paulo amplius contineri dixerit magno errore :
neque enim retro Meotim ad Boream Hyrcanus offertur sinus
ut illis nisum est : sed Pontico mari ad orientem occurrit histi-
numque Colchi hyberi & Abani inter duo maria obsidetur : nec
longum iter ab Euxino ponto per hunc histinum & hyrcanum
pelagus ad indiã transeunti pagendum : Plinius existimauit :
quem secutus Iulius solinus Pompeium magnum octo diebus
ex India ad Bactros usque Alierum flumẽ peruenisse affirmat :
quo influit oxum per quem mare Caspium ingressus ad Cyri-
amnis hostia penetrauit : qui armenie & hyberie fines iterluit :
a Cyro uero diebus non amplius quinque terreno itinere sub-
uectis nauibus ad alueum phasidis pertendisse : Atque inde
in pontum Sororia. Strabo dicit qui multas indie merces teste
aristobolo in hyrcanum mare per Ochum Amnen deuehi tra-
didit : deinde in Albaniam atque per Cyrrum & sequentia loca
in Euxinum & ochum in oxum putat exonerari : que duo flu-
mina byrcaniam irrigare cõset : & niseam partem esse byrcanie
per quam ochus decurrit : quem Aristobolus nauigabilem esse
retulit : & omnium fluminum maximum que ipse in Asia ui-
derit preter indica. Sed hoc iter multo breuius eo est : quod per
egyptum & Arabiam multasque alias gentes ducit in indiam :
neutrum tamen hodie nostratibus est apertum : qui terre formã
nostra tempestate figurant. Ptholomeo consentiunt : & lacus
speciem byrcano concedunt. Solinus xenophontem lapsacenu
auctorem facit a littore Scytharum : & quo sinus irrumpit byr-
canus Abaltiam insulam triduo nauigari : cuius magnitudo
immensa : & pene similis continenti existat : nec longe oenas
separari quas qui habitent uiuant ouis auium marinarum : &
a uenis uulgo nascentibus propter quas & alias cõstitutas : qua-
rum indigenę humana usque ad uestigium forma in equinos

definant pedes. Ferunt & alia pleraque que tanquam fabulosa relinquimus: apud byrcanum pelagus definit.

A Się prima pars . & secunda incipit in occidentali litto-
re: que usque ad paludem Meotidem & Amnem tha-
naim extenditur inter mare Ponticum iacens & ocea-
num Septentrionalem. Ptholomęus hanc partē ab orienti Ras
flumie clausit: & byrcano mari cui negauit i oceanum patere
exitum: & omnes Sarmatas Asianos appellauit: qui hanc terrā
incolerent: preter colchicos hyberos & Albanos atque alios q
citra caucasum Coraxēque montem ad meridiē siti sunt . Sar-
matas autem in plurimas gentes: & multa nomina diuisit. Ul-
timos ad Septentrionem hyperboreos posuit: & sub eis Basyli-
cos: deinde Zachatas suardenos Chenides, & magis ad meridi-
em perhierbidorum numerosum genus: quorum sedes illic eē
ostendit: ubi Ras fluuius ad occidentem solem & Tanais ad
orientem maxime uergunt: sibi que inuicem propinquiores exi-
stunt. Sub his uersus meridiem & ultra hippicos montes Sira-
cenos collocauit: Iaxamatas peressios & Melandanos apud
quos mitridatis regionem fuisse arbitratur. Rursus ad orien-
tem Ras flumini proximos: & ultra Ceraunios montes Sapo-
thremos posuit: & sub illis paululum australiores Scymmitas
& Amazones de quibus postea dicemus: quando imperium fa-
ma est eas q̄ maximum obtinuisse: Ceraunios montes partē
esse Caucaſi uersus Septentrionem uergentem: Quibus pro-
ximi sint ad orientalem plagam Vali: Serbi: Diduri et ude: ad
occidentale Sacani et Tusci prope Sarmaticas pilas: ubi a cau-
caſiis iugis Ceraunia uidentur obrupta . Forsitan et hinc Tus-
corum genus ortum qui Etruscos ex Italia pepulerūt. Tria flu-
mina in byrcanum pelagus ex Caucaſio monte cadere Ptholo-
męus ostendit: Hudonem qui Septētrionalior est: Alontem et
Saonam: et interia Olondas et Ifondas collocat: et citra Soanā
gerros. Inter caucasium montem: et Vardanum amnem Sana-
neis et Agoritis sedes dedit. Ultra Vardanum uersus Pſatim
fluuiū: et Boream Conapsenos Arinchios Metibos Zinchos

b

s:

& Asturicanos memorat. **U**lterius Tirambas & marubio flu-
 mini proximos Themeotas fluuios ex Asia in Meotim ma-
 gnos decurrere: præter Tanaim octo dinumerat. In quos Var-
 danus australior est: Marubius Septentrionalior: cui proximus
 est Rhombites maiori: deinde Theofanus: postea Rhombites
 minor: De hinc acticies & Vardano propinquior. P sathis mul-
 ta est inter ueteres discordia: quam ïde nasci arbitramur: quia
 nec mōtium: nec fluminum: nec gentium nomina perseuerāt:
 & prouintiarum regnorumque termini multam uarietatem ac-
 cipiunt a Strabōne: qui sub Tyberio Caesare uixit usque ad
 Ptholomeum Alexandrinum: qui per tempora Antonini Pii si-
 tum orbis descripsit. Haud equidem magnum tempus est: &
 tamen tanta nominum uariatio intercessit: ut paucissimos scy-
 tharum populos ex his nominari uideamus: apud unum quos
 nominauerit alter. Sed ad rem redeam. **S**trabo Cyrrum Am-
 nem: & Araxem: & byrcanum pelagus ab occidentali plaga im-
 mittere arbitratur: & Araxem per Armoeniam: Cyrrum per by-
 beriam & Albaniam decurrere: & ab hostio Cyri per Albanos
 byberas: & Colchos a mari in mare tria fere stadiorum millia
 esse: & histini rationem obtinere huius partis quam describi-
 mus. **P**ossidonius hanc histinum mille & quingenta stadia
 cōtinere putauit: quantum inter Pelusium est & mare rubrum
 tantundemque spacii a Meotide in Oceanum esse censuit. In-
 dignus fide quanuis Pompeio familiaris fuerit: & res eius scri-
 pserit. **A**lbani in hac descriptione primi occurrunt: quos pa-
 storales fuisse constat: & nomadico generi proximos non tamē
 uagos: atque idcirco minus bellicosos. Inter Hyberas & mare
 Caspium hi habitant ab ortu solis mari cōiuncti ab occasu by-
 berie finitimi & reliquis lateribus. Boreale caucasis montibus
 munitur: qui campis imminentes: & mari plurimum coniun-
 cti Ceraunia uocantur ut Strabo putauit: & complures alii quā-
 uis Ptholomeus (ut ante diximus) aliter sentiat. australe latus
 armoeniam contingit: quæ partim campestris est: partim mon-
 tana: Sicut & Cambisena ad quam Armoeni simul: & byberi

& Albani coniunguntur. Cyrrus per albaniam fluit: & alia flumina quae quauis eum augent fecundio remque terram exhibent: mare tamen confundunt propter limum quem afferunt. Raxes prope emittit: asper ex Armoenia cadens: Sed quem limum propellit alueum paruum faciens eum Cyrrus repellit: homines in Albania inertes fuisse feruntur: nam qui ibi militarunt Cyclopicam eos degere uitam dixerunt: & terram omnis generis fructum etiam domesticum afferre: & Stirpes omnes & ea quae semper uiuent: & quauis ne minimam quidem culentem habeat: bona tamen omnia sine statione & inaratam gignere: multisque in locis semel fatam bis terque fructum reddere: ac primo quod modios quinquagenos: idque minime renouatam aut ferro proficissam: uineas ineffossas manere quinquennis putari imbrimatu nouellas fructum ferre adultas tantam reddere: ut pars maxima in palmitibus relinquatur: mira res cum Ptholomeus Albaniam in sexto climate ponat. Pecora cum mitia cum agrestia pulcherrimos edere foetus aiunt: staturam hominum pulchram et magnam esse. Simplex mortalium genus minimeque Cauponarium nummi usum magna ex parte ignorauerunt: neque numerum ultra centenarium nouere. Comertia inter se mercibus facere: in ceteris quae ad uitam pertinent inertes exquisitorum ponderum ac mensurarum totiusque ciuilitatis et agriculture profus ignari: si quando ad bella prodierunt expediti: & armati ut Armoenii fuere. Exercitum maiorem emittere consueuerunt quam hyberes: nam peditum ad sexaginta millia: equitum ad uiginti duo millia contra Pompeium magno suo damno armauerunt. Iaculatores sunt: et Sagittarii Clipeos et Toracas habentes: et quemadmodum hyberi firmas galeas hos Nomades ab exteris defenderunt sicut Hyberas et hisdem de causis. Aliter uero sepe eos adoriebantur: nec sine bant agriculturam exercere. Deos Albani solem et lunam gentili dementia coluere. lunae templum hyberiae proximam summa religione colebant: cuius sacerdos honore principis regem secundum habebat et sacris seruis: et sacrae regioni preerat: quae multa fuit et hominibus plena

Seruorum quidam afflati numine uidebantur: et quodammodo diuinare qui plurimum numine correptus fuit: diu per siluas solus errauit ex in sacerdos comprehensum sacra catbena deuinxit: ac per annum sumptuose aluit: postea ad sacrificium deę cum aliis hostiis maectandum produxit: tumque negotii quidam gnarus sacram hastam tenere: qua mos fuit hominem maectari: ex multitudine procedens illam in conserui afflati per latus ad egit: & cadente seruo quodam diuinationis signa captauere atque in comune pretulere: Corporeque in locum quendam delato omnes super illud transiere. sic enim stulta natio & a demonibus possessa expiari: si quid peccati fuerat arbitrabatur. Senectus honore precipuo apud albanos fuit: non parentum modo: sed etiam reliquorum cum mortuis pecunias defodiebant: nec aliam defunctorum curam gerebant. Strabo sex & uiginti linguas Albanorum fuisse tradit: & totidem aliquando reges: postea ad minimum imperium cuncta rediisse terram serpentina quodam letifera genere: & Scorpios & araneas quarum quodam ridendo mori cogunt: quodam flendo desiderio suorum: quemadmodum de tarantulis in Calabria rumor est. Et Caspianam & albanos pertinere aiunt eiusdem nominis cum gente Caspia: que postea obscurior facta est: & mare Caspium attingit. Ingressus ex hyberia in Albaniam per Cambisenam patuit regionem asperam & siccam: quanuis flumine Alazanio pars eius irrigetur. Albani & eorum canes excellentes uenatores fuere studio: magisque arte originem eorum ex Iasone ductam existimant: qui cum Armoenio Thesalo in colchos nauigauit: & usque ad mare Caspium per hybeream & Albaniam processit: & Armoenię ac hyberię multum pagrauit. Sicut Iasonia & alia complura monumeta testantur. **T**rogus Pompeius Albanorum originem italicam dicit: asserens Albanos hercule ex Italia ab albano more cum Gerione extincto armenta eius per Italiam duceret secutos fuisse: & originis Italicę memores exercitum Cn. Pompeii bello mithridatico fratres saluauisse. Albania sub impio perlarum fuit: postea macedonum: deinde romanorum. sed traianus impator his regem dedit: nunc

non satis certū est cui pareant quanuis sub regno magni canis
degere credantur: ab his Albani orti sunt: quorum pars hodie
in Peloponeſo: pars in Macedonia ſedet iuxta dynachiū: quo-
rum dux eſt Georgius Scanderbei qui multa per noſtram æta-
tem aduerſus Turcos pro chriſti nomine prælia geſſit: magna
nimus & iuictus copiarum ductor: in Gottborum exercitu fu-
ere: cum illi græcorum imperium affixerunt. Deinde lōge mi-
litię affecti tedio in adriatico littore confederunt Theophanes
qui cum Pompeio militauit: & Albaniam procurrit. Inter Al-
banos & Alazonios habitare Gelas & Legas dicit: & inter hos
& amazonas Mermandalim delabi fluuium: Metrodorus ſce-
pſius & Ipfocrates locorum nō ignari (ut ſtrabo refert) Amazo-
nas Septentrionem uerſus Garganenſibus fimitimas tradide-
runt: Sub radicibus montium Caucaſiorum qui Ceraunia uo-
cantur: cum quib⁹ & Ptholomeus ſentit qui eas (ut diximus)
inter Ras fluuiū & ceraunia iuga collocauit: quāuis de Cerau-
niis paululum diſcordare uideatur: de Amazonibus multi me-
minerunt: & apud græcos & apud latinos non poetę ſolum q̄
fabuloſa tractant: Verum etiam hiſtorci: quos a uero recedere
turpiſſimum eſt. Trogus Pompeius iuſtino teſte duos regioſ
iuuenes ex Scythia pulſos per factionem optimatum iuuentu-
tem ingentem uſque in Capadociam & Amnen termodontam
ſubiectoſque Themifcirę campos ſecum traxiſſe affirmat: ibi
que per multoſ annos fimitimos ſpoliare aſſuetos: poſtremo
conſpiratione populorum trucidatos: Sed uxores cum uidiſſēt
exilio ſuo additam orbitatem arma ſumpſiſſe: fineſque ſuos
ſummouentes primo: mox etiam inferētes bella defendiſſe nu-
bendiquoque uicinis animum omiſiſſe: ſeruitutem non matri-
moniū appellantes: & ne foeliciores aliis alię uiderentur: uiroſ
qui domi remāſerūt inſeciſſe: ultionē cęſoꝝ cōiugū excidio
finitimorum cōſecutas: deīde pace armis q̄ſita ne gen⁹ iteriret
cum circumſtantibus populis cōcubitum iniuiſſe: ſi qui mares
naſcerentur interficientes: foeminas non ocio aut lanificio: ſed
armis & equis & uenationibus excercentes: inuſtis infantium

dexterioribus māmīs ne sagittarum iactus impedirētur: unde Amazones dictę sūt. Duas quoq; bis reginas fuisse marthesiā & lanipledonem q̄ uicibus bella gererent: & se marte genitas p̄ dicarent: a qbus magna pars Europę subacta sit: & Asię multę ciuitates occupatę: ubi Epbesum & alias plerasq; urbes condiderint. Sed cum partē exercitus domū dimississet: reliquasq; ad tuendum Asię imperium remanserant: concursu barbarorum cum regina Marthesia interfectas: In cuius locum filia ei⁹ orithia successerit: cui p̄ter singularem belli scientiam eximia in omne æuum uirginitatis admiratio fuerit. Herculem cui imperatum erat ut arma reginę Amazonum ad regem deferret tanquam impossibile id esset eo profectum longis nouem nauibus comitante Principum gręcię iuuentute inopinantes aggressum uoti compotem factum: duas tūc sorores regnum tenuisse Anthiopem: & orithiam q̄ foris bellum gerebat: cū Hercules ad littus Amazonum applicuit: Quę domi manserant repētino tumultu excitatas arma sumpsisse: Sed facilem uictoriam hostibus dedisse: cęsas captasque fuisse: & in his duas antiopę sorores Menalippem & hyppolitę Theseum captiuā hyppolitem uxorem duxisse: ex qua genuit Hyppolitum: qui nouerçę fraude periit. Herculem Menalippem captiuam sorori reddidisse: & precium arma reginę accepisse: atque ita functū ip̄erio ad regem redisse. Sed orithiam ubi comperit sorori bellum illatum: & raptorem fuisse atbeniensium p̄cipem: borta tam in ultionem Comites auxilium a Sigilo Scytharum rege petisse: ex cuius genere orta esset: ab illo filium Panaxagorum auxilio missum: Sed ante p̄lium diffensione orta ab auxiliis desertas bello ab atbeniensibus uictas fuisse: receptaculum tamen habuisse castra sociorum: quorum auxilio intactę ab aliis gētib⁹ in regnū redierit. Post Oritiā regno potitā fuisse pentafileā cui⁹ troiano bello magna uirtutis documēta extiterint: qua it̄fecta: & assūpto eius exercitu paucas q̄ domi remāserāt egre se aduersus finitimos defendisse usq; ad alexā dri magni tpa: cū Thalestris (ut ante dixim⁹) ad eū ī byrcaniā uēit. Hęc

Trogus de amazonibus. Sed quid Diodorus de his scribat nō incōgrue referēdum est. Sic enim duorum auctorum q̄ magni habentur quanta sit uel concordia uel discordia cognoscem⁹.

Diodorus penes Termodontam fluuium primo gentem Amazonum fuisse ostendit: quę uiris similes corporeis uiribus: & bellicis artibus pręstarent. Earum reginam exercitu mulierum coacto nonnullas uicinas gentes expugnasse filiamque genuisse: quam martis filiam appellauerit uiros ad texturam: & muliebria exercitia deputasse: lege edita: ut solę foeminę in re militari erudirentur: uiris iterdicta essent arma: maribus qui ex eis nascerentur: quo bello inutiles fierent: crura & brachia debilitasse: foeminis dextram inuississe māmam: a regina urbem pręclaram in hostio Termodontis fuisse conditam: & Themiscyram appellatam: atque in ea insignem regiā magno splendore erectam ab hac propinquas gentes usque ad Thanaim fluuiū domitas fuisse: cui in pugna cadenti filia successerit matre pręstantior: quae ultra Thanaim exercitu traducto omnes eius orę gentes ad tratiā usque deuicerit: domumque reuersa magnifica deis templa cōstruxerit: & ad alteram fluminis partem uersis armis: Asiamque usque Asyriam bello subegerit. **M**ultis post sęculis uulgata Amazonum per omnem orbem uirtute herculi semeles ac Iouis filio ab Euristeo mandatum fuisse: ut hyppolitę Amazonis Balthem ad se deferret berculem illa to bello acieque profligatis Amazonibus uictam hyppolitam cum baltheo cepisse: quo pręlio amazonum regnum cęderit. Siquidē barbarae gētes cōtempto earū nomīe & iniuriarū memores: adeo amazones continuis bellis cōtriuērūt ut ipsarū nomen & gen⁹ extīgueret: quāuis paulop⁹ herculis expeditionē pāthasilea troiano bello ab achille it̄fecta fuerit: qb⁹ i reb⁹ quātū a trogo differat diodor⁹ diligēs lector facile metiet: Ephor⁹ Amazones inter mysiā cariam ac lydiam prope cumam patriam suam habuisse sedes arbitratur: forsitam aliquando ibi habitauerunt ubi Ephesum Smyrnā cumā & magnesiā cōdidere Sed çolibus & ionib⁹ postea cessere cū qb⁹ ate troianū bellum

Priamus in societate ionū belligeravit: ut Homerus affirmat.
Sunt qui Gargarenfes cum Amazonibus e Themifira in ulte-
riorem Scythiam migraffe ferunt: poſtea ab illis diſciſſos cum
Tracibus & Euboibus quibuſdā errabundis aduerfus eas bel-
lum geſſiſſe. **Q**uo compoſito his inter ſe conditionibus cōue-
niſſe ut in filiorum prole comunicarent: uiuerent autem utri-
que ſeparatim. Amazonum alias his itentas fuiſſe q̄ ad aratio-
nem inſitionemque pertinebant: alias equorum uenationem
ac bellorum curam geſſiſſe: arcu ſecuri & pelta utentes: galeas
& ſubligacula & alia operimenta e ferarū pellibus confeciſſe.
duos bis anni mēſes fuiſſe ſacros: q̄bus montem proximū con-
ſcendebant: q̄ eas a gargarenſibus diſiungit: quo & illi more
peruetuſto conuenientes ſacrificabant: & plis gratia cum mu-
lieribus coibant: idque obſcure: & inter tenebras in quaſcunq̄
inciderent. **Q**ue ſi foeminam peperiffent apud ſe retinebant:
Si mares gargarenſibus tollendos reddebant. Vnde propter
ignorantiam ualde ſe inuicem diligebant: cum queſlibet affinē
ſibi quamlibet exiſtimaret. **S**trabo de Amazonibus non ſatis
certam ſententiam fert: & quod Thaleſtris regina proliſ gratia
cum Alexandro in byrcania permixta fuerit incertū dicit: & re-
rum ſcriptores inter ſe diſcordare: nec fide dignum eſſe Clitar-
cum qui Thaleſtrim ſcribit a caſpiis portis: & Termodonte p̄-
fectam ad Alexandrum ueniſſe: cum Caſpię portę ſupra ſex
millia ſtadiorum diſtenta Termodonte: nec ueriſimile cenſet
uel exercitum uel ciuitatem: uel gentem unquam ex ſolis muli-
eribus conſtitiffie: quae ſua cuſtodierint & aliena inuaſerint.
Viciniſque ſubactis uſque in Ioniam proceſſerint: & exerci-
tum tranſpontum in aticham miſerint: quod perinde ſit ac ſi
quis dicat uiros tunc mulieres fuiſſe: & mulieres uiros: ſuo au-
tem tempore paucos fuiſſe qui traderēt ubi amazones eſſent:
& id quidem ſine demonſtratione. **N**obis non impoſſibile
uidetur quod priſci ſcriptores de Amazonibus tradiderunt:
qui & in Boemia tenuiſſe foeminas p̄cipatum legimus: & in
ungaria maria uiriliter imperaſſe. **Q**ue nō reginam ſed regē ſe

appellauit. In regno neapolitano duas iobānas rerū potitas sci
m[?]: quarū altera n̄ra etate: altera pauloante res magnas gessit.
¶ Sed puella franciē de qua suo loco dicemus non parum dubie-
tatis aufert: cuius ductu faepe anglorum copiē nostro etuo pro-
fligatē fuerunt: Sub Claudio imperatore secundo qui de Got-
this magnificentissime triumphauit: decem mulieres ante cur-
rum ductē fuerunt: quē in bello captē uirilem habitum gesta-
bant: & Amazonum genus esse putabantur. nunc de his nulla
cognitio apud nos est: nec affirmare tam uetusta neque nega-
re audemus: nec miramur antiquissimarum rerum scriptores
inter se discordare: quando nec nouissima uno modo referun-
tur. ¶ Ex his quē prisci scribunt illud cōstare uidetur. ¶ Amazo-
nas primo Themiscyram & subiectos Termodonti campos
& imminentes montes incoluisse: postea inde pulsas in Scythi-
am migrauisse. ¶ Unde illarum erat origo: atque id asserere tro-
gus uidetur: qui Albanis uicinas Amazones dicit: & Thale-
strim reginam inde ad alexandrum uenisse putat in byrcaniā.
¶ Mermedonas amnis ut Straboni uidetur: e montibus descen-
dens per Amazonum regionem: & Syracenam & loca interme-
dia quē deserta sunt in Meotim emittit: quod multū est Ptho-
lomeo aduersum qui aquas per Amazonum agros fluentes in
Ras fluuium: & byrcanum pelagus decurrere quodammodo ī-
dicare uidetur: nisi montes aliqui ex Amazonibus in occiden-
tem inclinent. ¶ Ex quibus Mermedonas ortus longissimo cur-
su Meotī perquirat: nōnulli quē nostro tēpore orbē figurauerūt
Amazones insulam habitasse designant quam fluuius efficit
quem Edil appellant: hūc esse Ras arbitramur cuius supra me-
minimus. ¶ Hyberia post albanos ad occidentem occurrit: cui
ad Septentrionem nomades adstant: & caucasii montis accolē
ad meridiem Armoenia est ad occidentem colchis. Tota regio
Caucasiis montibus circumdatur. nam cubiti quidam fertiles
ad meridiem procurrunt: qui uniuersam hyberiam comprehen-
dentes: sese ad Armoeniam & colchidem coniungunt: Planiti-
em in medio relinquentes fluminibus irriguam: presertim cyr-
ro qui ortū ex armoenia trabens planitiē ipam īgredit & aragū

amnē a Caucaſo deſſuētē: atque alias aquas in ſe recipiens p̄
 anguſtā fluminis regionem euadit in albaniam: inter quam &
 Armoeniam multus in latus per uberes campos compluribus
 fluminibus auctus: e quibus alazonius & alia tria nauigabilia
 ſunt in mare caſpium erumpit. ¶ Quatuor aditus in hyberiam
 ducunt admodū difficiles ex colchide per medios Sarapanos
 itur: & anguſtias montis per quas Phasiſ excurrit centum ac
 uiginti pontibus tranſmeandus. hic amnis propter flexiones
 aſper ac uiolentus ex hyberia in colchidem fertur conuallium
 torrentibus multo hymbri adauctis: & prop̄ imminentes mō
 tes arctus quamplurimis impletur fontibus. In campos autem
 delatus alia & alia in ſe recipit flumina: e quibus eſt Glaucus
 & hyppus quibus auctus ac nauigabilis factus exiit in pontū:
 ſecus eum urbs iacuit eiufdem nominis & lacus nō procul adi
 tus: igit̄ ex colchide in hyberia huiuſmodi eſt Petris munitōni
 bus fluminibus & conuallibus clauſus: nec minus difficilis ex
 Nomadibus pater: ſeptentrionem uerſus trium dierū itinere:
 deinde anguſta regio circa flumen Aragam dierum quatuor:
 cuius uie finē murus inexpugnabilis munit. ¶ Ex Albania pri
 mo aggreſſus eſt per petram exciſam: de hinc per ſtagnum qđ
 amnis efficit: cadens ex caucaſo: Ex Armoenia per Anguſtias
 itur que ſecus Cyrum ſunt: atque Aragam qui priuſquam in
 uicem cōcurrant duas urbes natura munitas ambierunt. ¶ Que
 ſaxis impoſite ſexdecim inter ſe ſtadiis aberant: propter cyrū
 Armoenicam propter Aragam ſeu Samoram. Pompeius ex Ar
 moenia mouens hoc itinere uſus eſt. Et poſt eum canidius hy
 berie campos agricolę habitant homines ad pacem intenti: Ar
 moenico & medico cultu Montanam regionem pars eorū ma
 xima ac Bellicoſa. Scytharū more uiuentes quorum cognati
 ſunt & cōtermini: Agriculturā tamen exercent: & cū tumult⁹
 igruerit: multa ex ſe atq; nomadibus hoīum millia cōtrahunt:
 fuitq; hyberia maxia ex pte urbibus & habitatoribus plena &
 tecta fictilia habuit: & fabrefactas ēdificiorū ſtructurās: & fo
 ra & publica ornāmēta: & ad ſextū clima p̄tinet ſicut albania.
 ¶ Quatuor olī ḡna hoīum apud hyberas fuere. Primū ex quo

reges duo deligebantur: alter qui propinquitate & etate antecederet: alter qui iura daret & exercitum duceret ¶ Secundum sacerdotum qui iura finitimorum curarent ¶ Tertium militum & agricolarum. Quartū uulgi quod regibus seruebat: & omnia quę ad uitam pertinent ministrabat. His omnia per familias erant communia: rem tamen tenebat qui senior erat ¶ Magnus Pompeius hyberiam Romano imperio subiecit: quā sub Constantino Cęsare belene filio uerbi dei foedera: & fidem futuri regni suscepit. Mulier captiua tanti boni causam prestitit: quę cum uitam pudicam duceret: & dies ac noctes in oratione consumeret admirationi barbaris fuit: quibus sciscitantibus cur tantopere se affligeret: ita se suum deum colere respondit qui christus esset ¶ Nihil ex hoc amplius admirati Barbari: quę nouitatem nominis mulierculam in honore habuerunt. mos gentis erat paruulos cum egrotarent: per uicinas domos a matribus circumferri: remedia exquirentibus. Mater quędam cū puerum aliquamdiu circumtulisset: nec salutare quicquam inuenisset: captiuā adiens eius opem petiit: Illa se humani nihil scire testata est: sed deum quem coleret christum desperatam ab hominibus salutem posse conferre ¶ Paruulumque Cilio suo super imponens & orationem ad deum fundēs sanum matri reddidit. Impleuit urbem facti rumor: & ad reginam per lapsus est quę dolore quodam afflicta uel captiuam se ferri curauit: cum illa regiā domum ingredi recusasset: reddita est regina sanitati: atque ammonita ut in christum crederet & eum coleret: qui salutem prebuisset: rogauit regina uirum ut christianus efficeretur: quod quanquam ille promississet segnis tamen erat: nec sepius ab uxore commonitus baptizari curabat: nō tā fidei hostis: quam dubius contigit eum in altissimas siluas ire uenatum: quocum peruenisset cohorta subito tempestate: ita tenebrę cuncta operuere ut nec ipse comites cerneret: nec cerneretur ab illis ignarus quę ageret promissionis coniugi factę recordatus est christumque rogauit: ut si deus esset ex tantis periculis eriperet: nec mora dies reddita mundo est & rex ad urbem incolumis perductus: qui reginę quę gesta erant miraculi

loco exposuit: uocatur captiua audit consilium eius: illa reiciē
da idola: & christū colendum dicit eique supplicandum: & ba
silicam faciendam: conuocato populo rex euangelium prædi
cat: et nundum sacris initiatus fit suę gētis apostolus: credunt
uiri per regem: femine per reginam: cōstruitur ecclesia magni
operis: & eleuato pertinaciter murorum ambitu columnę collo
cantur. **S**ed prima ac secunda erecta: tertia nullis machinis
erigi potest: nullisque uiribus cum ad noctem usque laboratū
esset recedentibus omnibus sola captiua apud ecclesiam in
oratione perseuerat: postea die prima luce redeunte populo co
lumna reperta est supra basim i aere suspensa quantum esset
unius pedis spatium magnificauerunt omnes deum: ueramq;
captiue fidem recognouerunt: quibus mirantibus ac stupenti
bus sensim supra basim suam nullo contingente deposita est:
& summa cum liberatione descēdit. mox relique columnę ma
gna facilitate erectę & collocatę sunt pfecta ecclesia: & popu
li fide confirmata suadente captiua totius gentis legatio ad im
peratorem constantinum mittit: res gesta exponitur: & sacerdo
tes petuntur: qui coeptum erga se munus impleant. Ferunt cō
stantinum non minus hoc nuntio legatum quam si gentes Ro
mano imperio incognitas: & ignota regna uicisset: Hyberis io
cundissimo uultu fatiffecisse. Ruffinus in ecclesiastica histo
ria hęc sibi Bacchurium ipsius gentis regem narrasse affirmat
uirum fidelissimum cum hierosolimis secum humaniter de
geret: ueri periculum ad eum referendum est. **H**yberas hodie
georgianos appellant: quorum legatio ad nos uenit: cum ex
mantua Romam rediissemus: colūt & hi hodie christum: quā
uis procul ab apostolica sede ueritatis magistra: & barbaris cir
cumfusi gentibus non omnem Euangelii puritatem seruant.
Cochis ut placere ptholomeo uidemus monte coraxe a Septen
trione clausula est: quem caucasi partem esse ostendit: & noma
des excludere ab orienti hyberia a meridie Phasi flumen: & ar
moenię montibus ab occidente Euxino ponto in quem hyp
pum flumen cadere arbitratur: & inter eius hostium & Amnē
Phasim duo flumia decurrere in pelagus Cariustū & Ganeū

& post hippum ultra Dioscuriadem Septentrionem uersus Co-
 raxem fluuium in idem mare Exontrari qui ex monte sui no-
 minis oriatur. **S**trabo uero hippum cadere in Phasim asserit:
 & Colchidem magna ex parte ad mare protensam. Phasim irri-
 gare ingentem fluuium: qui ortus in Armoenia Glauco & hip-
 po in se receptis: usque ad Sarapanos nauigetur. **E**xinde pede-
 stri itinere curribus uectos quatruiduo in cyrrum proficisci: ad
 Phasim urbem iacere eiusdem nominis colchorum Emporiū:
 quod ex alia parte amni procingitur: Ex alia lacu: Ex alia mari
 hinc biduo triduo ue amissum. Sinopemque nauigari: littora
 haec & fluminis hostia amoenissima esse regionem fluctibus
 & omnibus quae ad fabricandas naues pertinet abundare. **M**el
 tamen frequentius amarum esse: linum Canabem ceram: & pi-
 cem gignere linificium uulgatum: & multum in peregrina ex-
 portari loca: propter quod cognationē iter colchos & Egyptios
 esse quidam uoluerint. **P**linius ueronēsis Animal ceruo simi-
 le barba tantum: & armorum uillo distans iuxta Phasim Am-
 nem: & non alibi nasci affirmat: quod Trage laphon uocatur:
Secus phasim leucotoe fanum fuisse quod pbrixus condiderit:
 atque illius oraculum ubi aries non mactabatur: id olim diues
 habitum: deinde a Pharnace: & paulopost a Mithridate perga-
 meno dirreptum: nam leſa regione etiam diuina patiuntur: nec
 coli possunt ut Euripides iquit: uana garrulitas quae religionē
 pauperibus aufert. **D**eus & inopum & diuitum pater est: ne-
 que aliud ab homine quam uoluntatem requirit. **Q**uantum
 olim colchis claritatē habuerit fabulae declarant Iasonis exer-
 citum innuentes: qui ad medos usque processit: ac prius etiam
 Pbrixi expeditionem: postea cum reges succederent: & regionē
 haberent in prouintias diuisam mediocriter agebant. **C**um
 uero Mithridatis eupatoris potentia uehemēter esset adaucta:
 tota ei regio paruit: a quo semp aliquis ex amicis regionis pre-
 fectus: & administrator mittebatur. Strabo refert Moaphernē
 matris suae patrum colchidis administratorem fuisse. **S**ed Mi-
 thridate sublato regionem omnem quae sub eo erat euerſam: &
 multis distributam. Polemonem postremo colchidē habuisse

c

atque eo mortuo coniugem eius Pithodorim q̄ & colchorum
 & Trapefuntis: & Pharnatię & ulteriorum barbarorum regnū
 tenuit. Strabo existimat montem Caucasum pontico mari &
 caspio imminere: Hyftinumque munire interiacentem: hyberi-
 amquoque & Albaniam ab eodem monte difterminari. Qui
 Sarmatas ad Septentrionem dimittit. Ptholomeus quoq; cau-
 caſia iuga inter hyberas & colchos procurrere arbitratur: & ab
 utrifque gentibus difiungere: Sarmatas eratofthenes eundem
 eſſe Caucasum & caſpium exiſtimauit: & ab eo quaſi cubitos
 quofdam ad meridiem procurrere: qui complectens hyberiam
 Armoenis & moſcitis montibus coniungantur. Secadiſſe quo-
 que & Pariadre: Idemque ſentire Ptholomeus uidetur: & hos
 eſſe thauri partes: qui australe Armoenielatus efficit: & ab eo
 quodam modo obruptas. Septentrionem uerſus uſque ad Cau-
 caſum & maritimam euxini oram procurrere: que a Colchide
 in Themifciram tendit. Dioſcuras & Sebaſtopolis a Ptholo-
 meo uocata eſt: ſicut Straboni placet: orientalis ſinum totius
 euxini pelagi ſignum obtinet: & extrema nauigatio appellat.

Vnde illud quod in prouerbio dicitur in Phafiſim ubi curſus
 carinis ultimus: ſic intelligendum eſt: non quod poeta q̄ iambi-
 cum fecit de flumine dicat: nec de urbe eiufdem nominis: que
 ad flumen iacet: Sed de tota Colchide. Nam de Phafi uſque
 ad intimum Dioſcuriadis reſſum ſexcenta eſſe ſtadia putat:
 & Dioſcuriadem initium hiſtini tenere: qui duo iter maria emi-
 net. Ptholomeus uero Iambicum intellexit aduerbium: & inti-
 mum euxini ſinum ad orientem in Phafiſi hoſtio terminauit:
 ibique hiſtinum incipere oſtendit. Dioſcuriadem uero Septen-
 trionalem ponti ripam tenere non procul ab amne coaxe. Dixe-
 ruut aliqui qui res parum animaduertunt: ſeptuaginta: & qui-
 bus minor ueri cura fuit trecentas gentes apud Dioſcuriadem
 conuenire ſolitas omnes diuerſarum linguarum: propterea q̄
 Sparſim & impermixte ob aſperitatem: atque intractabilitate
 habitet: quarum pleraque pers Sarmate ſunt. Vniuerſę tamen
 Caucaſię inter quas Pthiraphagorum natio fuit: cui nomen a
 Sordibus datum eſt: quibus proxios Seranes eſt Strabo putauit

nihil fama meliores quamuis robore præstarent. Vicinisque gē-
tibus dominarentur: eosque Caucaſi extrema obtinere que im-
minent Dioſcuriadi. Ptholomeus Soanam fluuium quendam
memorat: qui ex caucaſo cadit in hyrcanum pelagus: a quo So-
anes dici potuerunt. Sed hi Albanorum extrema uerſus Septē-
trionem colerent: ii quos Strabo nominat colchis iminebant: q-
ad Euxinum pertinent. Ferunt his regem fuiſſe: & trecentorū
uirorum collegium: & quamuis in ordinatam gentem bellicoſā
tamen ducenta hominum millia in exercitum cogere conſueſ-
ſe Torrentes apud eos aurum detuliſſe: quod perforatis tabu-
lis: ac lanofis pellibus excipiebant: atque hinc aurati uelleris
confictam fabulam: & fortaiſſe hyberes bis cōtermini eodem
nomine uocantur: quo occidentales ab auro quod apud utroſ-
que inuenitur. Soanes ueneno ad ſpicula mirifice utebantur:
cuius tanta uis fuit: ut etiā odore ad modum læderet. Reliquę
gentes que circa Caucaſum iacere tenuem habuiſſe regionē
feruntur. Moſticos montes partim Colchi habuere: Partim hy-
beres atque Armoenii Polignium quod Pbrixus in hyberia cō-
didit: id ceſſa poſtea dicta eſt: locus optime munitus altiffime
ueri Caucaſi partes ad auſtrum uerſę: que Albaniam hyberia
& Colchos: & Hemocos reſpiciunt: ab his habitant quos apud
Dioſcuriadem conueniſſe relatum eſt: nam ſalis gratia frequē-
tius cōueniebant. horum alii montium tenuere cacumina: alii
in collibus habitauere: ferina carne & lacte uiuentes: montium
uertices hyeme ſunt ī accessibiles eſtate caligas bubulas ī tym-
pani modum latas calceati per glatiem ac niuem aſcēdunt bar-
bari: & cū oneribus ſup pelle dilapſis descendūt ad mōtis ima
descendenti regio ſeptentrionalior occurrit: mitior tamen que
Siracorum iungitur campis. Inſunt etiam Troglodite quidam
qui propter frigora habitant in cauernis & pane abundat. Poſt
eas Cbeanite reperiuntur: & Poliphagi & aliorum quorundā
uici agriculturam patientes: deinceps Nomades inueniuntur
Paxani & Nabiani: qui inter Meotim caſpinique habitant:
mox Siracorum Aorforūque nationes: quas ſuperiorū aorforū

c z

exules fuisse putant: magis ad Septentrionem expositas. Ab ea-
tus Syracorum Rex dum Pharnaces Bosphorum haberet equi-
tum misit uiginti millia Spadias Rex Aororum totidem su-
periores. Aorsi plura cum terrę plus haberent: & maxima ex p-
te orę Caspię imperarent: unde camelis iter agentes indicas: et
Babylonias merces ab Armoeniis medisque accipiebant: atq;
propter opulentiam auro adornabantur. Strabo Aorsos thana-
im accoluisse tradit. Syracas Archedeum Amnem: qui ex Cau-
caso fluens emittit in meotim. Ptholomeus Aororum in hac
plaga nusquam meminit: Syracenorum mentionem facit qd'
ultra hippicum montem prope Ras fluuium iacere ostendit.

Sed mutatis tēporibus gentes quoq; situs: & nomina mutāt.

Thanais (ut ante diximus) Europę atque Asię terminus est:
ferturq; a Septentrione Nilo contrarius: paulo tamen orientali
or originem eius incertam aliqui putant. Ptholomeus ex mon-
tibus Ripheis prodire arbitratur: qui magis Australes sunt q̄
hyperborei. Nos hominem allocuti sumus Verona oriundū
qui per poloniam & litanā ad fontes Thanais peruenisse se af-
firmavit: eosque transcendisse: & omnem illam Barbarię bore-
alem perscrutatum. Is aiebat paludem esse non admodum ma-
gnam ex qua Thanais nasceret: qui duobus hostiis Meotim
ingreditur: quę stadiis intra se circiter septuaginta distare ferū-
tur. Theofanes Mithyleneus ex Caucasus montibus oriri Tha-
naim existimauit: & in Septentrionem diu currere: Postea con-
uersum ad meridiem in Meotim emittere. Ferunt Gręcos qui
Bosphorum habuere ad flumen thanaim urbem cōdidisse: quā
postea Polemo Rex depopulatus est: cum minus obtempera-
ret. Cōmune in ea Emporium erat Nomadum: Asię atque Eu-
ropę: & eorum qui e Bosphoro lacum nauigabant: quorum alii
mancipia: pelles: & si quid aliud est nomadicum uebebant:
alii uestem uinum et cętera: qui mitis uite sunt propria onera-
bant. Nunc his locis propinquum est Venetorum Castellum
quod Thanam uocant: unde & nobilissime pelles feruntur: &
mācipia q̄ a Scythis emūt: quos appellāt carcasos. In meotide

insulam memorant Aleopetiam: quę mixtorum hominum domicilium fuit: stadiis centum a ueteri Emporio distans: ab hostio Thanaïs quod magis orientale est: ad sinistram terrestri itinere pergenti post octingenta stadia magnus Rhombites occurrit: ubi piscatio multa: & conditurę apta: pari deinde iteruallo minor Rhombites se offert: non adeo piscibus abundans.

C Ptholomęus Rhombitem maiorem & minorem duo flumina esse dixit. **S**trabo promontoria significare uidetur: qui populos ab eis Rhombitarios nominari asserit: & maiores insulas habere stationibus plenas: minores operarios esse: & omnes uocari Meothas non minus quam Nomades bellicosos & in gentes plurimas diuisos: quorum qui Thanaim accolerent agrestiores essent: qui Bosforanis cohererent mitiorem uitam agerent.

A minore Rhombito in anticeatam flumem: & Tyrambem stadia esse sexcenta dixerunt: hinc in uicum cymbricum centum ac uiginti unde soluebant: qui lacum nauigabant. **E**x quo fit ut longitudo Meotis per trecenta fere milliaria esse uideatur a Bosforo cymerico usque in hostium thanais. Cymericum urbs in Cheroneso orientali fuit: quę fossa & aggere bystinum claudibat: nam Cymeri potentiam olim maximam in Bosforo habere: a quibus Cymericus appellatus est. Hi a ponti dextra mediterraneam regionem habitantes usque in Ioniam excurrerant. Sed a Scythis ex his sedibus pulsati sunt. Scythę a grecis que Panthicapeum & alias in Bosforo urbes habitauerunt: a Cymerico usque in uicum achilleum stadia uiginti numerabantur. Templum hic Achillis fuit iuxta quod angustissimum hostii Meotidis fretum ad stadia uiginti uel paulo plura patet: hinc ad Satyri monumentum stadia nonaginta esse dixerunt. Id fuit in promontorio quodam positum hominis in bosforo clarissimi ac potentissimi: cui proximus fuit uicus patreus: a quo usque in chorocudame stadia excurrunt centum & triginta: atque ibi finis est Bosfori: qui Cymericus appellatur: cuius longitudo stadiorum est ducentorum ac uiginti: in cuius initio in parte Asię achilleum fuit: in parte Europę Minetum uersus Meotim uersus euxinum

c 3°

in Asia Cyrocōdama in Europa uicus nomine aera Panthica-
pensis agri quę duo loca septuaginta stadiis iter se distabant:
huc usque glacies pertendit: cum riget hyems. ¶ Meotide adeo
frigore concreta ut pedibus permeetur. In his angustiis multi
fuere portus: & supra chorocūdā locus Chorocūdamentis ap-
pellat⁹: qui decem stadiis a uico emittebat: In mari pars anthi-
cetę fluminis abrupta lacum influens insulam efficiebat: quę
hoc lacu & Meotide & flumine undique abluebatur: & mari
Anthicetam nonnulli hyppanim uocauerunt: quemadmodū
& fluuium Boristeni pximum. Ultra hunc lacum nauiganti
uersus orientem. Phanagoria olim occurrit ciuitas memoratu
digna: & coepi hermonassa & apparatus ueneris fanum. Pha-
nagoria & Coepi in insula fuere: quicumque olim Bosfori po-
tentibus obediebant: Bosforani appellabantur: & alii Asiani:
alii Europei: horum metropolis Panticapeum fuit asianorū
fanarium: sic enim postea Phanagoria est appellata earum re-
rum Emporium quę ex Meotide: & ulteriore Barbarorum re-
gione importantur: earum uero quę mari aduehuntur Panthi-
capeum in Phanagoria templum fuisse insigne tradunt: uene-
ris Apaturię fabulam afferentes: quod cum gigantes uenerem
adorirentur: illa Hercule inuocato: tam diu in lateribus quibus-
dam latitauerit: donec gigantes sigillatim dolo excipiens occi-
dendos exhibuerit herculi. ¶ Nulla enī mulier tam sui corporis
pdiga est: ut uim libenter admittat: & saepe dolis potētia suc-
cumbit. Inter phanagoriam & Gorgophiam quīgendorum sta-
diorum spatium ponunt: quod Aspurgitani habitauerunt: &
ipsi Meote: quos cum Polenio Rex simulata amicitia adorire-
tur: nec id eos lateret: Sed contra instructi exirent: captus inter-
emptusque est poenasque cogitati sceleris dedit. ¶ Bosphorano-
rum duces ad Thanaim usque imperium protulere: p̄sertim
Pharnaces Cassander ac Polenio regionem a freto usque Gor-
gophiam sindicam appellauere. Post Gorgophiam achei Zo-
gori & Enochi secuntur montana: & importuosa colētes loca
quę Caucaſi partes sunt. His uita ex maritimis latrociniis fuit

lembos exiles: ac leues habentes hominū uiginti quinque capa-
 ces. Fama est Phthiocos acheos ex Iasonis exercitu Achaiam
 hanc habitasse. Lachonas uero Emochiam quorū duces Rhac-
 cas & Amphisastrus fuerit Castoris & Polucis aurigę: in mari
 dominabantur more piratarum: p̄dam Bosforanis uēdentes:
 & ab eis comeatum accipiētes lembos humeris impositos in fil-
 iis cum mare nauigari non poterat occultentes: tenue solū arā-
 tes. Vicini principes eorum iniurias ulciscabantur: Sed Ro-
 manorum subditi propter negligentiam p̄fectorum sepe mul-
 ti fuerunt. ¶ Hemochi quatuor reges habuere cum mithridates
 Eupator e paterno regno fugiens Bosforanorum regionem per-
 meauit: Quę quidem ipsi puia fuit. ¶ Zigorum uero terram p̄-
 pter locorum difficultatē atque asperitatem accedere diffisus
 ēgre maritima ora profectus est: saepe mare ingressus: quouf-
 que in acheorum agrum peruenit: quibus adiutoribus iter ex
 Phaside consumauit: ad quatuor fere millia stadiorum hanc
 ¶ Zigorum terram eam esse arbitramur: ex qua populi exierint:
 qui nostra etate cum liberis & uxoribus europam peruagantur
 ¶ Zigari appellati: Insignes fures: & inter nostros homines No-
 madum more uiuentes: a Chorocundame orientem uersus re-
 cta nauigatio est ad stadia centum & octuaginta: ubi Syndicus
 portus & ciuitas cuius meminit Ptholomeus: de hinc ad qua-
 dringenta stadia sunt ea quę Batha nominantur: uicus & por-
 tus ubi Sinope austrum uersus: huic orę plurimum uidetur op-
 poni Ptholomeus hic amnem Psycāi ingredi mare arbitratur:
 & hic acheos esse. Strabo Arthemydorum secutus certetarum
 oram esse tradit octingentorum: & quinquaginta fere stadiorū
 quę stationes & uicos habeat: de hinc Acheorum regionem sta-
 diorum quingentorum: postea hemochorum mille: de hinc Pi-
 therintē trecentorum fere ac sexaginta usque Dioscuriadem to-
 taque nauigatio a Chorocondame usque huc stadia comple-
 ctitur tria millia centum & quinquaginta qui mithridatica cō-
 scripserunt (ut strabo refert) prius acheos posuere: deinde Zigos
 mox hemochos: post certetas & moscbos & colchos & phthio-

phagos: qui ultra hos habitauere Thoonas: & alias circa caucasum paruas gentes quę australia caucasu occupant: loca euxinique ponti Septentrionale latus: ultra Caucasum usque ad oceanum innumirabiles iacent gentes: quas ab occidenti Thanaï claudit ab oriēti ut Ptholomeo placet Ras fluuius: ut Straboni Plinio & multis aliis lōgissimus Caspii maris finus: omnes qui hanc terram incolunt scytharum nomine continentur: quāuis Ptholomeus Sarmathas appellat: quos Bifariam partitus est: & alios asiaticos uocat a Thanaï usq; ad flumen Ras: alios Europes: qui germaniam inter Thanaïm iacent. Scythas uero ultra & intra Imaum montem collocat: ut a nobis ante relatum est. Scriptores alii Scytharum nomen multo maius efficiunt: quos a germanico limite usque ad ipsos Seras: & orientale pelagus occupare arbitrantur: & sicut habitabilis terrę australia Ethyopibus tradiderunt: pari modo Septentrionalia Scythis quos cum Sarmathis confuderunt. Diodorus Scytharum gentem apud Araxim flumen originem habuisse putat: paruaq; ab initio nationem fuisse & modicę terrę cultricem: ac propter ignobilitatem a uicinis contemptam: nactaque deinde regem quendam bellicosum: & militari uirtute præcipuum agros ampliasse montanos: quod usq; ad Caucasum: Campestris uero usq; ad oceanum & Meotidem flumenque Thanaïm. Fabulam quoque adducit natam apud Scythas ex terra uirginem bellicotenus hominis forma reliqua uiperę quę puerum genuerit nomine scytham: qui omnium ante se clarissimus euadēs: nomen ex se populis uocabulum indiderit: inter cuius posteros duo fratres extiterint summa uirtute: alter pluto: alē napas appellatus: q magnis rebus gestis regno inter se diuiso alteros populos Plutones: alteros napas uocitauerunt: quorum progenies regiones ultra Thanaïm usque ad Traciam subegerit: uersisque deinde in alteram partem armis ad nilum egypti peruenit: redactis in potestatem omnibus quę intermedię erāt gētibus & usq; ad orientis oceanum: & mare caspium imperiū protēderit: multosq; reges habuit memoria dignos. Scytharū

autem populos sacas: alios Massagetas: alios Armaspos: alios alio nomine uocari dicit. Coloniaeque plures ab eis deductas fuisse: sed duas maximas: unam ex assyriis iter paphlagoniam ac pontum: alteram ex medis pone thanaim flumen: cuius populum Sauromatas appellauerint: qui multis post annis imperio late diffuso magna ex parte uastata Scythia eam poenitus desertam cultoribus rediderint. Trogus Pompeius: scythas cum aegyptiis de generis uetustate contendisse dicit: eisque datam palmam tanquam loco editiori natis. Parthos & bactrianos eorum sobolem esse. Scythiam ab uno latere ponto: ab altero Rhipheis montibus: a tergo asia & Phasi flumine clausam: multum in longitudinem & latitudinem patere hominibus inter se nullos fines: neque tecta aut certas sedes: armenta: & pecora semper pascentibus: & per incultas solitudines errare solitis. Iusticiam genti ingenis non legibus cultam: furtum inter eos grauissime uindicari: argentum & aurum pariter aspernari: ac ceteri mortales appetunt: lacte & melle uesci: ferarum pellibus uestiri. Darium regem parfarum ab his turpi fuga sub motum cyrrum cum omni exercitu a regina eorum trucidatum Alexandri magni ducem Sophiriona pari ratione cum copiis uniuersis deletum. Nesoim regem egyptiorum exercitu cum omni apparatu belli relicto repulsum: ac fugatum. Scythas ab egypto paludes prohibuisse: qui reuersi Asiam domuerint uectigalemque fecerint: ac per mille & quingentos annos tenuerint: usque ad ninum regem assyriorum Romanorum arma audierint magis quam fenserint. Pulchre Trogus: sed arbitramur grecos eum aliquos fecutum qui bus mos est omnia in maius extollere. Scytharum natio Barbara est: nec iusti: nec recti tenax: fedissima apud eos uita religionum mille modi: idola & serpentes colunt in libidinem profusi: aurum non concupierunt donec fuit ignotum: ubi splendorem eius conspicati sunt: nihil non auri causa patrauerunt: & propter regnum sepe paricidia commiserunt: neque inter se iusti neque cum aliis ueraces. cui plus uirium est: huic & uiris magis potentiae omnia cedunt. Nec Romani tractos eos reliquere: neque greci.

Alexander ultra iaxartem fluum eos cecidit. Successores eius plurimis cladibus scythas affecerunt. Cn. Pompeius magnos scytharum exercitus fudit: qui Mithridati suppetias tulerunt in Septentrionem Scythicum iter tanquam in mari stellis fecit: & omnia Albania atque hyberia ab eo domita est. Regem Colchorum orodem positus sub ipso caucaso castris iussit in plana descendere: quarum punitiarum: & si graeca origo fuit in Scytharum tamen mores populi declinauerant: Imperatore Claudio mithridates bosforanus amissis opibus uagus postquam Didium Romanum ducem: ac robur exercitus abiisse cognouit spreto cothi iuuenem: ac rudi & nouo rege cum Iulio aquila egerit Romano nationes sibi allexit: & perfugas: & coacto exercitu Regem Dandariorum exturbauit: & imperio eius potitus festinauit in Bosforum Aquila & cothis quia Iorsines Seracorum rex hostilia resumpserat ad Eunonem qui adrosorum genti precebat legatos misere: eumque sibi sociarunt. Pellitur hostis ueniturque Sozandandanicum Oppidum quod desertum a Mithridate presidio muniuit: & in Saracos pergunt: & transgressi Amnem Pandam circunueniunt urbem huiusmodi eamque excidunt. Iorsines Rex Saracorum diu pensitato Mithridati ne rebus extremis: an primo regno consulere: postquam proualuit gentilis utilitas datis obsidibus apud effigiem Caesaris procubuit magna gloria exercitus romani: quem inuictum & uictorem tridui itinere abfuisse ab amne Thanai constitit. Mithridates nullo in armis subsidio fratrem Chotim proditorem atque hostem metuens ad Eunonem confugit: qui cum impetrata tantum uita ad Claudium misit. Multi praeterea imperatores: & apud urbem Romani: & apud Constantinopolim de Scytharum gente gloriosissime triumpharunt. Quod autem ad interiora eorum: & ultima uersus boream non est itum paupertas soli fecit: & itineris aspitas atque intolerabile frigus: & nullum uincens premium. Multos romani populos ut appianus tradit sese sponte dedentes reicere: quod nullo esset emolumento eorum imperium quis armatum: & cum mortis piculo dimicet cum sciat uictoriam sterilem esse. Id perinde est: ac si quis laudis causa cum bestiis pugnam ierat.

Nec Scytharum robur insupabile est: magis quā Elephantum & Thaurorum quos ingenio uincimus. Sed in his inest aliqd utilitatis: Scythas illos exteriores si plio supaueris: non tam tibi quā illis uiceris pane alendis: qui multis est incognitus ubi eorum seruitia q̄ras. Fatemur tamen ab his exisse quā plures: qui res magnas gessere. Facile enim migrant quibus sterilis sedes ē: & melioris soli fama multos trahit: & Asiatica Scythia migrauerūt in Europem uniferoces populi quos iordanis: & alii nonnulli ex mulieribus magis & demonū semine natos crediderūt: qui transmissa meothide omnem Barbariem iter Thanaim & danubium occupauere: ex his magnus ille Attilas ortus est qui sub acta pannonia italiam ingressus: Aquileam subuertit: & in germaniā transiens plurimas uastitates edidit: ac trāsmisso Rbeno ī agris Catelaunicis memorabile illud plū cōmisit: in quo supra cētū sexagīta millia hominū cecidere: & quanuis uictus esset: id tamē solatii tulit: quod Theodericū gottorū p̄stātissimū ducē obrūcatum cognouit. Is domū reuersus: dum nouis nuptiis opam dat: uino plenus effuso e naribus multo sanguine suffocatus ē: de quo etiā in posteriorib⁹ nōnulla erūt dicenda.

¶ Scytharū quoq; genus ē Turcorū foedissima gēs: qui ut heticus philosophus tradit in asiatica Scythia ultra pyriceos mōtes: &

¶ Taracōtas īfulas cōtra Aqlonis ubera sedes patrias habuere.

¶ Natio truculēta & ignominiosa ī cūctis stupris: ac lupanarib⁹ fornicaria comedit quā ceteri abhōinant: lumentorū: luporū: ac uulturū carnes: & qd' magis horreas hominū abortiuas: diē festum nullum colūt: nisi mense Augusto Saturnalia Romanorum impiū admirata: magis quā expta est. ¶ Octauiano Augusto in auro litorico censum dedit: & id qdem spōte: nam cum uicinas gentes annua illi tributa reddere aiaduertisset: nouum dierum ac temporū exortū eē deū: arbitrata munera illi quot ānis misit. ¶ Otto hystoricus qui Pbrisingensis fuit episcopus tradit impantibus grecis: ac regnāte apud frāchos Pipino ānis ab hīc supra sexcētis Turcos caspias portas egressos cū auaribus ferocissima pugna multis utrinq; desyderatis conflixisse.

¶ Nicolaus secūdin⁹ multa erūditiōe p̄dit⁹ grecas: ac latinas

litteras apprime callens : de Turcis ad nos scribens : Asiaticos
Scythas illos esse fateat : quod pontum Cappadociamque transgressi ad re-
liquas finitimas gentes se sim illapsi sint. in more latronum clade
stinis quibusdam excursionibus vires sibi vendicantes occu-
patis montibus & claustris opportunis : unde per occasionem
irruptiones facile fieri possent : usque adeo emersere : atque ani-
mis sublatis sunt : ut palam iam & pari in arte aduersum finitimos
de agri possessione certarent : & denique procedenti tempore
gallatia bithynia & utraque phrygia in potestatem redacta : om-
nem Asiam que minor uocatur ultra citraque taurum ad oras us-
que Ionie : & littora greci maris occupauerint : & unum quendam
principem : sed alios alii duces : & uaria auspitia quasi per facti-
ones secuti : de quibus alio loco dicendum erit. **F**erunt & hun-
garos qui danubii ripas incolunt Scytharum genus esse : non
quasi ab himis ortos quod propter uerbi cognationem aliqui
crediderunt : Sed ab aliis hungaris : quorum Iordanis meminit :
quod nothos eos dicit suo tempore fuisse propter commercium pellicum
mardurmarum. Fuit autem Iordanis sub imperio iustiniani quo
tempore nondum Pannoniam hungari attigerant : longe post
hunos Gottos ac longumbardos hungari Scythiam egressi ad
danubium peruenere. **P**ulsisque prioribus incolis aut sub iugum
missis regnum sibi fecere : de quibus suo loco dicemus. Noster
ueronensis quem supra diximus ad ortum Thanais peruenisse
retulit populos in Asiatica Scythia non longe a Thanai sedes
habere rudes homines : & idolorum cultores : quorum eadem lin-
ga sit cum hungaris Pannoniam incolentibus : uoluisseque cum
plerisque sacrarum litterarum professoribus uiris religiosis &
ex ordine beati fransisci : quod linguam illam nosset eo perficisci : & factum
christi euangelium predicare. Sed prohibitu a domino quem de inosca
uocauit : quod cum esset greca perfidia maculatus egre ferebat Asiaticos
hungaros latine coniungi ecclesia : & nostris imbui ritibus. **F**uerunt
& quod gottos ex asiatica scythia erupisse putarunt : quorum est per uul-
gatum nomen presumptio : hic oritur quod alani inter eos militauerunt & usque in
hispaniam transiere : ibique sedes obtinuerunt : in quibus hodie catelani tanquam

Gottbi Alani uocantur. ¶ Alanos autem Ptholomeus in Asia
tica Scythia ultra hyperboreos montes collocat ad Septentrio-
nem maxime uergentes. Iordanis Europeos fuisse Gottbos af-
firmat: quem sequi non pudet sue gentis initia referentem: ne-
que alienum fuerit Alanos postquam in europam migrassent
cum Gottbis societatem inisse: ex qua facta sit Catelanorum
natio. Multa de Gottbis inter res Europeas dicenda erunt: que
nunc relinquimus illud conclusisse fat fuerit: nō idcirco Scy-
tharum genus ī aliena prorupisse quia ceteris uirtute prestatet:
¶ Sed auiditate melioris agri: & quod in patrio solo nutrirī non
possent.

S Equitur Asię ad nostram supputatōnem tertium mē-
brum cui Parthia dabit initium: quanuis recta in ori-
entem iter habenti aria occurrat: & poropanisadum re-
gio que montanę sunt: & in eodem paralelo qui per Rhodū
est cum Parthia continentur. Sed nobis placuit quinto loco de
illis agere: qui post indiam ad occidentem primi reperiuntur. ¶

¶ Nos parthiam in hac descriptione mediamque & utranque Ar-
moeniam: ac magnam minoris Asię cheronnesum comprehen-
demus: Quanuis aliqua ultra citraque taurum iaceant: & non
nulla in ipsis mōtium cacuminibus sita sint. Parthia ut Ptho-
lomeo uisum est ab ortu ariam habet: & Masdoranum montē
ab occasu mediam: & qbus diffecatur iuga: ad meridiem Car-
manicam desertam: & Parco achię montis sublimen uerticem
a Septentrione byrcaniam: & qui medius intercurrit mons co-
ronis regionis in ea quatuor collocat. Comissenam que byrca-
nis immiet Thabienam que ad Carmaniam respicit. Patauri-
cenam que Arsiam & Sindacam que mediam ituetur. Ciuita-
tes commemorat plures de omnibus qui eam irrigent nullam
efficit mentionem: quanuis Bagradā in ea ortū indicare uidea-
tur: q lōgo itinere p Carmaniā desertā & byppophagos nō lon-
ge a Sureis p sicū illabit sinū. Strabo flumib⁹ irriguos pthię cā-
pos eē cōmemorat: quos pti Arius pti Margus inundet. Iulius
Solinus parthiam rubro mari a meridie claudit: a Septentrione

byrcano salo non Parthiam hoc pacto. Sed parthicum circum-
 scripsit imperium: quod in duo de uiginti regna diuisum dixit
 & undecim superiora ab Armoenico limite: & Caspio littore
 incipientia ad terram Scytharum porrecta: quibus concordēs
 essēt reliqua septem inferiora. Sic enim uocat ab ortu Arianos
 habere: a meridie Carmaniam: ab occasu medos: a septentrione
 byrcanos. **P**linius quę fuerant olim persica regna postea Par-
 thorum intelligi uoluit. iter duo maria persicum & byrcanum:
Montana Parthyaē Scenatas tenere populos. Strabo refert loca
 optima: & montibus clausa. Trogus Pompeius urbem claram
 in monte a Partheno a primo arface conditam dicit: cuius loci
 ea condicio fuerit: ut nec quicquam numitius inueniri: neque
 amoenius posset pręruptis undique rupibus cinctus ut tutela
 nullis egeat defensoribus: & soli circuniacentis tanta ubertas
 fit: ut propriis opibus expleatur. **F**ontium ac siluarum ea copia
 ut & aquarum abundantia irrigetur: & uenationum uoluptati-
 bus exornetur. Apolodorus hecathonpylon parthorum regiam
 appellauit per mille & septingenta sexaginta stadia distātem
 a portis caspiis. In Pharthia terrę sūt: quas Rhagas uocauerūt
 propter terrę motus qui ibi frequenter fiunt: a quibus multę ur-
 bes (ut possidonius refert) & duo millia uicorum euersa sunt.
Strabo affirmat Parthiam ab initio non multā fuisse: Parthos
 quę cum byrcanis persicę uixisse: eis quę subfuisse: cum quę re-
 gio esset nemorosa & montana atq; inops: reges eā cursu pter-
 isse: cum ne minimam quidem exercitus partem alere possit:
 successu uero temporis auctā esse Camisēnāq; atq; cormā: &
 totam fere regionē usq; ad Caspias portas & Aragos & tapiros
 quę prius Medorum erant ad Parthos transisse: atq; Apamiā
 & heraclia in fines urbes: & Rhagis uicinas in Parthya uidef
 describere. Parthorum collegiū duplex fuisse affirmat: alterū
 affiniū: alterū magorū & sapientum: atque ex his duob; reges
 creati: nationē Barbarā esse uerū bellacē: & a scythis ortā: q̄ pro-
 pter p̄clara belli facinora adeo polluerit semp aliqdē finitimis
 adimēs ut tād' ad euphratē p̄pagarit ipiū: & uī scythis attulerit

Bactrianę partem eius auferens: & propter imperii magnitudinē
 cum Romanis uario Marte contenderunt. Scytharum exules
 crediti quod ipso uocabulo manifestari Trogus affirmat: nam
 Scythico sermone exules parthi dicuntur. ii Asmorum: & Me-
 dorum temporibus inter orientes populos obscurissimi fuere:
 ¶ Postea quocumque imperium orientis trāslatnm est ueluti uul-
 gus sine nomine: pręda uictorum fuere: & macedonibus trium-
 phato oriente seruiuerunt. Parthia frigidissimos habet montes
 & planities admodum calidas: administratio gentis post defe-
 ctionem Macedonici imperii sub regibus fuit proximus maie-
 stati regum: & populorū ordo ex hoc duces in bello: & in pace
 rectores habuere: sermo his inter Scythicum mędumque me-
 dius: & ex utrisque mixtus: uestis olim sui moris postea quam
 opes accessere luxurię materia ut mędis pręlucida ac fluuida
 armorum patrius: ac Scythicus mos exercitum non ut alię gen-
 tes librorum: sed maiorem partem seruorum habuere: quorum
 uulgus nulli manumittendi potestate permissa: ac per hoc om-
 nibus seruis nascentib⁹ in dies crescit: hos pari: ac liberos suos
 cura: & equitate & sagittare magna industria docent. Locuple-
 tissimus ut quisq; est: Ita plures in bella equites regi suo p̄bet:
 aduersus Antonium cum equitum quinquaginta millia p̄thi
 duxissent soli: quadringenti liberi fuere: pręliari in acie comi-
 nus aut obsessas expugnari urbes ignari. Pugnauerunt autem
 procurrētibus equis: aut terga dantibus saepe fugam simultan-
 tes: ut incautiores aduersum uulnera insequentes haberent. Si-
 gnū his in pręlio nō tuba: sed tympano dabatur: nec pugnare
 diu poterāt: de qbus Lucan⁹. Pugna leuis bellūq; fugas turme
 q; uagantes. ¶ Et melior cessisse loco q̄ pellere miles. Illita terra
 dolis: nec Martem cominus unquā: Ausa pati uirtus: sed lōge
 tendere neruos. Et quęcunq; uelint permittere uulnera uentis.
 ¶ Ceterum intolerandi fuissent si quantus erat impetus uis tāta
 & perseuerantia fuisset: plerūq; in ipso ardore certaminis p̄lia
 deseruerunt: ut cum maxime te uixisse putes: tunc tibi disci-
 men subeundū sit: munimētum ipsis equisq; lorice plumate

fuerunt quæ utrumque toto corpore texere: auri argentique nullus: nisi in armis usus: uxores dulcedine libidinis singuli plures habuere: nec ulla delicta adulterio grauius uindictarunt: ob quam rem foeminis non conuiuium uirorum tantum: uerum etiam conspectu interdicebant: carne non nisi uenatibus quaesita uesciebantur: Equis omni tempore uectabantur: illis bella: illis conuiuia: illis publica: ac priuata officia obibant: super illos: ne consistere: mercari: colloqui. Hoc denique discrimen inter seruos liberisque fuit: quod serui pedibus: libri non nisi equis incedebant. Sepultura uulgo: aut auium aut canum laniatus fuit. Nuda demum ossa terræ obruere in superstitionibus: atque cura deorum præcipua omnibus ueneratio. Ingenia genti timida sediciofa: fraudulenta procacia. quippe uiolentiam uiris: mansuetudinem mulieribus assignabant: semper in externos: aut in domesticos motus inquieti: nam taciti ad faciendum: quam ad dicendum promptiores. Secunda atque aduersa silentio tegebant: principibus metu: non pudore parebant. In libidine proiecti: incibum parci. fides dicti promissique nulla: nisi quatenus expedit. Libet hic paulo altius ordiri ut res Parthicas quæ memorabiles fuerunt longius attingere Orientis imperium: Primo Asyrriorum fuit: postea medorum: deinde persarum: quarto loco macedonum quos Parthi simul & Romani debellarunt: seu uerius hodie domestica & execranda paricidia: post mortem Alexandri magni Parthiam tanquam uilem & inopem nemo macedonum dignatus est. Ob quam rem Stragonori externo socio eam tradiderunt: Exin Macedonibus inter se ciuili bello contentibus Parthi Heumenem secuti sunt: & eo uicto ad Antigonum transiere. Post hunc Anichanore Seleuco & Anthiocho & successoribus eius possessi sunt. Demum uero a Seleuco Anthiochi nepote defecerunt impunitatem affecti: quia Seleuceos cum Anthiocho fratre de regno contendebat: quo tempore & theodotus Bactriae praefectus defecit: quem Strabo Eucedamum appellare uidetur: qui cum se regem appellare iussisset exemplum totius orientis populis prebuit: ut a Macedonibus deficerent. Nullum est

enim imperium quod ciuilibus discordia non euertat. Parthianę
defectionis auctor Arfaces fuit: cui alii Bactrianam originem
prebent: alii Scythicam: & qui scytham fuisse putant ex paruis
ortum affirmant: quos Daas credunt: & Dais profectos qui ul-
tra meotim habitauere xandros siue Parios dictos. nonnulli Da
as circa hostium caspi maris posuere: ex quibus ortus Arfaces
cum plerisque Nomadibus Ochum accolentibus Parthiam in-
uasit: atque obtinuit. Trogus incerte originis dicit: qui so-
litus latrocinis & rapto uiuere: ac cepta opinione quod Seleu-
cus a gallis in Asia uictus esset cum predonum manu Parthiam
ingressus: mandragoram regionis prefectum oppressit: & im-
perium gentis inuasit. Duarumque ciuitatum imperio poti-
tus parato grandi exercitu aduersus Theodotum Bactrianorum
et seleucum persarum regem: se tueri conaretur. Theodoto cito
mortuo filius eius eiusdem nominis pacem & foedus cum Ar-
face percussit: nec multo post cum Seleuco rege ad defecto-
res persequendos ueniente congressus uictor euasit: atque is
dies Parthorum imperii initum fuerit qui ab eis solennis habe-
antur. Ex quo libertas genti orta: reuocato deinde Seleuco no-
uis in Asiam motibus dato laxamento regnum parthicum for-
mam accepit: & recte uiuendi normam constitutis magistrati-
bus: qui belli pacisque muma sub rege gererent. Arfaces que-
sito constitutoque regno matura senectute decedit: cuius me-
morie hunc honorem Parthi tribuerunt: ut omnes deinde reges
suos Arfaces appellauerint. Huius filius & ipse Arfaces nomi-
ne aduersus Antiochum Seleuci filium centum millibus peditum: &
uiginti millibus equum instructum tanta uirtute pugnavit: ut ad
postremum in societate eius recipere. Tertius parthis Rex Priapatius
fuit: & ipse arfaces dictus quod actis in regno quindecim annis decessit mi-
thridate & phraate filiis relictis: quorum maior phraates more ge-
tis heres mardos ualidam gentem bello domitam regno adiecit: nec
multo post decessit instituto fratre herede quamuis multos reliqueret
liberos. Quo tempore Eueratides apud bactros regnavit de quo
supra meminimus cum de rebus bactricę ageremus. Mithridates

aduersum mēdos bellum gerēs uictoria demum potitus: ac uiribus auctus Pbracasem mēdie proposuit: & Helimeorū gētē regno suo adiecit: rege ipsorum in prēlio superato. Imperiūq; Parthorum a monte Caucaſo uſque ad flumen Eupbratem pertulit: nec minor Arſace proauo glorioſa ſenectute deceſſit: relicto Pbraate filio hērede qui cum bellum inferre Anthioco regi ſtatuereſt. Scytharum mōtibus ad ſua defendenda reuocatus ē: profectusque aduersus ſcythas bymerum quēdam ad tutelam regni reliquit: qui oblitus uicarii officii tyrannica crudelitate Babylonios multasque alias ciuitates importune uexauit. Ipſe autem Pbraates grēcos ſecum cōtra Scythas adduxit: quos prius in bello aduersus Anthiocum geſto ſuperbe crudeliterque tractauerat. ii cum inclinatam Parthorum aciem uidiſſent: arma ad hoſtes tranſtulere: in ſigni proditione contumelias ultimi Pbraates obruncatus eſt: & in eius locum Artabanus patruus conſtitutus. Scythę uictoria contenti populata Parthia in patriam redierunt. Artabanus bello Thegariis illato uulnerat⁹ in brachio ſtatim decedit. Mythridates filius ſuccedit: cui reſgeſtę magni cognomine dedere. Multa enim bella cum finitimis ſumma uirtute geſſit: & cum Scythis proſpere dimicauit: ultorque iniurię parentum fuit: ad poſtremum Arcoadiſti Armeniorum regi bellum intulit: deinde propter crudelitatem a Senatu Parthico pulſus eſt. Frater eius Herodes cum regnum uacans occuparet Babyloniam quo Mythridates confugerat: diu obſedit: & fame coactos in deditiōnem opidanos compulſit: & Mithrydatem in conſpectu ſuo adductum trucidari iuſſit. Deinde cum Romanis bellum geſſit: craſſumque cum filio & omni exercitu deleuit. huius filius Pacorus miſſus ad perſequendum Romani belli reliquias magnis rebus in Syria geſtis reuocatur in patriam: patri ſuſpectus: nam quem nō timeat qui fratrem occidit? Exercitus parthorū illo abſente in ſyria relictus a caſſio q̄ſtore craſſi cū oībus ducibus trucidat⁹. Poſt hęc ciuili bello parthi pompeianarū partem fuere: cū craſſi alterum filiū in partibus Cęſaris eſſe audirent uicto Pompeio auxilia

bruto & Cassio aduersus Augustū & Antoniū misere: & post belli finem rursus Pacoro duce inita cum Labieno societate Syriam & Asiam uastauere: castra que uentidii: qui post Cassium absente Pacoro exercitum parthicum fuderat magna mole aggrederentur. Sed ille simulato timore diu se continuit: & insultare parthos aliquantisper passus: ad postremum insecuros lectosque partem legionum emisit: quarum impetu fusi parti in diuersa abire. Pacorus cum fugientes suos abduxisset Romanos secum legiones putaret: Castra uentidii aggreditur: ille reliqua parte legionum emissa: uniuersam Parthorum manum cum ipso Pacoro interfecit. **H**erodes audita nece filii diu sine cibo fuit: nec aliud loquebatur nisi Pacorum: erant enim triginta filii ex diuersis pellicibus: quarum quelibet suum filium loco Pacori substituendum petebat. **D**um Herodes deliberat unus ex filiis Phraates eum interfecit: poenasque occisi ab eo fratris exigit. **S**ed Phraates multo Sceleratior patre uniuersos fratres suos trucidat: nec filio suo parcat ueritus ne illum Optimates sequerentur qui sibi erant infesti: hinc Antonius prope auxilium Bruto missum cum sexdecim ualidissimis legionibus intulit bellum. Sed grauius multis preliis uexatus: & amoris impatiens quo Cleopatram ardebat a patria refugit. Phraates insolentior ea uictoria reddita a populo in exilium pellitur: nec multo post tempore Scytharum auxilio in regnum restituitur.

Nullius est enim tanta nequitia que non inueniat adiutores si quid auferre utilitatis posse uidetur. Substituerant iterum parthi Tyridatem qui audito Scytharum aduentu: cum magna amicorum manu ad Octavianum in Hispaniam belligerantem confugit: obsidem Caesari Phraatis filium ferens que negligenter custoditum rapuerat: pariturum se omni tempore Romanis affirmans si ad recuperandum regnum adiuuaretur Phraates: & ipse legatos ad Caesarem mittit seruum suum tyridatem: & filium remitti postulat. **C**esar his cognitis: neque contra tyridatem se parthis dixit: neque aduersus parthos tyridati auxilia daturum. Phraati tamen filium sine pretio remisit: & tyridati quoad manere apud Romanos uellet opulentum sumptu preberi iussit. Sed finito hispanensi bello cum

in Syriam ad componendum orientis statum uenisset metum
Pbraati incussit: ne bellum Parthiæ inferret: Itaque tota in Par
thia captiui siue ex Crassiano: siue ex Antonii exercitu recolle
cti signaque cum his militaria Augusto remissa. Sed et filii ne
potestque Pbraatis obsides Augusto dati plusq; Cæsar magni
tudine nominis sui fecit: quam armis alius imperator facere po
tuisset. Misit tamen Augustus antequam moreretur aduersus
Parthos rebus nouis studentes germanicum Druci filium Cal
ligule patrem qui anno quarto Tyberii Cæsaris de illis clarum
triumphum egit. Sub Nerone Parthi armoeniam substulerunt:
& Romanas legiones sub iugum misere: egreque Syria re
tenta est. M. Antonio et aurelio cōmodo imperium tenentib;
uologesus Rex Parthorum graui eruptione facta non Armoe
niam modo: sed Capadociam Syriamque uastauit. ¶ Antonius
tamen per duces suos eum repressit ac Seleuciam a syriæ urbem
super idaspem fluuium sitam: & multa hominum millia in de
ditionem accepit: & cum fratre de uictoria Parthica magnifi
ce triumphauit. Traianus qui usque ad indos imperium protu
lit: Parthos pluribus bellis uicit: eisque non modo Australia re
gna: sed Armoeniam quoque abstulit. Sub Adriano Cæsar: q;
traianum secutus est: iterū res Parthicæ auctæ sunt: & Euphra
tes utriusque imperii limes factus: contenderunt cum Seue
ro Cæsar parthi: & ab eo superati sunt. Aurelius Bassianus co
gnomento Caracalla inter edissam & Cannas commisso cum
Parthis prælio interfectus est. Helius lampridius nō in prælio:
sed cum ex prælio recessisset ad requisita naturæ insidiis eum
a Macrino præfecto occisum dicit. ¶ Deiceps ad orientale îperi
um: nunc Parthicum: nunc Persicum appellatum reperimus:
quanuis imperio Persicum Macedones finem imposuerunt. ¶
Sed scriptores non tam gentem: quæ imperaret quā locum cui
imperabatur intui sunt: Ideoque Persarum reges pro Parthi
cis acceperunt. Aurelius Alexander xersem regē persarum ma
ximo prælio superauit. ¶ Gordianus parthis bellum intulit qui
iam moliebantur erumpere foeliciterque præliis îgentibus eos
affixit: rediens autem nō longe a Romanis finibus interfect;

est: Fraude Philippi qui post eum impauit. Valerianus qui se primo & uigesimo loco post Augustum imperio præfuit: a Sapore rege persarum captus: luminibus orbatus ignominiosus in persarum seruitute consenuit. Id officii apud eos fortitus: ut sapore equum ascendente incuruatus regem non manu sed dorso leuaret. Sub Galieno Parthi Mesopotamia Syriaque potiti sunt: Sed odenatus bis recuperatis usque ad thesiphontem penetrauit. **C**arus Narbonēsis secundus & trigessimus ab Augusto persas prælio uicit: Senē & Thesiphontē notissimas urbes cepit: & cū castra sup tygrim flumē haberent: nō armis hostiū sed ictu fulmīs iterit. Maximianus aduersus narseū parsarū regem inter Gallinicum & carras congressus superatus est: fugitque ad Dioclitianum in mesopotamiam a quo turpiter receptus: & admodum reprehensus instauratis uiribus iterum cū naseo Ormisade: & saporis auo ī Armoenia maiore pugnauit.

Victorque pulso Narseo castra eius dirupuit: uxores: sorores & libros coepit: & cum ingenti præda ad Dioclitianum rediit.

Constantius magni Constantini filius a persis multa & graua damna perpeffus est: uidebatur tamē superaturus in fine nisi ad ciuile bellum contra Iulianum redire compulsus esset. Iulianus rerum potitus parthis intulit bellum: oppida aliquot & castella eorum in deditiōem accepit: & ui expugnauit. A syriā populatus est: castra apud Thesiphontem statiuā aliquandiu habuit: rediensq; uictor dum se inconsultius proeliis īserit hostilii manu interfectus est sicut eutropius refert: qui ei⁹ expeditioni interfuit. **N**onnulli diuinitus interemptum asserunt: qd ex christiano ad gētilitatem redisset propter quod mox: ut uulneratum se intellexit dixisse fertur uicisti Galileę. sic enī apostota p irrisiōnem appellabat christum. Iouinianus duobus p̄lis uictus pacem cum sapore Parthorum rege necessariā: sed ignobilem fecit abbreviatis imperii finibus: & parte superiore Mesopotamię tradita. Quod ante eum annis trecentis & duobus de uiginti: ex quo Romanum imperium conditum erat: nusquam acciderat. Iustinianus parthos bella mouētes p̄ suos duces plurib⁹ p̄lis supauit. Postea apud Euphratē ei⁹ exercit⁹

d

uictus est: Sed per bellifarium refarcita sunt damna: & foedus cum parthis initum. **Z**eliorbes hunorū Rex intra Scythiā manentium cum uiginti millibus aduersus Iustinianum Cosdroam adiuturus aduenit: Sed suspectus ab eo habitus multis uulneribus confossus interfectus est. Sub foca imperatore cosdroas Mesopotamiam occupauit: & paulopost Palestinam cum hierosolima: & nonaginta millia christianorum interfecit: partemq; crucis dominicę secum asportauit. Heraclio imperium tenente: & deinde in egyptum arma uertit Alexandriamq; occupauit: nec moratus Africam ingressus est: & Carthagine capta imperio potitus est lybię heraclius pacem ab eo petiit: etiā cum dedecore imperii: neque impetrauit a supbiēte rege. Itaq; dux in eum omnia bella fortunę comittens: ille ex azoto Syrię fugit in perfidem: Relictis ducibus qui Romanorum impetum morarentur. Heraclius flexo ad sinistram itinere: & superato monte Tauro in perfidem transiuit: uicitque Sabbarum & Saym duobus preliis: & tertio Razatenem alium ducem superatum interfecit: & uigintiseptem militaria signa interceptit. Cosdroas Medarsen filium regni consortem appellauit: Syrochio preterito: qui natus erat maior: propter quod captus ab eo cum Medarse: & uxoribus in carcerem coniectus est: atque deinde cum filio necatus. Syrochis heraclio uictori captiuos reddit: et crucem domini & in super munera dedit. Hoc tempore maumethes Pseudo propheta exortus est: qui arabes ad defectionem compulit. Crux domini hierosolimam reportata est. Heraclius non multo post in heresim lapsus per desidiam languens: Saracenorum uires tū primum nascentes ppagari: & crescere sinit qui sub falsa lege Maumethis imperium erexere. Arabes enim cum parthos in suam perfidiam trahere non possent uerbis: Armis eos agitauere. Decefferat primo regni sui anno Syrochis ei que filius successerat Adhefer cui pariter infra annum defuncto Ormisda suffectus est: quem Arabes prelio superatum interfecerunt: eiusque imperium obtinuerunt. **A**rabes autem tantis uictoriis aucti: nam & Romanorum arma longe propulerant Anthiochia occupata: & ī Africam manus iniecerāt trāsmissa

egypto farracenorum nomen assumpserunt: atque ita & Parthi:
& Persę: & arabes: & egyptii: & multe alię gentes in saraceni-
cum nomen transiere. Neque postea nomen Parthicum audi-
tum est: quasi magnum usque ad tempora nostra anno circi-
decimo priusquam nasceremur. **T**hamerlanes genere parthus
gregarius miles: adeo inter suos uimētis & corporis agilitate ex-
celluit: ut breui multarum gentium dux fieret: Quibus Par-
thorum imperio potitus Scythas byberos Albanos persas Me-
dosque sibi subegit. Mesopotamiam inuasit atque Armoeniā:
transitoque Euphrate cum quadringentis millibus equitum
sexcentis millibus peditum omnem Asiam quam minorem ap-
pellamus obtinuit. Regem omnium potentissimum pazaitem
Turcorum domium cum pari equitum numero & magnis
peditum copiis fines suos tutantem: apud armoenos prelio su-
peratum ducentis millibus hominum interfectis uiuum cae-
pit: caueaq; in modum fere inclusum p̄ omnem Asiam circun-
tulit egregium & admirandum humanarum rerum spectacu-
lum. Castra eius in urbis modum ordinata fuere: statuto cuiq;
arti loco: atq; in partes suas distributis exercitiis: ut omnia im-
promptu essent: ad uitę usum necessaria summa semp̄ rerum
copia inueniebatur: cum nullus esset latrociniis locus: tutoque
omnia comportarentur: nulla unquā seditio: nullus tumultus
inter milites fuit: aduersam fortunam nunquam expertus est.
Athanaei flumine usque ad egyptum uniuersam asiam percur-
rens: Smyrnas: Anthiochiam: Sebastia: Tripoli **D**amascum:
multasque ualidissimas urbes ui cepit: diripuit: atque incēdit.
Soldnū egyptii bello superatū ultra pelusium repulit: egyptū
īgredi parantē uastę solitudines & deserta loca auerterūt uirū
belli artibus insignem: ad ea maxime obeunda prōptumq; ar-
dua & dura ceteris uidebantur. Damasco capta cum arcis anti-
que expugnatio difficilior uideretur **C**onstructa e regione al-
tera: quę antiquam altitudine superaret ui cepit: quanuis mul-
ta suorum cęde. Capta urbs est Genuensium Colonia in Tau-
rica Cherōneso non procul a Bosforo Cymerico: banc cum ta-
merlanes iuadere statuisset: Scythas negociatores p̄misit: qui
d z

preciosissimas animalium pelles minori quã cõsueuerunt precio uenundarent. Sciens aurum abscondi posse: pelles subfodi non posse: moxque bello indicto ad motis urbi machinis expugnata ui atque armis ciuitate: & auro & pellibus potitus est.

In obsidionibus urbium: prima die albo tentorio utebatur: secunda rubeo: tertia nigro: qui sese dabant in albo sedenti salutem consequebantur. **R**ubeus color moriendum patribus familiarium indicabat: niger ciuitatis excidium: & omnia in cinere conuertenda. Fama est populosae cuiusdã ciuitatis: quę prima die dedicionem neglexisset: pueros puellasque omnes in candida ueste ramos oliuę preferentes exiuisse: ut principis irã placarent: illum omnes ab equitatu conculcari atq; conteri iussisse: & urbem captam incendi. Interrogatum aliquando ab homine Genuensi qui eis familiaris esset: cur tanta crudelitate uteretur: commotum ac ueluti furentem distorta facie: ac spirantibus ignem oculis respõdisse. Tu me hominem esse arbitraris: falleris: ira dei ego sum & orbis uastitas. **C**aueto ne posthac mihi occurras: nisi uelis interrogationis tuę poenas dare. **A**biit Genuensis neque ulterius oculis Tyranni obiectus est. Ferebant qui Thamerlanem uiderunt eum Hanybali fuisse similem: secundum ea quę de Poeno scribunt: nihil eius animo seuerius: nihil magis quam latrocinia uindicasse: ut ipse unus esset: qui latrocinari impune posset. Querebat tanquam uirtutis opus quibus cum bellum gereret. **D**eletis regibus ac tyrannis: multis uastatis pluribus prouintiis onustum de uictarum gentium spoliis exercitum in patriam reduxit: & ciuitatem marchantem condidit: quam uarii generis captiuis repleuit: & hostium spoliis exornauit. **Q**uod si aliquod excellens ingenium eius acta reperissent: inter clarissima ducum gesta legerentur: uita functus: duos filios reliquit regni successores: qui discordia laborantes effecerunt: ne Parthorum imperium rursus posset emergere. **T**homas Apostolus euangelium christi: ad Parthos detulit: per quem medi: Persę: hyrcani: & Bactriani nostre fidei sacramenta receperunt. **C**orpus eius alii in india: alii in Mesopotamia sepultum asserunt.

Media uulgati nominis terra post Parthiam ad occidē
 tem occurrit: quę sicut ptholomeo placet a Septentrio
 ne hyrcano mari terminatur: ab occasu maiori Arme
 nię & Asyrię partes: a meridie perside: ab oriente hyrcania ac
 Parthia quę montibus excluditur. Hyrcaniam Cbarindas di
 sterminat. fluuius inter persidem: ac Mediam Parcoatras ex
 currit: mons Asyriam choatras excludit. Armoeniam caspia iu
 ga: & Cambisus amnis Zagrus & Orontes altissimi montes
 interiora medię percurrunt. Ex Oronte Straton oritur in byrca
 num defluens pelagus: ex zagro amardes in idem mare decur
 rens. Eleucus quoque fluuius ex Australi parte zagri descen
 dens Medię magnam partem irrigat: & Parcoatram scindens
 montem per latissimas terras in Persicum defluit sinum. Cy
 rus amnis choatra monte dimissus inter cambisem & Amar
 dem in caspium labitur mare. Regiones quatuor memorantur
 apud Medos: Propatena quę occidentalis est: & ad Septentrio
 nem uergit inter mare caspium: & zagrum montem: ad quam
 Magarsi Mardi Marunde Cadurchi & cadusii pertinere uidē
 tur. Elimeis quę ad Septentrionem uergens orientē respicit: &
 tapuros ac tribuces populos Daritis magna in conualle iacet:
 hinc Parcoathia inde oronte clausa. Syromedia regio tota mō
 tana est: & ad orientem uergit coniuncta Parthię & Ragianę
 regioni: Parcoathię montis insidet iuga: & ad meridiem respi
 ciens supeminet Persidi ac Parethacinę regioni: quam nōnul
 li medię tradiderunt oppida supra quinquaginta memorant:
 quorum nomina referre plus tedii quam utilitatis habet: tantū
 est quid Ptholomeus nobis de media tradit. Strabo dicit medi
 am multum: & olim potentem regionem in medio Tauro sitā
 esse: qui circa hęc loca multifidus & cōualles magnas compre
 hēdit. **M**ediam ī duas partes diuiserunt: quarum alteram ma
 iorem uocauerunt: alterā ātropatiam maioris Metropolis Ebara
 na fuere magna ciuitas: & imperii media caput qua & parthi
 postea usi sunt. **N**am reges ibi ęstatem agebant cum sit frigi
 da: byemem uero seleutię quę secus Tygrim ē prope babylonē

d z

Atropacia ab Atropato duce nominata est: qui obstitit ne ea Macedonibus subigeretur: ut maioris Medię parsis postea Rex declaratus regionem hanc a mediã sequestravit: cuius successores regnum continuantes: cum Armeniorum regibus affinitatem contraxere: deinde cum Syris: & postremo cū Parthis. Atropacia Armoenię & Macianę ad orientem sita est: medię uero maiori ad occidentem utriusque ad aquilonem habitantibus circa byrcani maris recessum: & Matranam ab Austro iacet. Araxis fluuius Armoeniam & Atropaciam disternat a Zeumate quod est iuxta Euphratem quosque in Atropaciam perueniatur octo millia stadiorum eē feruntur. **M**aior mediã ab oriente Parthia terminatur: & Cossorum montibus & Parscitacinis qui etiam montani sunt & latrones ac persis continui. **S**ed hos Ptholomęus medię ad Austrum opponit a Septentrione Cadusiis: & ab aliis supra byrcanum mare habitantibus: qui a Ptholomęo inter medos collocantur: & ut Patrocles ait ad quinque millia stadiorum orę montanę circa Caspium occupant mare: loca tenuia & aspera incolentes: ab Austro Apollomatidę quam Sitacinam ueteres appellarunt: & monte Zagro apud quem Massabatica est quę ad mediã pertinet: **Q**uidam ad Helimeam dixerunt pertinere. **P**tholomęus quãuis Sitacinam regionem & Apollomatem quantum ad mediã meridionalem facit: non nihil tamen occidentis illis attribuit: & Zagrum montem per mediã assurgere: mediã ostendit ab occidente Atropaciis: & Armoeniorum quibusdam mediã concluditur. In Atropacia lacus est nomie Spantha in quo Sales nascuntur & congelascunt: eius regionis loca opulenta sunt preter septentrionalia quę montana aspera sunt & frigida. Apollonides ait ex ea regione equitum decem millia: peditum quadraginta millia ad bellum cogi posse. Multa eis cum Parthis & Armoeniis prelia fuerunt: tenueruntque dignitatem suam si quid amiserunt forti manu recuperantes. **A**micitiam cū Partis: & cum Romanis quęsiuere. **R**egia eorum estiuales gaza fuit in campo sita & uera. castellū munitissimū quod Antoni9

in Parthica expeditione obsedit. Id ab Araxe stadiis abest duobus millibus & quadringentos: ut Adelphius refert: qui Antinio familiaris fuit: & illius in Parthos expeditionem conscripsit: in qua non affuit modo uerum etiã præfuit. Mēdia magna ex parte alta & frigida cuiusmodi sunt mōtes ex batanis imminentes: & qui apud Ragas & Caspias partes consurgunt: & omnes denique Septentrionales partes usque in Matianam & Armoeniam huiusmodi sunt. **R**egio uero quę sub Caspiis portis: & in humili & in concauo solo iacet opulēta est: & omnia fert præter oleam: quę & si ibi nascatur arida tamen & sicca est. Mēdia sicut Armoenia eximie pascendis equis apta est: Vnde pratū quoddam Hippoboton uocatur: per quod iter faciunt: qui ex perside & Babylone in Caspias portas proficiscuntur. **I**n eo pasci dicuntur equarum quinquaginta millia. Regium id armētum est. Nescos equos quibus reges utebantur optimos ac magnos: alii hinc genus habere alii ex Armoenia dixerunt: quibus propria forma quędam fuit quemadmodum parthicis præ gręcis ceterisque qui apud nos sunt. Herba quę præcipue nutrit equos eo quod ibi abundet proprie medica uocatur. Longitudo ac latitudo medię pene par: maxima eius longitudo ea uidetur: quę est a Zagri transitu qui uocatur medica porta per Sigrianam ad Caspias portas stadiorum quatuor milliū supra centum. Tota mēdia inter quartum et quintum clima continetur. Parallellus qui per Rhodum est australia eius attingit secundum ptholomei descriptionem. Parallellus qui per Helespontum Septentrionalia circa byrcanum mare percurrens ditissimam fuisse Mędorum terrā sicut Virgilius ait: ex tributo licet itueri: quod persis pēdebant. duplo enim maius fuit eo quod a Capadocibus exigebatur: quos asserit Strabo præter argentum mille & quingentos equos: mulorum duo millia: & ouium quinquaginta millia pēdisse: quot ānis gręcas urbes in Mēdia

Macedones cōdidere Laodiceam Apamiam & Rbagam
que apud Rbagas est & prius Aropus nominata fuit.
Parthi Arfaciam edificarunt: que Australior est quam
Caspię porte quingentis fere stadiis: ut Appolodorus
Adriamittinus ait Eebatā Medię caput. **P**linius a Seleu
co rege conditam dicit a portis Caspiis per uiginti mil
lia passuum distantem. Idem Marcianam regionem quā
Strabo uidetur a media se iungere: inter Mēdos colloca
re uidetur apricitatis inclitę: que sola in eo thastu nitife
ra fit: undique montibus inclusam amoenis: ambitu sta
diorum mille quingentorum pene in accessu ob incom
modum arenosę solitudinis: que per centum uiginti mil
lia passuum undique uersum circumfusa est: cuius amoe
nitatem Alexander magnus usque adeo miratus est: ut
ibi primam condiderit Alexandriam: quam mox a Bar
baris excisam: Anthiochus Seleuci fili9 reformauit: & de
nuncupatione suę domus dixit Seleuciam: cuius urbis
circuitus in stadia septuagintaquinę diffunditur. Mar
gus fluuius eum interluit. **I**n hanc Orodes Romanos
Crassiana clade captos deduxit nostri imperii magnum
dedecus. **I**ulius Solinus Tygrim fluuim in Armoenia
regione caput attolere dicit in loco edito: ex lucido con
spicuoque fonte: nec ab exordio statim totum esse primo
pigre fluere non cum suo nomine. **A**t cum fines Mēdo
rum inuectus sit Tygrim statim uocari. **I**ta enim Mē
dos Sagittam nominare arecusam lacum influere grauiā
pondera sustinentem: cuius pisces nunquam se alueo
Tygridis immisceāt: sicut nec amnici stagnum attingāt
Arecusę per quod dissimili colore uolucris meet cursu:
Mox Tauro resistente in profundum mergatur: quem
subter labens in altero eius latere emicet ulnas: & purga
menta plurima secum trabens: idemtidem abscondatur:
& Adiabenos Arabasque præterfluens Mesopotamiam
amplectitur: & amnem nobilissimū hidaspem accipens:

Euphratem quoque deferat in sinum persicum. Sed Ptholomeus nihil ad Mediam pertinere Tygrim demonstrat: quanuis in Armoenia fontes habere fatetur. Apud Gordicam montem: multi inter Medos latrocinium exercuere sicut Cadusi montani & Amardi & Tapirdi & Circitii: & huiusmodi plures. Nam Zagrus & niphates montes has gentes sperfas habuere: quanuis Circitii & amardi in Perside & Armoenia essent eodem nomine appellati: & eandem formam seruantes. Cadusi peditum multitudie non multum ab acianis superabantur: iaculatores optimi existentes. Cossii olim aduersus Susios & Babylonios belimeorum sotii Sagittariorum tredecim millia exhibuere. Nearchus tradidit quatuor fuisse gentes: que illis in regionibus latrocinium exercebant. Mardos qui Persis erant finitimi: Vxios & belimeos qui Persis ac Susiis imminebant: & Cossios qui mediis atque omnes tributum regibus pendisse: Cossios tamen cum Rex estate herbatanis peracta rabilonem descenderet: dona accepisse: quorum audaciam Alexander contuderit: hyeme eos adortus. Sed Ptholomeus Mardos & belimeos Boreales facit: byrcano mari uicinos: & inter Medos connumerat. De portis Caspiis multa memoria est. Nemo tam satis explicat ubi terrarum existant. quidam Amazonas portis Caspiis egressas ad Alexandrum uenisse in byrcaniam prodidere: Sed ille caucasię fuerunt per quas transitus est ex hyberia in Scythiam. Neronis quoque principis comminatio ad Caspias portas (ut inquit plinius) ad eum transitum respiciebat: qui per hyberiam ducit in Sarmatas: Verum mons Taurus tribus in locis interruptus quasi portis quibusdam pertransitur in Armoenia in Cilicia & in media: sed ille tantummodo Caspię portę appellantur: que apud medos existunt: quemadmodum ex Ptholomeo Plinio & Strabone licet intelligere: ac per has transitus est ex Babylone ac Perside ad mare Caspium

& hinc fortasse Caspię dictę sunt: & quod aliquę gentes
 uicinis insident montibus appellatę Caspię. iuga uero
 Caspia procul hinc absunt: & ad Armoenios ultteriores
 que populos pertinent. Porte autem Caspię ut Iulius So
 linus tradit Plinium secutus panduntur itinere manufa
 cto: millibus octo passuum longo. Nam latitudo uix est
 plaustro permeabilis in his angustiis: & illud difficile
 quod præcisorum laterum suxa liquentibus in te salis ue
 nis exundant: præterea octo & uiginti millia passuum
 tractus omnis quoquo inde pgitur humus Arida nullis
 puteis aut fontibus sine præsidio sitit: eum serpentes un
 dique gentium conuenę auerno statim die illuc conflu
 unt: ita periculi ac difficultatis concordia ad Caspias por
 tas accedere non nisi hyeme conceditur. Hęc de Situ me
 dię dicenda reperimus: mores gentis diuersi: montano
 rum ingenia ferociora sunt: qui campos habitant mitio
 rem agunt uitam: illi regem eligere consueuerunt: qui
 fortissimus esset: ut qui præda & latrocinio uiuerent: isti
 sapientiam genusque sequebantur: Magna ex parte Ar
 moenis similes: omnes in uenerem pfulsi: regib⁹ multas
 habere uxores mos fuit: nec pauciores quam septem mu
 lieres quoque pulchrum sibi existimarunt: ut uiris nube
 rent quam pluribus: paucioribus quam quinque calami
 tosum putauere. Equitandi & Sagittandi magnum his
 studium: a quibus & stola reperta est: & cultus: & ornat⁹
 & religiosa a subditis in reges salutatio: & Tyara & Cy
 tharis: & pileus: & manicate tunicę: qbus postea pfe usi
 sunt: qui subactis Mędis in eorum mores transuere: nã
 qui prope modum nudi uidebãtur: leuissimis induti ue
 stibus muliebria gestare: & uelamētis contegi passi sunt.
Mędeam quę ibi regnauit ferunt eam prius uestem com
 mostrasse: quę cum pro rege exiret faciem suam occulta
 bat. Mędi a mędo dicti sunt: egei regis Atheniēsiū &
 Mędeę filio. **S**cribit enim Trogus Pompeius Iasonem
 cum uicta colchide domũ rediisset: rursus a peliæ filiis

Theſalia pulſum cū ingenti multitudine comite Mēdea uxore quā repudiatā miſeratione exilii rurſum receperat: & mēdo priuigno Colchos repetiſſe: ſocerūq; regno pulſum reſtituiſſe: magna bella cū finitimis geſſiſſe: captas q; ciuitates p̄tim regno ſoceri adiunxiſſe: p̄tim populis quos ſecum aduexerat aſſignariſſe: primūq; humanorum poſt herculē: & liberū patrē q; reges oriētis fuiſſe tradūt: eam cęli plagā domuiſſe: q̄ ad Septentrionē & orientem uergit. Poſt eius mortem Mēdū priuignum uirtutis eius emulū in honorem matris Mēdiā urbē cōdididiſſe: regnū q; ex nomine ſuo Mēdorum conſtituiſſe: ſub cuius maieſtate oriētis impium fuerit: Paruere tamen Mēdi Aſſyriorū regibus uſq; ad Sardanapallū. Sed arabaces Mēdis p̄poſitus ignauū regē aſpnatus: Mēdis ad defectionē p̄ ſuaſis uicto Sardanapallo impiū ad Mēdos tranſtulit: quod ſub Aſtyage in magno culmiē fuit: Cū iā p̄ trecentos & quīquaginta durafſet annos: Cyrus ex filia nepos Aſtyagis Mēdorum extinxit imperium: & ad perſas detulit uicto Aſtyage quem regno Mēdię priuatum maxime genti byrcanorum p̄poſuit: non tam uictorem quā nepotem agens. Poſt perſas Mēdi macedonibus paruere: deinde parthis: quauis pars eorum Romanam amicitia ſecuta ſit: & aliquando uictoria Romanorum ſigna Mēdiam pertranſuerint. **T**amerlanes bis imperauit: hodie ſub magno cane degere credūtur: Cuius impiū quāuis latiffimū eē tradiēt. **N**oſtratib⁹ tamē iacceſſū pene icognitū ē. Armenia maior poſt Mēdiā ad occidētē occurrit. Ea quātū ex Ptholomeo licet itelligere a Septētriōe Colchidē habet: byberia & albania ab occaſu magnū euphratis curſū: q; cappadocia minorē armeniā & ſyriā comaginē reliq̄t a dextris: & uerſus Euxinū Moſchios mōtes ab oriente partē byrcani maris: ac Mēdiā qua mōtes aſſurgunt caſpii: a meridie Meſopotamiā atq; aſſyriā mōtes ī armenia memorāt. Moſchici q; ſupra ptē pōti ad cappadocia ſe efferūt pariades ī quo fōtes habēt Euphrates & araxes

Antitaurus qui ab Euphrate scissus: & Mediam percur-
rens Armoeniam postremo albus appellatur. Cordica ex
quo Tygris oritur: & in paludem Tospitis defertur. Tau-
rus ac Niphates qui Mesopotamiam atque Asyriam ab
armoeniis disterminant. Caspii qui uergunt ad Medos:
& Caucasii qui Septentrionalia byberiam uersus Albani-
amque concludunt: Flumina quatuor nominantur. Cy-
rus qui monte ortus Caucaaso: a sinistris byberiam Alba-
niamque dimittens: Armoeniam a dextris in byrcanum
defertur pelagus. Araxes ex pariade (ut diximus) cadens
diu ad ortum excurrit: deinde ad Septentrionem flecti-
tur: & longum iter Emensus in duos diuiditur amnes:
alter Borealem tenens uiam in Cyrum cadit: alter ad ori-
entem uersus mare Caspium petit. ¶ Euphrates eodem
monte dimissus ad Moschicos usque montes: & Cappa-
docum limitem in occidentem excurrit: ibi uersus ad au-
strum non paruum iter efficit: & Antitaurum offen-
dens apud Armoeniam minorem eum interfecat: Per-
gensque recta in meridiem melan: in se fluuium accipit:
ex Arga monte cadentem. deinde taurum attingit quod
Scisso Syriā a dextra: Mesopotamiam a sinistra cadens
in Arabiam usque desertam prolabitur: multum in me-
ridiem prouectus. Deinde in orientem ac Septentrionem
uergens Babyloniam Mesopotamiamque disterminat:
rursusque auroram petens non procul a Seleucia in me-
ridiem flectitur: peractoque non paruo cursu apud Apa-
miam denuo in orientem currens miscetur Tygri: & cum
eo in Austrum flexus persicum ingreditur Sinum. Ty-
gris quoque in Armoenia nascitur ex monte Cordica:
de quo alio loco dictum est secundum Iulii Solini con-
scriptionem. ¶ Nos (si deus dabit) alio loco secundum
Ptholomeum de ipso dicemus: & paulo inferius secun-
dum Strabonem. Regiones Armoeniorum nomem ha-
bent prope Moschicos montes. ¶ Cotharena inter Cyrum

& Araxem . Thotena ultra pariadem montem uersus Bo
ream . Sacapena apud euphratē qua uergit in cappadociā
Basilifene : & iuxta eam orientē uersus obordma: apud
Antitaurum in Boreali parte sopbena: & illi contigua A/
stannetis ad ortum inter Album & Niphatem montem.

Cagrandanena & chorea circa Chordicam montem. Gor
dena & Tospitis circa paludē eiusdem nominis: & demū
Anzitenā inter Taurum & Antitaurum: nō procul ab Eu
phrate paludes tres inueniuntur : quę magnę existunt .

Tospitis quam Tygris ingreditur. Arsissa quę non pro
cul a Caspiis montibus inuenitur: & limitis araxi fluuio
proxima oppida quam plura referuntur : uerum sine di
gintate a ptholomeo qui tantum nomina ponit. Parallel
li qui per Byzantium & helespontum feruntur mediam
quodammodo Armoeniam intersecant: Quę nunquam
Australior est Parallelo qui per Rhodum deducitur: ne
que illum attingit a quarto climate in sextum uergens:
quod minime ascendit . tantum est quod nobis de arme
nia Ptholomeus insinuat **P**rofusior & suauior Strabo
est quem referre haud quaquam pigebit : secundum quē
Armoenia nusquam extra Taurum ad Austrum porrigi
tur: Sicut nec Mēdia Australes Armoenię partes Taurū
obitiunt : qui eam ab omni regione dirimit : quę inter
Tygrim est atq; euphratem. Mesopotamia dicta **O**riē
tales maiori Mēdię: & Atropacię sunt contigüę **S**epen
trionales montes sunt Paracoathię caspio mari imminē
tes . Item Albani & hyberes & Caucasus qui gentes has
circuit: & Armoenię & Moschicis & olchicis montibus
coniungitur: usque ad eos qui Tybarni appellantur **A**b
occasu sunt gentes bę atque Pariadra & Cidissa usq; in
Armeniam minorem & fluuialem Euphratis regionē: q̄
Armenia a Cappadocia dirimit. & Comagena montana
fere sed aspera est Armenia paucis exceptis mediam uer
sus: ac propterea cum diluuium defedit. Arcam Noę in

mōtib⁹armēniē terre primū hēsisse sacra tradit historia.
Taurus mons ab ulteriore Comangenorum & Mēdianorum regione incipiens in armoeniam erigitur. Masius quoque ex Mesopotamia & Austro Armoeniam irrum-pit: inter quem & Antitaurum est Sophina regio cuius regia est Carcatiocerta. Antitaurus autem ab Euphrate Tauroque initium fumens: ad orientales Armoenīe ptes definit: cui ad alteram partem Acilesina ē: iter taurum & Euphratis Mesopotamiam sita priusquam is ad Austrū deflectat. Masio orientem uersus iuxta Gorgodilenam Niphates mons imminet: de hinc Abus: quem Ptholomeus album appellare uidetur: Ex quo Euphrates & Araxes fluunt. Deinde Nibarus usque in Mēdiam extenditur. Multi montes & multi colles sunt in Armoenia: in quibus non facile uitis nascitur. Multe etiam conualles: alie modice: alie opulente quemadmodum campus araxinus per quem Araxes fluit. Est & Sacasena regio quam existimo Sacapenam uocari a Ptholomeo: Albanie & cyro flumini finitima. Deinde Gorgarena fructibus ac domesticis arboribus affluens: & his que semper uirent. Fert etiam oleam. Faunena quoque armoenīe pars est: & Orchisena que equis abundat. Corzena & cambisena que septentrionales & ualde Niuales sunt: Caucasus montibus & Hyberie & Colchidi contigue: Vbi iter agentes in summis montium cacuminibus niue obrui dicunt: que ibi plurima cadit: ob quam rem baculos secum ferunt: quos in summam niuem dilapsi respirandi gratia exerunt: & ut eo signo auxilium a transeuntibus consequantur: quapropter sepe offossi seruantur. In niue glebas quasdam concauas congelascere prodiderunt: aquam optimam tanquam in tunica continetes. Multi amnes sunt in Armenia: Sed Clarissimi Phasis & lyc⁹ in mare pōticū exeūtes. In Caspium Cyrus & Araxes emittunt. **I**n rubrum mare Euphrates & Tygris, Araxes ex monte Abo descendens ad orientem

illatus usque in Atropaciam ad occasum Septentrionemq; de
flectit: & primo Azara præterlabitur: deinde Artaxata Armoe
nię urbes: Postea per Araxinum campū in mare caspiū emittit
Euphrates a Boreali tauri parte qua Abus uocatur. Exoriens
primo per Armoeniam fluit occidentem uersus. Deinde ad au
strum flexus inter Armoenios & cappadocas taurum recidit:
egressus uero cum prope Syriam peruenerit ad byemales ortus
reuertitur usque Babylonem: & ad Tygrim Mesopotamiam
efficit: & ambo in Persicum Sinum finiunt. Arsinus lacus est
in Armoenia quem etiam Toarim uocant: Nitrosus unde ue
stes dilacerat: ac rumpit & propterea eius aqua non bibitur. per
hunc lacum Tygris fertur: & a montana regione iuxta Nipha
tem ruens propter celeritatem undam impermixtam seruat: un
de & nomē habet. Nam Mēdi (ut ante diximus) Sagittam Ty
grim uocant. Lacus hic uarios pisces fert: in interiore lacus re
cessu flumen in uoraginem quandam incidens lōgo spatio sub
ter terram delatum iuxta Calonetim exoritur: inde iam ad opā
& Semiramidis murum defertur: a dextris Gordicos & totam
Mesopotamiam relinquens: e contra Euphrates a sinistra ean
dem regionē habet. Cum uero inter se iam appropinquant: ac
Mesopotamiam fecerint: alter per urbem Seleuciā fertur Per
sicum sinum uersus: alter per ipsam Babylonem Mantianis la
cus qui Ceruleanus interpretatur in armoenia magnum nomē
habet: & post Meotim maximus creditur: Qui usque in Atro
paciam progreditur: & salis habet fontes. Armoenię clarę ur
bes habitę sunt. Artaxata quam Hanibal Artaxię regi condi
dit: & Araxata: ambę propter Araxē: araxata iuxta fines atro
patię. Artaxataa pud Araxinū campum bene habitata: & re
gionis eius caput iacens ī flexu quodam qui peninsulam facit:
pro muro flumen opponens præter Histinum quem uallo &
fossa diuisum habuit: nec procul ab urbe castella quędam
munitissima fuerunt: Barbisa & Olana ubi Tygranis & Ar
tabassi Thefauri custodiebantur: regionis latitudinem The
ophanes Schoenorum centum esse tradidit: longitudinem

duplam: qua dragenum stadiorum Schoenum faciens: in quo
 ueritatem transgredi uidetur. ¶ Est tamen ueritati proximum
 ponere longitudinem ab illo dictam: latitudinem dimidiū uel
 paulo plus: effodiebant & auri metalla apud armoenios in sis
 piretidē regione apud Cambala ad quē Alexander Memnonē
 cum militibus misit. ¶ Fuerunt & alia metalla eius scilicet quē
 opandix dicitur: quam Armoenium colorem uocant: Calche
 uirgultos per similem ut feniculum est: nec minus Armoenia
 pascendis equis apta est quam mediā. ¶ Unde nisei equi qui
 bus perfarum reges utebantur: hinc fuisse creduntur: & Arme
 nię prefectus quot annis regi perfarum uiginti millia pullorū
 in phoebeis sacris mittebat. ¶ Artabazus Antonio preter alios
 equos Cathabradorum instructorum sex millia ostēdit: quā
 do in mediā cum illo simul rerupit: quorum equorum non
 medii solum: & Armoenii studiose fuere: sed etiam Albani: nā
 & illi catbafractis utebantur. Opulentos fuisse Armoenos hīc
 documentum sumitur: quod cum pompeius Tygrani patri Ar
 tabazi sex millia talentorum argenti scripsisset: Mox Roma
 norum copiis uiritim distribuit. Militi quinquagenas dragmas
 centurioni millenas singulis prefectis puintię: & Chiliarhis
 talentum. ¶ Tradunt Armoeniam cū prius parua esset ab Arta
 xia & Zaliadra auctam qui magni Anthiochi imperatores fu
 ere: quo superato: alter Sophine: & Acifenem: & odomantidi:
 & quibusdam aliis locis: alter regioni quē circa Artaxata est
 imperantes multum coaluere: & uicinis loca plurima abstule
 runt. Mediis Caspianam & pharnitem: & Baforopedam hibe
 ribus circum montaneam Peadri regionem: & corzenā: & Go
 garenam trans Cyrum Calibum gentibus: & mosinoicis Pa
 renitam: & Xerxenā quē Armoenię minori cōtermine uel eius
 ptes sunt. Cathaonib⁹ adiffienā: & regionē q̄ circa anthitaurū
 ē. Syris uero Thamonitā adeo ut cuncti lingua utantur eadē.
 Armoeniorū mores nō multum a mediis alieni fuerūt: & circa
 religionem qdam Armoeni: mediq; pfarū ritū seqbant. Colu
 erūt tamē armoenii Thanaidem quandam deam p̄cipuo &

ſinguli cultu eiꝫ plurima templa edificarunt: tū in acileſina :
tū in aliis locis : dedicabantꝫ illi non ſolum ſeruos ac ſeruas :
uerum etiam nobiliſſimorum hominum filias quibus lex fuit
ut diu apud Deam ꝑſtitute nuptui darentur: nec erat qꝫ talibus
renueret cōiugari. Armeniacam ueſtem ideſt lōgas tunicas ex
Theſalia ſumptā putant. Equitandi quoꝫ ſtudiū tam Armoe-
niis qꝫ Mēdiis Theſalicū eſſe. Armenius ex Armenia Theſalie
urbē que inter ſeras iacet: & lariffam iuxta Beida unus ex nu-
mero Ducū Iaſonis recollecta multitudīe: que amiſſo Iaſone
rege ꝑaſſim uagabatur: Armeniā occupauit: eiꝫ nomen & mo-
res dedit: ob quā rem maxime circa ueſtitum Armoenii The-
ſalos ſecuti ſunt: qui longas ueſtes geſtauerūt: cum iter omnes
gręcos ualde Boreales eſſent: & frigida incolerēt loca. **D**icun-
tur etiā traces qdā Sarapate appellati idē decapitatores ultra ar-
moeniam habitaſſe ꝑꝑe guramos ac Mēdos mōtani homines:
brachati indociles & imanes. Poſt uetuſtiores illos Armoenii
ſucceſſores ꝑſe Armoeniā inuaſerunt. Poſtea macedones qui
Syriā mēdiamꝫ habuere. Poſtremus Orontes & bidarni gene-
re: unius ex ſeptem ꝑerſis. Poſtea ab imparatoribus magni An-
thiochi qui cum Romanis bellum geſſit. Artaxia & Zariadra
quorum paulo ante meminimus in duas partes diuiſa ē. hi enī
permittente rege impauerunt: quo ſupato Romanos adorti ac
reges appellati: magnum ſibiꝑſis nomen fecere: e genere Arta-
xię fuit Tigrānes: is qui eam habuit: qꝫ proprie Armoenia ē ap-
pellata. Ea mēdiis Albanis: & hiberibus contigua erat uſꝫ in
Colchidem & Cappadociam: que iuxta euxinū eſt. Ex adria-
da fuit Arthanes Sophinus qui australes partes habuit: eas ma-
xime que uergunt ad occidentem. hic a Tigraue deletus eſt: qꝫ
quanquam rerum omnium potitus: uaria tamen fortuna uſus
eſt. Nam in initio apud parthos obſes fuit. deinde ſeptuagīta
Armenie uallibus in ꝑciū datis reuerſus eſt. Auctus uero ea lo-
ca recepit: & Parthorum regione uaſtata Perinium & loca cir-
cum Arbela Atropatinum quoque & Gordicum regulos: & cū
his reliquam Meſopotamiam ſubegit. Preterea Syriam ꝑboe-
niciam ui cepit. **E**uphratem tranſgreſſus elatusque animo

penes hyberiam urbem edificauit: quam Tigrano certa appella-
uit: inter hyberiam & Euphratis pontem prope zeugina mediā
hominibus duodecim gręcarum urbium a se euerfarum in ea
congregatis. Sed lucullus q̄ aduersus Mythridatem bellū gef-
sit continuo subsecutus habitatoribus in sedes suas dimissis:
opus quod adhuc erat imperfectum facto impetu demolitus
est: atque in paruum uicum redegit. Tigraue ex Syria ac Phoe-
nicia pulso uictus in ponto a lucullo. ¶ Mythridates desperatio-
ne rerum suarum coactus ad Tigranem Armoenię regem con-
fugerat: Lucullus in Armoenia profectus Mythridatem & ti-
granem: & ingentes utriusq; regis copias pluribus p̄diis fu-
dit. ¶ Sed ne summā uictorię imponeret seditio militum im-
pedimento fuit. ¶ Cn. Pompeius ei suffectus pharnacem Par-
thorum regem aduersus Tigranem armauit: Tigranemq; filiū
aduersus patrem bellum gerere suafit: Ipse Mythridatem no-
cturno p̄lio aggressus: uictum ac profligatum in Bosforum
profugere compulit. Moxque Tigranem in deditioem acce-
pit: & adepta Syria Phoenice ac cilitia in Armoenia regnare p̄-
misiit. Artabafus autem Tigranis filius: quam diu māsit ī ami-
citia populi Romani tam diu fortunatus fuit. Postea uero q̄
Antonium in Parrbico bello hostibus prodidit perfidię penas
dedit. Expeditionem enim Antonii in mēdiam non loci natu-
ra grauem reddidit: sed uiarum dux Artabazus Rex Armeni-
orum quem ille sibi insidiantem consilii participem fecit: ac
bellicę sentētię compotem. Ingressus mēdiam Antonius cum
legionibus peditum decem & octo & sexdecim millibus equi-
tum bellum intulit Parthis: & cum duabus legionibus amissis
nulla re prospere cedente retro rediret: insequentibus Parthis
ab Artabazo per deuia & aspera loca deductus: multa incom-
moda perpeffus est: quanuis & desiderium cleopatřę maioris
incōmodi cā fuerit. Nolens enim in armoenia hyemare octo
millia hominum tempestatib⁹ amisiit. At cognita quāuis sero
Artabazani fraude eum cepit uinctumq; duxit Alexandriam
& contumeliose per urbem circunlatum: postremo in carcere
necari iussit: regnumque Armoenię filio suo ex cleopatra naro

cōcessit : Mithridates tamē alius ex genere Tigranis armoeniā
obtenuit : Quem Cēsar Augustus captum uictumq; Romam
deduxit : eius Pharasmenes hyberorum Rex regnāte claudio
nuntiauit Parthos qui Armoeniam occupauerant inter se dis-
cordes esse : magnisq; bellis implicitos facile posse Armoenia
detrudi : si Mithridates eo mitteretur. Annuit claudius mithri-
dates in orientem profectus armoeniam occupat ui militis Ro-
mani fuso qui prēlium comittere ausus erat. Demonacte prēfe-
cto paululū cunctationis attulit Rex minoris Armoenię cho-
tis : sed illo litteris Cēsaribus cohercito cuncta in Mithridatem
fluxere : atrociorē quam nouo regno conduceret. Bardanes
qui gottbarze expulso parthorum imperio potitus erat : Arme-
niam recuperare aggressus a Iulio Marso Syrię legato bellum
minitante cohibitus est. Nec diu post inter Armoenias & Hy-
beros bellum exortum est. Quod etiam Parthos ac Romanos
iuoluit. Pharasmenes ut diximus hyberis impabat : frater eius
Mythridates Armeniis prēsidio Romanorum. Radamisus
Pharasmenis filius simulata aduersus patrem discordia tanq̃
nouercę odiis impar pegre ad patrum Primoresque Armoe-
niorū ad res nouas illicit. Deinde spe reconciliationis ad patrē
reuertitur : paratasq; insidias aperit. Pharasmenes bellum my-
thridati indicit : causas confingens quod sibi aduersus regem
Albanorum & Romanos noluerit opem ferre : copiasque fi-
lio tradit : qui subita irruptione mythridatem campis exutum
in castellum gorgoneas compellit militibus & loco tutum. Cē-
lius Polio militibus pręerat : & cum eo Cēturio Casperius uiri
Romani : oppugnā frustra castellū : sed avaritia p̃fecti spē ho-
sti facit. Cēturio resistit tēpusq; pacificū : ut ad prēsidem syrię
quadratum res referatur. Polio impatiens milites corrumpit : ut
pacem flagitent. Compulsus Mythridates diem locumq; foe-
deri accipit : Ibi mox Catbenę & compedes ei iniciuntur. Pha-
rasmenes cui regni cupido fratre potior : ac filia fuit non ferro
aut ueneno : sed multa grauique ueste opertos & humi proie-
ctos : Mythridatem ac uxorem necari iussit : filii quoque truci
dati sunt : quia parentum cędibus illachrymauerant : atque ita

perfidus Rex neq; fratri: neq; filiē: neq; nepotibus pepercit.
Quadratus qui Syrię præerat mittit ad Pharasmenem: iubetq;
a finibus armeniis filium abstrahere. Iulius pelignius ignaui
animi ac ridiculo corporis iuxta despiciendus Capadocię pro
curator erat Claudio perquam familiaris: his cōtractis auxi
liis prouincialium: tanq̄ recuperaturus Armoeniam dum foci
os magis quam hostes prædatur: abcessu suorum & incurfan
tibus Barbaris præsidii egens: ad Radamiscum uenit: donisq;
eius euictus ultro regium insigne sumere cohortatur: sument
que adest auctor & fatelles eluidius priscus legatus cum legio
ne montem taurum transgressus redire insyriam iubetur. Vo
logeses Parthorum Rex materna origine ex pellice gręca nat⁹
fratrem suum Tyridatē in armoeniam deducit: Pulsisq; sine
Acie hyberis Artaxata & Tygranocerta Armoeniorum urbes
occupat: fratriq; tradit. Sed hyeme superueniente parū prouisis
comeatibus: & Tabe exorta ex armoenia recedit. Radamiscus
reuertitur truculentior q̄ Antea: qui dum uastare agros p̄git: &
multa crudelitate utitur subiectorum conspiratione in pericu
lum adductus: pernicitate equorum cum coniuge simul militā
te saluatur: que grauida primam utcunque fugam: & metum
hostilem mariti caritate tolerauit. **P**ost festinatione continua
ubi quatit uterus: & uiscera uibrantur: orat ut morte honesta
contumeliis captiuitatis eximatur. Radamiscus amplecti Alle
uare adhortari: modo uirtutem admirans: modo terrore eger ne
quis relicta potiret. **P**ostremo uiolentia amoris & facionrum
non rudis dstringit Acinacem uulneratamque ad ripam Ara
xis trahit: fluminiq; tradit: ne corpus etiam auferetur ipse præ
ceps p̄ hyberos ad patrium regnum puadit. **I**nterim Zenobiā
id muliebri nomē placida illuue spiratē: ac uite manifestā ad
uertere pastores: & dignitate forme: aut degenerem reputantes
obligat uuln⁹: agrestia medicamīa adhibēt cognitoq; noīe & ca
su ī urbē Artaxatā ferūt: inde publica cura deducta ad tyridatē
comiterque excepta cultu regio habita ē. Nero q; claudio suc
cessit cognitis q̄ in armoenia gesta erant: legiones oriētis iuuē
tute supplet: & p̄pe armoeniā collocari iubet. Mittit corbulo q;

partē exercitus ab humidio quadrato suscipiēs' rebus afflictis
consulat: exoritur ī tempore emulus uologeso filius: Bardanis
abscedunt Armenia Parthi tanquam different bellum: tradunt
obsides nobilissimi ex familia Arfacidarum & prior solitaq;
reuerentia in Romanum populū a uologese inouat: gloriā fa-
cti Quadratus in se trahit: cuius centurio obsides accepit Cor-
bulo sibi uendicat: quia nō prius cōuersus rex obsides dederit
q̄ ipse dux bello delectus spes ei⁹ ad metam mutauerit: sed nō
diu postea bellum resumit. ¶ Cum uologeses Tiridatem fratrem
in Armeniē regno solidare uellet: Corbulo dignū duceret Par-
tha a Lucullo: & Pompeio recipere armenii dubia fide utraq; ar-
ma inuitabant situ terrarum similitudine morum Parthis pro-
prios connubiisq; permixti: ac libertate ignota illuc magis ad
seruicium inclinantes. ¶ Thyridates ope uologesi fratris adiu-
tus Armeniam īsensat: ubi Romanis fidos esse arbitratur. Cor-
bulo p̄sidiū impartitur: oppressis & regem Anthiocū p̄ximas
sibi p̄fecturas petere monet. ¶ Pharasmenes interfecto filio Ra-
damisto quasi p̄ditore suo quo fidem in Romanos testaretur
uetus aduersus Armenios odium pompeius excercebat. ¶ Ty-
ridates spe delusus: per oratores queritur: cur datis obsidib⁹ ar-
menia pellatur. ¶ Corbulo suadet ad Neronem mittat regnūq;
petat tractatur de colloquio: neq; cōuenit. Interea Corbulo oppi-
dum uolandū ui capit: Et trucidatis puberibus militi dirripien-
dum concedit. ¶ Artaxatam caput gentis Armeniē cuius Mēnia
ut ante diximus Araxis ablu it ultro se de dentibus oppidanis
cum sine ualido p̄sidio retineri nō posset igne deleuit: ac solo
equauit. ¶ Barbaros ad speluncas confugientes fumo & igne
cōsumpsit. ¶ Mardos suo more latrociniiis Armeniam infestā
tes immisis hyberis uastauit hostilemq; audaciam externo sā-
guine ultus est. ¶ Tigrano certa petens auream coronam a ciui-
bus oblatam accepit: dataq; populo pace p̄sidiū quod ferox iu-
uentus clauserat nō paruo certamine expugnauit. ¶ Hyrcanorū
legatos qui ad principem Romanum societate contra Parthos
oratum ierant: regredientes ne transgressi Euphratem hostium
custodiis circūuenirentur: dato p̄sidio ad littora maris Rubri

e

deduxit. Vnde uitatis Parthorum finibus patrias sedes remeare. Tyridatem per medos extrema armenie intrantem abire percul: & specie belli amittere coegit. Interea tigranes ex nobilitate Cappadocum regis Archelai nepos qui diu Romę obses: & usque ad seruilem patientiam dimissus fuerat ad capessendum armenie regnum a Nerone delectus cum presidio Romanorum militum Euphrate transmissio armenia potius rebusque secunde cedentibus a diabenos coterminam nationem uastat. Monabaz quem penes adiabenum regimen erat auxilium a Parthis petiit. Tyridates quoque armenia pulsus ne deseratur erat Vologeses: & adiabeno & fratri auxilia decernit. Monesemque aduersus Tigranem ducem declarat: qui & si in famam sui preiret: non tamen incautum Tigranem offendit: cui Corbulo qui iam Syriam acceperat morte hinnidi legati uacuum duas legiones auxilio miserat: reliquas per ripam Euphratis locauerat. Tigranes igitur in tigranocerta sese recepit copia defensorum: & magnitudine mentium ualida quorum partem Nicepharius amnis aut sperneda latitudine ambit ibique obsessus est. Corbulo caspium centurionem ad uologesem mittit qui obsidionem solui iubeat. reperit rex apud Nisibim oppidum septem & triginta millibus passuum a tigranocerta distans: qui acceptis corbulonis mandatis missurum se ad imperatorem romanum legatos dicit super armenia petenda: & firmanda pace: & nihilominus Monesem Tigranocertam dimittere iubet. Scripserat pauloante Corbulo ut proprius dux ad res Armenie mitteret. Nero Cæsennium Petum cum quatuor legionibus: & Galatharum cappadocumque auxiliis eo transmissit legatis parthorum absque spe ulla remissis. Reuocauerat presidia ex tigranocerta Corbulo: & parthi urbem inuaserunt. Petus transmissio tauro in armeniam gloriabundus exercitum duxit. Captisque quibusdam castellis glorie ac prede non parum nactus erat: si aut gloriam cum modo: aut predam cum cura habuisset. Sed corrupto qui captus erat comenatu: & instante iam hyeme reduxit exercitum. Magnifica de se ipso Cæsari scribens quasi iam bellum confecisset. Parthi interea in syriam irrumpe conati a Corbulone cum Euphratis transitu prohiberentur in armeniam uerterunt

Nesciumq; petum atq; improuisum magno & ifenso agmine
inuadunt. Petus quasi p̄edio certaturus obuiam p̄cedit: deinde
amisso centuriōe & paucis militibus quos uifendis hostiū co
piis p̄miserat trepidus remeauit. Tria millia peditum proximo
tauri iugo imponens: quo transitum regis arceret. Alares quoq;
pannonios Robur equitatus in parte campi locauit cōiugem:
& filium in castello cui Arsamosata nomē erat data in p̄sidiū
cohorte abdidit. Sed uologeses nihil mutato consilio: ui ac mi
nis Alares exterruit legionarios obtriuit: ipsumq; petū obsedit
qui cognito periculo missis ad corbulonem precibus auxilium
petiit: Sed minime expectauit. Nam dum corbulo per comage
nam & cappadociam in Armeniam ducit ad colloquium cum
uologese ueniens p̄sente Monabazo adiabeno ita conuenit: ut
liberatis obsidione legionibus: omnis miles finibus Armenio
rum decederet: Castellaq; & comeatus parthis traderentur: fie
retq; copia Vologesi mittendi ad Neronē legatos. Petus una
die quadraginta millium spacium emensus: desertis sautiis ad
ripam Euphratis corbulonem obuium habuit: Pauca iter se lo
cuti sūt: corbulo irritum laborem questus est potuisse parthos
deleri si expectatus fuisset. Petus integra utrique cuncta respō
dit cōmitterēt aquilas: & uicti inuaderent Armeniam abscessu
uologesi infirmatā. **C**orbulo non ea impatoris mādata dicere
incertumq; esse an Syriam parthi repeterēt: eo quod reuersus ē
Petus qui cappadociā hybernauit. Vologeses corbuloni man
dat castella trāsc euphratē facta detrabat: amnēq; ut olim mediū
reddat ille Armeniā diuersis p̄sidiis uacuum fieri expostulat:
Uterq; paret inter hęc legati uologesis Romam ueniunt: arme
niam petentes: cuius possessionem Dii potentię populorum Ar
bitri Parthis tradidissent offerentes Tiridatem accipiēdo Dya
demati in urbem uenturum. **N**ero ut itellexit uacuum Roma
no milite armeniam: & Parthos petere qđ habebāt bellum ma
luit reuocatoque cū ignominia Peto corbuloni eam potestātē
dedit quā olim. Cn. Pōpeio Bellum Pirrathicū gesturo traditā
ferunt. Corbulo congregato magno exercitu Euphratem tran
smittere parat Tiridates: & uologeses legatos ad eum de pace

e z

mittunt: nec Corbulo superbe responderet: tempusq; tractando trahit. Interim Magistanas armenios qui primi a Romanis defecerant suis sedibus pellit: Castella eorum excidit. Plana edicta ualidos atque inualidos pari metu complet: Vologeses inducias petit. Tyridates locum diemq; colloquio poscit tempus p pinquum: locus in quo nuper obsesse cum Peto legiones erant ubi ad colloquiū uetum est. **V**iso Corbulone rex prior equo defiliit: nec cunctatus Corbulo: sed pedes utq; dexteros miscuere. Romanus laudat iuuenem quia omissis p̄cipitibus cōsiliis salutaria capefferet ille de nobilitate generis multa p̄fatus: denique iterum se Romam dicit laturumq; nouum Cēsari decus non aduersis Parthorum rebus supplicem Arsatidem. Tū placuit Tyridatem ponere apud effigiem Cēsaris in signe regium: nec resumere nisi manu Neronis Paucis inde dieb⁹ interiectis magna utrinque spe inde eques compositas per turmas: & insignibus patriis. hinc agmina legionum steterē: fulgentibus aqlis signisq; & simulacris deum in modum templi. In medio tribunal sedem currulem: & sedes effigiem Neronis sustinebat. **A**d quā progressus Tyridates Cēsaris ex more uictimis: sublatum capiti diadema imagini subiecit magnis apud cūctos animorum motibus quos augebat ista adhuc oculis Romanorum cedes aut obsidio. **A**t nūc uersus casus iterum Tyridatem ostētui gentibus quasi Captiuum dedit: atq; in hunc modum quibus Armeniam Parthi possiderent: Romanis tamen Auspiciis imperabant. In temporibus autem religiosi principis Cōstantini Armeni Christiani effecti sunt. Aiunt enim Tyridatem tunc gentis illius regem ex quodam mirabili signo circa domum suam diuinit⁹ ostenso Christi baptismum suscepisse: qui simul oēs sue dicioni subiectos una p̄ceptiōe iussit: ut similiter deo colla sūmitterent. Ex quo factum est: ut ad finitimas quoque gentes christianū dogma trāsuerit: & multitudie dilatātū sit: quorum Comercio etiā p se rudimenta fidei susceperunt sicut postea suo loco dicetur.

A Heronnesus deinceps scribēda est magna illa: & illustris Armeniē maiori cōtinua: & ad belespontū usq; porrecta:

quã pleriq; aſiam uocauere :nõ illam cui in orbis terre diuortõ
terciam dedimus partem. Sed minorem ac ppriam: & in ea cõp
benſam quanuis anguſtioribus incluſa limitibus tertio loco
proxima ponitur. ¶ M. Agrippa ut ẽ apud plinium minorẽ aſiã
in duas partes diuiſit: unã incluſit ab oriente Phrygia: ac lycaonia
ab occidente: Egeo mari Aegyptio a meridie a ſeptentrione
Paphlagonia cuius longitudinem quadringentis & ſeptuagin
ta millibus paſſuum patere uoluit latitudinem trecẽtis & uigin
Alteram terminauit ab oriente Armenia minore: ab occidente
Phrygia lycaonia ac Pamphilia :a ſeptẽtrione puintia Pontica
a meridie pamphilio mari longam quingẽtis ſeptuagintaq; millibus
paſſuum: latam trecẽtis uiginti quinq; millib⁹. Quo
iudice nuſq; aſia Euxinum attingit: Mõ Paphlagonib⁹: modo
Ponticis gentibus ſeptentrionem obſidentibus: nonnulli Aſiã
inter Euxinũ: & Taurum cõcluſere ab hellesponto. Egeoq; ma
ri ad halim uſq; fluuium: & Cappadociẽ limites extenſam uni
uerſas in medio gentes cõplexam quibus Croeſus imperauit.

¶ Quem Herodotus gentium dominium appellat quẽ cis halim
exiſtunt. Alii longe minorẽ propriam Aſiã tradidere: præcipue
Ptholomeus. Cheroneſum uero triquetram pleriq; dixerunt
tanquam minima extimatio eius latoris facienda ſit per quod
ducitur. Iſchinus qui tamen nuſquam tria millia ſtadiorum cõ
plectitur: quanuis plinius ducẽta millia paſſuum ei attribuerit.

¶ Arthemidorum forſitan ſecutus qui mille & quingẽta ſtadia
ponit: Verum Iſchini lineam: alii a Sinopẽſi ora: alii ab amiſe
ſy in cilicum pelagus: & Iſicum ſinũ producunt: q̄ deſcriptio
magnam cappadociẽ partẽ extra Cheroneſum collocat. Nobis
melior Ptholomei ſetẽtia uifa ẽ: qui Cheroneſi butus Iſchinũ
Paulo ultra Trapezuntem incipiens per moſchichos montes
ad Euphratem pducit: ac fluuium ipſum per Antitaurum & oc
currẽtes minoris: ac maioris Armeniẽ Campos ad Amanũ uſq;
recte fluẽtem ſequitur donec Syriam attingat. ¶ Ex in lineam in
occidentem per eiufdem amani montis iuga uſq; ad Iſicum ſi
num reflectit: nec nobis quicquam obliquatam lineam abiece
rit: nam & qui ab amiſo in Iſicum Sinum Iſchinum accipiunt

e z.

lineam non rectā sequuntur minus qui a Sinopico sinu cui nō
 Ificum sed pamphiliū pelagus e regione opponitur: & Tra-
 cheę ciliçię littus: reliqua Cheronesi latera mari undiq; aliunt
 aquilonare Pontico ab hostio Bosphori usque i Colchidem .

Australe primo Doriensi post liciaco mox Pamphilio deide
 Cylico: & postremo Ifico occidentale quoque multinomium
 euerberat mare. Intra Byzantiū & Calcedonē Bosphorus Tra-
 cius appellatur ubi lati⁹ se pelagus effundit. Propontis ē rursus
 in Angustiis belespontus ex i magis: ac magis patens Egeū pe-
 lagus cui succedit bycariū: & deniq; nō pcul a creta Myrthou
 multi in quolibet latere Sinus: & multę peninsule: sed nobilio-
 res in occiduo. Longitudo lateris aquilonaris octo millium sta-
 diorum ē reliquorū aliquanto minor. Tota Cheronesus septē-
 trionalior est. Parallelo q per Rhodum ducitur Australior est
 qui per Byzantiū: Si Paphlagonum & aliorū quorūdā pleraq;
 loca exceperis terra magna ex pte ad qntum p̄tinet clima ppter
 qd̄ tēperata ē: & frugifera pecori salubris & hōi. Ptholomęus
 totā Cheronesū in partes octo diuisit. In prima Pōtū & Biti-
 niā locauit: duarūq; puinciarū apud auctores late memoratarū
 limites cōfudit. Secūdo loco Asiam circūscripsit: & ppriā no-
 minauit Phrygiā ei misīāq; & alias pleraq; puicias amiscēs.

Tertio lyciā. Quarto Galatiā cui & Paphlagoniā: & lycioniā
 & pisidię ptem adiecit. Quinto Pāphiliā. sexto Cappadociā .

Septimo minorē Armeniā: cuius partes ita designauit ut intra
 Cappadociā haud dubie cōtineri uideat. **U**ltimā omniū ci-
 liciā fecit: suos cuiq; pti termīos assignēs quos put cōmodū fu-
 erit referem⁹. **S**trabo plurimas ptes fecit: & multas gētes: mul-
 tasq; nationes cōmemorauit. De qbus suis locis quātū necesse
 fuerit explicabimus. Nobis aptissima totius Cheronesi triplex
 p̄titiō uideat. Prior & nobilior ps ē Asia: que ab bellefpōto usq;
 ad balim: & cappadociā porrigit et a mōte tauro i septētrionē
 uersa Pōto procūbit Euxino. Altera ē cappadocia q̄ incipiēs ubi
 asia desinit orientē uersus ad Euphratē usq; pcurrit: & ab Euxi-
 no antitaurū supans usq; ad taurū: & Amanū mōtem i meridiē
 extēdit. **T**ertia est oīs plaga q̄ a sūmis tauri iugis usq; ad mare

in anstrū uergit: hęc rursus trifariā diuiditur. Nā licia in hac pte cōtinetur & cilicia & Pamphylia: similiter & Asiā partimur: & Cappadociā. Asiā enim ppriam seorsum ponimus & Bythiniam: & Galaciam: et minori Cappadocię minorem Armeniā: & oram ponticā subtrahimus. facillima hęc ptitio q̄ uel gētes respicit uel fluminum: ac montium naturales terminos. Verū reges: ac populi qui rerum potiti sūt: pro sua quicq; libidine atq; Imperii magnitudine puinciarū limites aut extenderunt aut coarctarunt quę res locorū cognitioni maxime aduersa: scriptores non mō obscuros: uerū etiam iter se cōtrarios reddidit. Conandū tamē est: ut q̄ a maioribus tradita sunt cognoscētes q̄tū fieri pōt noua etiā nō ignorem⁹. Magnā igit̄ Cherōnesū ut promissū ē cōscripturi a Cappadocia sumem⁹ iitiū q̄ orientior ē Armenię pxima. Ex in reliquas ptes psequemur nec isulas memoratu dignas omitem⁹: quę asię ppinquę sunt. Cappadocia mutationes plurimas accepit. Persę in duas satrapias diuisere.

Macedones ex satrapis regna constituerunt: & ptim Cappadocię quę taurū uersus est pprie Cappadociā nominarūt: Alteram pōtum Euxino expositā Cappadocię siues quēadmodū Ptholomeo placet occidētē uersus Galathę occupant: & Pāphiliorū aliqui ad meridiem cilises p taurum mōtem: & Syriorū quidā & Amanū usq; ad Euphratē ad orientē. Moschici mōtes assurgunt & Armeni occurrunt: Euphratis accolę septētrionē Euxinus claudit ab Amiso usq; ad Aspori fluminis hostia. Paria p pmodum Strabo de limitibus Cappadocię refert. Macedōes & qui post eos ī cappadocia regnauere decē pturas cōstituerūt.

Cesar et senatus qui Archelao uita functo regnū in puintiā redegerūt: unam addidere: eas nominare nihil suauitatis habet: quarum aliquę ad minorē Armeniā ptinent. Aliquę ad ipsā ppriam Cappadociā: cui etiā is Aurię pars cōiūcta ē. Sed dixim⁹ Cappadociā tres partes habere: has nūc pseq; oportet: et primo de minori armenia dicendū est q̄ oriētē respicit. Euphrati et maiori Armenię cōtermina. Australe eius latus ad Syriā spectat: et Amanum mōtē Borcale ad cidisse iugū usq; ppēdit pharnacię ex trapezunti uicinū quę ad occidētē uergunt ppria cappadocia

excipit in Armenia minori: sicut Ptholomeo uidet: non parua pars est antitauri & Melitina regio que p̄similis ē Comagenę.

Sola enim ex omni Cappadocia domesticis arboribus tota cōfita ē: & oleū fert: & monorati cum uinū qđ cū gręco decertat: hęc inter Cathaoniam & Eupbratē iacet. Comagenę cōtinua & Sophinę opponitur maioris Armenię regioni admodū fertili.

In hac Strabo ciuitatem nullam esse dixit: Sed castella in mōtibus munita: asseruitq; minorem Armeniam satis foelicem eē & semp a potentioribus occupatam fuisse: quēadmodū Sophinam: occupatores autē interdū cū cęteris Armeniis amicitia habuisse: Interdū p̄ sese uixisse: qui & Caldeos & Tybarnos sibi subiicere mōtanos populos qui Cidissam incolētes: medii fuerunt inter Pontum & minorem armeniā. Mithridates Eupator quiq; & septuaginta Castella apud eos cōstruxit: & opes suas in illis uelut ī expugnabilibus collocauit. Sed manus humana q̄cūq; facit eadē destruit: nec ullū est homini tutū in terra refugium. Mithridates in his arcibus tādē a Pompeio clausus est: & tam diu īmoratus donec per obsidionē in Bosphorū fugere cogere Pōpeius circa haec loca in Armenia minori nicopolim cōdidit: que postea optime habitata ē. Melas fluuius ex Argeo monte descēdens p̄ minorē Armeniā in Eupbratē exoneratur.

Ptholomeus plurimas ciuitates: & aliquot p̄uincias minoris Armenię cōmemorat: quarū australiorē orbisenam dicit amano monti p̄pinquā: & magis septentrionalē orbalsenam. Ore ponticę cōtinuā Cathaoniā quoq; minoris Armenię dedit. Sed nos Strabonē secuti eā Cappadocię relinq̄mus successu tēporis. minor Armenia taurū trāscēdit ciliciāq; cōplexa ē: cuius turci q̄tate nostra sub Caramāno duce īperiū tenēt. Armenia tamē minor ppriū ducē hēt christi cultorē q̄ ad nos āno sup̄iore legatum misit aduersus Turcos suppetras petitū. Armeni enī post accepta fidei sacramēta nūq̄ christū negauerunt: quis p̄cul ab apostolica sede cōstituti in errores aliquos iciderūt. Gotfrido autē & reliqs christianis ducibus q̄ hierosolimā petierūt magno ad iumēto fuere comeat⁹ ministrātes: & hostiū cōsilia atq; itinera ostendētes. **F**edericus Imp̄ator cognomēto Barbarossa qui

primus eius nominis impauit traiectis in Asiam copiis minore
Armeniam occupauit gesturusq; res maximas uidebat nisi la-
uandi gratia perspicuum Amnem ingressus absortus aquis di-
sparuisset: & uanas hominū cogitationes ostendisset.

Cappadocia q̄ maior: & ppria dicitur ab orienti minore
Armenia terminatur ab occidente lycaonia: & pte Galla-
cię a meridie tauro monte: ex quo Boream uersus usq; i Coma-
na ponti: & Amasiōrū australia ptenditur. Apud ueteres separa-
ti fuerunt a Cappadocibus Cabones tāq̄ alterius linguę genus
Ariarates eos Cappadocię addidit qui primus Cappadocū rex
est appellatus. Illi postea usq; adeo in Cappadocū linguam ac
mores transiuere: ut nulla peregrinę gentis signa remāserint. Ca-
thaonia plana est lata & cōcaua: & omnia fert pter ea quę semp
uident. Mōtes cū alii tum Amanus a parte Australi quę a tauro
cilicię quodāmodo auulsus est: & Antitaurus in cōtraria abru-
ptus eam intercludunt ut Straboni uidetur. Sed Ptholomeus
Cathaoniam inter taurum & antitaurum collocat: ut qui taurū
non ante Amanū uocat: q̄ Syriam attingat. Strabo etiā in cilicia
Amanū appellat & Cathaonię cōtra nothū oppōit. In antitauo
qui p Cappadociā ad septentrionē inclinat: & orientis nō nihil
apprehēdit. Cōualles pfundo: & angustę sunt. In his Comana
ciuitas fuit: & Bellonę fanum: et sacrorū feruorū: quos numine
afflatos putabant ingens multitudo. Strabo cū ibi peregrinaret
supra sex millia se iuēisse testat uiros ac mulieres. Tāta illic ho-
minū turba obsego demonū mācipata erat. Cathaones urbem
incoluere: qui & si regi subditi erāt: sacerdoti tamē parebant:
q̄ & fani et sacrorū feruorū magna ex parte domin⁹ habebatur:
ex progenie regum electus: & secūdo loco post regē in honore
habitus. Sacrorū genus borestē cū sorore Ephigenia e scythia
Taurica illic attulisse putabāt: quę Dianę Tauropolę uocabāt
creditus est: hic Orestes lugubrē comā deposuisse: atq; hinc ur-
bi nomē datū. Eā Sarus amnis iterfluit q̄ p tauri cōualles deuo-
lutus ad cilicū Cāpos: & subiectū pelag⁹ excurrit. Pyram⁹ am-
nis ut Ptolome⁹ existimat i orbisena puītia quā minori Arme-
nię dedimus caput attollit: ut Strabo apud Cathaoniā e media

e 5°

planicie: qui mox exortus nauigabilis est: nec diu currēs memo-
rabilē fossā īgredit: p quā aqua purissima magno spacio occul-
te sub terrā fert: deinde in sūmū exoritur tanta uī ut īmergi su-
perne uix basta possit: cum thaurose adiūgit mirū in modū cō-
trahit fluiuis: & mira est montis cesura p quā aque ducitur al-
ueus īminentes flumini petre utriq; fere usq; ad mōtis sūma p-
tēdētes duorū triūue iugerū spacio cōcaue sūt solū qd' īteriacet
totū saxēū ualde pfūdū: & angustā rupturā in medio habet: ut
eam canis ac lepus saliat: & fluminis qdē Alueus ad labrū usq;
plenus est: latitudine aque ductus par: qui ppter obliquitatē &
Angustias: & uallis pfunditatē tanq̄ tonitru pcul exaudit mon-
tes egressus tantū limū in mare deuoluit partim ex Cathaonia
ptim ex cilicię campis: ut non ab re carmina illa in modū oracu-
li ferātur. Tēpus erit Rapidis olim cū pyramus undis. **I**n sacrā
ueniet cōgesto littore cyprū. **I**n fargausina p̄tura que licaonię
uicina est oppidū fuit herpa apud flumē Carmalā qd' in ciliciā
emittit: & Arg⁹ munitio alta iuxta taurū: & nora q̄ postea No-
raxus dicta est ī qua Eumenes obsessus dū restitit: & postea Si-
finus thesauros habuit: Is qui Cappadocū Impium adortus ē
cuius regia fuit Cadena in modū urbis edificata: & in mōtibus
lycaonię sita. Sauera quoq; olim uicus fuisse dicitur qui postea
magnifice edificatus regionis metropolis exitit in morimena
regione Iouis fanū celebre fuit: in quo sacrorū seruorū fere tria
millia habitabant: qui cū crederent deo seruire demoni famula-
bantur. Sacerdos eius sacram regionē habuit admodū fertilem
ex qua puentū annuum accepit talentorū quindecim: & durāte
uita sacerdotiū tenuit quēadmodū Coman⁹ secūdus post illū
ī honore habit⁹. In thianēsi p̄tura Thiana urbs fuit thauro sub-
iacens qui apud Cilicās portus est ad quas montium cacumina
in ciliciā ac Syriam tendētia facillima sūt: & omnibus cōmūia.
Ptholomeus thianam urbem & p̄tutam ab ea dictā ad Borea-
les ātitauri ptes collocauit. hęc urbs aggeri Simiramidi subiacu-
it optie munito: nō pcul hinc Castabala fuerūt: & cibus oppi-
da mōti pp̄iqua. In castaballis fuit Diane p̄ Asię fanū: ī quo sa-
cras mulieres sup pruinis nudis īgredi pedib⁹ illefas crediderūt

tātā p̄stigia demonū potuere. **P**er asiā idest trāslaticiā idcirco deā dixere q̄ eius sacra p̄ Orestē e scythia aduecta: sicut Comana putauerūt. Regionē iuxta taurū eusebiā uocauere: magna ex parte planā & fertilē inter p̄turas Cappadocię: quas undecim eē diximus: unā ciliā Strategiam appellarunt quę ultra antitaurū uersus Boream iacet. In hac mons est Argeus omniū altissim⁹. A się minoris centro pxim⁹: cui⁹ cacumina semp̄ niue albicāt: e quibus dicunt qui eo ascēdunt quāquā paucissimi sūt sereno celo equor utrunq; p̄spici Issicum. s. ac Pōticum. **M**azacā sub Argeo sitā Cappadoces matrem urbiū habuere: quę etiā Eusebia nūcupata ē & magna cęsarea. hęc ad ciuitatis habitationem icōmoda fuit: nā & sicca & debilis erat & imunita: Sed hoc fortasse de idustria factū: ne freti mēibus ciues nimis confiderēt: planiciem habitātes: arduis collibus clausam. Circūstantia loca omnino sterilia & iculta erāt: quāuis cāpestria harenis plena: et petris: & paulo ulter⁹ igne exusta: solūq; p̄ multa stadia incēsum: quaprop̄ necessaria e longi quo nō sine piculo afferebāt.

Nam cū tota fere Cappadocia lignis careat: Argeus tamen siluofusus est: sed loca siluę subiecta ignes habent: & gelidis aquis plena sunt: nec tamē aut ignis aut aqua in sūmū exit: & solū barbidū est: & quibusdā in locis palustre: ex quibus p̄ noctē flāme cōsurgūt. **L**ocorū gnari caute ligātur: reliqs piculū ē p̄sertim pecori in obscuras ignis fossas icidenti. In mazacea fōtes habet Melis loco humillimo: Sed plus dāni affert q̄ emolumēti: cum nō aptū hēat exitū: & i lacus ac paludes diffusus urbis aerē estate corrūpit: et lapidicinis nō parū noceat alioq; utilissimis: paludes ipse sepe ardere uisę sūt. Rex Ariarates ut regiōi cōsuleret:

Angustiis q̄busdā obstructis ad quas melas exitum in Euphratem habet: proximā planiciē totam lacu diluit atq; isulas quasdam tanquam Cycladas comprehendens ibi pueri homo immorabatur. **C**lausura uero ad imum rupta a qua soluta est intume factasque Euphrates habitationes ac consita multa deleuit: ob quam rem iis qui damnum passi erant in trecentis talentis mulctatus est a Romanis. Idem circa Herpam cōtigit Carmale exitu obstructo: & ore deinde rupto cum aqua quaedam ciliicum loca deuastasset: sepe enim cōtra euenit quā cogitamus

et damnum ferimus ubi sperauimus lucrum. ¶ Elegerunt au-
tem reges Mazacinorū loca ad habitandū q̄ totius regiōis me-
dia erant & lignis: ac lapidibus abūdabāt: & herba qua plurimū
ad alenda pecora idigebāt: alioquin icōmoda: Sed mōtib⁹ &
uicinis munita castellis. Distat Mazaca a Pōto stadiis octingē-
tis austrū uersus ab Euphrate paulomin⁹ q̄ duplū: a ciliciis por-
tis sex dierum itinere. Mazacini Cbarōde legibus utebant: assu-
mētes aliquē legis peritum qui leges eis itēptaret: quēadmodū
apud Romanos iuriscōsulti: atq; ita ciuitatis duplex erat ser-
uitus iuriscōsultorū & regum: nā populi qui legibus uiuūt his
p̄culdubio seruiunt q̄ leges interpretāt. ¶ Mazacinos tigrannes
Armenius male affecit. omnes enī transtulit ī Mesopotamiā et
Tigranocerta magna ex parte ex his coluit: postea captis Tigna-
nocertis potētiores reuersi sunt. In hac urbe sicut Augustinus
in libro de ciuitate dei scribit decē fratres fuere: septē mares: &
tres foemine: itē suos ciues nō ignobiles: qui cum matri uiduē
parū obtemperant ab ea maledicti sunt: moxq; diuinitus ea pē-
nā coherciti ihorribiliter omnes mēbrorū tremore quaterēt: ex
quis duo ad Augustinū puenere. ¶ Paulus frater & Palladia fo-
ror et apud memoriā beati stephani martyris orātes sanitatem
cōsecuti sunt: quo exēplo: et parentes uereri: et sanctos christi
martyres uenerari docemur. Gabadania regio cāpestis ē et Cē-
teris australior: nam taurū subit: et uix ullā fructiferarū arborū
p̄ducit: sed pascua habet optima sicut reliqua Cappadocia pre-
fertim apud Gargaurā: & morimenā. tota Cappadocia frugib⁹
abundat maxime frumēto et pecore oīs generis: quē cū Ponto
australior sit: frigidior tamē ē. ī ea sinopica nasciē rubrica oīm
optima: quē cū hyberica decertat et appellata est Sinopica quia
mercatores eo illā deferebant priusq̄ Empbesiorū emporium
tam celebre esset: q̄ postea factum est Archelai inquisitores oni-
chitum lapidem in Cappadocia & cristalli crustas inuenerunt
Cappadocum amnis (ut Plinius ait) genti nomen dedit: antea
leucosyri dicebantur de quibus in Ponticis rebus mentio fiet.
¶ Alexander qui post narcisum hierosolimitanę p̄fuit ecclesię
Vir doctrina clarus: et morum sanctitate conspicuus ex gente

Cappadocum fuit & pontificatum in patria sua gessit ad hiero-
 solimam peregrinationis causa petens diuina illic uolūtate retē-
 tus est nō ambitioē ppria ut multi hodie ad meliores ecclesias
 migrant. ¶ Sequit̄ Pontus qui ut Strabo ait ab occidenti hali flu-
 mine claudis: ab oriēti Colchide: a meridie minori Armenia: et
 ipsa ppria Cappadocia: nec termini in hac parte satis certi ostē-
 duntur. ¶ Boream pontus imittit a quo nomen acceptū Ptholo-
 mēus (ut ante diximus) Bythiniam pōtūq; cōmiscuit: quāuis &
 circa Trapezuntem ponti mētionē uideat̄ afferre. Mithridates
 Eupator ponti rex constitutus ab hali flumine usq; ad Tybar-
 nos: & Colchos: & Armenios regnauit: & eis halim quasdā Pa-
 pblagoniae partes usq; Amastrim: & oram heraclia possedit:
 pontūq; appellauit cui minorem Armeniam adiecit: atq; his fi-
 nibus eo sublato Pompeius puinciam accepit: qui distributus
 inter principes secū militantes his quē uersus Armeniā: & Col-
 chidem sunt: reliqua in undecim gubernationes diuisit: & By-
 thiniē adiecit ut ex utrisq; una efficeretur puincia: quā Ptholo-
 mē⁹ uidetur describere. ¶ Paphlagonum quosdā his regēdos de-
 dit: qui erant a Pilomone quēadmodū Galathas his qui erant
 genere thetrarchē. ¶ Postea Romanorū duces alias atq; alias
 paritioēs fecerūt: nam & reges & principes cōstituerūt: & ex ci-
 uitatibus alias deliberarunt alias principibus tradiderunt: Alias
 sub romano populo dimiserūt qbus ex rebs haud mirādū ē. Si
 pōtus ipse alios atq; alios accepit tmios: & aliquādo a Bospho-
 ro traciē usq; in Colchidem pcurrit: Aliquando in heraclia finē
 accepit: aliquando alibi: nos in hac descriptione Strabonis limi-
 tes amplectemur: ab hali fluuio auspicātes. hic fontes habet in
 maiori Cappadocia: iuxta Cambisenam: & multus ad occiden-
 tem fertur. Postea ad septētrionē cōuersus leucosyros ī dexte-
 ra: Galathas & Paphlagonas in sinistra relinquit: & in Euxinū
 exit nō pcul a Gadilone Cappadoces ut dixim⁹ leucosyri pri⁹
 appellabantur ad differentiā syrorū q extra taurū sūt colore ad-
 usto q̄ albiōres essēt nomē adepti: his sedes apud halim fluuiū
 Euxinūq; fuerunt. Pindarus ait Amazonas. Syrium bastatum
 que exercitum duxisse significans Themiscirae habitatores.

Themiscira enī Amisīnorū leucosyōrūq; fuit q; p⁹ balī orientē uersus in ponto erant. Pontica regio haud multum lata fuit: & formā quodāmodo Pyramidis habuit: tanto magis arcta atq; reducta quāto in orientem ulterius pcedit. Nam circa Pharnaciam: et Trapezuntem plurimū a minoribus armenię mōtibus coercetur apud halim qui Galathas et Paphlagonas disternat basim habet: nec tamen hęc latitudo āplior est sexcentis aut octingentis stadiis a mari usq; in Cappadociā. huius orę ptem amisini habuerūt: Partem Pompeius de otaro dedit: ut ea quę Pharnacię et Trapezunti pxima sunt in Colchidē: et Armeniā minorem atq; horū regem fecit cum paternam tetrarchiā haberet: hic ē pro quo apud Iuliū Cęsarem orauit. Post halis hostia uersus auroram Gadilonetica occurrit regio usq; ad Saramenā tota campestris: et omniū ferarū: oues in ea pellis et lanę mollioris fuerūt qđ in tota Cappadocia: et Ponto prarū dicūt. Inerāt et Dāmę quę alibi rare sunt: p⁹ Gadilonem Saromenā posuere: et Amisum ciuitatem īsignem distantē a Sinopę stadiis noningentis. hanc prius milesii cōdidere: postea pnceps Cappadocū reformauit. Deinde Athenienses Pyreū uocantes habitauere.

Eupator templis exornauit: et partem muris instruxit. Lucullis obsedit. Pharnaces traiecto Bosphoro uexauit. Iulius Cęsar libertate donauit. Stratō Tyrānus inuasit Marcus Antonius regibus dedit: augustus Cęsar p⁹ bellū Acciacū libertati restituit qua diu bene usa ē. hęc regionē optimā habuit: et Themiscirā possedit. Antiquū Amazonū domiciliū: et sydinā. Themiscira campus ē ab Amiso sexagīta stadiis distās qui pelago alluit: et mōti adiacet arboribus pleno: et aquis irriguo: ex qbus flumen unus efficit cui Termodonti nomen est. Id Campū pcurrit: et Amazonū fabulis clarū habet. Est et alterū flumen huic equale eādē planiciē irrigās nomine iris: Cuius fōtes ī ipso ponto reperiuntur. Iris mediā Comanorū Pōticorū urbē pfluit: et ī occidentem uersus daximoneticam foelicem campum permeat. Postea apud Garuiram illustrem quōdā regiam quę iam pridem corruit ad septentrionem conuertitur. Deinde rursus ad aurorā et Silace fluuio atq; aliis Amnib⁹ assūptis ab ipā amasię mēnia

egreditur in Phanaream uillicus ex Armenia minori descēdēs
& cum eo concurrens nomen amittit. Postremo per Themiscirā
act⁹ in mare deuoluitur. Planicies Themiscirę semper Ro
sida & herbida ē equorum bouumq; nutritrix milium & Panicū
multum producit nec unquam fame uexatur. Pretermōtana re
gio agrestibus pomis abundat: uue pruna: mala: & nuces: spō
te in siluis enascūt: quocūq; āni tempore in siluas exieris fruct⁹
inuenies: aut in arboribus pendentes: aut in foliis iacētes: & pro
pter alimonię copiam multa ē ferarum omnis generis uenatō.

Themisciram sequit̄ Sydina planicies: licet non ualde ferax ir
rigua tamē habens in ora maritima loca munita Sydam ex qua
Sydina nominatur: & alia pleraque atque bucusq;ne Aminisa
pertenditur: hinc uiros in disciplinis excellentes commemorat
Strabo. **D**emetrium Reteni filium mathematicum: & Dioni
siodorum: & in grammaticis Tyrānionem quem ipse audiuit.
post Sydinā fuit Pharnacia oppidum munitissimum. **D**ein
de Trapezus gręca ciuitas: in quā ex amisso duum millium &
ducentorum stadiorum nauigatio est hinc ad Phasim mille &
quadrīgentorum siue ut alia translatio habet quadraginta: tan
ta est totius orę Pōticę longitudo. In hac ora ab amiso nauigā
tibus promontorium herculanum prius occurrit: deinde la
sonium: mox genetes: postea cytoras oppidum a quo ī Pharna
ciam migrarūt iquilini. Subīde histopolis humi prostrata ulte
rius sin⁹ ī quo hermonasa ē & Cerasus Vnde appellata credūt
Cerasa loca abunde habitata: nec procul ab hermonasa habita
tionem ponunt Zigopolim appellatam tantum Strabo de hoc
littore tradit. Ptholomeus ulterius & promōtoria: & urbes: &
flumina usque ad Asporum Amnem cōmemorat: Verū sine
dignitate & historia trapezunti: & pharnacię ad austrum immi
nebant olim Thibarni: & caldei: & Samni. prius Macrones no
minati & armenia minor & a Paite. his quodam modo locis
proximi erant qui prius cercetae dicebantur. Inter hos cidiffa
mons asperrimus errigitur: & moschicis coniungitur qui ad
Colchidem pertinent cuius summa ab epta comētis idest Se
ptipagis obtinentur. **P**ariadra quoque per hos preterit qui a

locis Sydinę & Thenuscirę proximis usque ĩ Armeniam protē
ditur: omnes hi agrestes homines fuerunt p̄sertim Hepta co
mete quorum nonnulli super arboribus ac Turribus habitarūt:
Vnde & Mosmeci dicti sunt idest turriculę. mosmos enim tur
res uocant: his cibus farina caro: & Arborum fructus erat. Pere
grino generi infestis tres Pompei cohortes obtruncarūt cum p̄
montacia transirent. miscentes enim Cratheras furentis mellis
quod rami arborum ferunt: Potes & mente alienatos adorti fa
cile interemerunt. Quaedā ex his Barbaris Bizares uocabantur
Et qui caldei dicti sunt: prius Calibes appellabantur apud quos
Pharnacia sita est in mari habens Pelamidum copiam in terra
ferri & argenti metalla. Sed argentaria postea defecere: ut est ter
renarum omnium rerum finis: ora hic maritima profus angu
sta est. Continuo enim rupes incūbunt nemoribus ac metallis
refertę cultura agrorū exigua: ideo ex fossiōib⁹ & piscationib⁹
uictum querunt: & multam ex delphinis Aruinam recipiūt ad
res uanas utilem: homerus in dinumeratione gētiū quę ad Tro
ianum bellum ierecum Paphlagonum memiuisset postea hali
zonas adiecit quos Strabo calibes esse arbitratur: de quib⁹ mō
locuti sumus. Sed quidam Alizonas quidam Amazonas scri
psere quarum uaria historia est: Alii eas apud cariam lydiāque
collocarunt: Alii nugdonum campum illis attribuerunt: alii in
hellesponto sedes dedere: alii ultra Boristenem in Scythia eas
quesiuerunt: Vulgatiō opinio. Themisciram illarum fuisse pri
mam censet quāuis Scythicam originem ducerent. Leucosyn
earum postea sedes inuaserunt: a quibus enetes exisse putauit.
Meādrus qui Troianis auxilium tulere atque inde cum traci
bus digressi ĩ Adrię sinu habitauere. Pharnacię uersus occidētē
ut diximus continua ē Sydina postea Thenuscira bis ad austrū
Phanarea incūbit quę pōti partem beatissimam obtinet: nam et
oleis & uitibus consita est: & ceteris reb⁹ excellit. hęc a partib⁹
orientalibus Pariadram montem obtendit in longitudine se
cum pariter progredientem ab occasu Pazemoneticā regionē
ĩ Sadma cōuallis q̄dā ē lōgitudie ac latitudie ĩsigni quā lycus
ab armenia minori descendēs irrigat: & ĩ media ualle miscet ĩri.

In cōcurfu annium Amasia urbs fuit Strabonis patria optime munita quā primus fundator Eupatoriā a se nominauit. Pompeius cū inchoatā iueniffet colonis itroductis: & regione illi addita magnopolim appellauit. Ea in media planicie iacuit & profunda ualle: per quā fertur iris mira prouidētia & natura cōftructa quę ciuitatis ufum exhiberet: fuitq; optime munita turribus & ppugnaculis: & pręruptę petrę rupibus apud quā & regię fuerunt: & regum monumenta. Sub ipsis Pariadrę radicibus Cabira fita fuerunt ftadiis centum & quinquaginta q̄ magnopolis australiora hic erat Mithridatis regia apparatu magnifico ftructa: hic aquarum balnea calidarum: ferarum uiuaria: propinque uenationes auri fodinę fuit & nouus locus appellatus: Stadiis ducentis a Cabiris diftans: Petra munita ingētis altitudinis undique pręrupta & moenibus cincta: quę in uertice fōtem Vberimum habuit: & ad radicem flumen ac Italem profundam & montana in circuitu ad centum uiginti ftadia altiffimis tefta filuis: hic preciofiffimi Mithridatis thefauri cōperti funt: quos Pompeius in Capitolio dicauit qui cum Cabira ī urbis modū ftruxiffet: Diopolim nominauit. Sed Pythodoris eam augens Auguftam appellauit: & pro regia fua ufus ē. Ptholomeus Sebaftopolim uocat qđ idem fonat: non procul. Nō procul hinc uicus fuit urbis amplitudinem habēs nomine Cameria: in quo fanum mēfis Pharnacis appellatum eft: multis facris feruis ornātū & regione facra diues: qđ adeo reges uenerati funt: ut qđ ipfi regem ius iurandum uocarent id regis fortunam & Pharnacis mēsem dixerint fupra Phanareā uerfus meridiem: Comana fuerunt Pontica: eodem nomine quo maioris Cappadociae Comana: eidem deę fiue eidem demoni confecrata fimile templi ēdificium: & fimilem fere ritum habentia: et facrorum: & diuinationum: & cultus erga facerdotes in his maxime quę ante reges fiebant: quando bis in anno in feftis quę deę exitus appellabantur. Sacerdos Diadema geftabat: & fecūdus erat in honore poft regem. Pompeius huic templo Archelaum facerdotem pręfecit: & fexaginta ftadia regionis adiecit cui Sacri ferui fuerunt fex millia ¶ Caeca & perdita hominum manus, Archelaus

filius fuit eius quem Scilla & senatus in honorem habuerunt .
Et qui mitbridatis Eupatoris se filium effingens Ptholomei
regis Aegypti filiam duxit uxorem: & agabinio postea in prelio
iteremptus est. Lycomedes post Archelaum sacerdotium acce-
pit: & eo sublato Clitatus Adiatorigis filius qui ob unitatem
hanc dignitatem obtinuit: nam cesar augustus adiatorigem cum
uxore ac filiis in triumphum ducens illum cum filio maiore sta-
tuit interimendum: maior hic erat at cum secundus militibus qui
eum ducebant maiorem se affirmaret. Diu inter ambos conten-
tio fuit: & pulchrum de morte certamen cum premoni uellet ut quousque
Parentes Clitato persuasere ut iuniori cederet: asserentes
ipsum qui etate prouectior esset maiorem de matre: ac reli-
quo fratre curam habiturum. Itaque secundus cum patre inter-
emptus est. Clitatus seruatus uel inuitus qui hanc dignitatem est
consecutus. **N**am cesar recognita uehementer doluit: & eos qui
seruati erant beneficio & cura persecutus est. **C**umana urbs po-
pulosa fuit. Multi ex armenia: & ex uicinis ciuitatibus ad festa
conueniebant uiri simul ac mulieres. Et sacra deum ut ipsi putabant
ex uoto perficiebant. Incolae molles ac delicati mulierum multi-
tudo maxima: & operatrix: & magna ex parte quamuis sacra me-
retricio uiuens tanta gentium stulticia fuit: ut lupanaria etiam
sacra putarent: Agercircurectus uitis conuersus est aptissimus
qui ueneri fomentum prestaret. **Z**elitica regio Comanis ad orientem
iacet in ea urbs fuit Zela super aggere Semiramidis condita
& illic Anaitidis falsae deum templum: quae ab armeniis colebatur .
Hoc in loco maxima cum sanctimonia fiebant sacra quamuis de-
moni celebrarent: & iusiurandum maximis de rebus apud Aram
fumebatur. Sacrorum seruorum multitudo ingens: & sacerdotium
precipui honoris fuit. **Z**elam olim reges non ut ciuitatem sed
ut persicorum deorum templum colebant. Sacerdos rerum om-
nium potestatem habebat: eratque urbs ualde diues: & Pompeius multas
ei prouincias adiecerat minori Armeniae finitimas: in quibus sales fos-
siles reperiuntur: & Megalopolim appellauerat. **P**ost Phanaream
occidentem uersus Phazemonetica regio sequitur cuius septentrionale
latus Gazilotus & Amisimis claudit ager: occidentale balis

australe Amasiensiu terra que plurima est & ceteroru optima
 Pompeius banc regionem Megalopolim nominavit : & facta
 apud Phazemonem vicum habitatione eam Nicopolim appel
 lauit. In phazemonetica lacus est pelagi magnitudine nomine
 stiphana: cui Cizana castellum adiacuit munitissimum: quo de
 structo ppe regia constructa extitit reliqua terra magna ex pte
 nuda frumenti tamen ferax Amasiensibus iminebant aque ca
 lide ualde salubres que phazemonensium sunt. Iminebat etia
 Saligium castellum super monte quodam si cum erecto & ex
 cello: & aquis abundantissimo qd postea neglectum est. hic Ar
 faces denominatum & nouas res querens a filiis pharnacis regis
 fame captus & interemptus est: cum ex planicie pulsus sine co
 meatibus eo confugisset. ¶ Dehinc e Diacopena: & Pimolisena
 regio tota foelix usque ad halim : & he sunt septentrionales
 Amasiensium partes quingentorum fere stadiorum longitudi
 ne patentes: nec minor reliqua pars est circa ximinam que etiam
 usque ad halim descendit. ¶ In ximina sales sunt fossiles a qbus
 halim flume dici putant qd imitati germanoru populi omnia
 loca in quibus sales excoquuntur halis appellant. ¶ In amasiensi
 agro multa regio sub mithridate deserta fuit : & multa castella
 dirupta. ¶ Is arboribus plenus erat: & pascendis equis: & cete
 ro pecori idoneus & totus habitabilis amasiam prius reges ha
 buere: postea Romanorum puintia facta est. ¶ Pimolisena re
 gio halis fluminis utranq ripam occupat. In ea Sandara curgiu
 mons est concavus propter metallorum effossionem opatores
 ex aliquo maleficio redempti: huc mittebant qui propter labo
 rem: & letiferum aerem e glebis prodeuntem cito moriebantur
 ne plures q ducenti adesse solebant. ¶ Tantum est quid de Poto
 explicare possimus ¶ Pythodoris regina plurimum in poto ua
 luit: cui & Tyberni & Caldei usque in colchidem subiecti fue
 runt. Sidina quoq & themiscira: & Phanarea illi paruit. hec filia
 Pythodori Traliani fuit: & uxor Polenionis cu quo aliqdiu
 regnavit: deinde ipio successit eo in plio defuncto : ex Polenioe
 filii duo relictii sunt: et filia q cothe sapeo nupsit: eoq dolo in te
 pto celibatu egit. susceptis ex uiro filiis: quoru nata maior pris

impiū tenuit. Ex filiis Pythodori alter cū matre paternam hereditatem administravit: Alter maioris armenie rex declaratus est: ipsa archelao nupta cum eo mansit usq; ad extremum. aqla

Ponticus fuit ueteris testamēti translator & iterpres: nescim⁹ qua ciuitate. Is uerba pphetę de uirgine paritura prolata ad iuuenulam transtulit: non satis capiens diuina mysteria. Pontus christi sacra cepit: & usq; in hanc diem quadam in parte seruauit.

Marcion ponticus quāuis christian⁹ uideri uellet: aliū tamē creatorem omnium rerū esse dicebat quā christi partem illūq; maiore aiebat: & aliquos ī suum errorem traxit. Trapezunti sub imperatore sunt christi cultore qui āno proximo legatum ad nos misit Auxilia contra turchos orans: quorum arma atque impetum uerebatur. Nouissime uenetorum litteras accepimus q̄ turchorū Imperatorem in pontum cum exercitu traiecisse ferebant: nec dubium faciebant quin Trapezūtii sese dederent: Cū bismael sinopensium dominus qui diu restiterat tandem impata fecisset: nōdum uero fama equata est. Trapezūtī⁹ impator uni ex turchorum principib⁹ filiam nuptui dedit: quę res fidem eius nō satis firmā ostendit. Quis enī christianus est & inimico christi ecclesie sacramēta cōmūicat multa met⁹ & regnādi cupiditas admittit indigna. Sed non est cęlesti regno idoneus qui pro terreno cęlestem regem contēnit. Reliqua pōti & Cappadocie ī potestate turchorum existūt: quibus ubiq; mixti ferantur Armenii christi Cultores: atq; in hunc modū absoluta est Cappadocia quā totius minoris Asię tertiā fecimus partē: ī qua illud memoratu dignum cōtigit: q̄ offerentibus Romanis libertatē & populare regimen cappadoces regem petiere: quę res stupēda Romanis uisa est: quib⁹ regia potestas exosa: & arbitrium populi pro libertate fuit. Sed cappadoces maxime seruos arbitrabantur quorū ceruicibus populare iugum immineret: cuius nec superbiam tolerare nec auariciam explere quisq; potuit.

Inoris Asię tres partes fecimus: Prima est ipsa quę ppria dicitur: Altera galatia: Tertia bithynia. De galatia prius dicendum quę orientalis est: huius termini erūt quēadmodū nos partim ex Ptholomeo: partī ex strabone atq; aliis accepim⁹

ab oriente Cappadocia: & halis fluuius qui Pontum disterminat ab occidenti Bythinia: & Asia a meridie Pamphilia a septentrione Pontus Euxinus. In hac parte Icaonia continebitur que totius asię medium quodammodo locum & arcem occupat. Pisidię quoque pars comprehenditur austrum uersus: & ad tarum exposita circa Põtum Paphlagonas: & Mariandini sedes habuere. **P**tholomeus ab amisso usque Cithorum boreales Galacię partes produxit: atque ibi Bythiniam incipere uoluit. Eupator qui Pontum tenuit a colchide usque heracliam imperauit. Reliqua usque ad os Euxini & Calcedonem reges Bythini habuere sublatis regibus. Romani eosdem terminos seruauere: ut heracliam ponto concederent. Citeriora Bythinię Strabo sangario flumine Bythiniam clausit: quem sequi nõ pudet: & hoc littus ab hostio sangari usque halim: deinde mediterranea explicare. Ptholomeus Prusiam ciuitatem mox post Sagarium collocat: deinde hippium flumen: postea Candiopolim mox elatam amnē: nec post huc Diopolim cui succedit eraclea: de qua paulo post dicemus. Mariandrini circa heracliam collocant: de quorum origine parua cognitio est. Strabo eos a tracia pfectos arbitratur. **T**heopompus Marianidinum Barbarum quędam Paphlagonię portionem imperio tenuisse refert: & facto impetu Bebriam regionem occupasse: eique de suo nomine uocabulum indidisse. Fuerunt tamen Mariandini Bythinis p similes: quos Milesii qui primi heracliam condidit in seruitutem redigerunt. hi caucones expulerant qui hanc oram usque ad perthem flumen coluere: habentes urbem Theiũ ex qua Phileterus nat⁹ est auctor generis regum Athalicorum. Caucones alii scythas: alii pelagos fuisse putant: quorum genus omnino interiit. **H**eraclea optimum portum habuit: & ad ponticam puintiam pertinuit cum Bythinia a Romanis ordinata ciuitas alioquin memoratu digna: que plurimas colonias emisit: & cum pri⁹ libera esset: postea sub Tyrānis fuit: deinde rursus in libertatem se uendicauit: & iterum a Romanis regem accepit: & Romanorũ coloniam in partem urbis & agri admisit. Adiatorix ac menecli trache Galatarum filius: cuius in Põticis rebus mentio facta est

banc urbis partem ab Antonio accipiens quam heraclienfes te-
nebant pauloante acciaca bella Romanos noctu adortus ad
unum uigilauit. Id sibi ab Antonio imperatum dicens: sed nõ
tulit impune scelus: capt⁹ ipse post uictoriam augusti & in triũ
pbum ductus ut ante dixim⁹ cum filio iugulatus est. Archiam
Poetam pro quo Cicero orauit in hac urbe honoratum fuisse
constat: & Platicum heraclidem hinc natum: abest a Ponti
ore ut plinius ait milliariis ducentis. Portus Aconę non procul
hinc iacet ueneno aconito dirus. post Parthenium amnem eneti
sequebantur: Cythorum habitantes apud quos feroces fuisse
mulos affirmat. h̄i clarissima Paphlagonum natio fuisse: ex
qua natus est Pylemon cum quo plurimi apud Troiam mili-
tarũt. Qui amisso duce in traciam post captum Ilium traiecere
errantesque in eam regionem deuenere: quę post uenetia appel-
lata est. Quidam anthenorem & eius filios classi præfuisse pu-
tant: quę in intimum adrię recessum enetos uexit: alii nationem
quõdam Cappadocib⁹ finitimam prodiderunt. Sub enetorum
nomine cum Cimeriis militasse & postea in Asiam peruenisse.
Id genus in Paphlagonia prorsus defecit: quanuis non procul
ab Amastris uicium esse in Ponti littore nonnulli tradiderunt: q-
usque ad Romanorum tempora coleretur ab enetis. Zenodo-
tus enetiam describens eam significari putat: quę amissus appel-
lata est: cuius in Ponto fecimus mentionem. Paphlagones inter
Moriandinos & balim fluuium collocantur: & rursus inter Ga-
lathas et Euxinum. Parthenius amnis occidentalia claudit: cui
proxima fuit Amastris de conditricis nomine appellata: quę in
peninsula iacuit: et port⁹ habuit ex utraque Ischini parte. Ama-
stris uxor fuit Dyonisi heraclię Tyranni et oxiartis filia fratris
darii: Roxanę soror quę Alexandro nupsit cum quo darius
bellum gessit. Hęc mulier ex quatuor urbium icolis unam ciui-
tatē fecit. ¶ Sesamo cythoro cronina et Teio: quę cito a commu-
nitione defecit cęteris in ea permanentibus. ¶ Sesam⁹ amascrias arx
dicta est. plini⁹ totam urbem sesamon olim appellatam tradit.
¶ Cytorum prius synopensium emporium fuit a Cytoro pbryxi
filio dictũ. ¶ In Amastriano agro plurima atque optima buxus

nascitur præsertim iuxta Cytorum a quo per centum stadia uic⁹
 fuit cronina appellat⁹: postea egialus et duo scopuli qui a colo-
 re uocabātur erithri: erant. N. rubri. Vltorius carambis occurrit
 promōtorium magnum ad septentrionem porrectum: arietinę
 frontis habens formā: quod longo spacio pelago incūbēs: scy-
 thicę obiectum peninsulę euxinum Pontum bimarem uidetur
 efficere. post carambim nonnulla fuerunt oppida indigna quę
 nominentur præter harmenam de qua prouerbiū factum est:
 cui nullum negociū erat harmenam muniuit: ea Synopēsium
 uicus fuit & portum habuit. Deinceps sita est urbium: quę in
 hac regione sunt clarissima. Mylesii etiā condidere sicut hera-
 cliam: magna huius urbis potentia fuit: quae classe comparata
 mari quod intra cianeas est imperauit. Extra uero multorū cer-
 taminum particeps cum gręcis fuit. Synopenes urbis suę con-
 ditorem stenidem quendam putauere: unum ex iis qui cum Ia-
 sone nauigarunt: quem ut deum colebant: & eius oraculum ha-
 bebant. Sed mylesii loci opportunitate & incolarum imbecilli-
 tate perspecta illos pepulerunt: & nouos induxere colonos ea
 naturali prouidentia optime munita fuit: super colle cuiusdam
 peninsulæ sita ex utraque Ischini parte portus & stationes ha-
 bens: & miras pelamidum piscatōnes. Peninsula undique ripas
 iugosas obtendit: & fossas quasdam in petris excauatas: quae
 mari tumido cōplētur: ut non facile adiri possint: petre quoq;
 summa echinis plena nudo pedi inaccessibilia sunt. In superi-
 ore urbis parte optimum solum & agrestibus ortis ornatū fuit:
 præsertim suburbanum. Aedificia in urbe magnifice structa:
 Gymnasium & forum & porticus & templa splendida & am-
 pla diu ciuitas cum libera fuisset: amissa libertate Pharnaci tā-
 dem obtemperauit: & successoribus eius usque ad Eupato-
 rem: & Romanis qui eum sustulerūt. Eupator ibi natus educa-
 tusque ac denique sepultus eximie illam coluit: & regni metro-
 polim fecit a pharnace subito & præter opinionem ingruente ca-
 pta fuit a lucullo per obsidionem bacchide qui præpositus erat
 miris modis ciues affligēte. Romani coloniam eo misere: cui

f z

& urbis & regionis pars data ē. Distat ab hostio Ponti synope
stadiis tribus millibus & quingentis: ab heraclia duobus milli-
bus: a carambi septingentis. ¶ Hic diogenes cynicus: & Timo-
theus patrion orti sūt. ¶ Philosophi celebres & Diphilus poeta
comicus: & bathon qui de rebus persicis scripsit historiam. Sy-
nopenfis ager usque ad balim protendebatur. Hęc urbs iam du-
dum in potestate turcorum fuit. Ferunt synopice Tyrānum pre-
diuitē esse propter çris metalla: quę in synopica terra effodiūt.
Mabumetes turcorum imperator thesauris eius inbiās anno su-
periore exercitum ad capiendam synopem misit: qui turpiter re-
iectus est: hoc anno maioribus copiis terra marique comparatis
ipse per sese urbem inuadendam statuit. Sed Ismabel loci do-
minus nō expectato impetu sese dedidit: quanuis legatum ad
nos miserit: multa pollicitus si sibi auxilia mitterētur. Sed lon-
gum est christianos non modo armare: sed consulturos de su-
mendis armis congregare. Non miramur si apud obsessū prin-
cipem plus instans metus quā spes longinqua & dubia potuit.
Tota synopica regio ac montana quę illi imminet usque in bi-
thyniam optimam ad edificandas naues materiam: & ductu fa-
cilem habet. ¶ Acerem quoque synopia gignit & nucem monta-
nam e quibus mensas faciūt: tota oleis cōsita fuit: paulo supra
mare culturam habens. ¶ Heracliam amastrim & synopem post
homerum conditas putant: Nusquam enī eas nominat. ¶ Olgas-
sis mons altissimus & aditu difficillimus: quanuis citra balim
synopice regiōi contiguus esset: tamen ad pōticam regionem
pertinuit: in quo plurima Paphlagonum templa fuerūt. Blaena
& domanetica regio monti adiacet satis ferax: per quā amnias
flumē illabatur: quem Ptholomeus Zaliscum appellare uideť:
& Olgasim oligam. His in locis mithridates Eupator nicome-
dis bithynici copias per imperatores suos ita deleuit ut pauci cū
eo euaserint: & post eam uictoriam Bithynia & Asia usque ī ca-
riam ac lyciam ad uictorem defecerint. Hic urbs postea pōpeio
polis constructa est: prope sandara curgium montem de quo
diximus in rebus ponticis p^opōpeiolim magni opus reliqua

est Paphlagonia mediterranea occidentem uersus usque in
bithyniam: quę quanuis parua est multos tamē dominos ha-
buit prius quā Romanorum esset. Ciniata castellum muni-
tissimum fuit olgasi monti subiectum quod mithridates cō-
didit: eoque receptaculo usus ponti imperium acquisiuit: &
qui ab eo profecti sunt usque ad Eupatorem successionem
seruauere: postea deiotarus castori filius cognomēto Phila-
delphus paphlagonię imperauit: & gāgra regiam habuit qđ
oppidum simul & castellū fuit eudoxus pisces fossiles in pa-
pblagonia locis siccis reperiri tradidit: nec tamen mendacio
suo satis certos limites circūscripsit. Hęc de paphlagonia tra-
dūtur: quā plinius pyllemoniam pri⁹ dictam asserit a flumi-
ne (ut credimus) pilli quē ipse par parthenio uidet accipere: qđ
apud Galathas ortus inter Paphlagonas et mariandinos fert
in Pontum.

VIstrales Paphlagonię partes Galathis herēt: a quibus
Galacia dicta est: cui ab occidenti Bithynia & propria
adiacet asia ab oriēti pontus: a meridie lycaonia quāuis stra-
bo inter Galatiam et lycaoniam alam quandam phrygię col-
locauerit: et usque in Cappadociam extenderit: quem Ptho-
lomeo in hac parte postponimus. Galatarum tres gentes fue-
re Trogini tolistobogi & Tectosages: priores a dacibus no-
minatę sunt. Tertia a gente quę in celtica est. Galli abundāte
multitudine cum eos non caperent terre quę genuerant trecē-
ta hominum millia ad sedes nouas quęrendas emisserunt: &
portio in italia confedit: quę post annos ducentos cum iam
italica esset effecta urbem Romam cepit atque incendit. por-
tio illyrios sinus per strages barbarorum penetrauit: & pan-
nonia subacta in ea confedit: ac per multos annos cum finiti-
mis uaria bella gessit. Hortāte deinde successu diuersis agmi-
nibus: alii gręciam: alii macedoniam petiuere. Tātusque ter-
ror gallici nominis erat: ut etiam reges non laceffiti ultro pa-
cem ingenti pecunia mercarentur. Ptholomeus macedonię
rex ausus in armis occurrere: uict⁹ & multis uulnerib⁹ sauci⁹

f z.

captus est: caput eius amputatum & lanceę affixum: tota acie ad terrorem hostium circumlatum. Sosthenes unus de macedonibus contracta raptim iuuentute: Gallos uictoria exultantes compescuit: & macedoniam ab hostili depopulatione defendit. Sed aduentante brenno altero Gallorum duce qui in greciam se effuderat uictus est: & in munitiones repulsus. Galli nemine prohibente totius macedonię agros uastauere: neque contenti hominum spoliis: eorum quoque quos deos putabant: spoliare templa aggressi sunt. Sed dum appollinis aedem apud Delphos adoriuntur partim obruti terremotu: partim grandine & frigore dissipati: urgentibus oppidanis usque ad internitionem cęsi sunt. Brennus in prelio uulneratus cum dolorem uulnerum ferre non posset pugione uitam finiuit. Belgius alter ex ducibus cum parte agminis e graecia excessit: quem inter fugiendum cum toto exercitu perisse trogus affirmat: tanta demonibus cura fuit eius domicilii cōseruandi in quo diuinos consequebantur honores. Sed constat gallos siue horum reliquię fuerunt: siue nouum examen fecunda hominum gallia misit. post multos errores & multas excursiones in Asiam peruenisse & loca nonnulla occupasse: atthalicis regibus ac Bitbyniis subdita: ibique tā diu permansisse donec eā quę postea galatia & gallogreecia dicta ē ab eisdē regibus non inuitis acceperunt. Dux transitus in Asiam leonnorius quidam fuisse uidetur: una trium gentium lingua fuit: ipsi tamen unamquamque gentem in partes quatuor diuisere: quas tetrarchias uocauerunt: singulę propriam tetrarchiam habere: & iudicem & tribunum tetrarchię subiectos & duos subtribunos. Fuit & tetrarcharum consilium qui erāt uiri trecenti & in locum conueniebant nomine Drimenetum. Consilium de sanguine. Tetrarchę ac iudices de rebus ceteris iudicabant. Hęc antiquiora: postea ad tres duces res delata est: deinde ad duos. postremo ad unum deiotarum cui successit amnitas. postea Romani omnibus in unam puinciā reductis

partem quae pontum & Cappadociam respicit Trogini habuere: quae totius gallatae optima est. ii tria muro caste la cinxerunt huius quod indigenarum emporium fuit: & eneam iouis statuam habuit & delubrum eius asyllum & Myrtridatium quod bogodaro Pompeius dedit: et danalam ubi lucullus & Pompeius conuenere: cum alter in belli successionem: alter illi potestate permissa ad triumphum pergeret. Tecto sa ges uersus maiorem Phrygiam iuxta pisinuntem sedes obtinere castello usi cui Acira uocabulum fuit. ¶ Thelystobogi Bithyniis finitimi fuerunt: & phrygiae quae epictetus dicta est. Horum castella fuerunt Blutium & peium quorum alterum deiotari regia erat: in altero thesauros habebat. ¶ Nec procul pifinus fuit communis regionis emporium: & in eo templum maximum & magnae uenerationis matris deum. ¶ Sacerdotes olim praepotentes quidam erant & sacerdotium maximum habebant. postea eorum dignitas imminuta est. Athalici reges hunc locum magnificauerunt templo & porticibus ex albo lapide structis. ¶ Romani statuam hinc deae accersuerunt: quae admodum eam quae esculapii erat ex epidauro. Mons quidam urbi imminet: nomine Dyndima a quo dyndimena dicta est: quemadmodum a Cybellis cybelle. prope sangarius amnis fluit non procul ab ortu suo in gallatia cum fontem habet: secus quem antiqua erant phrygum domicilia & mydae & prius gordii: & aliorum quorundam quae postea in uicos redacta sunt. ¶ Hic Gordium fuit in quo magnus Alexander nexum plaustri rescidit de quo uaticinium erat eum tota Asia regnaturum qui nodum soluisset. Fuit & Gorbeus castoris saocodarii regia in qua deiotarus generum & filiam iugulauit quauis ei summas cicero laudes attribuat.

Post gallatiam austrum uersus usque ad taurum inter phrygiam & Cappadociam lycaonia extenditur tota

f 4.

mediterranea. Hic lacus est nomine tacta Cappadocię adiacens iuxta morimenam quem strabo maiori phrygię dedit secundum quem non fuisset lycaonia gallatię cotermina quemadmodum Ptholomeo uisum est cuius opinionem sequimur.

In hoc lacu sal nascitur atque adeo facile circa res immerfas congelatur: ut sepe cum funalem torquere demiserint salis coronas educant: & uolucres aquas eius alis contingentes propter salis concretionem facile capiuntur. In Lycaonia colles sunt frigidi & nudi & pascendis onagris apti: ubi multa aque penuria est: nec inuenitur nisi in puteis admodum profundis sicut soatris ubi aqua ueditur. **I**n garfabora que Lycaonium regio est uicus fuit in urbis modum edificatus: quod multas oves nutriuit quanuis siccitas circumiaceret. **A**mintas super trecentos ouium greges in his locis habuit: sed lanam asperam prebuere. **I**sunt & duo lacus Coralis maior: Trogetis minor dictus est. Circa hos iconium fuit oppidum optime habitatum quod fortunatiorem regionem habuit: quam ea que onagros producit polemo hoc possedit. Ptholomeus id Cappadocię dare uideat lycaonię propinquum. **C**orradus imperator circa hoc obsidionem tenens periclitatus est cum hierosolymam peteret manuele secundo grecorum imperatore qui comteatum ministrabat gypsum farine commiscente: Que res fecit ut exercitum morbo afflictum re infecta in europam cogeretur reducere. Taurus bis in locis appropinquat: cuius pars in septentrionem uergens Cappadociam & lycaoniam terminat ad imminentes cilicas trachiotas lycaonię etiam Isaurica est: taurum uersus que duos uicos habuit: quibus alia loca obtemperabant omnia latronum domicilia que Romanis negocia exhibuerunt P. seruilis cognomento Isauricus ea Romanis subegit: & multas pyrratarum munitiones que in ora maritima erant uicēpit. In isauricę lateribus derba fuit. Cappadocię adiuncta.

Antipatri derbenſis ſedes cuius & laranda erat apud Capado-
ces: & Iſaura in Lycaonia. Amintas antipatrum adhortus Der-
bam cepit & illum interemit. Iſauram uero a Romanis acce-
pit ubi antiqua iſaura diruta regiam ſibi conſtruxit: ſed non
perfecit. Huic anthiochia parebat piſidię finitima & tota Ly-
caonia: & multa ora montana uſque apolloniadem Apameę
uicinam: Quę Cybotus dicta eſt eaque potētia fretus cilicas
delere conabatur: & piſidas qui e tauro frequentibus incur-
ſationibus ſuum regnum infeſtabant. Cepit itaq; multa præ-
donum loca: quę prius inuiolata fuerant: & iacceſſibilia cre-
debantur: e quibus cremma fuit. Sandalium autem accedere
non eſt auſus quod inter cremmam atque ſalagaſum iacuit:
cremmam habuere: poſtea Romani coloni Salagaſſus ſub
eodem Romano duce fuit: ſub quo totum Aminteę regnum
diſtans ab Apamia diei itinere. Deſcenſum habens ab arce tri-
ginta fere ſtadiorum: quę alio nomine ſelgeſſus uocata eſt:
& ab Alexandro olim capta fuit. Amintas cum Cremmam
cepiffet progreſſus ad omonades tauri cultores qui nunquā
capi poſſe exiſtimabantur multa eorum loca expugnauit: &
Tyrannum interemit: Sed uxoris illius fraude deceptus captus
eſt: & ab illis interfectus neque primus neque ultimus: cui fe-
mina illuſerit. Cyrinius eoſdem fame confecit: & quatuor
bominum millia a ſe capta in alias propinquas urbes habita-
tum traduxit: regionem iuuentute deſertam reliquit. Ea eſt i
altis tauri partibus: & in rupibus præruptis & magna ex parte
iacceſſibilib⁹. In medio planicies concaua & ferax: & i mul-
tas ualles diſtincta. Hanc excolentes in ſuperioribus monti-
um ſuperciliis ac ſpeluncis habitabant: & cum frequentius ar-
mati eſſēt aliena excurrebant. His contigui fuerunt: cum alii
piſide: tū etiam ſelgenſes piſidarum optimi maxima eorum
pars ſummam tauri obtinuit Pamphiliae imminentia loca

f 5.

edita & oleis confita: quorum quedam aspendo & fide pam
philię urbibus imminebant montana: que supra hos sunt ca
thaminenses incoluere: Selgen sib⁹ & omonadibus finitimi.
Selgam urbem ab initio condidere lacedemonii: que propter
legitimam gubernationem tantum adoleuit: ut aliquando ui
ginti millia uirorum haberet. mira locorum natura: que in su
mis tauri partibus adeo ferax fuerit: ut tantę multitudini suf
ficeret. pleraque loca oleis & uitibus confita erāt: & omnium
pecorum pascuis abundabant: siluę materia plene circumiace
bant: in quis plurimus nascebatur storax arbor magna & re
cta: ex qua Storacine haste fiebāt corneis similes: illic lilium
optimum ad unguenta reperiebatur: adit⁹ per montana diffi
cilis: e quibus euthymedon & cestius oriuntur flumina quae
in Pamphiliū mare decurrunt: nec sine multis pōtib⁹ trā
seuntur. Selgenses longo tempore libertate usi sunt: & cum
regibus decertarunt Alexandro per legatos responderunt se
ut amicos imperata facturos: cum Romanis certis conditio
nibus conuenere: postea omnino iugum subierunt sicut & ui
cini qui sub aminta fuerunt. **I**sauria igitur eam tauri partem
occupauit: que inter Lycaoniam & Tracheam ciliciam excur
rit: reliquā partem uersus occidentem usque apamiam pifide
tenuere. Hinc ad tracheam ciliciam ac Pamphiliam: inde ad
Lycaoniam pertinentes qui per tyrānides diuisi quemadmo
dum cilices uicinos latrociniis uexabāt: inter hos leleges qui
dem uagi olim admixti fuerunt: & propter morum similitu
dinem ibi remanserunt. **A**rthemidorus pifidarum tredecim
ciuitates nominauit: quarum alię omnino montanę fuerūt:
alię usque ad montium ima descenderunt. ex utraque parte
Ptholome⁹ celenorū iuga apud Lycaonas collocauit & sub

iis laodiceam combustum & neapolim & apolloniam. Lycaoniam beatus Bartholomeus in fortem prædicationis accepit quanuis postea usque ad uictos iubente spiritu profectus sacro martyrio uitam finierit : atque in hunc modum Gallatia terminata est : cum qua & Paphlagones & mariandinos & lyconas & Isauros & pisides ostendimus : Nunc Bithynia sese offerre.

Limites Bithyniæ ab orienti (sicut Straboni uidetur) Paphlagones & Mariandini excipiunt : & pars epitecti a septentrione mare ponticum quod ab hostiis sangarii usque ad os euxini tendit quod inter Byzantium est atque calcedonem. ab occidente propontis : ad austrum mysia & Phrygia que dicitur epitectus siue bellepontia phrygia. ¶ Nos in hac parte propriam Asiam collocamus : eique mysiam & phrygiam adiecimus. Ptholomeus ad orientem Bithyniæ terminos usque ad parthenium flumen extendit : Nobis strabonem sequi placet qui sangarium amnem orientalem confinium facit. In Bithyniam urbs est calcedon sita in ore ponti : Hanc megares condidere : cæci appellati qui non potius oppositum littus elegere in quo iacet constantinopolis optimo loco. ¶ Hic olim magna synodis celebrata est : que iter octo numeratur quibus Romana ecclesia precipuum impartitur honorem Calcedonensis agri fuit chrisopolitanus uicus & phanum in extremo angulo ad hostium ponti situm : ubi septentrionale euxini Ponti littus incipit : ad dexteram in orientem nauigantibus flumina quae in eam partem labuntur nomen habent psillis & calpas : & postremo sangarius : cuius fontes apud sagiam uicum repiuntur ceterum & quinquaginta stadiis a pisiunte. hic magnam phrygiæ ac

bithynię partē percurrit & gallū in se amnē recipit: et modis
Phrygię ortum ex quo auctus efficitur nauigabilis. post Cal
cedonem sequitur littus quod astacenum sinum appellauerit:
& ad propontidem pertinet. In eo condita fuit **N**icomedeia
dicta de nomine regis cuiusdam Bithynii qui eam condidit.
multi enim eodem nomine uocati sunt: quemadmodū ptho
lomei propter prioris claritatem. In huius ciuitatis uilla ma
gnus constantinus obiit: qui cum uellet in Iordane fluuio
baptizari atque idcirco hierosolymam peteret morte preuen
tus ab eusebio Nicomediensi episcopo arrianae perfidię se
ctatore baptizatus est: quę res christiani p̄ncipis fidem apud
plerosque iu dubium uertit. **N**obis non est uerisimile eum
principem qui per omnem uitam suam arriani dogmatis ho
stis fuerat in extremo spiritu ei dementię consensisse: quam
summo studio de suo imperio prius eliminauerat. Apud ni
comediam tempore dioclitiani caesaris seuisissima christiano
rum persecutio uiguit: multique ibi christi martyres sunt ef
fecti. In hoc sinu urbs fuit astacus quę illi nomen dedit Me
garenfes & Athenienses eam condidere. Dedalus ampliauit.
Lysimachus diruit & habitatores eius in Nicomediam tran
stulit. Huic sinui alius continuatur: ad orientem solem rece
dens ī quo prusias ciuitas fuit: quę cyus antea uocabatur. Cy
um Philippus diruit demetrii filius & persei pater: deditque
prusię Zele qui in hac diruenda & uicina urbe mirlia sotia ar
ma p̄stiterat. Ille eas excitās cyum quidem a se prusiadem
nominauit. Mirliam uero Apameam ab uxoris nomine. Hic
est ille prusias qui post anthiocum supatum fugientē ad se
bannybalem hospitio suscepit: quique ex bellepontia mi
grans Phrygia secundum Athalicorum foedera cessit eam
p̄iores paruam appellauere Phrygiam: postea epictetam

ideſt acquiſitā. ¶ Prusiadi mons imminet quem argantoniū
uocauere. hoc ī loco Hylam unum ex focis herculis: qui etiā
argonauta erat cum aequatum egrederetur a nymphis captum
finxerunt. Cyus quoque herculis comes e colchis rediens: &
in his locis reſidens urbem de ſuo nomine condidit: prufen-
ſes diu poſtea feſta celebrarunt: in quibus per montes uagi
ac ſaltantes bylam uocabant: quaſi in ſiluas ad illum inqui-
rendum egrederentur. ii cum beniuole erga Romanos ſe gef-
ſiſſent libertatem obtinuere. ¶ Apannenſes Romanorum co-
loniam acceperunt. pruſa urbs fuit in Olympo mygio ſita. ¶
¶ Hanc prufias condidit: qui cum creſo bellum geſſit. Hinc or-
tus ē dion philoſoph⁹ q̄ de regno ſcripſit & Traiani tēpore
claruit. Inter phryges myſos ac Bitbynios determinare fines
arduum eſt. ¶ Nam cum incolę barbari & militares eſſent: &
quę uiciſſent non firmiter tenerent: ſed modo eicerent: mo-
do eicerentur. conſequens fuit ſepe mutari conſinia. Strabo
tamen inter Bitbyniam & eſapi boſtium myſiam poſuit: &
mari contiguam fecit: et uſque ad totum pene olympum pro-
gredientem. Ptholomęus duplicem myſiam minorē & ma-
iorem commemorauit: & utranq; extra Bitbyniam in Aſia
poſuit non procul ab ida Scylax carianrus dixit phryges ac
myſios circa lacum aſcanium in Bitbynia habitari. ¶ Dio-
nyſius uero conditarum urbium ſcriptor ait anguſtias quae
apud Calcedonem & byſantium medię ſunt olim myſium
boſſorum nominatas fuiſſe. Homer⁹ uero eſapum myſorū
conſinium dixit & troum. Olympus autem myſius in ipſa bi-
thyuia aſſurgit: cuius latera uerſus orientem uſque ad aſcani-
um lacum epiſtetus occupat. Epiſtetum uero aliam myſiacā
aliā phrygiacā dixere. Myſiaca troianis p̄pingor fuit. Olym-
pus in uertice ſiluas habuit igētes alēdis latrociniis accōmo-
das & loca optie ſepta: ex q̄bus ſepe tyrāni & p̄dones uicinas

gentes infestauere. inter quos fuit Cleon latro Sigismundi
malatestę qui nostro tempore proditorum princeps habetur
similis: q̄ cum esset e uico gordo: quem postea augens urbē
fecit: & iuliopolim appellauit: in initio p̄donum receptacu
lo loco ualidissimo utebatur nomine callidio. Is antonio ual
de utilis fuit. nam profectus ad eos qui pro labieno tributa
colligebant omnia impediuit: quo tempore ille Asiam obti
nebat. In acciaco autem bello quom ab antonio desciussit:
cęsarıs ducibus adhęsit: & supra quā eius meritum pateretur
in honore habitus est: & ultra munera ab Antonio data acce
pit etiam quę cęsar dedit ita ut pro latrone p̄cipis habitum
gereret. Idem etate nostra fecit Iacobus caudola qui centum
millibus aureis emptus a martini quinti pontifi. max. nepo
tibus mox nouo auro inarrat⁹ ad Eugeniū pont. max. defecit
dicens: adeo se proditiōib⁹ auctum ut proditorem se com
pellare nemo coram auderet. Cleon iouis abretanii sacerdos
erat: quem deum mysii colebant: postea comanorum sacer
dotium in ponto accepit: ad quod cū uenisset itra mensē
obiit: ex nimia crapula morbo correptus in eo phano p̄hibi
tus erat suillarū esus carniū: unde nec in totam urbem sus
inferebatur. Sed cleon latronum morem ostendens non ut sa
cerdos: sed ut corruptor primo ingressu consuetudinem p̄
uaricatus est: atque idcirco creditus est ira deę percussus in
teriisse. **O**lympum in circuitu habitauerunt a septentrione
Bitynii & Mygdones & doliones: reliquum Mysii habue
runt: & epictetus. quidam uero doliones eos dixerunt: qui
circa ciricum habitauere ab esapo flumine usq; in Rhindacū
et dasciliticū lacū. p⁹ hos mygdōes fuisse usq; i merleanorū
agrū supra dasciliticū lacū alios duos extitisse lac⁹ apolloni
aticū et myletopolitanū: dasciliū ciuitatē dascilitico lacui no
mē dedisse: et myletopolī myletopolitano: et apolloniā c⁹

ptholome⁹ meminit q̄ ppe Rhindacū sita fuit appolloniati-
co quorū locorū maximam partem coriceni postea possede-
runt. eius pbrygiē quā epictetum uocauerunt: & circa olympū
fuit sex ciuitates nominant Strabo. inter quas cados posuit:
quos quidam ad mysiam pertinere dixerunt: mysiam in me-
diterranea posuere ab Olympina regione usque in pergame-
nam & caici campos descendentem: ex quo fit ut manifeste
ad Asiam propriam pertineat extra bithyniam sita.

IN mediterranea Bithyniē regio memoratur Salon ap-
pellata pascendis bobus idonea: unde etiam salonensis
caseus dictus est. Hic Nicea bithyniē metropolis iuxta lacū
ascanium & campus ingens & ualde foelix circumstat aestate
non admodum salubre. **N**iceam primus Anthigonus con-
didit Philippi filius: & Anthigoniā nominauit: postea lyfi-
machus a nomine uxoris antipatri filiē Niceam appellauit.
Urbis ambitus stadiorum sexdecim fuit in figura quadrata
quē in campo sita quatuor habuit portas ad rectos angulos:
ex uno lapide qui circa medium gymnasium posit⁹ erat om-
nes quattuor portē cernebantur. Hic iubente constantino fa-
mosa illa synodus celebrata est trecentorum & decē & octo
episcoporum & perfidum arrii dogma recisum. Petrus here-
mita & Rhainaldus Teutonicus qui Gothifredi in expeditio-
ne Asiatica fuere comites in agro niceno duo oppida occu-
pauere: Heregorgon ac cynitum. **S**ed Turcorum subita irru-
ptione conclusi Petrus per speciem legationis au fugit. Rha-
inaldus cum aliquot millib⁹ abnegata christi fide deditiōē
fecit. **R**eliqui oēs a turcis trucidati sunt. **P**aulo post Gothi-
fredus transmissio mari Niceam circumfedit: & post dies &
quingenta dies obsidione pressam obtinuit: Turcis cum
rebus & armis abire permissis: postea male defensam iterum
turci occupauere. Huius urbis etate nostra pontificatum acce-
pit Bessarion Graecus quem Eugenius pontifex maximus
iter Cardinales assumpsit: uirum excellentem & moribus &

litteris. Sed nunquam plebem suam adiit : quae uel minima est hodie uel nulla. Ex lacu fluuius oritur quem pariter ascanium prisci uocauerunt. Is in propontide cadit. Apud eum burfam esse tradunt nobile turcorum emporium : & eorum qui sunt in Asia precipuam regiam . paulo supra ascanium lacum ad orientales Bithyniae partes orea ciuitas fuit. Ptholomeus begdonis regionem apud Asiam propriam in Bithynia collocauit olympinis uicinam & thimutis regionem ultra nicomaeidiam uersus Pontum : & plurium locorum meminit : quorum relatio lectori onerosa esset. Bithyniam prius Bebriciam fuisse dictam Iulius solinus affirmat. Deinde mygitionia postea a bithynio rege Bithyniam & in ea libyffam lacum . Nicomediae proximum sepulchro hannibalidis fame datum : qui ne traderetur Tito quinto ob hanc causam in Bithyniam missus : captiuusque Romam duceretur : gustato ueneno animam expulit : & a Romanis se uinculis morte defendit. Ex Bithynia fuerunt uiri in disciplinis memorabiles Zenocrates philosophus & dionysius dialecticus & hypparchus & theodosius & filii eius mathematici : & cleophanes orator ex mirlea & asclepiades medicus prusensis & quem paulo ante nominauimus Dion.

ASIAM nunc minorem & propriam aggrediemur : huic septentrionem Bithynia claudit. Auroram modo galatia : modo lycaonia & pisidia exhibet : occiduas partes maria exterminant : quae a propontide usque in cariam & doricam extenduntur. In austro taurus occurrit : rursus minorem Asiam in alias partes subdiuidimus quarum prima maior phrygia erit : altera mysia : tertia troas : cum qua eolis concurrit : & aliquanto maior est. Quarta ionia : quinta & ultima caria. Maior phrygia ab epicteto incipit & in austrum uergens ad taurum usque protenditur : a sinistra Bithyniam et pisinuntem relinquens : a dextera mysos meonas et lydos et caras. Haec pars motana est : partim campestris : nam et montes attingit quos pisides obtinere : quibus propriam fuit apamia quae cibotus dicta est : et laodicea quae

phrygiarum urbium maximè fuerunt. Sed in celenorum iugis
quæ ad lycaoniã pertinet urbs fuit noie celenis : qua destructa an
tiochus sother homines transtulit in eam quae postea apamia
dicta est: et urbem appellauit de nomine matris apamiæ Artabazi
filie quæ seleuco nicanori nupta fuit. Vrbs in hostiis marsie sita
fuit quæ amnis mediam urbem percurrerebat: ab ipsa ortum habes:
Sed uehementi ac prono flumine in suburbanum delatus in me
andrum exonerabatur. Insigne hic emporium fuit secundas post
ephesum ferens laudes: et commune italicorum et grecorum ho
spitium habuit. **N**on procul hinc lacus extat qui calamum gi
gnit ad tibiariu linguas idoneum: hinc fabula conficta est de co
rentone: quæ cum apolline marsias habuit: et sunt qui putant ab
eolacu marsie ac meandri fontes emanare: laodicea cum prius
esset: postea maximu cepit augumentum: quanuis ab obsidione
mitbridatis plurimu labefacta fuerit. nam loci uirtus et ciues quida
fortunati eam ualde magnificarunt. Primum hiero qui heredi
tatem populo dimisit supra duo millia talentorum & multis
donis ciuitatem exornauit. postea Zeno orator & polemo eius
filius qui ob res fortiter gestas prius ab Antonio: postea ab au
gusto ad regie dignitatis fastigium euectus est: loca laodiceæ p
xima oues optimas ferunt: non modo lanæ mollitie qua mylesis
prestat sed etiam colore: unde magnos prouentus assequuntur.
In hoc tractu caper & Lycus influunt in meandrum & laodiceam
a lyco dictam putant. Vrbi mons iminet nomine cadmæ ex quo
lycus fluit & alter eodem nomine quo mons appellatur hic plu
rimum sub terram delapsus: postea erumpens in idem influit:
in quo alia flumina: estque regio ualde cauernosa & quassabilis
Nam & laodicea & proxima ei regio plurimum terremotibus
concussa est: Apamia quoque ante mitbridaticum bellum sepe
terremotibus afflictata fuit. **R**ex uero cum urbem euersam uide
ret ut repararetur centum talenta exhibuit. **D**icunt & Alexandri
tempore similia contigisse quibus ex rebus maxima apud eos
in ueneratione neptunus fuit: putantque a caeleno neptuni fi
lio ex caeleno una Danaidum procreato urbem appellatam

ex qua cultores in apamiam translatos diximus. Inter Laodiceam et apamiã lacus fuit pelagi magnitudinẽ habens: quæ cœnosã & subterraneam exhalationem emisit. carura phrygię carięque confinium fuit. hic uicus diuersoria habuit: & feruentes aquas in meandrum exeũtes. Fama est lenonem cum magno scortorum grege in diuersorio hospitatum facto per noctem terremoto cum omnibus periisse: nam tota fere regio circa meandrum terremotibus quatitur: & aque: & ignis ductibus perratur. Inter laodiceam atque caruram templum fuit mensis carii appellatũ in maxima ueneratõe habitum: in quo medicorũ scholam Zeuxides construxit. Meander igitur ex celenis ortus caruram usque per phrygiam labitur quo in loco lycum excipit: quem possumus phrygię carięque limitem facere. Lyfias præter montana regio & ipsa phrygię datur. Hęc iugum quoddam hēt quod ab ortu in occasum uergit. Huic planities utrinque subiacet & urbes fuere a septentrione philomelum & ex altera parte Anthiochia: iuxta pissidiam que partim in campo iacuit: partim in colle & Romanorum coloniam admisit. Magnetes prius eam habitarunt: qui iuxta meandrum fuere Romani ex potestate regũ eripuerunt & libertate donarunt. In ea sacerdotium quoddam fuit mensis arcei quod maximam sacrorum & feruorum & locorũ multitudinem habuit: sed post amynthe obitum euersum est ab his qui in eius hereditatem missi fuerant. perraro enĩ religionis affectus ad heredes transit. Ptholomeus Anthiochiam que Philomelio opposita fuit Lycaonie dedit. Symnada urbs nõ magna ad Phrygiam pertinebat: antequam planities iacuit oleis confita sexaginta fere stadiorum. Vterius magis ad septentrionem docimia uicus fuit: in quo Symnadicus lapis effodiebatur: sic enim Romani appellabant. Indigenę uero docimitẽ & docimeum. Vena a principio paruas glebas emittebat: postea propter maximos Romanorum sumptus columnę integræ & ingentes extraherentur uarietate alabastro persimiles: multaque hinc onera ad mare deuehebantur: & columnę ac lapideę tabulę magnitudine et pulchritudine admirabiles Romam deferrebant.

Amorium quoque & Eumenium oppida in phrygia fuere: & alia multa commemorat Ptholomęus: quorum insipida est absque historia nominatio. ¶ Phrygię maiori mydas imperauit partem galathę tenuere. ¶ Regio Cipilo uicina ab antiquis phrygia dicta est. ¶ Sed utrum maioris an minoris phrygię pars fuerit incertum: unde niobem & tantalum & pelopem phrygas dixerunt. Phryges christianam fidem receperunt & diu tenuerunt: sed emerfit apud eos montanus quidam qui se paraclytum nominauit: gentemque illam infecit cum quo mulieres prifea & maximilla relictis uiris suis incedebant: & illius inspiratione prophetissę dicebantur: multisque erroribus & phrygiam & uicinas regiones impleuerunt. ¶ Hęc de maiori phrygia: de epicteto que minor fuit iam diximus.

Mysiam duplicem esse dixere: alteram olympinam bithynię & epicteto continuam: cui cultores ab histro uenisse arthemidorus affirmat: alteram pergamenam que ab olympicia i caicum pergit. Harum circumscribere terminos operosum est quando & phryges & lydi & meones intermixti fuerunt: neque separare eos facile est. Dicemus ergo de mysis lydis & meonibus simul: & unam ex omnibus prouinciam faciemus: eamque mediterraneam: que ab olympo & bithynię finibus usque in ioniam uersus meridiem protenditur: ab orienti maiorem phrygiam: ab occidente troadem relinquens. Mysos alii traces: alii lydos fuisse dixerunt: et quoniam lydi fagum acetosam que multa nascitur in olympo mysiam uocauerunt: ab eo mysos dictos putarunt: quibus sermo fuit ex lydo phrygioque permixtus: & hi circa olympum habitantes usque ad caicum fluuium se extenderunt. Phryges uero ex tracia profecti circa troiam confederunt: & aliquibus in locis commixti mysis fuere: & aliquando circa ciricum & practium habitauerunt. postea mutantem loca: alii circa olympum in epicteto: alii magis uersus meridiem & orientem sedes acciperent: quos maiores phrygas appellauimus. ¶ Hęc autem que de phrygibus mysisque memorant: Troianis temporibus antiquiora sunt. Intra mysiam omnis agger continetur que ab olympo & idamotibus usque ad caici fontes per mediterraneam pertendit: & quoniam lydi & meones

inter myfos cōputantur ulterius in austrū usq; in agrū fordicē
 fem transhermū amnē & laodiceā caistrīanā mysa excurrit: Bi
 thyniē nōnihil cōphendens In qua ē olympus. In his termīs
 mons Tinolus cōcludit: & sypilus & cōbusta regio & Theutra
 nia: & pgamenus ager: et thebanus qui supra adramytium fuit.
 hunc ppter fertilitatē pri⁹ mysi ac lydi postea grēci ifestauerūt.
¶ Deinde adramytini obtinuerunt: & sunt qui dicūt ipsū adra
 mytium a lydis fuisse conditum: in quo & portē fuerūt lydrē
 appellatē. **¶** Astyram autem uicum adramytio propinquum nō
 dubitarūt ad mysiā pertinere: in quo astyrinē dyanē tēplū fuit:
 et lucus cui antandrii religiosē p̄erāt: quorum ciuitas propin
 qua fuit in mediterranea supra antādrū et adramytium ad sta
 dia circiter quinquaginta theba fuit: quā cinctā siluis homerus
 dixit: non procul ab ida inter thebam & astyram sexaginta sta
 diorum spaciū posuere. Sed hęc nunc loca deserta sunt. Fuit
 & lyrnessus locus natura munit⁹ stadiis octuagīta ab adramy
 tio distās: qui prorsus corruit. hęc loca Troiani belli tempore
 cilices tenebant: in duos diuisi principatus: alterū Neetionis: al
 terum mynetis. **¶** Neetioni theba paruit: Myneti lyrnessus chri
 seis: & theba capta fuit lyrnesso briseis: prope thebam locus
 fuit: cylla appellatus: & appollinis cyllēi templum: & cyllēus flu
 uius qui ex ida delatus antandri perlabitur agrum. iter Helleam
 pythanamque loca maritima & pergamum que mediterranea
 urbs est Theutraniam fuisse dicunt: distantem a qualibet earū
 circa caicū supra stadia septuagīta. **¶** Euripides fabulā scripsit in
 qua refert aleum cum filiam augeam ab hercule corruptam re
 perisset in urna quadam cum Thelepho filio ipositā ī mari de
 meruisse: sed urnam palladis prouidētia ad caici hostia trāsmis
 sa euasisse. **¶** Theutrātem uero qui cilicum & myssorum rex eēt
 cum eos excepisset augam in uxorem thelephum in filium ha
 buisse: fabulosa hęc & contēnēda quae deorū tanq̄ hominū stu
 pra commemorant: alii tradunt archadis filiam cum myssorum
 rege cōgressā thelephū peperisse q̄ regno successerit: & theutrā
 tem regioni theutranīe nomen dedisse: que caico proxima est.
¶ Thelephus eius filius euripilū progenuit quem neoptolemus

interfecit: cum quo cetii corruerunt a fluuiolo cetio nominati: q
torrenti similis in agro elaitico exort⁹ in alium similem icidit:
& deinde in alium qui in caicum deuoluitur. **C**aicus autem non
fluit ab ida ut aliqui dixerunt: sed ex tegno monte qui in mediter
ranea thebano campo imminebat. e tegno mysius amnis fluit in
caicum emittens sub fontes eius: prope cuius ortum uicus ger
geta fuit in quem athalus eos transtulit qui in troade erant cum
locum eum cepisset euripilum cuius mentio facta est in locis ca
ico proximis imperasse homerus tradit: ob quam rem credibile est:
magna cicum partem sub eo fuisse: & tres extitisse cicum prin
cipatus quamuis duo tantum commemorentur. Caicus amnis regio
ne ualde bonam & totius fere mysię optimam percurrit: cuius
principatum pergamum obtinuit. Insignis ciuitas que diu sub
athalici regibus fortunata fuit: & postea Romanorum puincia
facta est athalici reges a philetero thianensi eunucho ortum ha
buere Lyfimach⁹ agatoclis filius qui unus fuit ex alexandri suc
cessoribus: turbineum & acutum montem supra pergamum com
munit: & suos ibi thesauros posuit: quorum custodiam phile
tero tradidit: cum optime esset educatus: & sibi carus: sed iscu
ab arsinoe lyfimachi uxore dissideret: que eum accusauerat temp⁹
ad defectionem expectauit. **I**nterea lyfimachus malo consilio
ductus agatoclem filium interfecit. Seleucus autem nicator re
uersus illum substulit: & ipse a Ptholomeo cerauno sublatus est
dolo interemptus. Inter hos tumultus eunuchus in arce se con
tinens: nunc isti nunc illi quem ualidiores esse animaduertet ob
sequens: uiginti annis castellum & pecunias possedit. **D**uo ei fra
tres erant: eumenes natus grandior & athalus iunior. ex eumene
natus est alter eumenes qui pergam successionem habuit & An
thiochum seleusi filium apud sardes prelio superauit: et cum re
gnasset annis. xxii mortem obiit: cui successit Athalus ex athalo
& Anthiochide acebi filia natus qui primo rex est appellatus: et
prelio maximo galathas superauit: & Romanorum amicus in
classe rhodiorum cum eis aduersus philippum pugnavit: obiit
que iam senior cum imperasset annis xliii. relictis quatuor filis
ex appollonide Ciricena. **E**umenides primo genitus regnum

suscepit qui cum Romanis aduersus magnum Anthiochus & aduersus partem bellum gessit & totam eam regionem a Romanis accepit quæ sub anthiocho circa taurū erat: regnauitque annis quadraginta nouem urbem muniuit: lucum Nicephorium seruit: templa construxit: & bibliothecas & palatia & mirū ī modum ciuitatem āplificauit. Imperium atbalo filio reliquit ex stratonice ariaratis capadocum regis filia nato: sed admodū puero fratrem athalum tutorem constituit: qui uiginti & uno annis regnauit: & aduersus demetrium seleuci filium cum Alexandro anthiochi bellum gessit cōtra pseudo Philippum Romanorum socius fuit. Diegelim regem cepit ducto in Traciā exercitu prusiā iteremiti præfecto illi filio nicomede. Postremo atbalo qui sub tutela erat urgente morte reliquit imperium. Is Philomator cognominatus cum annis quinque regnasset morbo decedens Romanos heredes instituit: qui eam regionem in prouinciā rede gere: ut sunt res humane quæ paruis ex principiis cum multum creuerint: & postea corruūt. Viri excellentes pergameni fuere Mithridates menedoti filius & adobogion ex thetrarchica galatharum stirpe genitus: qui contracta Iulii cæsaris amicitia ad id honoris peruenit: ut materni generis thetrarcha & Boffori rex efficeretur. Sublatus est autem a Lyfandro qui Pharnacem regem occidit: et bofforū occupauit. Apollodorus etiam orator pergamenus fuit: qui artes conscripsit & apollodorianam sectam introduxit: & Augusti cæsaris magister fuit: & discipulum habuit memoratu dignum Dionysium ciuem suū cognomine atbicum qui sermones & historias cōscripsit. Athalus ciuis pergamenus pro christi nomine in gallia martyrium pertulit: & in ipsa pergamo complures occisi sunt xpm deum esse confessi: inter quos papirius et carpus et agathonica optima foemina martyrii coronā acceperunt. Progrediēti ad urbem orientem uersus urbs appollonia fuit in loco edito imposita ad sinistram caici fluminis partem urbē tyatiram commemorant macedonum habitationem: quam nonnulli myforum ultimam dicunt. Hic una fuit ex septem ecclesiis ad quas Iohannes apostolus scripsit apochalypsim .ulterius ad meridiem hermi campus

occurrit: & sardis olim urbs magna posterior Troianis reb⁹
 antiqua tamen que promotorium munitissimum habuit: &
 lydorum caput fuit. Tinolusei imminebat mons foelix: qui
 spelūcam in uertice habuit albi lapidis a persis conditam: ex
 qua circumstantes spectabantur campi: usq; ad castrum ly-
 di & mysi: et macedones circumbabitauere. ¶ Pactolus a Ti-
 nolo multa olim auri ramenta deferebat: ex quo preclaras il-
 las cresi et maiorum diuitias ferunt: nunc auri uena defecit.
 Pactolus in bermum defertur et billus: qui postea Phrygius
 dictus est. Nonnulli bermum initium esse mysię dixerunt:
 e mote didymene sacro per exustam in sardianum agrum et
 mare deferē. Vrbi sardiane planicies subiacuit: & cori & ber-
 mi & Caistri campi: qui cōtinui sunt: & camporum omni-
 um optimi. ¶ Quadraginta stadiis ab urbe lacus fuit: quem
 homer⁹ gregoeum appellauit: postea rolus dictus est ubi co-
 loena diana uenerationis maxime templum habuit. Circa co-
 lolum antiqua regum monumenta fuere. Apud Sardis uero
 aliatis igens tumulus super excelsa crepidine: cuius maximā
 partem ancille perfecerunt: que ut herodotus ait omnes mere-
 tricabantur. Quidam meretricis monumentum hoc fuisse di-
 cunt. Calisthenes ait Sardis prius a cymeriis captam: postea a
 treribus ac cilicib⁹: deinde a cyro et a croeso. exin ciuitas hec
 ob loci uirtutem ita instaurata est: ut nulli finitimarum cede-
 ret. Imperante Tiberio cesare multa eius edificia ex terremo-
 tibus corruerunt. ¶ Sed imperator & hanc & multas alias suo
 beneficio reparauit. ¶ Viri memorabiles ex Sardis fuere: duo
 Diodori oratores quo natu grandior cognomento Zonas
 multa certamina pro Asia concertauit. Accusatus autem qd
 ciuitatem ad mithridatis amicitiam pelliceret: habita excusa-
 tione omnes calumnias diluit. Iunior Diodorus Strabonis
 amicus fuit & historias scripsit & poemata: que atiquis non
 cederent. Xanthus rerum scriptor antiquus Lydus fuit an sar-
 dianus incertum est. In sardis ecclesia fuit una ex septem asię
 quarum Iohannes meminit. Melito Sardensis ecclesię atistes
 pro christiana fide multa scripsit: & apollogeticos ipatorib⁹

misit qui propter regnum dei eunuchus effectus: et spiritu sã
 cto plenus apud suam plebem quieuit. ¶ Philadelphiã quoq;
 quę ad mysos pertinuit Vrbs terremotibus concussa : cuius
 incolę magna ex parte in agris degebant: non tamẽ magnopere
 agriculturę studebant: quanuis terram haberent fertilem. ¶ In
 hac etiam urbe una ex septẽ ecclesiis & christi sacra recepit .
 ¶ Supra philadelphiam orientem uersus exusta regio patet sta
 diis lōga q̄ngētis: quadringētis lata : quã alii meonię: alii my
 się dedere: nullę hic arbores inueniuntur: præter uitẽ: quę ex
 ustum uinum fert ita elegãs ut nulli cedat. Summa camporũ
 facies cinerulenta est : montana petrosa & nigra. Quidam ex
 crebro fulminum ictu id contigisse arbitratur: nec dubitãt:
 quę de Typhone dicunt hoc in loco fabulari. Sed credibilius
 est subterraneũ ignẽ qui postea defecerit regionem exussisse.
 Tinolus coactus ẽ & ambitum mediocrẽ habet: atq; in ipsis
 lydię ptibus terminatur larissã q̄ in agro ephesio collocat: &
 in campo caistrano sita tinolo q̄ epheso uicinior. sub moe
 nibus fuit. ¶ Ephesii enĩ multũ ex agro meonio absciderunt :
 quos postea lydos appellauere. Sipilum montẽ & regionẽ q̄
 circa est quidã maiori pbrygię dederũt: qdã minori : nos my
 się appõim⁹. Sub eo magnetia fuit hermo uicia: quã terremo
 tus deiecit. Altera ẽ apd' meadrũ de qua postea dicem⁹: tãtũ ẽ
 qd' de mysis ac lydis explicare placuit: quĩs etiã inẽ charas et
 maiores pbrygas usq; ad taurũ lydorũ mysorũq; nõnulli cõ
 currerint. Troas fama p̄celebris mysię ad occidentẽ subiacet
 tota mari exposita. Homer⁹ ab esapo usq; ad caici fluminis
 hostia eius fines p̄duxit. Eudoxus a priapo fecit ïitiũ. Dama
 sces a pario. caron lâpascenus a practio. scilax cariãdi⁹ ab ab
 ydo: tãta ueterũ discordia fuit ut strabo refert. Nobis home
 ri limites placẽt: sed addim⁹ id terrę spacium quod ab hostio
 rhĩdaci flumis ẽ usq; ad esapũ ut orã cizicenaã icludam⁹ quã
 p̄tholomęus pprię asię dedit : q̄ etiã minorẽ pbrygiã troadi
 cõmiscuit: nos eã bithynię applicauim⁹ olympo mysię adia
 cẽtẽ: sed quoniã eolis troadi pmixta fuit eaq; usq; ad hermũ
 fluuiũ p̄currebat nõ ab re fuerit ad eũdẽ limitẽ meridiẽ uers⁹

extendere troadē ut inde rhindaco hinc hermo claudat : quōs
 nōnulla ionię loca ad dexteram hermi iaceant. **A**Rbindaco
 igitur incipimus : qui troadis terminus est septentrionalior
 Hic fluuius ex aranitide regione quę myforū fuit ortum hēt
 & p̄ myletopolitanum et apolloniaticū agrum decurrit : assū
 ptisq; cū aliis : tum etiā aceste ex abretana mysia ī propōtidē
 iuxta besbidim insulam emittit : q̄ cizicenorum fuit : & mōtē
 habuit arboribus plenum nomine artacem. Nō p̄cul hinc Ci
 ricus īsula fuit quingētorū fere stadiorū ambitu admodum
 ferax : & duobus pontibus iūcta continenti quę iuxta pontē
 eiusdem nominis urbē habuit : & portus duos clausos & na
 ualia. pars urbis in planitie iacuit : pars monti adhęsit : qui ur
 farum appellabatur : cui mōs alius īminebat Dindyma noīe :
 unicum habēs uerticem in quo dindymenę matris deum : ut
 erat stulta gentilitas argonautę delubrū edificauerūt : ciuitas
 & magna fuit & pulcherrima & optimis instituta legibus : &
 paci & bello aptissima : ī qua tria fuerūt armamentaria : aliud
 armorū aliud īstrumētōrū : aliud frumētōrū : q̄ ne corrūperēt
 calcidica terra prestabat. Mithridates cum cētum & quingēta
 millibus hominū & multo equitatu hāc urbem obsedit : cui
 impetum ciziceni cum quadringentis nauibus perfregerunt :
 ipsūmq; prope in cuniculo opp̄sserunt contra effodientes .
Lucullus auxilia obsessis misit : & pestis adiumento fuit quę
 regem multis suorū amissis discedere coegit. Romani libe
 ram ciuitatem dimiserūt : & multū agri ei addiderūt : cum ex
 troadis regiōe : tū ex aliis. Nā & ad rhindacū & ad esapū cizi
 cenorum ager protendebatur. **N**ūc qd sit cizicus nobis nō
 satis cōstat : adeo claritatē rebus adimūt tempora : & nos ho
 mūctiones diurnā q̄rimus in hoc seculo gloriā quā potē
 tissimę ciuitates retinere nō potuerūt. **A**cizicena regiōe & lo
 cis esapo & granico uiciuis usque abydum propōtidis ora p̄
 ducitur : quę ad troadem ptinuit. ex abydo uero usq; lectū p̄
 montoriū & Ilii & tenedi & Troianę alexandrię regio fuit .
Hisq; omnib; ida īminebat : a lecto usq; ad caicum cōplura
 alia loca fuerūt : qbus ex aduerso lesbiorū insula cōsurgit q̄

omnia troianorum fuere per principatus octo uel nouem ad
ministrata: quibus post deletum ilion eoles sese imiscuere a
ciziceno agro usq; in caicum troadis terminum. Sed eoles ul
terius processere usq; ad hermum eumanu agrum & phocen
sem occupantes ubi ionie fuit initium. Dicunt autē eolicam
coloniam quatuor seculis antiquiorem esse ionia. Penthyl⁹
borestis filius annis sexaginta post troiam captam patre suo
i archadia mortuo In traciam processit: quo tēpore heraclide
in peloponesum rediere. Deinde Archelaus penthylo nat⁹ cū
eolica classe in cizenam regionem traiecit. Gran uero filius
eius iunior usq; ad granicum fluuium pfectus est: qui ab eo
nomē accepit: & deinde in lesbum insulam transmisit eamq;
occupauit. At clebas dori filius & malaus: qui et ipsi agamē
nonis genus fuere eodem tempore quo penthilus exercitū cō
traxere: sed circa locrensē agrū et phritium montem diu com
morati: postea in asiam trāsgressi cumā condidere: quā phry
tioniam uocauere. penthili classis trāsītū ex tracia anticipauit
eolesq; p totā troadē dispisit: atq; idcirco eolis & troas simul
accipitur. Ida mōs altissimus ad troadē spectat: habetq; mul
tos pedes: latus eius septētrionale ex angustiis abydi usq; ad
esapū & cizicenu agrū ad ppontidē pertinet: & circa zeliā
finitur: occidentale ad bellespontū respicit: Australe p mōto
rium facit qd' lectū appellat: & puo freto a septētrionali pte
lesbye insule disiungitur: orientalia idē ad mysos declinant.
primus e mari exitus in idā ascenditibus apud lectū fit: abū
datq; mons aqs: & multa flumina ex eo descendūt: in cui⁹ sū
mitate locus fuit gargarus appellatus a quo gargara eolica ci
uitas dicta ē. Zeliā i extrema idē ptermōtana fuit: distās a ci
zico stadiis cētū & nonaginta: a pximo mari in quod esapus
emittit stadiis octogīta circa. zeliā Tharsius effluebat amnis
quē. xx. locis ea uia ptransibant. prope esapi hostia Tumul⁹
qdā fuit: in quo Mēnonis sepulchrū ostēdebat: eius quē thy
toni filiū dixere: & pximus mēnonis uicus. inter esapū & ur
bem priapū Ciranicus effluit amnis magna ex pte p adrastieg
cāpos delatus ubi alexāder darii satrapas phlio supauit: totaq;

regionem cepit: q̄ iter taurū erat & euphratē ad grānicū urbs
 fuit & regio nomine sydena: Sed urbs diruta iacet. ¶ In cizicē
 & priapem agri confinio Arpagia fuit: locus ex quo ganyme
 dem gentilis theologię dedecus atq; infāmiā raptū dixere:
 qđ alii circa dardaniū p̄mōtoriū cōtigisse arbitrant. priapus
 ad mare iacuit: & portum habuit: cultores eius: alii mylesios
 dixerūt: alii cizicenos. priap⁹ ei nomē dedit: quē ciues tāquā
 liberi patris filium et nymphę colebāt. Lactantius firmianus
 ob scoenam causam refert p̄pter quam matronę priapum in
 exilium actum colere ceperint. Circūuicina regio adrastia uo
 cabatur ab adraſto rege: qui primus nemesi. i. fortunę tēplū
 edificauit adraſtiāq; uocauit. Romāi quoq; huic deę templa
 dicauere stulti qui substantiā esse aliquā fortunam putarūt:
 regnorū & opum dispensatricē: quę folius dei nutu huc atq;
 illuc transferūt. Adrastia ciuitas inter priapum & pariū fuit:
 qua diruta lapides transuecti sūt: & ibi ara edificata hermo
 creontis opus magnitudine & pulchritudine memorabile. pa
 rium ad mare situm fuit: & portum habuit maiore quā pria
 pus. ciues athalicy regibus paruere: quorū fauore multū agri
 priapensibus abscederunt. Hic genus hominū fuit: quos an
 guigenas uocauerunt: & cognationem quādā cū serpentibus ha
 bere crediderunt: quorū mares p̄ditum est serpentum morſi
 bus fuisse remedio si eos cōtinuo attigissent ac primo liuorē
 transtulisse: postea tumorē ac dolorem sedasse. Auctore gen
 tis heroē quēdam tradidere ex serpente imutatum: ut est anti
 quitas fabulosa. Vis ea aliq̄diu in genere mansit: quēadmo
 dum in calabria fama est de iis qui ex progenie. f. pauli appel
 lantur. nam & hos mederi serpentum morſibus affirmāt. pa
 riū mylesii & eritrei & parii cōdidere. ex pario fuit Neopto
 lemus cognomēto glosographus uir memoratu dignus. Py
 thia apud pythitatem parianę regionis fuit: & montē pythiū
 iminētē habuit. iter piū & priapū sita iuxta linū q̄ loc⁹ ad ma
 re fuit: ubi cocleę linusii appellati optimi oīum capiebāt. Cla
 ritas loco ab irritamēto gulę tradita ē: & pio priapū nauigāti
 antiqua p̄conesus occurrit: & noua q̄ ciuitatē habuit: & albi

lapidis largā uenā apprime laudatā :ūde cizicenorū opa pul
 cherrima extracta fuerūt. Hinc fuit aristeus carminum poeta
 uir facundię blanditiis uehemens. Rheę montes alii zelię ui
 cinos putauerunt: alii lampfaco ad quadragita stadia. In his
 Thera fuit prima lydorū regia: postea p̄sarum: nūc ignota ē:
 & sine nomine iacet. Fuit & tēplū matri deorū sacrū qđ rheę
 uocauerūt. Vrbs lampfacus ad mare iacuit: & portū habuit
 optimū: sicut abydus a qua distabat centū & quinquaginta sta
 diis Pythuisa prius appellata. Xerxes hanc urbē Themistocli
 ī uinū dedit: nam tota hęc regio & pariana & priapena uineis
 abundauit. Hinc fortasse temulēta matronarū turba & uene
 ri dedita priapi cultū inuenit. Lāpsac⁹ callipoli opponebatur
 quadraginta stadiis ab ei distans. iter lampfacū & pariū urbs
 fuit p̄sus & flumē: urbe diruta p̄sini lāpsacū migrauere: cū
 et ipsi mylesiorū coloni essent quemadmodū et lāpsaceni. In
 agro lampfaceno locus fuit gergithium appellatus uineis cō
 fit⁹: & ciuitas gergitha a gergithis dicta: que ī cumano errāt:
 & lampface fuit caron historicus & adimāthus: & anaxime
 nes & metrodorus epicuri sodalis: ipsum etiā epicurū quodā
 modo lampfacenum dicunt diu lampfaci uersatum atque
 leontei & idomenti amicitia usum qui primi erant in ea ciui
 tate. nec alienum est uoluptatis laudatorem eā ciuitatē amaf
 se in qua uinum erat optimum sine quo lāguida uoluptas ē.

U Ex hoc loco agrippa leonē qui corruerat trāstulit lysipi opus
 eūque collocauit in luco qui iter lacum & euripū erat. Lāpsa
 cus & parius troianis tēporibus nōdum erant: Sed arisba ī his
 locis fuit p̄pe seleentē amnē. **A** siu hirtacidis regia fuit & pra
 ctius amnis et urbs sub asio. Sed hęc loca p̄sus defecere cū
 tēpore qđ omnia uorat. post lampfacū abydus fuit quā myle
 sii condidere gyge lydorū rege p̄mittēte: q̄ totius troadis īpe
 rium habuit: et ab eo p̄montoriū quoddā iuxta dardaniū gy
 gas appellatū ē: et in ore p̄pontidis iacet: et bellesponti equa
 li spacio a lāpsaco et ilio distās p̄ stadia circiter cētū et septua
 ginta. Hic est illud septē stadium mare quod asiam dirimit

ab europa a xerse ponte iunctum. Abydus in asia et sextus in europa triginta stadiis inter se distabant a portu in portū. locus pontis paululum ab urbibus digredienti uersus ppōtidē fuit. Traces post res Troianas abydum habitauere: deīde mylesii. Sed quom darius xersis pater e scythia rediēs nomadas aduersus se transitum parare intellexisset: ne urbes inimico exercitui cōmeatum prēberent: multas earum cōcremauit: Inē quas & abydus passa est incendium. **S**epe enim suis urbib⁹ plus domini quam hostes nocent. **A**bydēorum regioni Astira imminebat urbs diruta quē olim suis legib⁹ uiixerat: & auri metallis abundauerat: quē postea consumpta sunt. Abyd⁹ ab esapo distabat septingentis stadiis: recta tamen nauigatione paucioribus: totumque hoc spaciū troadis ad ppontidē respicit. Hinc bellespōtus incipit: & Iliensia sequuntur quē extra abydum sunt austrum uersus. Quom cētera maritima usque lectum quib⁹ mediterranea Troiani campi: & idē prēter mōtana adiungemus. post abydum promontorium dardaniū occurrit: & ciuitas dardanus septuagīta stadiis ab abydo distans: & Rhodius amnis quem alii in esapum emittere tradunt: alii per sese in mare putant exonerari. **D**ardanus prisca res adeo spreta fuit: ut saepe reges: alii eam Abydum transtulerunt. **A**lii rursū in pristinam conditionem habitauerint. Cornelius Silla & Mithrydates Eupator: ut bellum dissoluerent hoc in loco conuenerunt. **N**on procul hinc Hectoris lucus fuit in loco conspicuo: deinde lacus Ptheleus: & urbs Ritium in colle sita: & regio littoralis Ritio continua et Aiakis tumulus: & templum et statua: quā ab Antonio ablatam: et in Aegyptum asportatam. Augustus cēsar sicut pleaque alia restituit Iliensib⁹. Post Ritū sigeum urbs fuit: et nauale: et Achiuorum portus: et a Caica Castra: et lacus: qui os dicitur: et Scamandri hostia. nam Simois et Scamander in campo concurrentes multum lutum deuehunt: et maritimā orā exaggerātes ore obstructo maria stagnātia et loca palustria efficiūt a Ritio usq; sygeū: et achillis tumulū recta

nauigantibus stadia intercedunt septuaginta : totaq; hæc ora
 nouo ilio subiacet: duodecim fere stadiis ab eo distans iuxta
 achiuorum portū. a priore autem aliis. xxx. stadiis ad ptem
 quæ est idam uersus Achilles templum habuit : & tumulum
 iuxta Sygeum. Patroclus & Anthiloch⁹ tumulos : quib⁹ om
 nibus & Aiaci sacrificabant. Ilienses tanquã dii essent qui ho
 mines fuerant: & quidem sanguinari Hercules non colebãt
 causam afferentes: q̄ is urbem fuerit depopulatus. Sed aliud
 in causa esse oportuit : Siquidẽ Achilles & sociorum opera
 urbs funditus corruit: & hercules paruam ciuitatẽ dirupuit: q̄
 cum sex tantum nauibus & paucis uiris potitus est uictoria:
 græci qui cū Achille fuerunt magnã et præclarã urbẽ deleuere:
 nam priam⁹ ex paruo magnus & rex regum effectus erat. Pau
 lulum ab hac ora p̄gredienti Acheium fuit: & ad ulteriorem
 Tenodorū regionem pertinuit. hæc omnia ad mare sita erãt :
 quibus Troianus Campus imminet usq; ad idam Stadia
 plurima ascendens orientem uersus. Huius præter montana
 perangusta quidem partim ad meridiem extensa: usque ad
 loca quæ apud Scepsim erant: partim ad septentrionem usq;
 lycios: qui iuxta zeliã habitabant. hanc homerus sub enea
 & Antenoris posuit : Dardaniãq; uocauit: quod nomẽ &
 urbi dedit et regioni. Sed urbis nec uestigiũ quidem extat.

Plato post diluuiũ tria hoĩum genera fuisse putauit. **P**rimũ
 simplex et agreste: eorũ q̄ aquas formidarent: & mōtiũ cacumi
 na icolerẽt. secũdũ eorũ q̄ plus aliqd audebant: et in ipis mō
 tium radicib⁹ habitabãt. Tertiũ eorũ qui omni semoto metu
 ipatẽtes cãpos exire: et has differẽtias ab hõero traditas dixit
 q̄ p̄ primo exẽplo Cyclopeas posuit fructibus Spõte nascenti
 bus utẽtes: et mōtiũ cacumina in spelũcis habitantes. In se
 cundo Dardanum qui Dardaniã edificauit antequã Ilium
 conderetur. In tertio Ilium quem Ilii conditorem tradunt :

Vnde parẽ eum in medio campo sepultum esse : quoniam
 prior ausus est in Campis habitare. possent et plura hominũ
 genera inueniri eorum qui uel in littore maris uel in isulis ha
 bitarẽt. Sed nec oĩo ausus ẽ ilus q̄ nõ ad mare ubi nouũ fuit

Ilium: Sed superius triginta fere stadiis ad orientem Idam & Dardaniā uers⁹ urbē cōdidit. post dardaniā cebrinia occurrebat magna ex parte campestris q̄ quodammodo pariter cum Dardania progrediebatur: & in ea urbs Cebrina Demetri⁹ usque huc. Ilii agrum hecatori subditum pertendere arbitrat⁹ ē progredientē a nauali usq; in cebrinam ibiq; alexātri: & oneones sepulchrum ostendi: quā dicunt alexandri uxore fuisse priusquam belenam raperet. Cebriniam uero scepsim usq; pcedere: & eorum confinium esse Scamandrum. Cebrinos cū scepsis sp̄ imicitias exercuisse donec Anthigonus eos in anthigoniam transtulit: quae postea Alexandria dicta est: & cebrinos cum aliis Alexātri remansisse: scepsios lysimacho permittēte domū rediisse. Sed quoniam iliensia iam attingimus quae toto orbe decāta sunt: monstrādū ē: quo in loco fuerit Ilium: pro quo grēci decertauerunt: & de quo scripta est: Ilias homeri dictum est Idē montem hellespōto iminere. In quo multae cōualles existūt: & multi colles ab eo deriuāt: nec pauci ānes descēdūt: ex eo duo flexus: tāq̄ duo cubiti ad mare decurrunt: alter Rbitium: alter Sygeum uersus atq; dimidiati circuli lineam efficiunt: duodecimq; fere stadiis ī planitie pcul a mari desinunt. **D**uplex Ilium antiqui cōmemorant. **A**lterū īferius intra dictorum fluxuum finem. Alterū superius intra nitium. **I**nferius Symoisius campus cōphendat: p quē Symois ibat: & scamandrius per quem Scamander: atq; hūc proprie Troianum campū appellauerunt: & homerus maximā certaminū partem hoc in loco factā ostēdit. nam et latior ē: & loca hic celebrata fuerūt: & flumina Symois: & scamāder: **Q**uorum alterum Sygeo: alterum Rhytio proximū in cōspectu inferioris Ilii concurrunt: postea Sygeum delata lacū efficiunt: qui os dicitur: utrosq; campos. **A**lterū ab altero īgens quidam collis dictorū fluxuum in rectum dirimit: qui ab īferiori Ilio īcipiēs: & ei cōiūct⁹ usq; in cebrinā tēdit. **S**up quo alterū iliū fuit qd̄ sup̄ appellauim⁹: distās ab īferiori stadiis xxx. **V**lteri⁹. x. stadiis caliconā tumulū quēdā fuisse tradūt: iuxta quē ad stadia qnq; symois labebat. calicōia uero stadiis

quadraginta ab inferiori ilio distabat: erat & Tymbra campus Ilio superiori proxim⁹: & Tymbræus fluius: qui per eū ad apollinis Tymbræi templum fluebat in Scamandrum. Superius Ilium quadraginta duobus stadiis a mari aberat. Inferius hoc antea duodecim. hoc antea uicus fuit: qui palladis templum habuit quod Alexander ex uictoria apud granicum habita rediens magnificis donis exornauit: & arbitratus illic Priami sedem fuisse uicum appellari urbem iussit: & ut edificiū repararetur curatoribus mandauit ac liberam & immunē censuit: subactis que persis facturum se maiora p̄misit. Erat enim homeri studiosus & propter cæciliarum cognationem qui Molossis imperarunt apud quos regnauit Andromache Hectoris uxor erga Ilienses magnopere affectus: post ei⁹ obitum Lysimachus urbis cura suscepta delubrum construxit: et murum ad stadia quadraginta circumduxit: ac uicinas et antiquas urbes in eam habitatum deduxit: quæ iam erant labefactatæ. Sed cū Romani Asiam ingressi magnum Anthiochū eiecerunt: collapsa erant Lysimachi moenia. Extabat tamen uicus urbis amplitudinem habens. Demetrius sceptius refert: cum adolescens in eam urbem peregrinaretur adeo neglectam uidisse: ut coctilibus tectis careret. Agesianarū scribit gallos ex europa rransgressos tutelæ gratia in urbem ascendisse: sed eam sine moenib⁹ repertam ilico reliquisse: postea multum reparata fuit: et deinde a Romanis qui cum fimbria erant labefactata. Fimbria quæstor cum ualerio flacco consule aduersus Mythridatem missus orta seditione cōsulem in Bitbynia occidit et exercitu potitus Ilium uenit: unde cū tanquam latro excluderetur: admoto ad urbem exercitu: undecimo die eam cepit. Sed gloriante quæ tam cito urbem cepisset: quis anno decimo cū mille nauibus ex tota græcia ceperat. Agamemnon respondit quidam ex iliensibus. Nō enim Hector aderat qui pro ciuitate pugnaret. Sylla uero cum Fimbriam substulisset Mythridatemque donum cū quibusdā cōditionibus remisisset. Ilienses multis beneficiis solatus est. deinde iulius cæsar maximā de his curā suscepit alexandrū c̄mulat⁹: c⁹ erat

Amantissimus: & certissima cum Iliensibus signa cognationis habebat tanquam Romanus. Romani enim auctorem generis sui Æneam putauerunt. Julius ab Iulo quodam uiro ex progenitoribus: & ille ab Iulo cognomine hoc habuit: qui unus fuit ex posteris Æneæ quem Virgilius filium fuisse testatur. Regionem itaque eis tribuit libertate & immunitate seruata: in quibus diu permansere. Sed hoc non fuit Ilium homericum: quod greci euerterunt. Illud enim quadraginta duobus stadiis (ut ante diximus) a mari distabat: hoc duodecim cum Alexandri iussu reparatum est: & Campus ante urbem fluminis aggestio erat: quem Troiani tempore belli multo minore esse oportuit: nec poterant tam breui spacio iter urbem & mare Homericæ prælia fieri: neque urbs in hoc loco propter perpetuum iugum circumiri poterat: homericæ uero poterat. Multa præterea ex Homero colliguntur: quibus palam fit Hæc torum illum superius fuisse: cuius Alexandro aut Iulio imperante nullum extabat uestigium. Nam uicinæ urbes uastatæ: non tamen prorsus erutæ. Exusto Ilio lapides inde ad instauranda sua moenia trãstulerunt: ita nunc & rebus in humanis spem ponito: aut te diu mansurum credito: quando illum ingens & totius Asiæ columen adeo extinctum est: ut neque cadauer inueniatur: & dubium sit quo in loco tanta gloria fuerit. Sunt qui putant reliquias Iliensium uoluisse: super ruinis antiquæ urbis nouum Ilium edificare: existimantes locum eum in quo prius fuerat in auspiciatum: esse & calamitatibus obnoxium: uel quod Agamænon antiqua consuetudine eum fuerit exreatus. & sunt qui urbem hanc multa loca mutasse tradunt. postremo iuxta mare in loco quem designauimus ex oraculo constitisse. Neque ab initio urbs fuit: sed multis annis uicini formam habuit: & paulatim ut diximus creuit. Hellenicus uolens Iliensibus gratificari concessit nouam & antiquam urbem eandem fuisse qua deleta: qui Sigeum & Rhitium habitabant regionem inter sese diuiserunt: ea autem restituta omnia reddiderunt. Sed hic non satisfacit his quæ ab Homero sumpta contrarium suadent: uicum postea in eo loco edificatum dicunt.

In quo uetus ilium fuit & Troianorum regia ex qua originē cuncti se ducere iactitant: qui nobilissimi uideri uolunt: nam & franci & angli: & alii complures hinc maiores suos uenisse tradūt. Sed Romanorum genus ab Ilio profectum multi auctores prodidere: quibus fides habenda est. Supra Iliū idā esse diximus: quam multi fontem appellauerunt: propter fluminum multitudinem ex ea cadentium: præsertim ubi dardanica regio ei subiacet usque scephim & Iliensia Demetri⁹ collem quendam Ideę esse dixit: nomine Cotillū ultra scephim ad cētum & uiginti stadia. Ex quo Scamander & granicus: & Esapus fluunt. Sed hi ad septentrionem & propontidem tendunt manantes e pluribus fontibus. Scamander ad occasum ex uno fonte cursus Esapi quingentis fere stadiis terminatur. In Scamandrum Adirus influit ex quadam Carisyne montana regione compluribus uicis habitata: & optime culta: quę Dardanię adiacebat: usque ad loca Zelię: & pitbyae finitima: eā regionē a Careso flumine dictam putant. His in locis & Rhesum fluuium posuere: qui postea Rhoites dictus est: & in Granicum influit: Septemuadus ab Homero uocatus: quia septies pertransitur in locis pulchrę Pinui finitimis digna fuit arbor quę nomen haberet Athalus qui primo regnauit in Athalica gente ambitum eius fuisse pedum uiginti quatuor scripsit: altitudinem a radice sexaginta et septem postea in tria scissam equaliter inter se distantia: et iterū in unū apicem cohiberi: totam eius altitudinem duorum iugerum et quindecim cubitorum spatio contineri: Distantē ab Adramytio stadiis centum et octuaginta septentrionem uersus.

Inunc nulla est: habēt & arbores suam mortem: aut percussę cadunt: aut suo tēpore arescunt. Nihil ē in terra nō mortale.

Caresus a malunte fluit: q̄ locus inter Palescephim iacuit: & Acebeium ulterioris Tenediorum agri. immittit autem in Esapum Rhodi⁹ qui fluit in Enium a Cleādrina: & gordo descendit: q̄ loca sexaginta stadiis a pulchra Pinu distabāt in Esapi cōualle quae a sinistra cursus eius est. Poliena locus munitissimus fuit: deinde palescephis: mox balyzoniū: qđ amazonū

fabulis applicatum est. Postea cresus urbs deserta: & Carefina regio: & Amnem ab eo dictum quod uallem ingentem efficit: minorem tamen ea quę Esapi est. Deinceps Zelię secuntur cāpi: & loca collibus plena: & olim optime culta. In Esapi dextra Argētarię fuerūt apud nouum uicum Polienę & paleſcephi oppositę. Paleſcephis ab esapo stadiis triginta distabat: ab urbe ęnea quinquaginta. Sed ad oram maritimam reuertamur. Post Sigeū promontorium Achilęum sequebatur: & Acheium & regio Tenediorum: atque ipsa tenedos insula distans a continenti stadiis quadraginta. In qua priusquam in agrum Troianum gręci descenderēt: stationem habuerunt & Agamem non ephi geniam imolare nō dubitauit. Vincerat patris affectū regnādi cupiditas: & quod credenti Habrae ad iusticiam reputatum est: huic ad iniquitatem cessit. Ambitus huius insule stadia octuaginta continebatur. Vrbs ęolica in ea fuit & port⁹ duos habuit & Apollinis Smynthei delubrum. Duę insule circumstabant: Calydne olim appellatę: & alię quędam ignotę. Tenedum Alii calydnam uocauerunt: alii leucophryn idest cādidum superciliū. Virgilius opulentam fuisse sub priamo insulam dicit. Diodor⁹ ait Tennum Cycui filium colonię lesbię quę erat in Troade imperasse: deinde relicta patria congregatis colonis in insulam desertam nomine leucrophryn nauigasse: distributisque insulae agris inter eos qui secum erant urbem condidisse atque insulam nomine uocauit. Tenedon uocauisse & cū multa hominib⁹ beneficia contulisset post obitum inter deos zelatum. nonnulli ferunt: Cyenum patrem uxoris calumnia inductum Tennum filium in arca positum in mare deiecisse: qui mirabili deorum ope seruatus tempestate in Tenedum appulerit: atque insule imperauit: & propter Tibicenis cuiusdam testimonium qui nouerę fauerat insidiis lege sanxerit: nequis Tibicē templum ingredere. Belli Troiani tempore cum Achilles post gręcorum in Tenedū ascensionem: urbem Tennum deleuisset. statuerunt postea Tenedi: ut in tēplo qđ nouit ędificarūt: nēo achillē noīaret. In hac insula nobilissimū postea castellū fuit pp̄t qđ ueneti & Genuēs multos iter se pliiis cōtenderūt. Postremo ea lege pax facta ē

ut castellum deleteretur communi cōsensu apud sabaudię comi-
 tem qui pacis arbiter electus erat: depositum acheio continua
 erat larissa: & colone pri⁹ chrysa in loco excelso: & portioso: &
 amaxitus lecto subiacens promontorio. Nec procul ab Acheio
 in mediterranea constituta est Alexandria: in quā plurium oppi-
 dorum icole migrare: sicut ex larissa chrysa amaxito cebrina
 & Neādria & aliis compluribus. Locus in quo Alexandria cō-
 dita est: Prius Sygea uocabatur. Lyfimachus Alexandriam cura-
 uit: quę iā ab Antigono habitata erat et Anthigonia appellata.
 Lyfimachus nomen mutauit. Piū. n. uisum est alexātri succes-
 soribus ut prius de nomine illius urbes conderet: postea de suo
 multo iustioribus: quā hi qui alienis operibus sua imponūt no-
 mina: nec uerentur: deletis ueri auctoris signis sua uel pingere
 uel sculperet. Alexandria diu permanfit & aucta est ex romano-
 rum colonia accepit: & inter claras nomen habuit. In urbe chry-
 sa prius quā rueret Apollinis Smynthei delubrum fuit: & signum
 quod nominis ueritatē seruaret. Nam mus quidam pedi statue
 subiacebat. Statuā scopa pan⁹ fecerat. ferūt theucris e creta pfe-
 ctis oraculum fuisse datum: ut ibi sedes ponerent: ubi turrigenę
 eos adorirentur. Idcirco amaxitum & chrysam contigisse: ma-
 ximamque agrestiuū murum multitudinem noctu exortā quic-
 quid armorum & utensilium ex corio inuenissent corrosisse:
 Theucros ibi mansisse: atque idam ab ida: quę in creta erat ap-
 pellaſſe aiunt: & mures ibi circa templum abundasse quos uana
 gentilitas sacros existimauit. **S**imulacrum uero ita constructū
 fuisse: ut murem pedibus pmeret: alii Theucrū quēdam pde-
 re ab urbe Troum: quę postea oxipetheon nominata est: ex atti-
 ca profectum. Teucros uero nullos ex creta uenisse: signumq;
 coniunctionis Troum cum atthicis ducunt quod apud utrosq; be-
 rictonius quidam generis auctor pdicatur. **M**ulti hodie quide-
 ri docti uolunt Turcos appellant Theucros quos Scytharum
 genus esse: haud ambiguum est: quemadmodū postea dicem⁹
 cum de turcis agem⁹. **A**lia chrysa in agro thebano fuit de qua
 dictum est: & illi magis homerica conueniūt. In agro lecti seor-
 sum est halyſius Campus: & tragesci sales qui sponte nascūtur

& e Thesiis uentis cōgelascunt: duodecim deorum aram ue
rius demonum dixerim⁹ apud lectum construxit agamēnō.

Hęc loca contra Ilium erant ad stadia ducenta uel paulo plu
ra: Sicut ex altera parte Abydensia quāq̄ paulo ante propius
Abydus fuit: ex quo usque lectum stadia computarūt circiter
quadringenta: cum lectum circumflexeris clarissime occurrūt
eolum urbes: et Sinus Adramittinus: in quo maximam lele
gum partem Homerus collocauit: et duplices Cilicas: hic et
Mytelencorum littus fuit: quod uicos aliquod habuit in cō
tinenti. Hunc Sinum etiam Ideum nominarunt. Nam iugū
a lecto ad idam porrectum primis partibus huiusce Sinus
imminet: in quibus leleges siti erant: et urbs eorum Pedasus
fluuio Satmoeti iuncta: quę prorsus deserta est. hęc loca dar
dania agro & Sceptio continua erant: tanquam alia quędam
Dardania humiliora tamē. **N**eandrini ultra amaxitum erāt
magis mediterranei: & magis Ilio propinqui quā lectus: nam
centum & quinquaginta stadiis ab Ilio distabant. Ultra hos
erant Cebrini: & postea Dardanii usque palesepsim atq; Sce
psim. Alceus Antādrum urbem lelegum esse dixit. **S**cepsius
ad Cilicas traxit. Australe Idę latus terminantes usque ad orā
maritimam post lectum Polymedium sequebat: in quo par
uus erat lucus supra mare: octuaginta stadiis peractis garga
ra reperiabantur. In promontorio quod sinum efficit Adra
myttinum uocatum: nam tota ora a lecto usque canas quod
est alterum promontorium: hoc eodem nomine appellabat.
In quo & Elaiticus comprehēdebatur: Sed proprie Adramit
tinum dicebant: qui a promontorio in quo Gargara fuerunt
claudebatur: & ab altero quod Pyrram uocabāt: ī quo apro
disium situm fuit: oris latitudo a promontorio in promon
torium centum & uiginti stadiorum interius Antandros ta
cuit: cui mons imminebat Alexandria uocatus. **U**bi deas a
paride iudicatas dicunt: quarum quę Sprete fuerunt Troia
num incendium parauerint. Indigna res quae diuinitati attri
buat. Proximus aspaneus erat loc⁹ ubi materies Idę cedebat
hic enim eam aptabant. Postea per flumen deducebāt. deide
b

uicus Aſtyra & luc⁹ Aſtyemę Dianę facer: in proximo Adra
mitium Athenienſium colonia: quę portum habuit: & naua
le extra Sinum & promontorium: Pyram urbs Ciſtina cum
portu fuit: quę deſtructa eſt: & ultra eam i mediterranea erit
uena & multa habitatio. In ſequenti Mytileneorum ora Co
riphãittis locus: & Heraclia & Haactea & Nameus & Pytha
na uſque ad Caici fluminis hoſtia : quae loca ad Elaiticum
Sinum pertinebant : & ultra flumen Malia & reliquus Sinus
uſque Canas. Sed in his locis paululum immorandum eſt :
propter ea quę propriam hiſtoriam habent. Paleſcepsis ultra
Cebrinam fuit ad excelsiorem Idę partem prope polienam :
ea olim Scepsis uocabatur: quę cum eſſet in loco circumspe
cto a Scamãdrio Heçtoris & Aſcanio ęneę filiis ad ſexagin
ta ſtadia inferius traducta eſt: quorum genus multo tempore
in ea imperauit: poſtea in paucorum principatum ciuitas de
clinauit. Deinde cum Myleſiis popularem ſtatum accepit : &
nihilominus qui ex eo genere erant reges dicebantur: & ho
nores quosdam habebant ſucceſſu temporis. Antigon⁹ Sce
psios Alexandriam deduxit: qui deinde Lyſimacho permittē
te domum rediere. Scepsius ęneę regiam Scepsim fuiſſe pu
tat: quę media erat inter regionem illi ſubditam & Lyrneſſū:
in quam ab Achille agitated fugiſſe dicitur. ¶ Homerus ſicut
Straboni placet ęneam imperii ſucceſſorem apud Troiam ſi
gnificat remanſiſſe: ac Troię imperium. Exincto Priamida
rum genere natis natorum tradidiſſe: Alii (quę uulgatior fa
ma eſt) fatentur eum propterea q̄ priamo eſſet inſenſus bello
ſuperfuſſe ſicut Anthenoriadas: qui propter hoſpitalitatem
cum menelao habitam euaserunt: & cum Enetis primo i Tra
ciam: deinde in Adriam peruenerunt: quę ab eis Enetia dicta
eſt. Nunc addita littera uenetia nominatnr. Aeneam cum pa
tre Anchife. & aſcanio filio multis comitatibus enauigaſſe :
quem plerique circa macedoniam & Olympum habitaffe di
cunt : nonnulli circa mantineam Capuas in Archadia condi
diſſe. Alii quibus accedit Virgilius in Siliciam profectum
cum Helimno Troiano Hericem & Lylibeum occupaffe:

tradunt : & fluuios circa egestum appellasse Scamandrum et Simeōtem. Postremo in latum traiecisse ibique permāsisse : iubente oraculo ut ibi maneret ubi mensas ederet. Quod in agro lauino completum est: ubi panis ingens pro mensa per imprudentiam appositus cum carnibus quę super eo erant asumptus est. E Scepti fuerunt Philosophi Socratici: Erastus et Coristus et Ereus Coristi filius: qui Aristotelem et Theophrastū audiuit: et successor fuit Bybliotecę Theophrasti in qua erat Aristotelica .nam Aristoteles & biblyotecam & scolam Theophrasto reliquit: & primus fuit (ut Strabo arbitrat) qui libros congregauit: & Aegypti reges Biblyothecę ordinem docuit: incertum plus boni an mali rebus humanis attulerit: quando componendi libros nullus est finis: & multorum ingenia deprauata sunt: quę in peruersa dogmata inciderunt: ob quam rem consulte agunt : qui damnata uolumina exurunt: neque passim omnibus scribendi facultatem permittunt: ut ē illud Persianum. Scribimus indocti doctique poemata passim. Sed hodie tanta est doctorum Turba: ut nemo fere indoctus reperiatur. Ex his qui aliquid scribunt: qui non doctoris nomen titulumque receperit. Theophrast⁹ Biblyotecam Neleo tradidit. Neleus eam Sceptim detulit ad homines imperitos: qui libros inclusos: ac negligētes compositos tenebant. Cumque Athallicorum regum sub quib⁹ erant studium sentirent ad instruendam pergami Biblyothecam eos in fossa quadam sub terra oculuerunt: & demum Tineis & humiditate labefactatos : qui ex eo genere erant : Apeliconi Teio tradiderunt: magno emptos argento Aristotelicos scilicet atque Theophrasticos. Apelicon qui magis librorum esset studiosus quā sapiētię: quales multos etate nostra cognouimus : uolens corrosiones emendare : eos transcribendos dedit: scriptura non recte suppleta: librosque edidit errorib⁹ plenos. Cōtinuo post Apeliconis obitum: Sylla qui Athenas cepit ablata Illius Biblyoteca: eam Romam trāstulit: quo in loco Tyrannion grammaticus: cū Aristotelis amantiſſimus

b z

esset conciliato sibi Biblyotecę p̄fecto : & librarii quidam
scriptoribus utentes non bonis: nec scripta cōferentes opera
minus emendata ediderunt: q̄ si gręca exēplaria corrupta fue
runt: quid de his putandum est: quę in latinum conuersa sūt.

Illa p̄sertim priora: quę qui legunt: non tam quod dicatur
q̄ qd̄ dici uelit nosce laborāt. Quippe si reuiuisceret aristote
les: multa sua esse negaret: quę nos illi attribuimus. Sed me
lius cum eo actum est: q̄ cum aliis: quorum opera fundit⁹ pe
riente: & ipse causa extitit: cur multa perirent: qui aliorum glo
riam ad se traxit. Ruet etiā ipse q̄uis magn⁹. neque enī uerū ē
quod sibi aliqui persuadent litterarum munimenta nō inte
rire: omnia occidunt: nec litteris sua mors negata est: quāuis
alię aliis plus uiuant. Aetas cuncta aufert: nec omnis opus est
quod in tēpore non euanescat. Apud Scepsim ultra eos quos
nominauimus Demetrius grammaticus floruit: qui Troia
nam extruccionem exposuit: & post hunc Metiodor⁹ qui e
phylosophica uita in ciuilem mutatus est: & propter elegātiā
quāq̄ pauper erat clarum coniugium apud calcedonem obti
nuit: & a Mythridate reddendo iuri p̄positus fuit a quo nō
erat prouocatio. Sed legatus ad Tygrānem miss⁹ cum descī
uisset inuitus remissus est. Mythridati iam e paterno regno
fugienti: & in itinere siue regis opera siue morbo decessit: sen
sitque phyllosophicam uitam imprudenter se reliquisse: qui
si neq; honores: neque opes accumulabat: at saltem periculis &
molestis q̄ pluribus caret. Post scepsim andira fuerunt: circa
quę lapis quidam inueniebat: qui cōbustus ferrum fiebat: de
inde cum terra quadam in fornace decoctus Pseudargirum
idest mentitum argentum esudabat: quę terra si es accepisset
in auricalcū uertebat. In his locis leleges habitauerūt: qui & pio
nias & gargarensē agrū & assensē occuparunt. Assus &
arte & natura munita ciuitas fuit: quę a mari & portu longū
& rectum assensum habuit: ex quo stratonici dictū est: qui
celeri passu assumit: mortis periculum adit. huic fuit clean
tes phyllosophus stoicus q̄ Zenonis ciciēsis scholę successit:

quam postea Chryfippo Solensi reliquit. Hermias Eunuch⁹
 Trapezitę cuiusdam famulus Athenas profectus Platonem
 Aristotelęq; audiuit : & domum reuersus cum domino suo
 Atarnenses : & assenses aggressus eos subegit : & illis simul
 cum domino imperauit: quo mortuo solus dominium ade-
 ptus: Aristotelem et Zenocratem ad se accersitos diligenter
 curauit. Aristoteli etiam fratris filiam uxorem dedit. Sed nō
 illi ut Tyrannidē inuaderet phylosophi suaferunt: nec rursus
 ut retineret preſtare potuerunt. Memnō Rhodius simulata
 cum Eunuchō amicitia: eum ad se uocatum comprehendit :
 & ad regem persarum misit : ibique uitam suspēdio termina-
 uit. Phylosophi fugientes loca a Persis occupata incolumes
 euasere. Assum aliqui dicunt a Metimneis conditam : aliqui
 eolicam fuisse uolunt : ipsi uero Assii Gargara & lamponia
 condiderunt: quę cum non bene habitarentur reges ex Myle-
 to nicolas eo deduxerunt: & pro eolib⁹ semi barbaros effe-
 re. Leleges hęc loca sub priamo tenebāt: & iter eos mixti erāt
 qui sub enea fuere. Cilices quoque cum his habitabant: & ca-
 res aliqui: Sed ab Achille uastati leleges ī Cariam migrauere.
¶ Quo & cares Cilicesq; Taurū transiuere oram: quę post le-
 ges sequitur. Adramitini habuerunt: & Atarnenses & Pytha-
 nei usque ad Caici fluminis hostia: nō procul ab Adramatio
 Apollinis Cilei templum fuit: & Cilli monumētum. **¶** Ingens
 quidam tumulus hunc pelopis aurigam & ducem locorum
 dicunt: a quo forsan Cilicia dicta est. **¶** Adramitium in bello
 Mythridatico calamitate maxima oppressum fuit: culpa dio-
 dori qui ciuium consilium deleuit: cum rege cuperet gratifi-
 cari: & se principem Achademicorum phylosophorū osten-
 dere. Rege autē euerso penas dedit: qui de multis criminib⁹
 accusatus infamiam non ferens turpiter & obstinate periit.
¶ Sepe enim eorum ignominio sus est finis: qui nimium glorię
 cupidi sunt. Ex adramitio fuit Zenodes orator Clarus Asia-
 tici stili qui in senatu pro Asia dixit: quo tempore Mythrida-
 tice factionis est acc uisatus: de hinc Atarneus fuit Hermię ty-
 ranni sedes : postea Pythana urbs eolica : quae portus duos

b z:

habuit: & fluuium enocenum: qui eam præterfluebat: ex quo aqueductus Adramytinus factus est. e Pythana Archefilaus Achademicus fuit: qui cum Zenone apud Polemonem didicit. Fama est apud Pythanam lateres inuentos esse: qui super aquas inatarent: quod de aliis locis traditum est. Post Pythanam Caicus amnis ad stadia triginta in Sinum Elaiticū emittit: qui pergamenum agrum irrigat. Eleapolis duodecim Stadiis ultra Caicum ad meridiem fuit. **E**olica ciuitas & pergamenum portus cētum & uiginti stadiis a pergamo distās: deinde ad stadia centum est cana promontorium quod contra lectum confurgens Adramitium efficit sinum: cuius pars est Elaiticus Canę loceorum oppidulum fuit: ad australiora Lesbii extrema situm in agro Caneo: qui usq; ad Arginufas protendit: & ulterius promōtorium quod egam nominarūt: eodem modo quo animal. Sic enim totum montem appellabant: quem postea canam & Canas uocauerunt. **C**irca mōtem Austrum & occasum uersus mare procumbit ad orientē Caici Camp⁹: ad aquilonem Elaiticus ager mons satis per se cōtractus est: uergi tamen ad Aegeum pelagus unde ei nomē est. **P**ostea id promontorium (ut Sappho dicit) Aega est appellatum. reliquum uero cana: & Canę urbs: deinceps ēlea sequitur: quę portum habuit: & nauale regum athalicorū Amestēi opus & atheniēsium: qui cum eo apud Ilium militarūt: distans a Grinio Myrmeorū oppido Stadiis septuaginta: hęc Elaitico Sinui nomen dedisse uidetur. **I**n Grinio appollinis fanum & peruetustum oraculum: & templum candido lapide sūptuosum plebes admirabant: deinde Achiuorū portus extitit: in quo duodecim deorū arę constitutę fuerūt certissima dēmonū Theatra. In ultimo uero Sinus recessu ad sexaginta ferme stadia myrma fuit Aeolica ciuitas quę portum habuit: & ab una ex Amazonibus nomen accepisse credita ē. In orę Sinus hydra promontorium fuit: quod Armatūti aduersum Elaiticum sinum efficit: oris latitudinem septuaginta fere stadia complexam dicunt: post lydram adę fuerunt ad stadia quadraginta: deinceps cuma eolicarum urbium maxima

& optima & omnium fere metropolis: quas numero triginta
 fuisse tradunt: Quarum maxima pars corruit. Cumanos insul-
 sos & hebetes homines putauere: qui post trecentos annos ab
 urbe condita portoria exegerunt: tam diu prouentum eiusmo-
 di non cognouere. Ferunt etiam publica pecunia mutuo rece-
 pta porticum construxisse: cumque die constituta pecuniam non
 reddidissent a deambulatione fuisse prohibitos: creditores ue-
 ro cum plueret edictum misisse: ut cumani porticum subirent:
 ex quo prouerbum factum est: Cumanos non sentire porti-
 cum in pluuia subeundum esse nisi prece ammoneret. Ex cu-
 ma uir sine controuersia Clarus Ephorus fuit: Isocrati orato-
 ri familiaris: & historie conscriptor: & ante ipsum Aesiodus
 poeta qui patrem suum relictae eolica Cuma in Boetiam mi-
 grassse dicit. Homerum hinc fuisse non satis constat. multi enim
 de eo disceptant. Quod si cumanus fuit homerus: non est cur
 miremur conciuues eius obtusiores ingenii fuisse. Nam quod
 quid in urbe diuinum erat: id secum homerus abstulit. Cum
 eolicis urbibus ege fuerunt & tenus: unde Hermagoras fuit
 is qui de dicendi arte conscripsit. Hae urbes secus montanam
 regionem iacere: Quae cumano & Phocensi & Smyrneo im-
 minet agro iuxta quam Hermus labitur. Post Cumam larissa
 fuit: quam pelasgi coluere. Larissas tres in Asia reperimus. Primam
 apud Amaxitum de qua dictum est. Alteram apud cumam
Tertiam apud Caistrum: Quartam in Theasalia: unde larisseus
 Achilles appellatus. Inuenimus lelegum populos & Cilicum
 & pelasgorum & Cenorum multis in locis permixtos fuisse:
 Sed intra Caicum quem Troadis terminum esse diximus. Per
 Caicum pelasgi per sese usque ad hermum habitauerunt: prius
 quam eoles aduentarent. Leleges sub alceo fuerunt. Ceteri sub Eu-
 ripillo. Pelasgi sub hyppothoo & pileo. cilices alios duces ha-
 buere. Quod autem pelasgi magna natio essent Menecrates auctor est:
 qui totam oram quae postea Ionica dicta est: facta a Micalae
 initio prius a pelasgis habitata fuisse tradit: & propinquas

b 4.

insulas. Lesbii quoque se sub pileo positos affirmabāt: quē
 Homer⁹ Pelasgorum ducem appellauit. Chii suos auctores
 Pelasgos ex Thesalia profectos putauere: Quae gens erra-
 bunda & ad transmigrandum facilis: ut multum creuit ita
 pariter tota extincta est: eo maxime tempore: quo eoles Io-
 nesque in Asiam traiecere. Larissa Amaxito proxima ducentis
 fere stadiis ab Ilio distabat: non ergo ei conueniunt ea q̄
 de Hyppothoo dicuntur: quoniam procul a Larissa cecidisse
 Homerus tradit: dum pro patroclo pugnatur. Sed ab ea quae
 Cumę proxima est: nam Mille stadia intersunt. Caistrinam
 uero seu Ephesiam Larissam non satis constat: an Troiani bel-
 li tēpore condita fuerit de Cumana certum putant. Tradunt
 enim eos qui Phrycio locrensi monte ultra Termoplas erāt:
 inde profectos in eum locum uenisse: ubi postea Cuma con-
 dita est. Cumque pelasgos inuenissent Troiano bello labefa-
 ctatos: adhuc tamen Larissam obtinētes septuaginta stadiis
 a Cuma distantem condidisse apud illos locum: qui nouus
 murus appellatus est: triginta stadiis a Larissa: atque inde p-
 fectos cumam condidisse: & homines qui superfuerant ei ha-
 bitatum deduxisse. Cumam uero a locrensi monte Phrytio-
 nida appellasse: eodē modo & Larissam: quę postea omnino
 deserta est hactenus eolis protenditur. Deinceps Phocea ē: et
 Hermus non ignobilis amnis & Ionię initium uerum: quia
 Troadi a lecto promontorio usque ad Cumas Lesbos insu-
 la opponitur: quę ab ipa eolica fuit: & ad Troadem pertinuit.
 de hac dicendum est prius quam Ioniam attingamus.

Lesbes olim non solum eolica: sed eolicarum urbium
 altera metropolis fuit & uniuersę Troadis imperium
 obtinuit. ambitus eius stadiorum centum supra mille a Bor-
 ea in Austrum protensa: quingenta & sexagita stadium lon-
 gitudinis habens feraci agro: & multa materia ad classes con-
 ficiendas idonea. Tantum a Chio lemnoque distans quan-
 tum a Tenedo intra quinquaginta fere stadia. Urbes in ea fue-

ere memoratu dignę. Mythilene quę adhuc extat & ab ea nũc
insula uocatur: & Pyrrha in occidentali latere sita: quę ab an-
tiquo subuersa est relicto suburbano quod habitaretur. Fuit
& Cressus in colle iacens: & Antiffa cum portu & Methym-
na promontorio lecti opposita. Mythilene inter Methimnã
iacet & Maliam quod est australissimum extremum insulae
Cane oppositum. Hęc urbs rebus omnibus pulcherrime in-
structa fuit: portusque duos habuit: quorum australis clau-
sus erat: quinquaginta triremium ac nauium capax. Borealis ue-
ro magnus ac profundus aggere protectus: ambobus quędã
parua insula obiecta fuit: partem urbis habēs ibi habitatam.
Distat a malia stadiis septuaginta: a Cana centũ ac uiginti: to-
tidem ab Arginusus: quę tres insule sunt paruę cõtinenti pro-
ximę: & Canę adiacētes. Inter Mythilenem: & Nethinã ubi
uicus egyptus fuit angustissima Insula est: traiectum habens in
Pyrreum Euripum passuum duorum millium & quingento-
torũ. Ex Mythilene fuit Pittacus unus ex septem sapiētib⁹:
& Alceus poeta & Anthimenedes frater eius: quem Babylo-
norum socium Alceus dicit magnum certamē pergisse: atq;
eos e maximis laboribus eripuisse uiro pugnacissimo: & ut
inquit regum luctatore interempto. cũ his & Sappho claruit
admirãda mulier & poetice partissima: cui post tot secula nõ
est reperta quę posset equari. Diophanes orator multo tem-
pore posterior fuit & potamon & lesboles: & chrinagoras
& Theophanes rerum scriptor: q̄ pompeio magno admodũ
familiaris fuit. nã et res eius gestas posteritati commendauit:
& gręcorum omniũ clarissimum se exhibuit: cuius fili⁹ Mar-
chus Pompei⁹ Cęsari quoq; augusto Carus fuit: a quo Asię
curator cõstitut⁹ ē: & postea iter primos tyberii familiares lo-
cũ obtinuit. Ex cresso fuere theophrast⁹ & phanias phyloso-
phi peripatetici: et aristoteli familiares. **T**heophrasti patris
Tyrtimo nomē fuit. arestoteles mutato uocabulo theophra-
stũ uocauit: sil' prior. nois absurditatē euitās: & futurã sil' ei⁹

facundiam significans. Aristoteles enim discipulos suos omnes eloquentes fecit. Teophrastum uero eloquentissimum quod res admodum eos confundit: qui Aristotelis opera omni eloquentia nuda in nostram linguam conuerterunt. Altera quoque Sappho (ut nonnulli asserunt) hinc orta est: poetice perita sed Mythilenensis minor. Ex methimna ortus est Arion is: quem herodotus a predonibus in mari obrutum: & a delphine in columnen deuectum in portum ad Tenarum fabulatur: quem Cytharedum fuisse constat. ex hac insula & Terpandrum fuisse dicunt musicę artificem: qui primus pro tetracordo lyra septacordo usus est: ad quem uersus illi referuntur. Nos tibi mutato cordarum quatuor usu. Iam noua pars septem modulamur carmina neruos. Hellenicus quoque rerum scriptor & callias: qui Alceum & Sapphon exposuit lesbii fuisse perhibentur: Mythileneis durissima fuere: cum Atheniensibus certa misericordia: adeoque Athenienses in eos sequere: ut senatus consulto decreuerint omnem Mythilenorum pubem iugulari: penituit tamen eos: decretumque mutata sententia una die ante allatum est ad imperatores: quam mandata essent peracturi: non tam benigne cum Capuanis fuluius egit: qui susceptis reipublice litteris: ut senatu Capuano ignosceret: quem statuerat perdere: prius sequitiae sue satisfecit quam litteras legeret. Tanta illi sanguinis auditas erat. Plurimę apud Mythilenes intestinae seditones fuere: & plures Tyranni ciuitatem oppressere: inter quos & pythacium numerant. Sed is ad dominatus eruendus principatu usus est: non ad Tyrannidem exercendam: qui sublatis Tyrannis mox ciues in pristinam libertatem restituit: ostenditque sapięti principatum non esse appetendum. Sed neque libertas diuturna speranda est ciuibus: neque perpetuo metuenda seruitus: altera succedit alteri: sicut montibus ualles. Hanc insulam ut Diodorus ait pelasgi primū habitauere. Xanthus. n. Triapi filius pelasgorum qui ex argo uenerat rex parti lycię imperauit: deinde lesbii cultoribus uacua petens agro pelasgis diso insula: quam Issa prius

dicebat ab eis Pelasgiā uocauit. Septima deinde progenie ob diluuiū tempore Deucalionis factum cū insula deserta remā fisset Machareus in eam peruenit Cynaci Ionis filius apud Acaia natus: eoque Ionas transtulit: et humanitate: ac iusticia plurimum auctus: & hanc & uicinas insulas possedit. Successu deinde temporis lesbos lapitibi filius in hanc insulam nauigans sūpta ī uxorem Macharei filia Metymna nomine apud eum perseuerauit: & claritatem affecurus insulam a se lesbia nominauit. Fuit et altera Machareo filia Mythilene appellata: quę nomen ciuitati dedit in hoc usque tempus permanēti: e lesbo Coloni in chium & in Samum & in Rhodum missi feruntur. Eę insule cum saluberrimum aerem haberent et frugibus abundarent: loca uero incontinenti opposita propter diluuii humiditatem pestilentia et frugum sterilitate laborarent. Fortunatę sunt cognominatę. Machareus legem ualde utilem apud lesbios edidit: quā leonem ab eius animantis uirtute: ac robore appellauit. Res Mytilenenses nunc prospere: nunc aduersę per multas manus actę sunt. Pelasgi ut dixim⁹ priores insulam habitauere: cum staret Troia. Postea goles successerunt: deinde persarum imperium subiit: postea macedonum: deinde Romanorum: cum Romana res in constantinopolim translata esset. Sub grecorū imperatorib⁹ uaria insule fortuna fuit. Postremo cum kalo Iobānes Cōstantinopolitanus impator a Cathacufino per arma pulsus ope Frāncisci Gatelusii genuensis Imperium recuperasset. hęc insula ob gratitudinem auxiliatori tradita est: atque in eius posteris usque in hęc tempora durat. Ab eo qui nunc regnat: cum frater natu maior aliquādiu rem administrasset in uincula cōiectus est. publicata causa quod insulam Turcis christianāq; fidem prodere statuisset: ut est calamitatis infamia comes etate nostra Turcorum classes sepe numero in lesbum delatę homines & armenta abegerunt: nihil extra urbiū moenia relinquētes: quarū unam foeminea manu seruatam tradūt. Oppugnauerat Turcorū exercit⁹ insule oppidū nō cōtēdū muriq; ptē Machia deiecerat: & facta clypeatorū testudine irrūpere

properabat: nec oppidanus animus erat ad ferendū impetum:
Alius deditioem: alius fugam meditātibus. Sed affuit uirgo
uirilibus armis induta: quę mirabile dictū salutē patrię pepe-
rit: adhortata enim ciues ne hostem metuerent primam se tur-
cis obiecit: ac pro loci fractura depugnans nōnullos obtrun-
cauit: cuius audaciam admirati oppidani: & ipsi animū resū-
psere. Tantāq; hostium stragem ediderunt: quantam uix cre-
dere quispiā possit. **T**urci e terra pulsi egre in nauigia se rece-
perunt: quos califa Classis insecuta magno detrimento affe-
cit. Laus tamen seruatę infulę penes uirginem fuit: cui⁹ tēdet
non habere nomen. digna enim erat non minori memoria q̄
Sappho. Sed illi maiora prēmia in cęlesti patria reseruantur.
Episcopus Capbensis calisto pontifici maximo nobis pręfē-
tibus hęc enarrauit: qui tunc trāsitum per Mytilenem fecerat
ab ecclesia sua Romam petens atq; in hunc modum tota cō-
solis: ac Troas absoluta est: quę iuicem ut sepe dixim⁹ pmixtę
fuerunt. Hęc cum aliunde scribere statuissem⁹: tum federic⁹
Comes urbinas nos impulit litteris clarus & armis: nostrique
temporis ductor exercitus. Nam cum e Roma Tybur petere
mus obuius in itinere cum parte copiarum suarum dum chri-
stianos equites armorum splēdorem admiraremur: quęsiuit
ex nobis an priscorum militiā tam splendide armatā fuisse
arbitraremur respōdimus: nisi apud ueteres huiusmodi arma-
turę fuissent: non potuisse uirgilium: atq; Homerū eas descri-
bere: quas & pulcherrimas & ornatissimas cōmemorant. his
quibus nostra utitur etas perquā similes. **Q**uęsiuit ulterius
Comes quę nobis opinio de rebus Troianis esset: nam ipse
eas fuisse minimas censebat. Sed poetarum studio amplifica-
tas diximus minores fuisse: quā fabulę ferant. magnas tamen
quando hinc gręcia inde Asia in bellum ruit: & si enim non
tota Cherōnesus sub priamo fuit: uniuerſa tamē ei suppetias
misit: & multi etiam qui ultra halim: & ultra Euphratē habi-
tabāt: nec regnū Priami nimium fuit: quod a Rhindaco flu-
uio meridiem uersus Caicum usque prēdebat: & ulteri⁹ circa
maris littora usque cumam per stadia circiter mille q̄ngēta in

mediterranea non satis explicare possumus orientem uersus
quousque imperium eius excurreret. Nam Troas in mediter-
raneis Mysie Phrygięque permixta fuit: & Mysorum Phry-
gumque duces Priamo suberant. Diximus regnū eius ī octo
siue nouem principatus fuisse diuisum. Ita enim Strabo re-
fert. Sed qui fuerunt huiusmodi principatus: et qui duces nō
satis explicat. Videtur tamen Hectorem ꝥneam Antenore
Pandaram Asium: Eurypilum ac filios Meropis Adrastum
& Amphium simulque Hippotoū & Pyleum inter duces re-
ferre: iii fratres erant & Pelasgis dominabantur: unūque tan-
tum principatum efficiebant: sicut & filii Meropis: qui Adra-
stię campos: & Pythiam atque Apesum possidebant. **D**ar-
dā quoq; in duos principatus diuidebat sub ꝥnea & Anteno-
re cōstituti: Lycii sub Pandaro: Zelięses et Aphini sub asio:
Ilienses sub hectore: Cetii & Iyrnessa sub Pyleo. Quodque
magna fuerit Priami potestas & ad Lesbum insulam se extē-
derit. Achilles ipse testatur: quem ita loquētem īducit home-
rus. **A**n te tuas noramus opes spacioſaque regna. Quo foe-
lix pariter lesbos complectitur: & quę comprehendit. Phry-
gię tellus atque bellespontus: non igitur contemnenda sunt:
quę de Troianis dicuntur: nec minima existimanda: Quāuis
nec Ilium nec Iliensia bella famā equarint.

Ionia Aeoli succedit quę ab hermo fluuio et urbe Pho-
cea meridiem uersus usque ad Myletiorum & caricorū
montium possidium iuxta mare procurrit. Pherecydes My-
litum & Miuntem ad hanc oram pertinere dixit: et Cares pri-
Mychalensia: & Ephesia habuisse. Oram uero sequentem le-
leges usque Phoceam: & chium & Samum. **S**ed utrosque a
Ionib⁹ eiectos ad reliquas Carię partes euasisse. Fama ē mul-
tos ex pilis cum Melanco Codri patre Athenas cōcessisse: &
totā hāc gētem cū Ionibus in asiam transiuisse: ibiq; duode-
cim urbes cōdidisse: q̄ Ionicę colonię appellatę sunt. Andro-
dus Codri Atheniensium regis legitimus filius Ephesum
condidit: & Ionium regiam ibi constituit: huius posterī atq;

ad tempora Romanorum reges nominabantur: & honores
 quosdam habebant. In certaminibus praesidentes & purpure
 am gestantes: regii generis insigne: quanuis hodie apud Ita
 liam purpura etiam mercatorum apud ceteras gentes histrio
 num gestamē existat. ¶ Neleus Myletum condidit: qui gene
 re Pylius fuit: & Aram in possideo collocavit. Cidrellus Co
 dri filius nothus meuntem edificauit. adropompus Lebedū
 Colophonem Andremon Pyleus Prienē. Epitus Nelei fili⁹
 Theum prius Athamas. Quapropter Anacreon Athaman
 tidam eam uocauit: postea Naudus Codri filius spurius eā
 auxit: Eritias Gnopus atque is etiam Codri fili⁹ noth⁹. Pho
 ceam Athenienses cū Phylogene Calazomenas Paralus Cbi
 um egerius mixtam multitudinem ducens: Samū Timbrion
 ac deinde patrocles. ¶ Addita est loco tercio decimo Smyrna
 Ephesiorum opera: nam his olim cobabitabant cum Ephes⁹
 Smyrna uocaretur. Smyrna Amazon fuit quae Ephesum te
 nuit: urbi que nomen dedit: Smyrnei a mylesiis secedentes ex
 ercitus in eum locum duxere: In quo postea Smyrna condi
 ta ē non procul ab hermo fluuio: cum leleges eum tenerent:
 quibus eiectis antiquam Smyrnam condidere: distantem ab
 ea: que postea edificata est stadiis uiginti. Deinde ab eolibus
 pulsi Colophonem aufugerunt: & cum Colophonis redeun
 tes regionem suam recuperauerunt. Sed de his posteri⁹ dicem⁹:
 nunc de principalioribus agendum est: Mylero scilicet atque
 Epheso. hę nāq; toti⁹ Ionię optimę urbes clarissimęq; fuerūt:
 hodie parum habitationis habent: & ruinas magnas ostēdūt.
 ¶ Nam turci regionis domini: nauticarum rerum ignari: &
 Pyrrhatas & christianorum arma timentes: ad mediterranea
 se contulerunt gręci tantum: & hi non multum in maritimis
 urbibus remanserunt. Diximus supra Australem Ionię termi
 num Mylesiorum Corichorumque montes esse: in quibus
 Posidium fuit: ab eo septentrionem uersus iter habenti ora
 culū fuit Apollini Didimeo sacrum quod Branchide decem &
 octo stadiis in mediterranea ab eo distātes Xerxi pdiderunt:

& cum eo abierunt ne poenas darent ¶ Sed ab Alexandro: ut
 āte dixim⁹: q̄uis fero grauius tamē puniti sunt. Xerxes tēplū
 icendit: sicut cetera Asiana Ephesio excepto ¶ Mylesii postea
 id reparare aggressi cū & omnium maximum erexissent pro
 pter magnitudinem: cooperire non potuerunt: ut sepe spes
 humanas destituunt uires. hinc ad Myletum breuis admodū
 uia fuit. Creteneses Myletū pri⁹ supra mare condiderunt. ¶ Sar
 pedon habitatores ex Myleto Cretenesi deduxit: & urbi no
 men ab illo imposuit: cum prius leleges hūc locum tenerent:
 ¶ Postea Neleus urbis locum mutauit: & Iones introduxit.
 ¶ Vrbs quatuor portus habuit: quorum un⁹ classis erat capax:
 multę hinc colonię exiuerunt & maxima pars Euxini ponti
 ab his habitata est: & propontis & Hellespōtis: & alia multa
 loca. Ex Myleto fuere uiri memoratu digni: Tales unus e se
 ptem sapientibus: qui primus Physologie: ac Mathematicę
 auctor inter gręcos est habitus: & Anaximander eius discipu
 lus & Anaximandi: Anaximenes: & Hecatheus qui scripsit
 historiam: & Eschines orator: non ille qui cum demosthene
 contendit: Sed alter qui assumpta nimia erga pompeium ma
 gnum licentia pariter in exilium missus est ¶ Ruit enim om
 nis audacia: & moderata tantummodo durat ¶ Haec ciuitas
 cum Alexandrum exclusisset uicapta est: quemadmodum
 Alicarnāsus: prius etiā a persis oppressa fuerat. Phrynti⁹ Tra
 gicus cum actum fecisset: qui Myletum a dario captam ostē
 dit: mille dragmis ab Atheniensibus mulctatus est ¶ Neque
 enim semper tuto ueritas dicitur: ubi cum Tyrannis: aut ple
 bibus agitur. Ante Myletū in proximo iacuit Iada insula: &
 alię pleręque stationes Pyrraticas habentes. Deinceps latine
 us occurrit Sinus: in quo heraclia oppidilū fuit: & ibi mons
 latinus: quem hecatheus cum esse putat: qui ab Homero pedi
 culorum appellat: & a Mylesiorū agro p̄ cariā uersus oriētē
 tēdit. In eo Endimeonis sepulchrū ī spelūca q̄dā ostēdebat.
 ¶ Post heraclīā Pyrrha succedit: cētū fere stadiis ab ea remota:
 a Myleto duplum si quis in sinum sese inferat: nam recta na
 uigatio ex Myleto Pyrrham stadia triginta continet ¶ Adeo

lōgū iter habet littoris : præter nauigatio e Pyrrha usque ad
 Meandri hostia quinquaginta stadia computauerunt:prop̄
 stadia & paludes subministratoris.Scaphis ad nauiganti sta
 dia trigēta Myus occurrit:una ex duodecim Ionie ciuitatib⁹
 quam propter hominum paucitatem Mylesii habitauere:hāc
 Themistocli Xerxes in obsonium dedit : cum magnesium
 in panem lampfacum in uinum dedisset : huic proxima fuit
 Tymbria uicus:iuxta quem Auernum esse dixere:& sacrum
 Specu Caroni appellatum pestiferas exhalationis habēs. Vl
 terius Magnesia fuit Meādrum uersus de qua post dicemus.

¶ Post Meandri hostia Boream uersus prienensium litt⁹ fuit:
 & ipsa Pryene & Mycale mons feris & arboribus plenus:qui
 Sarmie regioni adiacent:& ad eam quasi octo stadium effi
 cit Ischinum. Ultra Trogilium promōtorium Pryene a qui
 busdam Cadme appellata est:quoniam Phylotas eius condi
 tor e Boetia uenit.e Pryene fuit Bias unus e septem sapienti
 bus.ante Trogilium parua insula iacet eodem nomine.¶ Tro
 gilium promontorium pes quidam est : qui a Mycale procur
 rit:& alius ei mons adiacet : qui Ephesii agri est nomine Pa
 ctias ad quem mediterranea deflectit: a Tragilio Samum uf
 que stadia isunt quadraginta. Samus urbs ad Austrium spe
 ctauit maxima pars eius in plano fuit : & mari abluetur .

¶ Pars in montem ascendit:ad dextram nauiganti. Urbē uers⁹
 Posidium fuit quod promontorium Mycalē uersus septem
 stadium efficit fretum & neptuni templum habuit:āte quod

¶ Nartbecis parua isula iacuit :ad sinistram suburbanum fuit:
 & imbratus amnis & hereum uetustissimum sacrarium : &
 eges que pictarum tabularum armarium erat : & locus sub
 diuo pulcherrimis statuis plenus:quarū tria collosica opera
 Myronis erant super una basi sita: Quae cum Antonius ab
 stulisset: Augustus Cēsar duo in eandem basim reposuit.¶

¶ Palladim & Herculem .Iouem autem transtulit in capitoliū:
 & Sacellum ei construxit errore sui temporis imbut⁹:in quo
 Idola colebantur: et falsorum deorum statuæ. circumnau
 gationem insule Sami sexcentorum stadiorum esse dixerūt.

ea prius Parthenias dicebat a Caribus inhabitata. postea Anthe-
nius: deinde melampus: postremo Samus a quodam heroe in-
digena qui colonos ex Itaca & Caephalenia deduxit Mons q
insulā corrigit: Ampelus uocatus ē. Insula eo uino infoelix cū
ceterę circūuicinę uino optimo abundēt. In ceteris rebus fera-
cissima ppter quod bellis afflictā est: qui eā laudāt etiā gallinę
lac fere dixerūt. multę ei cum Atheniensibus inimicitie fuerūt
& plurimas tyrānides passa est. Polycrates & Syloson fratres
cum uaria fortuna eius dominiū tenuere. Polycrates adeo cla-
rus fuit: ut etiam mari dominaretur. Is annulū de industria gē-
mis & sculptura p̄ciosum in pelagus piccit. Paulopost pisca-
tor quidam piscem eduxit: qui eum deuorauerat: in cuius uen-
tre annulus est inuentus. Quod cū rex egyptius Amasitis intel-
lexisset finem eius infortunatum dixit: qui talibus prosperitati-
bus uteretur. Ille a persarum satrapa dolo captus suspensus est
Nam quę prosperitas sine clauditur non luctuoso Policratis
tempore fuit. Anacreon Lyricus cuius tota poesis eius mentio-
ne plena erat mirabilis Et ipsius Anacreonti exitus qui ut est
apud plinium acino uuę strangulatus interit: magnum fragili-
tatis humane documentum. Pythagoras philosophus fama-
tus tyrānidem policratis fugiēs urbem deseruit: & in egyptum
ac babylo-nem discēdi studio abscessit: reuersus cumq; durare
Tyrannidem inuenisset in Italiā nauigauit: ibiq; uitam contri-
uit: totamq; illā italię partem erudiuit: quę olim magna gręcia
dicta est. illud hic non est subticendum: quod hermippus de
pythagora tradit ut est apud Iosephū. Pythagoras uno de con-
fabulatorum suorū defuncto nomine Calcaphonte genere cro-
toniate illius animam dicebat secum degere die noctuq; ac pre-
cipere ne transiret de loco unde asinus onus portaret: & ab aq̄
feculēta semetipsum abstineret: & ab omni blasfemia recederet
digna uerba q̄ memorię teneant. Syloson priuatus relictus cū
Dario histaspis filio priusq̄ regnaret uestē quā ferebat cupien-
ti largitus esset ab eo regnum consecutus. Samii tyrānidem ob-
tinuit: qui acerbe imperās urbem hominibus uiduauit. ex quo
prouerbiū fecerūt. Sylofontis opera locus amplius est: quod

i

de multis Italię ciuitatibus nostro tempore dici potest. ¶ Nam & Pisa in etruria Florentinorum & Sena paucorum ciuium opera facta est ampla: amplior aquileia: atque Rauena apud Adriaticum Sinum amplissima iuxta Tyberim roma non sine culpa fuorum ciuium Athenienses missio pericle imperatore: & Sophocle poeta cum eo Samios nō obtēperātes graui obfidiōe affecerunt. Postea duo municipū millia ex suis miserūt qui uastatam urbem incolerent. In his Nicocles fuit: Epycurii pater: Grammaticę magister: quem & hic & in urbe Teo educatum ferunt. Adolescentiam uero Athenis egisse: cui Menander Comicus equęuus fuit. Creopylum esse Samium tradunt: qui cum aliquando Homerum hospitem accepisset: Creditus est ab eo inscriptionem poematis obtinuisse: quod oecalię captiuitatem uocauerunt. Sed Callimachus in epygrammate contrarium ostendit opus: scilicet a Creopilo compositum: Homeri tamen existimatum. quidam hunc Homeri magistrum fuisse tradunt: quidam non hunc: sed Aristeum proconesium: quicumque is fuerit multo est a discipulo superatus. Samo adiacet insula Icaria: a qua Icarium pelagus nominatur: ea ab Icaro dedali filio nomen habuit: quem dicunt paternę fugę comitem: cum ambo pennati e creta aufugissent in hoc loco cecidisse. Via non seruata quam pater ostenderat: nam cum Celsius se ad solem extolleret liquefacta cera penne effluerunt. Fabulosa hęc documentum tamen habent mandata parentum: ne filii contēnant. Insulę ambitum trecentorum stadiorum esse dixerunt: & in ea Dianę templum Tauropolium appellatum: & oppidulum oenoe distat a Samo stadiis octingenta cum defecissent in ea homines Samii pro pascuis usi sunt. ¶ Post samium fretum quod Mycalem respicit Panioma fuit tribus stadiis supra mare: ubi Panioma communia omnium Ionium festa Neptuno eliconio celebrabātur: quę quauis in agro ephesio fierent: Prienienses tamen sacrificiis pręerant. Proxima huic loco Neapolis fuit: quam ephesi pro maratesio agro cum samis permutarunt. ¶ Deinde Pygella oppidum ubi Agamennon Munichię Dianę templum edidit: & Pygallos dimisit gentem

morbis defatigatam quos natibus agnatos Pygas uocant: unde locus nomen accepit. ¶ Ex ni portus fuit nomine Panormus & Dianę Ephesię templum memorabile: Deinde ciuitas ipsa de quibus mox dicemus. In eadem ora paulo supra mare ortygia fuit Lucus omnis generis materię pulcherrimus: præfertim Cyparisso Centrius amnis per eum fluebat. In quo dicunt latonam ex partu lotam: hic enim eam peperisse fabulabantur: & nutricem partus ortygiam fuisse. ¶ Aditum in quo peperit & proximam deam ad quam primo post partum quieuerit ostendentes: & montem luco imminentem nomine Solmissum: in quo Curetas armorum sonitu Iunonem obtuderint: ex emulatione insidiantem: eoque modo latonę partum eam latuisse: scilicet ea dis cura erat: & adulterinis partibus implere cęlum oporteat urbem Ephesum Cares & leleges habitauere: sed cum maximam eorum partem Androclus eiecisset eam ex his suppleuit: qui ad se circa Atheneum: & hyspeleum conuenerant: assumpta prætermontana Coreffo proxima: atque in hunc modum usque ad croesi tempora habitata fuit. ¶ Postea a prætermontana descendentes circa templum habitauere: usque ad Alexãdri tempora. Lyfimacus cõdita urbe alio loco magis eminenti cum homines non libenter eo migrarent obseruato uehemēti imbre cannales obstruxit: urbemque submersit: atque ita ciues uel inuitos traduxit: urbemque de uxoris nomine Arfinoem appellauit: Sed antiquum nomen obtinuit: In ea senatus conscriptus erat: cum quo & hi conueniebant: qui uocati dicebantur: & omnia administrabāt quemadmodum uenetiis cum dominio & duce togati cõueniūt. ¶ Dianę tēplū primus Archiphron mire fabricatus est: postea aliud fecit maius illo: quod Herostratus fame gratia incendit. Senatus decretum edidit ne quis eius nomen litteris mandaret dignum supplicium. ¶ Sed minime obtemperatum est: quando usque ad nostram ætatem sacrilegi nomen peruenit: uerum cum infamia & dedecore cuiusmodi nec Neronis nomē: nec proditoris Iudę: nec eius qui nunc uiuit Sigismundi malatestę inuidiosum est nomen.

Ephesii incenso templo cui Xerxes pepercerat : aliud præstan-
tius construxerunt mulierum ornamentis & multis opibus ad
id collatis: non ut Thimeus Thauromentanus ait ex perfarū
depositis: cum nulla essent: & si qua fuerant: cum templo con-
flagrauerant. ¶ Ferunt Alexandrum cum templum instaurari
accepisset factas & futuras impensas pollicitum si eius rei titu-
lus sibi ascriberet: illos autē rēnuisse. Ephesiumq; laudibus quē-
dam attollunt: qui regi dixerit non decere deum his quicquā
dedicare. ¶ Norat scilicet amicam regibus adulationem esse:
& in magna fortuna plurimum posse. Sed Alexander ab India
reuersus & ueneno apud Babylonem hausto mortalem se esse
cognouit: quanuis deus existimari uellet. ¶ Cyrocrates ultimo
loco templum instaurauit: qui Alexandriam construxit in egypto:
& Alexandro pollicitus est se montem Atho in eius for-
mam fabricaturum facturumque duas urbes: alteram ad dex-
tram: Alteram ad sinistram: Ita ut ab altera in alteram amnis ef-
flueret. Sed homines facile ea promittunt: quę uentura in peri-
culum non creduntur. eedes plena fuit Praxitellis operibus: &
non nulla Trafoius inerant: sacerdotes eunuchi honore maxi-
mo potiebantur: cum quis uirgines aliquas sacras esse oportebat.
templum Asylum erat: cuius libertatis termini sepe muta-
ti sunt. ¶ Alexander ad Stadium extendit. ¶ Mythridates paulu-
lum plus addidit. Antonius etiam urbis partem comprehendit
Augustus cęsar id irritum fecit quod multis causam malefaci-
endi præstabat. Sentiunt id Romani apud quos tot sunt Asy-
la: quot cardinalium eedes: in quibus seruati fures atque Sicarii
urbem alioquin paccatam & nobilem ueluti latronum spelun-
cam efficiunt. Ephesus naualia: & portum habuit: & loci op-
portunitate multum creuit: & maximum Citerioris Asię: Em-
porium fuit. Viri memoratu digni ex ea fuerunt: Heraclitus
cognomine: Scotinus & Hermodorus: qui propter excellentiā
ingenii & doctrinam & quia frugi erat: in exilium missus fuit:
dicentibus nemo nostrum frugi esto: alioquin cum aliis eicia-
tur. Propter quod ait heraclitus dignos esse Ephesios ut ōnes

strangularentur pari supplicio & nūrfinos dignos censuisset :
q̄ litteratos ex cōfiliō pellūt. Ephesius fuit etiā hyponax poe
ta & Parrasius pictor: & Apelles: & Alexander orator: & Theo
dociō iudeus q̄i sacram scripturam interpretatus est. ¶ Tbi
motheus apostoli Pauli comes apud Ephesum episcopatum
accepit. ¶ Hireneus dicit Ephesiorum ꝛcclesiam a Paulo quidē
fundatam fuisse: Sed a Iobanne edificatam : qui supra pectus
domini in cēna recubuit. ¶ Is enim non solum Ephesinē : sed
omnium ecclesiarum quę erant in Asia gubernacula suscepit :
& usque ad Traiani tempora prudentissime rexit. ¶ Post Do
micianum ex insula regressus Policarpus Smyrneorum epis
copus referre solebat Iobannem apostolum cum balneas apud
Ephesum aliquando lauandi gratia fuisset ingressus : & Che
rintum ibi uidisset continuo exiluisse: dixisseque fugiamus
hinc ne balneę ipse corruant: in quibus Cherintus lauatur ueri
tatis inimicus: tanta erat apud illos fidei fundatoris cura: ne ab
hereticus interficerentur: quorum cōfortia nostra secula facile
admittunt: non sine magno religionis damno. ¶ Duo fuerunt
apud Ephesum sepulchra: & utrumque Iobannis appellabatur
nam & duo Iobannes fuerunt: quorum & si alter non fuit apo
stolus magnus tamen uir extitit : & eum Papias hieropolita
nus episcopus audiuit: & sunt qui Apocalipsim illius esse asse
runt: quibus non consentit ecclesia: quę sub nomine apostoli
legit apocalipsim. Hinc Drusiana fuit mulier sanctissima: & a
postoli amantissima : quę ut reuersum eum ab exilio cernere
mereretur a mortuis suscitata est. ¶ Multa in hac urbe dilectus
a chrysto discipulus signa peregit: & tādē dormitione sua eā
honorauit: antrum eius ibi ostenditur: in quo multa scripsit id
sacrum incolę habent. Vnaquoque ex filiabus Phylippi apud
Ephesum sepulta est: pauci nunc habitatores in urbe semidiru
ta morantur: & ii gręci non parum ab romana ecclesia disiden
tes. ¶ Ephesinus episcopus disputator uehemens sub Eugenio
quarto Florentinum concilium adiit: nunquam tamen sepe &
multū rogatus ueritati acquiescere uoluit. Post ephesum Caistri

hostia ad septentrionem secuntur: & deinde lacus nomine Se-
linusius ex pelago refusus. Deinde alius in eum confluens:
qui deę sagri magnos prouentus templo afferebant: reges eos
abstulerunt. Romani restituerunt. Postea publicam sibi uen-
dicauerunt. Archemidorus legatus Romam missus lacus deę
recuperauit: & Heracleotum quę destiterat euicit: propter quas
res aurea effigie in fano donatus est. Paulo ulterius Galeus
mons assurgit: et ciuitas Colophon Ionica: & ante eam Apol-
linis Darii lucus in quo tradunt Calcantem: augurem cum A-
phyloco Amphyarai filio e Troiano bello redeuntem decli-
nasse: & Mopsium augurem ex Mätho Tyresię filia natum in-
uenisse: ac propositis quęstionibus cum eo contendisse: & Al-
terum de fructibus Caprifici: Alterum de pregnantē sue quę
fuisse: uictumque calcantem merore obiisse. Colophoni-
nauales opes satis amplas habuere: & in equestribus certami-
bus tantum excelluere: ut uictoriam inde futuram sperarent.
Vnde Colophonius pugnaret equitatus: & in prouerbis di-
cerent: Colophonem addidit: cum summa operi manus impo-
nebatur. Par gloria apud Italos superiori tempore Perusino-
rum fuit: nec adhuc prorsus extincta est. Maius tamen hodie
Sfortiadum nomen habetur: & maior equitatus: qui Longo-
bardorum imperium armis adepti sunt. Ex Colophone fuit
Mimnerius Tibicem: & eligię poeta. Itē Xenophanes Physi-
cus: qui poemata de Psillis edidit: & Polimastus Musicus sūt
& qui Homerum hinc ortum faciunt ab Epheso Colophonē
usque stadia numerant recta nauigatione septuaginta: postea
Coratium montem collocant: & Insulam Dianę sacram in
quam ceruas parituras tranacę crediderunt: tanquam Diana
numen haberet: & opem posset animalibus afferre. Lebedus
deinde succedit cētum & uiginti stadiis a Colophone distās.
Hoc in loco Scęnicorum histrionum collegium fuit: qui lu-
dos ac certamina libero patri quot annis celebrabant. Prius
Teo habitauerant: quę consequens Ionum ciuitas erat. Sed or-
ta seditione Ephesum confugerunt. At cum Athalus eos in

Mionneso collocaret: qui locus inter Theum & lebedum Me-
 dius erat Thei Romam miserunt oratum ne Miōnesum si-
 bi amuniri paterentur: Romani illos lebedum transmisere ubi
 propter hominum paucitatem benigne suscepti sunt. Theos a
 lebedo centum uiginti stadiis procul fuit in peninsula portum
 habens Anacherontis Lyrici patria: cuius tempore Thei reli-
 cta domo Abderam Tracum urbem migrauerunt: cum persarum
 contumelias ferre non possent. De Apelicone diximus: qui
 Theius fuit: & Hecatheus hystoricus his in locis pulchra
 Cherōnesus est quam Thei & heritrei habitauerunt: & Clazo-
 menii Calcides Ischinum facit: cuius Australe latus Thei ha-
 buerunt: Boreale Clazomenii: extrema Cheronesi. Heritrei
 Caladibus lucus imminebat: Alexandro Phylippi filio dica-
 tus in quo Iones ludos Alexandria uocatos: quot annis cele-
 brabant circunnauiatio Cheronesi stadia plusquam mille
 continuit. In fronte eritæ ciuitas Ionica fuit: quæ portum ha-
 buit: & quattuor oppositas insulas admodum paruas: Prius
 quam Eritbras perueneretur oppiduum Gerre fuit: Deinde
 Theos: postea Coricus mons excelsus: & portus Calistes sub
 eo: & alii nonnulli. Tota Corici præter nauigatio latronibus
 plena fuit: qui Coricei dicebantur: hi per uarios dispersi portus
 mercatorum consilia explorabāt: eosque soluentes in alto egre-
 diebantur & dirripiebant: hinc factum est: ut omnes curiosi oc-
 culta: ac secreta auscultare conantes Coricei appellarentur: &
 in prouerbio diceretur. Hunc ergo Coriceus auscultauit: cuius
 consilia secreta patefacta sunt. ¶ Post Coricium Alonesus in-
 sula iacet: deinde Argenu promōtorium agri Heritrei: quod
 Chiorum posidio proximum fuit: sexaginta fere stadiorum:
 interiacente freto inter Heritras & precipitium: quod in Bo-
 reali parte Cheronesi reperitur Clazomenis proximum. Mi-
 mas assurgit mons altissimus foelix: atque arboribus plenus:
 deinde uicus Cibelia: & promontorium nomine Melena. Vbi
 Molæ effodiebantur. Ex Eritbris sibilla fuit: quā numine affla-
 tam crediderūt. Antiqua sane mulier & diuinatrix: & tempore

Alexandri .alia quędam eodem modo futura p̄dicens nomi
 ne Athenais. Ex eadem ciuitate fuit Heropillus medicus: Apol
 lonii condiscipulus: eiusquinus est cognominatus: Chius in
 fula noningen: orum stadiorum ambitu continetur. ¶ Vrbs in
 ea portum habuit optimum: sicut & hodie si quis circunnaui
 get: & insulam a dextris habeat: locum primo inueniet ubi pos
 sidium fuit. Deinde Phaneę portum profundum: postea ubi
 Apollinis templum erat: & palmarum Lucus. ¶ Deinceps littus
 Australe: quod stationes habet: mox alterum littus leus appel
 latum. ¶ Deinde Melena promontorium: cuius opposita est
 Psyra insula excelsa quadraginta stadiorum ambitu: Et urbs
 eiusdem nom̄is. Deinde Aruisia locus asper & importuosus:
 stadiorum trecentorum: qui uinum fert gręcanicorum optimū
 propter quod Chii nomen affecuti sunt: huic succedit mons
 Pelmeus: omnium eius insule altissimus: Ex quo marmor ef
 foditur. Viros protulit Chius memorabiles Ionem tragicum
 & Theopompum historicum & Teocritum sopheram. ¶ De
 Homero Ambiguitas est: Chii suum ciuem esse uolunt: atque
 eos in testimonium adducunt: qui Homeridę uocabantur: ab
 illius genere profectos: quorum Pyndarus meminit: & Canto
 res optimos esse dixit. Chii olim classem habuere: & maris im
 perium & libertatem sibi uendicarunt: huius insule sicut & Ali
 arum uarii casus fuere. Postremo ruente Constantinopolita
 norum imperio in genuensium potestatem facta est: qui eam
 non sine magno discrimine contra Turchorum impetum de
 fenderunt. ¶ Mastix hic nascitur: quę res Genuensium re publi
 ca magnum emolumentum affert: sunt qui aiunt nusquam ali
 bi nasci: quod non credimus. Ait enim Strabo in Lybia regio
 nem esse Cyreneis proximam: quę Silphium idest Masticem
 gignit: quanuis Barbari odio quodam ingruentes radices eius
 pene omnes eruerint. Sed possent alia quoque loca eiusdem
 nature iueniri. Ex quibus difficile sit ad nos aliquid asportari:
 mercatoribus ea inferentibus quę facilius haberi possint post
 P̄cipitium Clazomene secuntur: quę octo insulas in fronte

habitas habuerunt. ¶ Hęc Anaxagorę Pbyfici patria fuit Anaximenii Myleſio familiares auditores eius commemorantur Archelaus Pbyſicus & Euripides poeta. Deiceps Smyneorum Sinus & ciuitas ſuccedit. ſubinde alius Sinus & antiqua Smyrna diſtans a noua ſtadiis uiginti. Lydi Smyrnam euerterunt: quę per annos quadringentos uici modum retinuit. Antigonus eam ſuſcitauit: Lyſimachus ampliauit: Deinceps omnium pulcherrima facta pars eius in monte ſita fuit: Sed pars maxima in campo portum habuit: & Gymnaſium & matronarum locum: & uias in rectam diſtinctas lapidibus inſtratas: & porticus quadratas magnas & altas: & Biblyotecam & Homerum cum eius ſtatua: Nam & hęc ciuitas hunc ſibi poetam maxime uendicauit: & nummo ęneo utebatur: qui Homerus uocabatur. ¶ Melas annis moenia præterfluebat: ſed Cloacarum commodo caruit: propter quod imbrium tempore excrementa fluitabant Euafis dimiſſa: hoc in hoc Dolabella trebonium obſidione cepit unum ex his qui. C. Cęſarem dolo occiderunt: & multas urbis partes diruit patrum noſtrorum memoria. Tamerlanis Parthus hanc urbem funditus euertit. Rhodis parentē. Poſt Smyrnam leuce fuerunt: paruū oppidum quod Ariſtonicus poſt Atthalii Phyloniatoris obitum ad defectio- nem produxit: & putans ſe regia ſtirpe natum: Imperium ſibi uendicare cogitauit. Sed prælio ſuperatus ab Eþheſiis in mediterraneam confugiens hominum inopum: ac ſeruorum ad libertatem uocatorum: quos Eliopolitanos appellabat tumultuariam manum congregauit. Thraciramque & Apollonidem cupiens: alias ciuitates inuadebat: quę ſuis uiribus & aliquorū regum auxiliis eius impetum ſuſtinuerunt. ¶ Quinque tamen legati Romanorum in bellis cōtra Ariſtonicum fatigati ſunt: & deinde conſul. P. Craſſus: qui in prælio apud Leucas occubuit. Deinde. M. perpenna qui capto Ariſtonico & Romam miſſo bellum abſoluit. Ariſtonicus in carcere obiit: quāuis honeſtiori titulo bellum geſſiſſet: quā noſtri prædones Italici qui ex infima plebe nati quamprimū militare ceperunt urbes ſibi

& regna deberi putant: multos tamen digna supplicia exceperunt. Malus acquilius consul cum decem legatis in Asiam missus: ea quæ Aristonicus occupauerat in prouintiæ formam composuit. Post leucas in sinu Phœcia fuit Atheniensium Colonia: unde profecti sunt: qui Massiliam apud Gallos non procul a Rodano condiderunt: de qua suo loco dicemus. Deinceps Ionum fines: atque eorum quos in mediterraneis separare arduum est: sicut & Phrygas & Mysos & Cares in mediterranea oræ Ionice uia fuit: quæ ab Epheso usque in Meandrum: & Antiochiâ protendebat per loca Lydis Cariis & grecis admixta: inter quæ prima erat Magnesia: quæ ad Meandrum uocabatur: cui propinqua fuit: sed uicino latheo qui fluit in Meandrum: Expactio cadens Ephesiorum monte Magnesia in campo iacuit iuxta montem quod Torax appellabatur: In quo dicunt crucifixum fuisse Daphitum grammaticum: propterea quod reges uersibus incesset. Ex quo prouerbium tractum est: Caue o Torace: neque enim consultum est in eos scribere: qui possunt proscribere. Male hæc animaduertit Sigismundi malatestæ poeta: quæ cum suo domino non torax: sed durior eo uictoria fetentis orti expectabat cella. Magnetes a delphis profecto putant: qui Didima montes in Thessalia coluerunt. Hæc urbs Dianæ fanum habuit: quod magnitudine & multitudine rerum dedicatarum ab Epheso superabatur. **A**rtificio uero & structuræ concinnitate longe præstabat. **M**agnetes olim a Thracibus funditus deleti fuerunt: quæ gens Cymerica diu secundis rebus usa est. **P**ostea Mylesium eum locum occupauerunt. **V**iri ex Magnesia clari extiterunt. **H**egesias orator: qui Asiatici stili auctor fuit immutato more attico qui tunc uigebat: & Simon modulator: Qui & ipse corrupto prisco cantandi instituto nouum introduxit. **I**tem Cleomachus pugil: qui in amorem ancillæ incidens: quæ a Cynedo alebatur. Cynedorum & orationem & mores est imitatus propter quod minoris pretii habitus est. Post Magnesium uia est: quæ trallis ducit: Mediterraneam a sinistris habens: a dextris meandri campum: quem Lydi simul & Cares:

& Ionis & Myleſii & Aeoles habitabant. Eademque loco-
rum ratio fuit uſque Niſſam & Anthiochiam Trallianorum
urbs in uertice quodam plano ſita fuit: qui promontorium
natura munitum habuit: & circuitum abunde ſceptum: Mul-
tus in ea populus & opulentiffimi ciues fuere: & inter principa-
les Aſie: qui Aſiarche appellabantur: Semper aliqui ex Tralli-
anis erant. Inter hos Pythodorus fuit uir ab initio Niſſaenſis
Poſtea propter claritatem huc migrauit: Pompeioque amicif-
ſimus fuit: Et regales opes ſupra duo millia talentorū poſſe-
dit: quas a Iulio Cēſare uenūdatas: cui ppter Pompeiū erat in-
ſenſus: poſtea redemit: & filiis non minores reliquit. Huius
filia Pythodoriſ fuit Ponti regina: cuius ſupra meminimus.
Trallianus Menodorus uir doctus & Lariffei Ionis ſacer-
dos ab amicis Domitii Enobarbi accuſatus: tanquam Claſ-
ſem prodidiſſet ab illo interemptus eſt: tanta eſt delatorum
potentia. Oratores clari fuerunt. Dionyſocles: & Damafus ſcō-
ber hanc urbem ab Argiuis & Tracibus conditam ferunt:
& aliquandiu circa Mythridatis tempora ſub Tyrannide fili-
orum Cratippi fuiſſe. Hic una e ſeptem eccleſiis fuit: ad quas
ſcripta eſt Iohannis apocalypſis. ¶ Niſſa ad mediterraneam
iacuit ſupra Trallis ad orientem: & maximā ex parte monti ac-
cubuit: torrente quodam diuiſa: qui conuallem efficit: Pon-
te tamen coniuſta Inter Trallis atque Niſſam uicus fuit: Aca-
raca nomine: & Plutonium luco ſumptuoſe circundatum: &
Plutonis: ac Iunonis delubrum & Antrum Coronium natu-
ra admirabile in quo egrotantes multos dies ieiuni & quieti
permanentes exudabant: & aliquando ex propriis inſomniis
ſacerdotum conſilio curas recipiebant: nō procul a Niſſa trāſ-
meandrum multę habitationes fuere: & ultra urbem in monte
a Roma. o. littera correpta. Vnde uinum a Romēſe ex medi-
terraneis optimū iudicarūt. Viri e Niſſa illuſtres fuere apollo-
nius phūs ſtoicus: Panetii familiaris: & Menocrates Ariſtarchi
diſcipulus: & Ariſtodemus eius filius quē ualde ſenē iuuenis

admodum audiuit Strabo. ¶ Item Softratus Aristodomi frater: Et alius Aristodorus eius consobrinus: qui magnum Pompeium erudiuit: transmeandrum meridiem uersus. his in locis ad Cariam cuncta pertinebant. ¶ Superius uero ad orientem loca permixta fuere: & modo Phryges: modo Cares: modo Lydi: modo Mysii urbes coluerunt: Inuicem coeuntes. Micalis mons est qui a Celenis incipit & in occidentem uergit: eius oppida uersus Celenam & Apanuam partim Phryges: partim Mysii: ac Lydi occupauerunt: partim Cares & Iones. flumina quoque eodem modo se habebant praesertim Meander Carstiano campo qui inter mediterraneam cadit: & Tinolum montem continuus fuit orientem uersus. ¶ Cilbianus multus & bene habitatus: qui regionem optimam habuit. Postea Hyrcanus cui Perse nomen imposuere: & Hyrcanos incolas adduxere: pari modo a Cyri campus sic a persis appellatus: Deinde Peltinus iam Phrygius: & Cylanius: & Tabinus: In quo semiphrygia fuerunt oppida Pyfidicum quidam obtinentia: superatibus uero mediterraneam inter Caras & Nificum agrum transmeandrum ad meridiem usque in Cybirensis & Cabalensis regionem contra Laodiceam. Urbs fuit hierapolis: ubi aquae calidae scaturiebant: quae in Tophum admodum facile durabantur: & os Plutonium in piaruo quodam montis supercilio ita commensuratum: ut hominem suscipere posset mirae profunditate: cui uallum propositum erat quadratum ambitu semiuigero: nebulosa & Crassa caligine plenum: ut uix solum discerni posset: Exterius tranquillo caelo aer innoxius. Animal si quod ingrederetur: statim moriebatur: & Thauri introducti mox cadebant educabanturque mortui. ¶ Strabo se pasceres immisisse ait: qui subito expirauerunt. ¶ Galli exsecti usque ad os illesi appropinquabant: & immergebantur: nec delebantur: quousque possent spiritum continere. apud Hierapolim aqua quaedam adeo tingendis lanis idonea fuit: ut ex radicibus tincta cum his decertarent: quae ex fermiculo purpurae tingebantur: atque hactenus de Ionibus aliis gentibus quae cum eis

coierunt.

Cariam quam proprie Asię ultimam partem fecimus :
Strabo a Borea meandri flumine clausit : ab occidenti
Hycario & Myrthoo pelago a meriedie Rhodiensi : ab ortu
Lyciis & aliis gentibus : magnamque Thauri mōtis partem in
Caria conclusit oram omnem Rhodiam ei attribuens : Quę
meridionalis est. **N**os partitioni nostre inherētes : Cariam in
ter Meandrum & montem Thaurum collocabimus : reliqua
Lycię attribuemus : quanquam Myletum & alia pleraque mari
tima loca Ionię attribuerimus : quę Iones condidere principi
um nobis Halycarnassus prestabit : quę prius zephyra dicta
est : & Carię pricipum regia fuit circa initium Thauri sita. Hu
ius urbis uarii casus fuere. **H**ecatomnus Carię rex tres filios
habuit : Mansolum : Idreum : & Pyxaclarum : & filias duas : E
quibus Arthemisia natu grandior Mansolo maiori ex fratri
bus nupsit. **I**dreo : qui secundus erat Altera soror nomine
Ada. Mansolus regnum obtinuit : quo mortuo uxor imperiū
habuit : quę sepulchrum illi cōstruxit adeo magnificum : ut ex
septem spectaculis orbis hoc unum censeretur : et nihilomi
nus Arthemisia tabę consumpta est propter luctum quem ex
uiro susceperat. **T**rogus Arthemisiam Halycarnassi reginā
in auxilium Xerxi aduersus gręcos uenisse commemorat. In
ter priores duces Acerrime bellum cientem : Et in Xerse qui
dem muliebrem timorem : in Arthemisia uirilem audaciam fu
isse. Incertum an hęc Mansoli coniunx fuerit. **P**ost Arthem
isiam Hidreus imperauit : cui ex morbo assumpto pariter suc
cessit. **U**xor autem pissodarus qui reliquus erat ex filiis hec
catomni hęc eiecit : & Persicarū partium Satrapem ad commu
nicationem imperii acciuit : qui eo defuncto Halycarnassum
tenuit : & aduentantis Alexandri sustinuit obsidionem : huic
Ada Pissodari filia coniunx erat. **A**ltera uero Ada Heccatō
ni a Pissodaro erecta ad Alexandrum confugit : opemque ad
capiendam urbem ei prestavit : propter quod Regina ab eo de
clarata est : Et ad obsidēdam arcem dimissa : quam paulopost

obtinuit: apud Halycarnassum salmactis fons calumniatus est: quod eos emoliat q̄ inde bibant: Sed uerifimilius est diuitias & uictus in continentiam molliciei causam præbuisse. Ex halycarnasso fuit Herodotus historicus: quem postea Thurium uocauere eo quod particeps fuisset coloniæ in Thurios missæ: & Heraclitus poeta Callimachi sodalis & alter historicus Dionysius deinceps Termerium sequitur Myndiorum promontorium: quod Scopie Ptholomeus appellat: & Candarie opponitur Coum promontorium: a quo distat stadiis quadraginta. Choorum urbs antiquitus Astipalea uocabatur: & in alio loco habitabatur ad mare: Postea propter seditionem inde migratum est: & iuxta scandalium ciuitas edificata: quam sicut insulam Coum appellauere: quæ olim magna fuit: & optime habitata: & aspectu iocundissima. iis qui eo nauigabant: Ambitus insule quingentis & quinquaginta stadiis clauditur tota fertilis: & optimo uino abundans: sicut Chius & Lesbos: ad Austrum promontorium habet nomine Laceter: In quo Halysarna locus fuit ad occiduas partes Drepanum habuit: & uicium nomine Stomalimna idest os paludis. In suburbano cois Esculapii templum fuit ualde insigne: & multis donis opulentum: Inter quæ nuda uenus erat: quæ postea Iulio Cæsari Romæ dicata est. Augustus eam patri posuit ut generis parentem Apellis hanc picturam crediderunt: pro qua remissa Cois centum talenta ex imperato tributo dicunt. tanti erant illius artificis opera. Ex hac insula Hyppocrates fuit diuinus ille medicus cuius adhuc extant opera: & Simus eiusdem artis: & Phyletas poeta: & Niceas qui Coorum tyrannus fuit: & Ariston peripatetici auditor: & heres & Theonestus uir clarus: Cator nobilis: & in administranda re publica Niceæ emulus. hanc insulam etate nostra Rhodii habuere: quâ Turci diris calamitatibus affligerunt nostri longoum hodie uocant: ruinas ibi domus hypocraticæ ostendi asserunt: & ortum in quo modicas herbas huius in ora continētis prope Myndium agrum Astypalia promontorium assurgit: & zephyrio postea Myndus ipsa sequitur quæ portum huius: deinde

Bargilia ciuitas: & inter hæc Carianda locus & infula eodem nomine a Cariandensibus habitata. **U**nde Stilax ortus est: antiquus rerum conscriptor prope Bargiliam Dianę Cindialis templum fuit quod circūplui crediderunt: ut erat gentilium dementia ex Bargiliis uir clarus fuit Protharcus Epicurius præceptor Demetrii qui Lacon appellatus est: si modo claritas ulla debetur Epicuri sectatoribus: quorum deus uoluptas fuit deinde Iasus in infula quę continenti adiacet sita fuit: & portum habuit: cuius Incolę magna ex parte uictum ex mari captabant: cum sterilem regionem haberent piscosam tamen. **F**ama est Iassios cum Cytharedum quendam audirent ut tintinabulum increpuit: quod erat uendendorum piscium signum illico omnes ad forum piscium discessisse præter unum surdastrum. Cytharedum propius ad illum accessisse: gratiasque egisse: qui & se & musicam honorasset cū ceteri abiisset. **S**urdastrum uero interrogasse an iam tintinabulum sonuisset: & affirmante Cytharedo surrexisse pariterque discessisse: Tantū distant inter se Palati uoluptas & aurium. **E**x Iasso fuit Didrus Dialecticus cognomento Cronus. post Iassum Mylesiorum possicium sequitur ubi Ionię templum fecimus. **I**n mediterranea tres urbes memoratu dignę fuerunt Mylasa Stratonicia: Alabanda: cetera castella magna ex parte sub his fuere Mylasa in campo iacuerunt admodum fertili: cui supra uerticem mons imminebat: & alibi lapidis uena: quę ad publicas & priuatas fabricas magnum præbuit adiumentum: urbs & portibus: & templis pulcherrime instructa fuit. **S**ed mirandum est quod tam erecto & acliui præcipitio conditores urbem subierunt. quod si non metuebant: at certe erubescere debebant: labramida uicus fuit in monte iuxta transitum: qui ex alabandis ad Mylasa fuit: & in eo peruetustum Iouis militaris templum: a circunvicinis mirifice cultum uia per sexaginta fere stadia usque ad urbem strata nomine sacra. per quam sacrorum pompa mittebatur: sacerdotes ex ciuibus nobilissimi eligebantur. sacerdotium cum uita durabat. **T**raditum est hanc

urbem olim uicum fuisse patriam ac regiam Carum & Hecatur-
turni mari proximā : nec procul a phylco : in quo Mylasii por-
tum habuere : hinc uiri memoratu digni fuerunt Rhetores si-
mul & oratores : Euthydamus : & Hybreas prior ingentes opes
a maioribus suis accepit : & ipse magnas per se parauit nō solū
in patria clarus : sed tota in Asia primos honores adeptus. Hy-
breę ut ipse narrare solebat & ciues confitebantur : pater mu-
lum lignarium : & mulionem reliquit : a quibus aliquandiu nu-
tritus est : postea Diotrebē Anthiochenū audiuit : & domū re-
uersus edilitati se tradidit : nec multa lucratus ad gubernādā rē
publicam animū intendit : ac forum secutus cito creuit : & in ad-
miratione maxima habitus est : uiuente adhuc Euthydamo :
nam his crescunt patrimonia fabris : Sed illo mortuo ciuitatis
compos oīo fuit. ¶ Euthydamus dū uiueret multū anteibat cū
simul & potens esset : & utilis in re publica : & siquidem erat in
eo tyrannidis id rei publicę utilitate compensabatur : quapro-
pter laudatum est uehementer illud Hybreę : quod extremo in
contione dixit Euchimade malum ciuitatis per necessarium
nam nec tecum uiuere possumus : ne sine te. ¶ Quod in pleris-
que ciuitatibus Italię nostra etate erga non nullos haud incon-
uenienter dicitur. habent enim & nostra tempora suos Euthy-
damos. ¶ Hybreas cum plurimum creuisset : & optimum se ci-
uem atque oratorem exhibuisset : ad extremum errauit con-
tra Labienum aliter atque alii in re publica sentiens. ¶ Nam cum
ceterę urbes Labienum admitterent cum societate Parthorum
aduentantem : hic suis ciuibus ut resisterent suafit. Sed Labie-
nus impetu factō urbē uicēpit : & domum eius demolitus est
cum pluribus aliis. ¶ Hybreas Rhodum aufugit : & post tem-
pus reuersus se atque urbem reparauit : cum iam Labienus Asia
am reliquisset. ¶ Stratonicia quanuis in Caria sita esset : Mace-
donum tamen habitatio fuit sumptuosis fabricis a regibus ex-
ornata. prope urbem in Iouis Chrysaorei templo Cares om-
nes cōuēire solebāt de cōibus rebus deliberaturi : cōuētus Chry-
saoreus appellabatur : ex uicis cōstās : ubi q̄ plures uiros afferebāt

in suffragiis antecellebant Stratonicensis quauis non essent Carici generis in conuentu tamē participabant. **E**x ea urbe uir fuit memoratu dignus: menipus orator cognomēto Catecas: quem supra omnes Asiaticos oratores a se auditos Cicero laudat. magnum tanti uiri p̄conium fuit: & aliud oppidum Stratonicia thauro monti adiacens. **A**labandam urbem duobus montibus subiectam ita dispositam extitisse dicunt: ut cyste inuerse p̄berent speciem. Vnde apollonius cognomēto Malacus cum sales dicacitatis in hanc urbem iactaret propter scorpiones qui multi inerant. **U**rbs est inquit cysta inuerfa scorpionibus plena. **G**uarinus ueronēsis hunc Strabonis locum e gr̄eco in latinum conuertens: Afellum pro cista posuit: tanta est translatorum diuersitas. **A**labanda homines molles & Pfallias multas habuit: hinc uiri memorabiles fuere duo fratres oratores Meneclis: & hierocles: & Apollonius & Molon: qui Rhodum migrauerunt: ad Cariam & Anthiochiam pertinuit: quę mediterranea fuit. Prygię proxima mediocris urbis ad meandrum sita Phrygiam uersus & pontem habuit in flumine: & regionem multam ex utraque parte amnis totam fertilem: & Caricam plurimam producentem: quam modo Anthiochiam modo Tripylon uocauere. locus facile concutiebat: sicut cętera regionis eiusdem: huic fuit sophista clarus Diotrepes quem hybream diximus audisse. Anthiochię propinqui Cabalenses fuere: de quibus non satis certum est: an Cares fuerint an Pisidę: sunt qui eos Solymos fuisse credidere: nam collis qui Termensi promontorio imminebat: Solymus uocabatur: & ipsi Termeses solum proximum erat Bellophontis uallum & Pisandri filius eius sepulchrum: qui in bello cecidit cōtra Solymos gesto. Termesus Pysidica urbs sine cōtrouersia fuit: quę proxime ac plurimū Cybirci iminebat. Cybirci a Lydis p̄fecti dicunt: qui Cabalēsem agrum tenuerunt. **P**ostea Pisidę finitimi eam habitauere: atque in aliū locū trāstulerunt: & munitissimā reddiderūt: ambitu fere cētū stadiorū. hęc urbs p̄pter egratē plurimū creuit & uici p̄pagati sunt: a

Pyfidia & finitimo Mylię agro usque in Lyciam: & ulteriorem Rhodiorum regionem additis tribus urbibus proximis. Bubone: Balbura: & oenoandro: quarum conuentus Tetrapolis dictus est: harum singule singula suffragia habuere. Cobyra uero duoque triginta peditum millia mittebat: equitum duo millia. Cybera longo tempore sub tyrannis fuit: quorum regimen temporatum erat: & in Moageto finem habuit. Murena Tyrannidem substulit: & Balburam Bubonemque Lyciis adiecit: que montana erant loca. Cybirensis tamen administratio inter maximas totius Asię censebatur. Cyberei quattuor linguis utebantur: Pisidarum: Solimorum: Gręcorum: ac Lydorum. proprium apud cybereos fuit ferrum facile extornari. Mylia montana est: que ab angustiis Termesii & a transitu qui per eas fit ad Citeriora tauri: usque ad Apameorum regionem & Sagalassum pertendit. Sed quoniam de caribus hoc in loco tractatio est: scire oportet eos sub Minoe fuisse: Sed tunc leleges dicebantur: & insulas habitabant. Postea in continentem migrare: multumque maritime orę: & mediterraneę occuparunt prioribus habitatoribus expulsis: qui & ipsi magna ex parte leleges erant: & pelasgi rursus his gręci partem abstulerunt. Iones scilicet ac Dores fuerunt aut Cares circa rem militarem ad modum studiosi cuius rei indicium est: quod lora Chrystas & cętera insignia militaria olim Carica dicebantur: ut est illud Anachreontis. Nectite bene compactum: Carię lorum manum insertantes: & Alceus Caricam inquit quatiens chrystam. Sed que situm est: cum multe Barbarę nationes in auxilium priami uenissent: cur solos Cares Barbarici sermonis Homerus dixerit. Strabo arbitratur ab initio confecto nomine eos Barbaros appellatos: qui difficulter aspere: atque duriter loquerentur: ut Blesos: Balbosque dicimus. Sumus enim ad confingenda cognata rebus nomina ingeniosi: oēs igitur q Crasse locuntur: Barbaros dici quales sunt nationes omnes preter gręcos: & primo quidem per cōuicium quasi duriloquis: & crassi linguis Barbariem imputatam. Postea uero id nomen per

abusionē receptū esse ceteras gentes a gręcis distinguēs: fuisse quoque in gręca lingua quadam loquēdi prauitatem: eamque Barbaram uocatam si quis non recte gręca pronunciaret. Sed ita nomina profert quemadmodum barbari solent: qui ad gręcam dictionem introducti expedire linguam non possunt: Sicut nec gręci illorum orationem: quod aprime Caribus contigit. nam alii non multum cum gręcis diuersabantur: nec gręce uiuere: nec eorum dictionem discere pertentabant: nisi perrari admodū. Cares uero per totam gręciam errauerunt: stipendia merentes: & ex illo tempore barbari sunt appellati: & multo magis posteaquam insulas habitauerunt: & cum in Asiam profecti sunt: ubi cum gręcis uiixerunt: nam Iones cum eis: ac Dores traiecere. recte igitur Barbarum eis sermonem imputat homerus: qui gręce minus expedite loquebantur. Barbarismus quoque in his dicebatur: qui male gręcizabant: non autem in his qui carice loquerentur. Apostolus paulus in epistolis omnes inter se Barbaros esse dicit: qui se inuicem non intēligunt: & romani omnes barbaros uocauerunt: qui latine loqui nescirent pręter gręcos: quibus honorem detulerunt. Barbariemque nonnunquę etiam de moribus traxere. Soloecismum autem qui orationis artem respicit a solis ductum putant: quę ciuitas cilicię fuit postea Pomperopolis appellata: nec plura de Caribus nec de Asia propria cuius ultimam partem Cariam fecimus.

REstat minoris Asię tertia pars: quę transtaurum appellatur. obiecta noto. in hanc Lyciam pamphyliam & Ciliciam collocauimus. Lycia ut Ptholomęus uoluit: & ab occasu: & a septentrione Asiam propriam habuit: ab ortu Pamphylię partem a meridie Lycium mare: ne Strabo Ptholomęi sententię multum aduersatur: quanuis Lycię terminos angustiores ab occidenti fecit multam. ii extra taurum Canę tradiderunt: quę nos Lycię concedimus totam scilicet oram Rhodiensem quę a foenicis promontorio: usque ad dedala protenditur: & insuper totam Doricam regionem in reliquis concordemus. Prima igitur Lycię pars Dorica cheronęsus erit: quę Mirthoo rhodięsiq; pelago cincta: ultimū Asię āgulū ad occidētē

ac meridiem occupat:quemadmodum Bythinica cheronesus borealem & occidentalem:alterū tenet angulū. Nam his ueluti duabus columnis basis ipsa sustinetur Asię siue duo uelis cornua dicere:quorum alterum traciam respicit:alterum Cretam oram helespontiā in medio constitutam:quasi bouinam frontem habentia:& si non est hinc:atq; inde par distantia. Circa Ischinum Dorice cheronensi in australi parte mons foenix est omnium eius regionis altissimus:in cuius summo castellū fuit eiusdē noīs:& in frōte quattuor stadia insula elcusa:octo fere stadia in ambitu habēs:& lorima ora aspera:ubi flexus quidam cheronensi ad acquilonem inclinat:deinceps recta nauigatio usq; in propontidem quasi quadam meridianam lineam facit:quę millia circiter stadiorum quīq; complectitur:post lorima cynosima fuit Canis sepulchrum & insula sima:postea Gnidus protomontorium quod nostra ętas Chrii caput appellat & ciuitas quę portus duos habuit:& in fronte insulam quę stadia septem ambitus complectebatur. Theatralis & alta aggeribus iuncta continenti.Ea gnidum quodammodo biurbem fecit:nam maxima pars ciuitatis insulam habitat ambos portus contegentem: Egnido uiri memorabiles fuerunt: Endoxus mathematicus Platonis Sodalis:& Agatharchides pipatheticus bystorię conditor & Theopompus Iulio cęsari familiaris:qui apud eum plurimum potuit:& Arthemidorus eius filius & his antiquior Ctesias qui xersem medicatus est:& res syriachas persicasq; conscripsit. Post gnidum in septemtrionali cheronensi latere:duo supra mare oppida fuerunt cheramus & Bargasa. Coorum insule e regione opposita deinceps balycarnassus extra Ischinum quem uix duorum stadiorum esse arbitrantur:eum sepe Rhodii interrumpere cogitauerunt:in ruinis balycarnassi castellum sancti petri Rhodii apprime cōmunitū possident:apud quod multa insunt antique nobilitatis ruine. tres balycarnassum carię dedimus. In australi uero littore:& in Rhodiorum regione pbysicus oppidū fuit:in quo Milasii ad Cariam pertinētes portum habuere:ibi & latoneę lucus erat quā gentiles Dianę matrem:deamq; fuisse falso credidere:quāuis

ex adultero peperisset: ulterius ad orientem Cannis ciuitas fuit & in proximo Calbis profundus amnis per quem res inuebantur: urbs naualia habuit: & portum clausum: & imminente in colle arcem nomine imbrum: & regionem foelicem adiacentem: sed aerem estate & autūno grauem propter estum: & pomorum copiam stratonicus Cytharedus cum cānios uiridi colore aiaduertisset hic est inquit quod poeta dicit. Tale quidem genus est hominum quale & foliorum. Reprehēsus aut quod urbem ueluti morbidā caperet ergo addidit eam morbidam dicere ausum: ubi mortui ambulant. ¶ Hęc eadem ad eos transferri possent qui maritimam Senensium oram iucolunt. Canni cum aliquādo a Rhodiis desciuisent: Iudicātibus Romāis recuperati sunt: his eadem lingua cum Caribus fuit. ¶ Sed propriis legibus utebantur: Ex creta originem ducentes. Calimna ciuitas huic proxima fuit: & promontorium Arthemiscium & templum & alter latoneꝝ lucus Calimna sexaginta stadiis a mari recessit. Vterius Glaucus Sinus sine portu: & magis ad orientem dedala loca: & promontorium in quo Rhodiensis ora finiebant: & Lyciē secundum Strabonem præter nauigatio incipiebat: mille & septingenta ac uiginti stadia continens: aspera sane ac difficilis: sed portuosa: & ab hominibus temperatibus habitata: quam paulopost attingemus. ¶ Nam prius de Rhodo dicendum est quę his locis exposita est de quibus modo locuti sumus.

Rhodus Insula noningentorum: ac uiginti stadiorū ambitu patet secundum nostram descriptionem: Lyciē opposita secundum Ptholomeū: & Strabonem carię: inter Asiaticas insulas tertia. Lesbos enim & Cyprus maiores habentur: Rhodii tamen rerum gestarum gloria præualuerunt. Insula prius Ophinsa dicta ē. Deinde stadia & postea Telchins: Eo quod Telchines insulā incolerēt: quos nonnulli fascinores & maleficos fuisse tradunt: tanquam stygiam aquam stirpibus & animalibus pernicię gratia inspergerent. Alii cōtra sentiunt: Telchines eximios artifices extitisse: primosque ferri & æris fabricam iuenisse: quos ex creta in Rhodum profectos

✠

uicini per inuidiam fascinationibus perdiderint. ¶ Sed priorem infamiã ualuisse. Sepe enim apud hoies succūbit ueritas. Post Telchines Eliades insulam tenuere: quorum posterius Lyndum ac Ialifum: & Albani Camerum condiderunt: alii tamen a Tlepomeno conditas aiunt: qui cum primum uirilem inisset ætatem patris sui auunculum Tecinium senectute grauem interfecit: & nauibus edificatis frequentem cogens populum fuga in Rhodum peruenit: ibique habitauit ab Argis profectus propter quam rem originem Rhodiorum alii eolicam: alii Doricam esse tradunt. Sunt enim qui Dorienses cum maximas edificassent urbes post Codri obitum partim Argiuorum aggregatos regno tradant: partim Colonie in Cretam missæ perticipes factos: partim Rhodium petisse. Sed hec posteriora sunt his: quæ ab Homero dicuntur: qui Rhodios non Doreas nominat. Sed eoles ac Boetios innuit apud quos Herculis & Lycimini habitatio erat. ¶ Est autem Rhodiorum uetustissimum nomen siquidem ante olympiadum institutionem clarere: qui longe a domo profecti in Hispaniam nauigarunt: ibique alteram Rhodum urbem condidere: quam postea Masilienses occuparunt: & in bello Troiano fuisse tradunt: atque eos paracto Gymnasia insulas edificasse: quas quidem Balearicas esse putant. Poetæ antiquitatem ac nobilitatem insule astruentes fabulam confinxerunt dicentes aurum in insula pluuisse cum palas ei Ionis capite nasceretur: ut Pyndarus inquit: nomē insule ab urbe sumptum: quæ pari modo Rhodus appellatur: in orientali promontorio sita: ea portibus olim & uis & moenibus: & reliquis ornamentis tantopere ceteras superauit: ne uellam putaretur equelem habere legum præstantia: & naualis rei peritia adeo ualuit: ut annos multos maris imperio potiretur: & Pyrrhatarum latrocinia sustulerit. Romanis & grecis amica: quæ cum libera esset multis & donis & simulacris excellentissimis claruit: præcipua tamen fama Colosii extitit. Statuam enim alii Iouis: alii solis fuisse tradunt: quam Cares Lyndius decies septenū cubitum altam edidit ere: postea ex terremoto fractis genibus corruit: nec Rhodii ipsam attollere ausi sunt:

oraculo quodam prohibiti hoc inter oblata dona excellentissi-
 mum: & inter septē miracula maximum omnes confessi sunt.
 Soldanus egypti cum insulam inuasisset ex cre huius statuę:
 quam contractam reperit noningentos Camelos onerasse fer-
 tur: atque in Alexandriam terrestri itinere transmisisse: fuit &
 Protegenis pictura insignis ualuis: scilicet ac Satyrus iuxta co-
 lumnā stans: super qua perdix erat: ad quem ita homines bia-
 bant: cum nuper tabula esset posita: ut illum solum admiraren-
 tur. Satyrum uero cōtēnerēt: quāquam perfectissimum opus
 augebant admirantium. Perdices mansueti: qui a nutritoribus
 alati & contra pictum appositi canebant: & congregi gestie-
 bant: quod pręter opinionem protegenes accidisse uidens edi-
 cios rogauit: ut se auem delere permitterent: quod illi annue-
 runt. Fuerunt & naualia apud Rhodum instructissima: & ali-
 qua occulta & ignota plebi in quę si quis introspexisset: capite
 plectebatur. In hac urbe & Massilię: & Cizici fabrorum & Ar-
 chitectorum instrumenta armorumque uaria genera in thesau-
 ris summa cura studioque locabantur. Magisquam penes
 alios usquam ex hac insula uiri illustres multi prodierunt: &
 imperatores: & pugiles: e quibus Panetii philosophi proge-
 nitores fuere: & Mennon qui Persarum regibus militauit: & eo-
 rum copias duxit. Circa res ciuiles: & philosophiam: & artes li-
 berales Panetius ipse & Statrocles & Andronicus pipateticus
 & leo Iudas Stoicus: ac priores Praxifanes: & Hieronymus &
 Eudemus. Possidonius uero quāquam Rhodi uixit: & So-
 phisticam exercuit: apanensis tamen e Syria fuit: quemadmo-
 dum Apolinius Malacus & Molon: qui Alabandenses fuere:
 ut supradiximus: sed prius apollonius rhodum profectus est
 postea Molon Piffander etiam qui heraciam scripsit poeta
 Rhodius fuit: & Simias grammaticus: & Aristocles Diony-
 sius quoque Thrax & Apollonius: q Argonautas composuit:
 Alexandrini quidem fuere: Rhodii tamen uocati sunt: quoni-
 am Rhodii habitauere. Cleobalus insuper unus e septem fa-
 pientibus e Lyndo fuit: cuius urbis habitatores quemadmodū

k z

Camirenses & Ialifi omnes in urbem Rhodiam migrauerunt: ubi Lynus fuit: nunc carcer est Religiosorum militum: qui atrociter peccant: & munitio quedam in altissimo saxo uix humanis expugnanda uiribus. Multa hæc ciuitas Rhodia per ciuilia Romanorum bella perpeffa est: nec sub græcorum imperio calamitatibus caruit. Sed postquam Saraceni ægyptum & Syriam: Turci uero Asiam obtinuerunt longe maioribus Cladibus subiecta fuit: & aliquando Venetorum iugum: aliquando aliorum christianorum pertulit: neque ullo pacto Turcorum uiribus restitisset: nisi religiosi milites: qui beato Ioanni dicati sunt insule: eius curam suscepissent. Hi enim post perditam Hierosolimam in eam sese receperunt: & urbem pene dirutam instaurantes: naualiaque & Classes reformantes: non solum insulam ipsam tutati sunt: sed Cypriis & aliis finitimis Christum colentibus magno presidio fuerunt: quorum uirtute quicquid in oriente nostre religionis est Christo seruatum: fateri licet.

Abusacus ægypti dominus: quem Soldanum appellant: magnis Classibus per nostram ætatem armatis: toto quinquennio Rhodum uexauit: multo tamen minora intulit damna: quam pertulit: nec dispari fortuna Turcorum conatus in Rhodiis facti ceciderunt. Nam & apud oppidum sancti Petri: quod Rhodi incontinenti munitissimum possident: & in ipsa insula magnas sepe strages acceperunt. Calixtus tertius papa: qui nos in beati Petri sede precessit: Classem non paruam in auxilium Rhodiorum misit: que diu apud eos morata plures Turcorum naues prelio superatas demersit: & corpora hominum palo suffixit. Stalimumque insulam lemnium olim appellatam & taxum & nembrum: et alias quasdam minoris nominis Turcorum imperio ademit: nec ægyptios quiescere permisit: neque Syrios: neque Cilicas. Sed mortuo Calixto dissoluta Classe: Ludouicus Cardinalis acquileiensis: qui ei prefectus erat: Romam rediit: Rhodo et omni oriente nostri religionis cultore in discrimine summaque desperatione relicto:

Et acquisitam insule ad hostes rediere: cum nos intestinis italię

motibus: & subditorum seditionibus occupati longinqua
 prospicere nō possemus: præsertim cū Roma ipsa ī periculo ef-
 fet: non solum Baronibus per circuitum: sed aliquibus Ro-
 manis ciuibus: res nouas molientibus: & ecclesiasticę potentię
 insidiātibus. ¶ Hactenus de Rhodo: in qua mons omnium al-
 tissimus Athabiris uocabatur pro gentili dementia Ioui facer
 qui ex loco Athabirus dicebatur. Castellū sancti Petri: quod
 incontinēti munitissimum magno sumptu custodiunt. Rho-
 dii non paruo usui christianis est: qui manus Turcorum inci-
 dunt: sępe eo fugientes saluantur. Canes ingentes noctu extra
 muros excubant: de quibus fama est: quod christianos odore
 cognoscant: eis que aduentantibus blandiuntur. ¶ Turcos autē
 latratu prodant & moribus insectētur. ¶ Nunc reliquam Lyci-
 am absoluaui. Lycii adeo ciuiles & continentes extiterunt:
 ut quāuis foeliciter usq; in italiā mari dominarētur: nullo tamē
 unquam turpi lucro sese extulerint: uiginti tres urbes apud eos
 erant: que in suffragiis dandis participabant: & ex quaque ciui-
 tate in commune collegiū conueniebant: id decernentes quod
 pars maxima comprobasset: maximarum ciuitatum quęlibet
 tria suffragia ferebat: Medię duo: Cęterę unum: parique modo
 pro portione tributa pendebāt: & alia munera subibant. ¶ Hęc
 de his Lyciis dicimus: quos Strabo ultra dedala uersus orien-
 tem collocauit. Nam Dorica & Rhodiensis ora ad Cares per-
 tinebat. ¶ Archemidorus Lyciorū sex maximas fuisse urbes af-
 seruit. Xbanthum: Patbaram: Pynaram: Olimpum: Myram:
 & Clon. In collegio ciuitatum primo eligebatur Lycię præfe-
 ctus: post alii urbium magistratus iudicia in communi fiebāt:
 Antiquitus de bello de pace de fociis consultabant. Postea ro-
 mani hanc eis potestatem abstulerunt. Sed cum iuste uiuerent
 libertatem consecuti sunt: & patriam pacatam habuerunt: &
 ¶ Pyrratas funditus deletos uiderunt primum a seruilio Isauri-
 co: postea a pompeio magno qui supra mille & trecenta nau-
 gia concremauit: & eorum habitationes deleuit: & ex homini-
 bus qui in prælio superfuerāt: alios in urbē Solos: apud Cilicas
 habitatum deduxit: & urbem Pompeiopolim appellauit. alios

Didimenam quę hominibus carebat: & postea Romanorum Colonia facta est. Sed Pyrratę ut plurimum aut Pisidę: aut Ifauri fuerunt: aut Cilices Trachiotę: qui apud Sidam Famphylicę urbem nauigia faciebant: ibique captiuos sub hasta uēditabant: non diffidentes eos liberos esse. Pyfidę & Ifauri ut diximus montani fuerunt: ultra & citra Taurū iugū habitātes: & fummos etiā uertices incolentes: de quibus satis dictum est in superioribus: quanuis magna pars eorum australia Tauri teneret: & ad tertiam quam nunc describimus Asię partem respiceret. post Dedala Lyciorum montem in proximo fuit Telmesus oppidum: & Telmesis promōtorii: & in eo portus hūc locum Eumenes in bello aduersus Antiochum gesto a Romanis accepit: sublato regno Lycii locum receperunt. ¶ Deinceps Anticragus mons affurgit: & in eius conualle Carmilesus locus habitatus: Deinde Cragus in octo promontoria diuisus: & urbs eiusdem nominis. Hic fabulas de Chimere montibus cōfinxere: & prope conuallis fuit nomine Chimera a littore porrecta in mediterranea: Crago subiacuīt Pynara: una ex maximis Lycię ciuitatibus in qua Pandarus colebatur. Dubium an is qui apud Troiam in prelio fuit: Nam & illum ex Lycia dixere. Postea Xantus fluius prolabitur: quem priores Sirbini uocauerunt: iuxta hunc procul a mari septuaginta stadiis Xantus erat ciuitas una ex maioribus: & post eam Patara & ipsa maxima Pathari opus quę portum habuit: & templa plurima Ptholomeus Phyladelphus eam auxit: & Arismone Lycia tam nominauit. Sed antiquum nomen delere non potuit. ¶ Nicolaus hic pontificatum habuit: uir sanctitate precipua: Clarus is cuius nauē in tempestatibus singuli patrociniō utuntur & qui auro in domum inopis patrifamilias clam iniecto tribus puellis ne prostituerentur diuinitus consuluit. ¶ Deinde ad stadia uiginti supra mare in sublimi colle Myram locauerunt: postea lorimi fluminis hostia ascendenti stadia uiginti pedestri itinere Lunica oppidum occurrebat: in hac preter nauigatione: portus & insule multe: quarum maxima Cistenę fuit eiusdem nominis urbē habēs. Deinde in mediterranea phellus

& Antiphellus appellata loca: postea Hiera promontorium & tres insule Chelidonię asperę: & magnitudine equales: stadiis quinque inter se distantes: a terra uero sexaginta: quarum imstationem habuit. Quidam initium Tauri e regione Chelidoniarum surgere putauerunt: propterea quod promontorium est: & a Pisidicis montibus descendit. Sed reuera a Rhodiorum transmarina Pisidiam uersus montana regio perpetua est: que etiam Thaurus appellatur. ¶ Post Hieram Crombusa fuit: & Olympus ciuitas maxima: & mons eiusdem nominis: qui etiam Phenicus uocabatur. Deinde Coryci littus. ¶ Postea Phasilis tribus munita portibus: ciuitas insignis & lacus: cui mons nomine Solima incumbit: & Telinesus Pyfidica ciuitas angustiis adiacens: per quas in Myliadem transitur. ¶ Sed de Telineso supradiximus: quam Alexander cum angustias aperire uellet coepit ac diruit. Inferius ad mare circa Phasilidem angustię sunt: & mons nomine Climas Pamphylico pelago adiacens: quem Phtolomeus Massiticum appellare uidetur. ¶ Is transitum arctum relinquit in littore: qui tranquillo mari nudatur: & iter facientibus peruius est: pelago affluente undis contegitur: transitus per montem & arduus & prolixus est: atque idcirco in tranquillitatibus littore utuntur. ¶ At Alexander in hyemem incidens: & maximam partem suarum rerum fortune permittens priusquam fluctus rediret mouit: & totam diem in aquis habuit: ita ut umbelicotenus milites mergerentur: periculum per tot pericula dux simul & exercitus querebat. Phylis Lyciaca urbs fuit in montibus sita: qui Pamphyliam spectant: Sed cum Lyciis non communicauit suis utens legibus: nonnulli Lycios prius Solimos uocatos putauerunt. Postea Termillas ab his qui cum Sarpedone ex creta uenerunt: Deinde Lycios a lico Pandionis filio quem domo profugium Sarpedon in regni partem suscepit. ¶ Sed melius sentiunt: qui Solimos in Boreali Tauri parte collocant: & postea milites appellati sunt. Homerus idest Solimos diuersos facit a Lyciis: quorum Rex ad Troianum bellum misit Bellorophontē de quo dicitur. Hic Solinus iterū p̄stātibus intulit arma. Lycii

christiana sacra receperunt: diuque seruauerunt. Beatus Christophoros apud eos martyriū accepit in ciuitate Samone: quē uirgis ferreis attritum: & flammis exustum diuina uirtute saluatum ferunt. Postremo sagittarum ictibus confossum: dum constanter in Christi confessione persisteret: capite obtruncatum: sed nostra etate Lycii omnes in potestate Turcorum facti rectam fidem amiserunt.

P Amphylia tota montana ex Tauro in mare procumbit: ab orienti Trachee Cilicie iuncta: ab occidenti Climaci monti seu masitito: qui Lyciam determinat. Piside ei a septentrione incumbit: qui taurum obtinet: de quibus mentio facta est. Initium Pamphylię Olbia præbuit: Phasilidi propinqua ingens munitio. Postea Cataractes effluit amnis multus & torrentibus more impetuofus ab alta petra descendens: cuius impetus longissime exauditur. Deinde Athalia Phyladelphi Athali opus: a quo dicta est. Sunt qui dicunt inter Phasilidem & Athaliam Thebam quandam & Tyrnesum fuisse: quod non est alienum credere. Si quod Calistenes auctor est. Troianos Cilices post Ilium deletum ex Thebano campo in Pamphyliam exiuisse: a quibus facile fuit oppidis: quę conderent ea nomina imponere: quibus in patria utebatur. Athaliam prætergresso Cestrus occurrit fluuius: quem ad stadia sexaginta nauiganti. Perga ciuitas offerebatur: & proximum loco edito. Pergeę Dianę fanū: ubi quot annis festa celebrant: demonibus expectata Solatia. Deinde ad stadia quadraginta supra mare urbs alta: quę a Pergeis conspici poterat: Deinde lacus ingens nomine Capria & fluuius Eurimedon: & superius stadiis sexaginta in eius ripa urbs aspendus plena populo quam Argiui condiderunt. Ptholomeus hunc amnem inter Cataractem & Cestrum posuit. Strabo ultra Cestrum ad orientem locauit. Ultra Aspendum Ptenelissus defluit amnis deinde alius fluuius: & multę in fronte insule parum cognite: Postea Sida Cumanorum Colonia: quę Palladis templum habuit: & Pyrratarum commune forum & ei proxima minorum Cybirensium ora: & Melas amnis. Postea Ptholomeus

urbs & non procul Pamphylię fines: & Coracesium Tracheę: Cilicię initium tota Pamphylię præternavigatio sexcentorum & quadraginta stadiorum spacium continet. Herodotus auctor est Pamphylios ex sociis Amphyluchi & Calcantis fuisse mixtis sane hominibus: qui ex Troia illos sequebantur: atque ex his alios hic remansisse: alios in alia loca fuisse dispersos. Callinus asserit Calcantem apud Clarum obiisse: gentes uero quę cum eo erāt Thaurum cum Mopso transgressas: partim in Pamphylia remansisse: partim in Ciliciam Syriamque usque ad Phoeniceam processisse. Pamphylia sicut & reliquę Asię prouintię sacrosanctum Christi euangelium suscepit. postea de uia uitę recessit: sceleratum Mahumetis dogma: & inanes secuta fabulas: & in hoc usque tempus delyrat: Turcorum imperio subiecta quibus ad uoluptatem humano generi amicam multa permissa sunt: Sed iam ad Ciliciam transeamus.

Cilicia prius ad pelusium usque Aegypti pertendebat Lydia: Pamphylia: Cappadocia Armenis: ac Mędis sub imperio Cilicum cōstitutis. Mox ab Asiriis edomita in breuiorem modum scripta est: ab orienti Amano clauditur: a septentrione Tauri iugis: ab occidēti Pamphylia & plurima iacens campo: In australi latere Sinu lato mare Issicum recipit. Cilix ei nomen dedit quem Pristina ętas pene ultra eū memorię abscondit. Phoenice ortus qui apud gentiles antiquior Ioue de primis terrę alumnis habebatur. Ciliciam duplicem esse diximus: alteram Tracheam: alteram Campenstrem.

Trachea oram maritimam perangustam habet: & nullum uel raro locum in plano. Taurus ei incumbit: male habitatus usque ad latera Borealia: quę circa Isauriam & Omonades existunt: usque in Pisidiam. Incipit autem Trachiotis Cilicia a Coracesio: & usque magnopolim excurrit. Campestris uero a magno poli & Tharso Issum usque pertēdit: cui ad Boreale Thauri latus Cappadoces adiacēt. Primū igitur Tracheę castellū: Coracesium dixere in petra prærupta situm. Hoc ex loco Diodorus

cognomento Triphon regibus Syrię bellum intulit : & uaria
usus fortuna: ab Anthiocho tandem filio Dometrii in quo
dam loco conclusus sibiipſi manum conſciuit. Dignus homi
ni finis : qui ſine regno neſciret uiuere . Quod autem Cilices
Pyrratę fierent ipſe Triphon in cauſa fuit : & regum Ignauia
qui tunc Cilicię ac Syrię ex ſucceſſione imperantes : & inter
ſe diſſidentes plurima neglexerunt: neque enim natis regibus
atque electis par ſolertia ineſt. Inuitabant etiam lucra ad male
ficiũ : & ipſa facilitas capiendi & uendendi captiuos. Delus
non procul aberat Emporium magnum & pecunioſum: quot
multa mancipiorum millia & recipere & remittere eadem die
poterat. Ex quo prouerbium factum eſt. **M**ercator nauiga
& expone. Iam omnia uenũdata ſunt: **N**am Romani poſt
Carthaginis & Corynthis euerſionẽ diuites effecti: multis ſer
uis utebantur: quos apud Delum emebant. **P**yratę igitur &
Predãdi & uendendi opportunitate oblata mirum inmodum
coaluerunt : adiuuabant & Cypri reges & egypti Syris inſen
ſi. Nec Rhodii illis beniuoli erant : Quapropter impune Pyr
ratę craſſabantur. **R**omani tamen quanuis parum eos qui
trans taurum erant curarent : Scipionem tamen emilianum mi
ferunt : qui populos & urbes inſpiceret. **S**ed intelligentes
ex improbitate principum a Seleuco Nicatore per ſucceſſio
nem proſectorum id malum euenire non prouidebant. Pu
debat enim Romanos id regnum abolere: quod ipſi conſti
tuiſſent. **I**nuiti enim deſtruunt homines : quę ipſi conſtruxe
runt ea res Parthos qui trans Euphratem erant: poſtea regio
nis eius dominos fecit. Deinde etiam Armenios : qui regio
ne tranſmarina uſque in Foeniciam occupata reges & genus
eorum uniuerſum funditus ſuſtulerunt . mare autem Cilici
bus conceſſere : quos Romani opibus auctos & bello & ex
ercitu deleuere. Sed uicinis rebus : & in conſpectu Sicis occu
pati : poſtea ea loca neglexere . Ultra Coraceſium orientem
uerſus : urbs Arſinoe fuit : Deinde Amaxia in colle ſita : quę
habitatio ſtationem habuit : ad quam materies ad fabrican

das naues deducebatur : maxima ex parte Cedrina : quę arbor in ea regione plurima ē : Atque idcirco Cleopatřę ab Antonio donata fuit : quia fabricandis nauibus esset idonea. **L**aertes subinde castellum in tumulo situm fuit : qui mamillę speciem prębuit : & stationem habuit : nec procul Selenus amnis in mare decurrit : Postea Cragus petra pręrupta supra mare : & Caradrus munitio cum statione. Vtteriꝯ mons Anglicus & aspera quędam pręternauiatio nomine Platanistrus : de hinc Anemurium promontorium ubi continens Crominio Cypri promontorio appropinquat ad stadia trecenta & quinquaginta a Pamphylię finibus : Anemurium usque Cilicię pręternauiatio octingenta ac uiginti stadia continet. Reliquas usque Solos circiter quingenta in Cilicia Trachea ciuitatem hodie magnam esse dicunt : quam Sataliam uocant : & oppositum mare Satalicum pelagus : quod angustiis Cypri proximum ferunt : & oppidum esse non paruum Scandalarum appellatum : cuius dominus uiginti millia hominum armare posset : qui quanquam Turcus sit Caramanum cum & Ottomanum inimicus Rhodii amicitia iungatur. Post Anemurium Agidas ciuitas occurrit : deinde altera Alfinore statione prędita : cui succedit locus Melania nomine : & Celenderis ciuitas quę portum habuit : quidam in hoc loco Cilicię initium fecerunt : non in Coracesio quibus Arthemidorus consensit. **H**olmus deinde sequebatur quam prius habitauerunt : qui postea Seleucenses appellati sunt. Sed condita Seleucia apud Calicadnũ eo comigrarũt. Calicadnus fluuius est qui ultra Sarperpedonis promotoriũ in mare prorũpit : per hunc Seleuciam nauigabant : urbem bene habitam : & a Cilicio & Pamphylia more plurimum abhorentem. Hinc fuerunt ex peripateticis phylosophis uiri memorabiles Atheneus : & Xenarchus ille in re publica uersatus aliquandiu in patria populum duxit : deinde contracta cum murena singuli amicitia : & cum illo fugiẽs captus est : cum insidię cõtra Cęsarem augustum deprehẽse essent : sed Insons inuẽtus a Cęsare dimissus est. Rediẽs aut̃

Romam cum ab amicis interrogaretur unde ueniret: Illud Euripidis respondit. Aduento ab imis atque Cęcis inferum tenebris: sed breue tempus superuixit a ruina domus per noctem oppressus (ut fit) quod uno superato periculo alterum incurrimus. **X**enarchus quem Strabo audiuit non diu domi permansit: Sed Alexandrię & Athenis & Roma electa docēdi uita usque ad senectutem in honore habitus est primum. Arii postea Cęsaris augusti Amicitia usus: Sed paulo ante obitum amisit uisum. **P**ost Calicadnum petra fuit nomie Picoelam que scalam habuit uicisam: qua in Seleuciam ibatur: deinceps alterum anermiuum promontorium & Carambusa insula & Coricus mons & ulterius ad stadia uiginti Coricum antrum: in quo Crocus optimus nascebatur. **A**ntrum autem ingentem quandam concauitatem in orbem ductam uocauerunt: cui labrum petrosum & altum circumiacuit: cum descēderis solum est inęquale ac petrosum & fructuosa: ac semper uirenti & domestica materię plenum adiacēs solum olim Croco satū erat: & ibi specu: quod fontem ingentem habuit purę ac nitentis aque in flumen exeuntis: quod mox a terra absortum inuisibiliter delatum exit in mare: amaram id aquam uocauerūt. Post Coricum eleusa insula continenti adiacet: quam Archelaus habitauit: & regiam fecit: tota Cilicia Trachea assumpta preter seleuciam sicut prius ab Aminta & a Cleopatra fuerat olim habitata. Nam cum locus terra & mari idoneus esset ad latrocinium satius esse iudicarunt ea loca sub regibus admistrari: quam sub ducibus. Romanorum qui ad iudicia missi non semper adesse cum armis possent: atque hoc pacto Archelaus Cappadociam & Tracheam Ciliciam assumpsit. **P**ost Eleusam latinus fluuius & uicus eiusdem nominis occurrebat. In excelsis autem Thauri partibus Olympus fuit zeniceti Pyrrate sedes & mons: & Castellum eodem nomine: Ex quo tota Lycia: & Pamphylia & Pysidea cernebat. zenicetus capto monte Isaurico: se cū tota domo cōcremauit dignus exitus: q nostri tps la trones haberet: quādo penitentię spēm nullam faciūt: illius erat

Corycus: & Phasilis: & multa Pamphylię loca: quę omnia in Saunici potestatem uenerunt. Neque enim diuturna sunt quę malis artibus acquiruntur. Post latinum Soli occurrebant. Ciuitas insignis alterius Cilicię initium: quę circa Issum iacet:

Hęc Archiuorum opus fuit: & Rhodiorum qui ex Lyndo uenerunt: hinc Soloecismum appellatum existimant: quod Grammaticę artis uicium est. **P**ompeius magnus in hanc hominibus exhaustam reliquos Pyrratas transtulit: quos dignos existimauit ut seruantur: & mutato nomine urbem Pompeiopolim appellauit. hinc fuit Chrysippus philosophus stoicus ex patre Tharsensi ortus: qui inde migravit: & Phylemon poeta Comicus: & Aratus qui de astris uersu conscripsit: cuius plurima carmina Cicero in latinum uertit. Sequitur zephyrium promontorium eodem nomine quo aliud iuxta Calicadnum. **U**terius Anchiala fuit paulo supra mare sita: Sardana pali opus: ubi Aristobolo teste sepulchrum eius ostēdebatur: & lapidea statua: quę dextrę manus digitos committens atq; collidens applaudere uidebatur. Epygramma quoque Assyriis sculptū litteris huiusmōi aderat. Sardanapalus Anacindarassis filius Anchialem & Tharsum una die condidit: ede: bibe: lude: dignum Epythaphium ut Cicero dicit: quod non in hominis sed in bouis sepulchro inscriberetur. **U**ltra Anchialam munitio fuit nomine Cinda: in qua Macedones Thesauros seruabant: quos Eumenes ab Antigno deficiens abstulit.

Ultra hęc & Solos montana sunt: in quibus Olbi ciuitas erat: quę Iouis templum habuit Aiakis Theucris fratris opus: cuius sacerdos etiam Trachę dominabatur. Postea Tyranni eam ad orti latrocinia constituere: quibus sublati iterum sacerdotes principatum obtinuerunt: uel Teucris uel Aiaces uocati. **A**bazenophinus filia unius ex Tyrannis per cognationem in hanc domum ingressa principatu potita est: quem pater antea procuratorio nomine acceperat. Postea Antonius & Cleopatra eum illi cōcesserunt: obsequiis & cultu deliniti. Sed Aba sublata principatus ad eos rediit: q̄ ex eodē genere erāt. Post Anchialā Cidnus fluuius erūpit in mare iuxta locum cui regma nomen fuit.

Stagnum id erat: in quod Cidnus exit Tharsum perfluens: q̄ supra urbem ex Thauro cadit. ¶ Tharsi uero nauale lacus fuit bucusque tota ora a Rhodiorum trāsmarina incipiēs: ad equi noctiales ortus: ab occasu eiusdem nominis extenditur. ¶ Postea ad byemalem ortum conuersa Issum: deinde flexum quēdam sumit in Austrum usque in Phoeniceam: reliquum occidentem uersus usque ad columnas Herculis. Tharsus in campo iacuit Argiuorum opus: qui Ion quērentes cum tripolemo errauerunt. ¶ Iulius Solinus matrem totius Cilicię Tharsū appellat: & a Perseo nobilissima Dianę prole conditam dicit. Sardanapallus in Epythaphio quod ante retulimus Tharsi cōditorem se iactauit urbē Cidnus mediā perfluebat iuxta Gymnasium Iuniorum: cuius ortus non procul ab urbe fuit. ¶ Alueus per profundam uallem recta in urbem ibat aqua rapidissima: ac frigida hominibus ac bestiis quę crassiores neruos haberent auxiliari putabatur. Alexander captus eius amoenitate proiectis armis plenus pulueris: ac sudoris cum in eius undam se proiecisset periculissimum incidit morbum: de quo uix tādē curatus euasit. Tharsenses adeo philosophię studiosi fuerunt: ut Athenienses & Alexandrinos superarent: uerum indigenę Tharsi discebāt peregrini non multi: nec rursus indigenę domi manebant: sed foris proficiscebantur: & perfecti libenter peregrinabantur: detinebantur autem perpauci. ¶ Atheniensibus contra euenit: nam multi eo proficiscebantur: & libenter immorabantur. ¶ Indigenę non multi admodum ibi studebant: nec alienas urbes discendi studio quērebant. ¶ Alexandrinis utrunque contigit: nam & multos peregrinos fuscipiebant: & e suis non paucos emittebant. ¶ Ex Tharso uiri illustres inter Stoicos fuerunt: Antipater Archelaus: & Nestor: & duo Anthenodori quorum qui Cordilion dictus est: cum Marco Catone uixit: & apud eum mortuus est. Alter Sandonis filius quem Cananitam a uico quodam dixerunt Cęsaris p̄ceptor fuit: & in honore maximo apud illum habitus. ¶ Ex Academicis. Hestor Tharsensis Marcellum Octauię sororis Cęsaris filium instituit. Pluciades & Diogenes Tharso nati:

per alienas urbes peregrinati sunt: & scholas optime rexerunt.
Diogenes etiam poemata in adolescentia composuit: maxima
ex parte Tragica. Dionysides optimus Tragediæ poeta: & Ar
chemidorus & Diodorus grammatici: ex eadem urbe fuerunt.
Sed nullius uiri gloria Tarsum magis extollit: quã Pauli apo
stoli: qui uocatus a domino segregatus in euangelium do
ctor gentium factus est: & uas electionis appellatus est: cuius
mira fuit eloquẽtia: & diuina doctrina: & ei non solum hebrei
sed græci & latini crediderunt. **P**roxima Tharso Malus fuit
Pyramo fluuiio (de quo supra diximus) intercurrente Malus in
edito loco sita. Amphyluchi opus: & Mopsi latonę: & Apolli
nis auguris: de quibus multa conficta sunt: & quę de Calchã
te supradiximus: nonnulli huc trãsserunt: dicuntque Mopsium
& Amphylocum ex Troia profectos Malum condidisse: po
stea Amphylocum Argos digressum: cum Argiuis non placu
isset illo rediisse. Sed a regni communicatione exclusum sin
guli certamine cum Mopsio concurrisse: & cum ambo cecidif
sent: non multum inter se distantes iuxta Pyramum fuisse se
pultos. Ex Malbo fuit Crates grãmaticus: qui Panetium phy
losophum instituit: ultra hanc oram Halerius iacet campus:
per quem Phylotas Alexandri equitatum duxit: cum ille Pba
langem per oram maritimam: & Mallensem agrum Iffum uer
sus: & Darii copias ex Solis ageret. **H**esiodus dicit Amphyl
locum ab Apolline apud Solos interẽptum: quidam apud Ha
lemnum campum: quidam in Syria. Alexander ei propter co
gnationem cum Argiuis gentili dementia sacrificauit. Post
Malum egeę oppidum succedunt: deinde Amanides portę in
quas Amanus mons desinit a Tauro descendens: qui ultra Ci
liciam est orientem uersus: semper a Tyrannis occupatus: lo
ca munitissima obtinentibus. **T**arco dementus uir memora
tu dignus: his locis potitus est: qui ob preclara facinora Rex
a Romanis nuncupatus successionem suis posteris tradidit.
Post Egeas Iffus oppidum fuit statione preclara: & Pyn
dus amnis iuxta quẽ Alexander cũ Dario cõsfixit: ac uictor per
currit oriẽtẽ. Hic Sinus Ifficus ab oppido dictus: & Rhosum

ciuitatē & Mirriadrū & Alexandriam: & Nicopolim continet:
C& Mopsi domicilium: & portas quę Cilicum Syrorūq; confi-
 nium appellantur: & in ultima Cilicię terra Diane Sarpe ubi do-
 me fanum & oraculum fuit: ubi demonibus arrepti responsa
 dabant. **I**n Syria uero prima ciuitas fuit: Seleucia Pierię iuxta
 quam orōtes exonerabatur. Ex Seleucia usque Solos recta na-
 uigatione stadia circiter mille computarunt. Sunt qui arbitran-
 tur Cilices Troianos: quorum Homerus meminit: horum Ci-
 licum auctores fuisse: de quibus nunc actum est: quanuis ab
 illis plurimum distent: quidam econtra censent. Nos suam cui-
 que sententiam relinquimus. Ciliciam campestem Carania-
 nus obtinet: qui secundo in honore apud Turcos hebetur. Is
 etiam minoris Armenię: & Cappadocię partem possidet: qua-
 draginta millia armatorum cum necessitas ingruit in campis
 habens. **I**s qui modo regnat Abraam nomine saepe nostris
 p̄cessoribus & nobis scripsit auxilia contra octauianum pe-
 tens: cui inimicus est quāuis in cultu mahumeti cōsentiāt. Re-
 liqua quę extra Taurum in Asia sunt Octauianus habet: exce-
 tis quę Scandalari dominus possidet. **H**actenus de Cilicia
 & Asia: quam minorem diximus. Sed quoniam Cyprus ei ad
 Austrum iacet de hac simul agendum est: qua peragnita finis
 erit Asiaticę descriptionis. **C**yperus inter maiores nostri maris
 insulas locum sibi uendicat: cuius septentrionales partes Tra-
 cheę Cilicię oppositę sunt: ibique continenti proxima est: Ori-
 entales Issico sinui: occidentales Pamphylicum alluit pelagus
 Australes egyptium. Ambitus insule trium millium & q̄drin-
 gentorum: ac uiginti stadiorū sinū se inferēti dicit̄. Lōgitudō
 a clidibus in achamātē pedestri itinere mille & q̄dringētorum
 ab oriente in occidētē p̄grediēti Clides duas insulas uocauerūt:
 ad oriētales partes ante Cyprū sitę: quę a Pyramo stadiis distat
 septingētis. Achamas p̄montoriū est filuofum: quod duarum
 mamillarū speciem p̄bet: & in occidentalibus insule ptibus si-
 tum tendit ad acq̄lonem Tracheę Cilicię pximū: tota insule fi-
 gura pte altera lōgior est. Cromiū p̄montoriū a Nemurio Ci-
 licię Tracheę p̄montorio per trecentorū et quīquagīta stadiorū

opponitur interuallum a Cromio usque Clidas recta nauigati
one stadia septingenta insunt: insulam ad dextram continem:
ad sinistram habenti in hoc spacio Lapatus ciuitas fuit: statio
ne predata ac naualibus laconum & Praxandri opus: & iuxta
eam agidus: & Amphrodium: atque ibi insula angustissima
nam septuaginta stadiorum interuallo: ad Salaminam transi-
tur: Deinde Achiuorum acta: quo primum appulisse aiunt:
Theucrum a patre Telamone pulsum: qui Salaminam in Cy-
pro condidit. **P**ostea Carpasia ciuitas que portum habuit cir-
ca Sarpedonem promontorium sita. Deinceps mons & pro-
montorium: cuius summitas Olympus dicitur: In quo ueneris
Arceę templum fuit: quod nec adire nec uidere mulieribus
licuit. In fronte Clides & alie complures insule fuere: postea
Carpasie & ultra eas Salamis: unde fuit Aristus historicus: ul-
terius Arsinoe ciuitas: & portas & promontorium pedaliu:
cui collis altus: & asper imminet: mensę cuiusdam figuram pre-
bens gentili more olim ueneri facer a Clidis sexcētis: & octuagin-
ta stadiis distans. Postea Sinuosa quedam: & aspera preterna-
uigatio: qua cetium iter erat: ciuitatem clauso portu predatam:
Ex qua zeno fuit Stoicę sectę auctor: & Apollonius medi-
cus: Ex quo loco usque Beritum stadia mille & quingenta
computauere. **D**einde Amatus ciuitas: & inter medio spatio
oppidum nomine Palea: & olympus mons: qui mamille speci-
em prebuit: & Curias peninsularis & Curium urbs ab Argi-
uis condita: que stationem habuit in occidentali parte insule:
que Rhodum respicit. Postea promontorium est: unde iaci-
ebantur qui Apollinis aram contigissent: tanta erat apud cęcā
gentilitatem: non dei sed demonis reuerentia. Ultra promon-
torium Creta fuit: & Bonfura: & Palepaphus ad decem sta-
dia supra mare sita: que stationem habuit: & Antiquum ue-
neris Paphę templū: subinde zephyria pmōtoriu: & altera Arsi-
noe cū statione & templo & luco: & nō procul a mari Hierocepia
& Paphus ab Agapenore cōdita: q̄ portū habuit: & tēpla optie
cōstructa: distās a Palepapho itinere pedestri stadiis sexaginta

In qua uia uiri simul ac mulieres ex omnibus urbibus conflu-
entes festa quot annis celebrabant: quidam dixerunt Paphum
ab Alexandria distare per tria millia & sexcenta stadia: adhuc
urbs extat & episcopum habet: quem nos creauimus. post Pa-
phum est Achamas promotoriū: unde incipit in orientē nauiga-
tio: deinde Solus quę portum habuit: & flumen & ueneris: &
Isidis delubrum Phalerus & Achamas. Athenienses eam con-
diderunt: Incolę Solii dicebantur: & fortasse ab his Soloecif-
mus nomē accepit: quīs in cilicia eiusdē nominis ciuitas fuerit:
cui hoc tribuitur: hinc fuit Stasanor Alexandri sodalis: uir qui
principatum meruit. Vterius in mediterranea ciuitas linnenia
fuit: cui proximum erat Cromii promontorium: unde circum-
nauigationem inchoauimus. Hęc fuerunt antiquarum urbium
nomina: hodie metropolis & regia est Nicosia quę nostris tē-
poribus magnas calamitates pertulit. Est & famagusta: quam
Genuenses obtinent: & Paphus de qua dictum est: ubi Nimo-
siensis episcopatus est: turris quędam extat: & ecclesia di-
ruta uulgo limissum uocant. Atracensis ciuitas in mediterranea
fuit: nunc destructa est: quanuis habet episcopum: qui uil-
lis aliquibus preest. Sunt & oppida quędam non contemnēda
Inter quę Cerines nominantur: In quo Ludouicus rex obsidi-
onem perpeffus est. Stadiis quattuor ab oppido mons est: &
in eo caput sancti Hylarionis custoditur: e regione Cilicię: ne-
procul hinc monasterium gręcorum: in quo sancti Epyfanii
corpus miraculis claret. Inter Paphum & Limissum castellum
est munitum nomine Colofus a Rhodiis custoditum: ubi cu-
curbite nascuntur ingentes: de quibus picatis efficiunt dolia:
Insula ferme tota australior est Parallelo: q̄ per Rhodū ducit
uirtute nulla insularum inferior: nam & uino abundat & oleo:
frumenti quoque satis habet: etis etiam metalla in ea fuerunt in
q̄bus uitriolū & rubigo etis nascebat: ad medicinę usū idonea
Cannamellis multa in Cypro reperitur: ex qua zucharum exco-
quitur: Ex pilis quoque Caprarū pānus cōficit: cui z sambelo-
to nostra etas nomē dedit: mltas res insula ad alias gētes mittit:

ex quibus lucra non pauca redundant: alienis non multū ege.
Sed aerem parum salubrem habet. Tota insula delitiis incum-
bit: Foemineq̄ admodum lasciuę sunt. Trogus auctor est con-
fuisse Cyprios uirgines suas priusquam nuptui traderent ex-
teris nautis insulam petentibus offerre prostitutasque demum
uiris dare: ut non ab re sacram ueneri Cyprum dixerit antiqui-
tas: In initio per singulas urbes Tyranni fuerunt. Sed postquā
Pholomaici egypto potiti sunt. ¶ Cyprus etiam fauentibus
Romanis in eorum ditionem concessit. Postremus Ptholo-
męus cum ingratus erga bene merentes inuentus esset subla-
tus est: & Romani insulam occuparunt: & prouintiam præto-
riam fecerūt: tollēdi regis auctor fuit. P. claudius pulcher: qui
a Pyrratis cilicibus captus imperato sibi redēptionis precio mi-
sit ad regem ut se redimeret. Ille precium adeo exiguum remi-
sit: ut Pyrratę id accipere recusauerūt. Publiumque sine precio
dimiserint: qui liberatus gratiam utrisque retulit. ¶ Nam crea-
tus plebis tribunus euicit: ut. M. Cato in Cyprum mitteretur:
eam a rege ablaturus. ¶ Ptholomęus re intellecta seipsum inter-
fecit. Cato insulam accepit: & regis opibus uenundatis pecuni-
am in publicum ærarium detulit. Cyprus diu postea prouin-
tia fuit: quanuis paruo tempore interiecto. ¶ Antonius eam cleo-
patrę & forori eius Arsinoę tradiderit. ¶ Sed breui omnia eius
acta rescissa sunt: postquam manus sibi consciuerit: antiqua
hęc sunt & noua digna relatu: quę paucis absoluemus.

Cypus cadentibus rebus Romanis diu sub imperio
gręcorum fuit: qui post Constantinum apud Byzan-
tium regnauere. Ricardus Anglię rex gręcos ex insu-
la deiecit cum Hierosolimam Classe petens: eo tempestate de-
latus portu prohiberetur: Indignatus enim arma quę in sarace-
nos parauerat in gręcos uertit: eisque insulam abstulit: Spolia
tamque firmo suorum præsidio cōmunitam reliquit: nec diu
postea Guidoni lusitano genere Gallico: qui de Hierosolimi-
tano regno contendebat: eam permisit: quam ille ab Anglico
acceptā sibi & posteris suis usq; i hęc tpa obtinuit. post uarias
successiōes regnū ad duos frēs puenit: quorū alter noīe Petrus

Classe instructa cum Catelanis ac gallicis Alexandriam egyptiorum inuasit: Ingressusque urbem mediam diripuit: & quamuis occurrētibus maximis egyptiorum copiis fugę se cōmiserit. Ingentem tamen prędam & ditissima spolia reportauit: nec diu postea a fratre interfectus est. Nulla enim sancta reperitur regni societas: Cruētus fraterno sanguine rex constituitur: sed neque ei longa quies fuit: neque impune cessit paricidium. nā cum solenne conuiuium instituisset: quod annis singulis instruere mos erat Ingens Calamitas obtigit. Inuitati Genuensium ac uenetorum mercatorum iudices quos baiulos appellant: magna inter sese contentione de priori confesso certa re coeperunt. Cumque rex uenetis propensior uideretur: indignati Genuenses armis suam dignitatem retinere statuerunt: atque in regiā tectis sub ueste gladiis profecti sunt. quod intelligentes uenetorum primores: regem adeunt: atque infidias suo capiti paratas dicunt. Et idcirco iuuentutem Genuensium armatam intrasse palatium: Rex missis euestigio qui rem inquirant: inuentos cum armis Genuenses in sublimen palatii locum rapi iubet: atque ex altissimis fenestris in forum precipitari: Satuta militum cohorte: que lanceis atque gladiis cadentes exciperet tantum maligna potuit accusatio. Reliqui etiam per Cyprum commorantes Genuenses perquisiti ac necati sūt ita ut uix unus ex tanta Clade superfuerit: qui rem gestam in patriam renuntiaret. Accepit tamen dux Genuensium ac senatus paulopost Atrocem suorum ciuium iniuriam: atque in ultionem erectus: intra quadraginta dies potētissimam Classē armauit: & in Cyprum misit: cuius aduētus eodem fere tempore: & uisus est et auditus. Trugosius: qui Classi pręfectus erat expositis in terram copiis: mox nicosiam profectus egre defensam cepit breuique regem ac reginam: & uniuersam insulā in potestatem suam redegit: & interfectis nebandi consilii auctoribus ingēti ditatus pręda: maiori cum gloria & breuiori tempore quā speraretur domum rediit. Rex cum cōiuge aliquandiu in carcere seruatus est: & regina pręgnans in captiuitate peperit: tandem uenia regi data est: & regnum tributarium factum: &

urbs nobilissima totius Cypri Emporiū famagusta de regno
recepta Genuensi populo applicata portu & uectigalibus di-
ues. Puerū regi natū Ianum appellauere: quod in genua natus
esset: quam nostra etas Ianuam uocat. Aduersus hunc cum
patri successisset in ultionem direptę. Alexādrię soldanus egypti
Melchella ualidissimam classem transmisit: quę ueluti tem-
pestas horrida cūcta corrumpit. Cyprios occurrere aufos prostra-
uit in campo: Ianum regem captiuum adduxit. Nicosiam re-
gni caput diripuit: ecclesias incendit: & omnē ferme populum
rapuit in seruitutem: uacuas urbes & insulam pene solum reli-
quit. Rex postea centum & uigintiquinque millibus aureis re-
demptus: & Tributarius egyptiorum factus in regnum rediit:
Sed dum insulam egyptii spoliarent: & eorum nauigia paucis
custodibus seruarentur in littore nauis ueneta: quę peregrinos
quot annis Hierosolymam uehit: uoto peracto rediens huc ap-
plicuit: & paulopost sex Catelanorum naues aduentarunt: qua-
rum patroni uenetum allocuti ei suaserunt ut signa deponeret:
simulque classem egyptiam aggredere futurum ut opitulē-
ta spolia referret: paruit uenetus: sed inter noctis tenebras Cate-
lanis mutato consilio dilapsis: redeuntes in ortu lucis: ad littus
egyptii nauem uenetam solam: & sine signo inuentam adori-
untur: ac breui expugnant iubentque peregrinos: qui aderant
si uiuere uelint erectis digitis christum negare. mira uirtus ne-
mo repertus est: qui pluris uitam quam fidem fecerit: ob quam
rem uiri triginta: qui prelio superauerant uincti deponuntur in
littore: atque ibi lapidibus cęsi: & obruti usque ad ultimū spi-
ritum christo benedixerunt. Foelix exitus: & optimo cuique
optandus. Foeminas in captiuitatē ductas apud Alexandri-
am ueneti mercatores redemerunt: inter quas una ex nostrati-
bus fuit Corfiniani nata: uidua: & sancta mulier: quę domum
reuerfa: hęc nobis a se uisa narrauit. Ianus per tot aduersa uitā
agens: tandem relicto filio impubere Ioanne mortem obiit. Fi-
lius iter foeminas educatus cum uirilem etatem attigisset: mu-
lierem se magis quam uirum ostendit: inter epulas: atque deli-
cias languens semper sub tutoribus & curatoribus uixit: uxorē

tamen duxit ex familia montifferrati: quę ubi i Cyprum uenit
peractis nuptiis siue aeris intemperie: siue ut fama fuit ueneno
extincta est: & comitatus eius pene uniuersus interiit: nec postea
repertus est ex occidentalibus regibus qui suam sibi familiam
despondere uellet. Ad gręcos igitur itum: & in Pelopōneso q̄
sita coniunx: ex Paleologorum prosapia Helena nomine in
geniosa & cordata mulier: uerum gręca instituta perfidia lati
nis inimica sacris: & Romanę hostis ecclesię. Quę ubi consū
mato matrimonio uiri uecordiam cognouit: non tam regi
nam quā regem egit: regnum ipsa gubernauit: magistratus de
posuit atque instituit. Sacerdotia pro suo arbitrio ordinauit:
& eliminato latino ritu gręcanicum superinduxit. belli pacisq̄
leges dixit uiro fatis fuit: conuiuari delitiisque affluere: atque
in hunc modum uniuersa insula in potestatem gręcorum re
diit. Potentissima apud reginam nutrix eius fuit: & apud nutri
cem filius: apud quę summa regni esse uidebatur. Cū is matrē:
mater reginam: Regina regem regeret: Ioanni ex concubina Ia
cobus natus est: Magni spiritus adolescens ex coniuge kar
lotam tantum suscepit: quę postquam adoleuit Ioanni regis
portus Gallię patrueli nupsit. Vir eius cōsensu procerum in re
gnum accersitus est: qui uiuente socero rem administraret. Iā
enim muliebris regiminis non minus tedeat populum quā pu
debat. Aduentante igitur Ioanne celebratisque nuptiis cuncta
in eius manu posita sunt: & forma regiminis correcta: diuina
& humana reformata negocia: Romanus ecclesię ritus instau
ratus: Regine ac nutrici adempta potestas: Nutricis filius no
ui principis faciem ueritus famagustum concessit: quo ex loco
matri suasit: ut si se cum filio saluam uellet Ioannem ueneno
extingueret: quo uiuo sperare uitam ipsa non posset: nec sur
do cantata fabula est. Venefica mulier consentiente regina ut
fama est nobilissimum principem toxico sustulit: atque ita pri
ores illecebrę & damnata Helenę imperia redierunt. Filius quo
que nutricis gloriabundus ex famagusta rediens: quasi domi
nus & rerum omnium moderator receptus est. Qui karlotam
ludibrio habens multis eam cōtumeliis affecit: illa ad fratrem

confugiens suas cōqueſta calamitates opem petiit. Iacobus nō tam ſororis gratia quam regni ſibi parandi grēculum cunctis inſultantem ſua manu interfecit: coepitque cū amicis id agere ut rex appellaretur: quod iam pridem in animo geſſerat: ut primum enim ſapere aliquid coepit: uidens patrem mentis inopē ex matrimonio uirili prole carere ad regnū aspirauit. Indignū exiſtimans: aut ſororem ſibi: aut ſororis uirum præferri. Quod præſagiens Helena uiro perſuaſerat: ut filiū regni cupidum extra matrimonium natum: eccleſiæ traderet: ac ſacris ordinibus iniciaret: ſic futurā ut regnandi ſpem poneret. Vacua per id tēporis paſtoris regimine eccleſia Nicoliensis erat. Hanc igitur Iacobo ſpondent: poſtularique præſulem curant: atque in poſſeſſionem deducunt: quod Romana eccleſia nunquam ratū habuit: Sed poſt grēculi cēdem regina & nutrix aduerſus Iacobum inſurgentes: eum urbe regia pepulerunt: ille apud iudicem uenetorum aliquandiu latitans: tandem apparato nauigio conceſſit in Rhodum: quo in loco non ſine honore habitus eſt: Interim karlota ſuaſu matris ac procerum Ludouico Sabaudie ducis filio nubit: eumq; quā celerrime ad ſe proficiſci hortatur. Medio tempore Iacobus ſpe regni amiſſa per amicos apud Nicolaum pontificem maximum inſtat: ut eccleſiæ Nicoliensi præficiatur: Sed Helena & karlota cōtra nituntur negantq; ſanguinarium hominem & qui regnum ſeditionibus agitet in eccleſiæ militia recipiendum: litterę caſu a Iacobo intercipiuntur: qui contractata amicorum non parua manu in Cyprum nauigans: clam regiam urbem ingreditur: eorumque domos adiens: quos ſibi norat inſenſos cunctos interficit: bona inter amicos partitur: & tanquam uictor in ciuitate moratur. Regina interim moritur: & paulopoſt rex uir muliere corruptior: quamuis forma & habitu corporis regio dignus honore uideretur. Sed quam erat exteriori decoris ſpeciē: tam fuit ignauus: & turpis animus: Inter hęc turbato multifariam regno accerſitus: crebrioribus nūtiis Ludouicus apud uenetas claſſe parata in Cyprum nauigat: magnoque omnium applauſu ac fauore rex appellatur. Iacobus eius aduentum haud quaquam expectare

ausus: consilio & ope ut aiunt Marci corari potentis amici:
qui sibi nauigium concessit: cum amicis ferme centum in A
lexandriam nauigauit. Soldanum quamprimum liceret con
uenturus: eiusque opem imploraturus. Soldanus missis obui
am primoribus suę curię eum ad se quę celerrime uenire iussit: &
magnis honoribus uenientem accepit: qui ut in conspectu da
tus est: Supplex inquit ad te cōfugio regū maxime atque potē
tissime. Tu mihi dominus es: & ut clementia tua spōdet ad
iutor & tutor eris. **I**ohannes pater meus: qui tibi quot annis
tributum pendebat: Superioribus diebus e uita decessit: nec
preter me uirilem sobolem reliquit. Soror mea uirum sibi ex
Gallis accersiuit: eum Cypri regem susceperunt: me post habi
to: quem regnare par fuerat. **S**ed tuum est regnum Cypri: tu
um est diffinire quem regnare oporteat. Natura masculis non
foeminis imperium dedit: nec equitas permittit regum filios
extraneis cedere. Respice oro fortunam meam: nec me regna
tum: regno priuari sinas: paternam hereditatem a te postulo:
qui meus iudex es: nisi causam meam suscipis: exul a patria:
regius sanguis mendicabo panem. Indigna hęc tuo nomini in
uretur mota: qui subditorum iustas causas non defenderis:
nec ere tua fuerit: me repulso: cuius maiores seruire tibi didi
cerunt. Galli cum hominem Cypriorum regno preesse. **N**o
sti superbiam gentis: & quanta egyptiorum imperio attulerit
Gallorum classes incommoda. nunquam Alexandria: aut alię
maritimę urbes pacē habebunt tenentibus Cyprum occiden
talibus regibus. Quod si me foueas tā tua Cyprus quam egyptus
erit: nec tū difficilem rem credideris paternum atque au
tum regnum mihi restituere. multi sunt qui meis rebus studēt:
nec aliud optant quam tuo fauore preditum: me redeuntem
cernere. Parua me classis in folium paternum collocauit. satis
amicis meis fuerit tua signa uidisse: & tuis auspitiis bellum ge
ri. cętera ipsi expedient: nec dubita breui me seruum tuum Cy
pri regem uidebis: tantum facito: ut te uelle intelligam. Moue
runt ea uerba: non Soldani modo: Sed omnium qui aderant
animum: nec quisquam fuit: qui nō indigna pati adolescētem

arbitraretur: eique subueniendum existimaret. Erat enim Iacobus duos & uiginti natus annos: forma egregia: & statura corporis patri perquam similis uerum animi dotibus: & eloquentia longe dispar. Placuit igitur subuenire supplici: moxque regis ornamentis allatis Iacobus ueste purpurea indutus: ceterisque insignibus adornatus: quibus regibus uti mos est. In conspectu Soldani: & omnium procerum rex declaratur: ac per urbem circumductus precipuis honoribus cumulatus est classe decreta: que illum mox in Cyprum ueberat: prius tamen littere in hanc sententiam Soldani nomine ad Ludouicum scripte sunt. uenisti ad occiduis partibus: ut alienum regnum in orienti inuaderes: ac paterna hereditate filium exueres: uana est cogitatio tua. Cyprus mihi uectigalis est: & meum de rege iudicare nisi quamprimum abieris egyptio peribis gladio. Si uxor tibi cordi est: potestatem facio: ut eam tecum aufferas. Si tamen prius recesseris: quam secundo monearis: his acceptis toto regno trepidatum est. Ingensque meror omnium mentes persuasit: cum neque Soldani iussibus resistere possent: neque sine turpitudine obedire. Postremo cum remedium nullum aliud inuenirent: Legatos ad Soldanum mittere placuit: qui eius mentem lenirent: miserunt & simul Rhodii uiros ex religione primarios: qui apud Cairum conuento Soldano Ludouici causam humilibus uerbis defendere conati sunt. Nil eum de iure Soldani ablaturum uenisse dicentes Iohannem Cypri regem karlotam filiam unicam ex matrimonio suscepisse: quam secundum Christianas leges reliquisset heredem. Iacobo ex concubina nato: regnum neququam deberi maritum pro coniuge Corone iura sortiri hortari: ne regni consuetudines confunderet: neue Christiana inter se iura negaret. Ludouicum Soldano in omne tempus amicum futurum tributumque suis temporibus prestaturum. Iacoboque decem millia aureorum singulis annis quoad uiueret traditurum. Res diu in consilio apud Soldanum agitata est: & iam eo uentum erat: ut postulata Ludouici admitterentur: triginta millibus aureis supradictis hanc enim summam loco imperarum Soldanus

exposcebat : nec Ludouicus pro redimenda pace abnuebat .
Sed ambiens Iacobus : mō istos : mō illos amicos : ac Soldani
fidē accusans : qui se paulo āte regē declaratū desereret . Gallicę
que perfidię proderet . Purpuratos quosque in curia potentes
hortabatur : ut Soldano suggerent : ne Gallicis oratoribus au
scultaret : neue se semel infide reliqueret . Aderat ei Soldani fi
lius equalis etatis : q̄ eius fortunę miserabatur . Aderant & tres
mamaluchi in pallatio potētes : qui precibus assiduis Iacobum
commendabant . Sed parum eorum conamina ualuisse : nisi
Mahumetis Turcorum imperatoribus legatus opportuno in
tempore affuisset : qui uerba huiusmodi habuisse fertur . **A**c
cepit amicus tuus Turcorum imperator Mahumetes te Iaco
bum Cypri regem appellasse : eumque in patrium regnum sta
tuisse restituere : digna res : quę de tuo solio maneret : & nostre
religioni accommoda . Sed renunciatum postea est : te mutato
consilio pacem cum rege Gallico pacisci : & quem iuuare coe
pisti uelle deserere : tanquam ignores quanto persequatur odio
gentem nostram Gallicus sanguis : neque Gotfridi : Balduui
niue : aut aliorum eiusce gentis facta menti teneas : qui sepe
maiores nostros magnis cladibus affixerūt . Vide quid agas
Si pax tibi cū gallico genere cordi est : cū nostro bellū expecta :
nec tibi cū solis Turcis inimicitias futuras putes . Aegyptii Syrii
& Arabes : q̄bus prees summo te odio prosequuntur : nec tuus
tibi filius heredit : qui religionem nostram Gallicano sangui
ni pdideris : quid si promissā fidē Iacobo seruaueris : classē
que pararis in Cyprios . Mahumetes quoque alteram parabit
in Rhodios : & utriusque insule spolia tua erunt : solum tan
tum insule Rhodię Mahumetes sibi seruatum cupit . **P**lacue
runt Soldano Turci oblata : atque in eius postulata consensit .
Apparata est e uestigio classis : & Iacobus cum magna militū
manu in ea uectus Cyprium appulit : non tulerunt eius impe
tum Galli : quanuis Rhodios adiutores haberent : neque au
si apud Nicosiam expectare in castellum quod Cerines ap
pellatur sese receperunt . Iacobus reliquis omnibus in potestātē

receptis: obsidionem aliquandiu circa castellum tenuit. De
inde spe ponunde munitionis deposita dimissis custodibus:
qui Gallos ab incurfione probiberent. ¶ Nicosiam reuerfus ad
reformationem regni se conuertit: Legatosque ad uos misit:
qui multa peterent: faciem honestatis habentia. ¶ Sed reuera nil
aliud querebat quam Christiani regis apud sedem apostolicā
nomen usurpare: Sed contra illi euenit quam putabat: neque
enim oratores suos tanquam regios admisimus: cum accepif-
semus eum Soldano egypti: eo tempore quo regnum ab eo
suscepit turpissimum iuramentum prestiffisse. Adiurato enim
quadrages deo ut accepimus: sic ait p̄ deū magnum & altum
mifericordem: & benignum formatorem cęli & terre: & om-
nium que in eis sunt: & per sancta hęc euangelia per sanctum
baptisma: par sanctum Iobannem baptistam: atque omnes
sanctos: & per fidem Christianorum promitto & iuro quod
omnia que nouero aperta erunt domino meo altissimo Sol-
dano egypti: & totius Arabię imperatori. Alefferapho afnali:
cuius regnum deus fortificet: ero amicus amicorum fuorum:
& inimicorum inimicus. ¶ Nihil eum cęlabo: neque Pyrratas
in regno meo patiar: neque his uictum aut auxilium dabo. egyptios
qui meo in regno feruiunt emam: & libertate donabo: au-
ri quinque millia mimum in kalendis feptembris: aut octobris
tributi nomine in tēplis altiffimis Hierusalem & Lamech sin-
gulis annis offeram. Coloffeos prohibebo: nec Pyrratis arma
ministrent: quecunque digna cognitu nouiter emerferint:
¶ Soldano renuntiabo: In iusticia & ueritate paedami: nihil mea
in parte fraudulentum erit: quod si aliquid horum neglexerim
ero apostata & mandatorum sancti euangelii Christianęque
fidei preuaricator: dicam euangelium falsum esse: negabo chri-
stum uiuere: & matrem eius Mariam uirginem fuisse: super
fonte baptismatis Camelum interficiam: & altaris presbyte-
ros maledicam: diuinitatem negabo: & Illesum nuntium hu-
manitatem adorabo. Super altari cum iudea fornicabor: & fan-
ctorum patrum maledictiones omnes in me recipiam. Hoc

Iuramentum in scriptis redactum : & ex Arabica lingua in latinam traductum : Legati Rhodiorum uiri prestantes ad nos detulerunt asserentes certissimum esse : Ita Iacobum apud Cairum Soldano iurasse : propter quam rem oratores eius multum increpatos absque honore remisimus. ¶ Karlota interim que Rhodum petierat comparatis aliquibus auxiliis cum noua militum manu quam focer ex Sabaudia miserat ad uirum quem Cypri reliquerat apud Cerinem rediit : eo proposito ut Nicosiam peteret : non parua spe freta recuperandi regni Iacobus consiliis eius exploratis iter intercipit : confertoque proelio multos Gallorum interficit : reliquos in castellum repellit : quo in loco usque in hanc diem Ludouicus obsidionis incommoda fert : relique partes insule Iacobo tanquam regi parent : excepto Colossi oppido : quod Rhodii tenent : & Famagusta quam Genuensium esse diximus. ¶ Karlota uiro apud Cerinem dimisso Rhodum contendit : & deinde plena calamitatis ad nos nauigauit : sibi & uiro ut consuleremus non sine lachrymis orans : nam & ipsa multa in mari aduersa pertulerat : nos qua potuimus humanitate prudentem sane & cordatam foeminam consolati sumus . Vinum & triticum quod regi mitteretur obseffo apud Ancona obtulimus : & sibi que omnium rerum erat indigna equos & mulos coemimus : & uiaticum dedimus : quo in Sabaudiam ut reginam deceret proficere res ad focerum : auxilia quoque polliciti : quibus in regnum restitui posset si nostris consiliis uteretur . Facile nanque exulibus regibus commisereri scimus . Sed digna dei ultio. ¶ Nam cum nos apud Mantuam conuentum ageremus : regesque hortaremur : ut in tutelam regionis assurgerent : neque hinc Turcos. ¶ Inde Saracenos in christianos seuire permetterent. ¶ Huius Ludouici pater qui multa promiserat Inter primos reperi tus est : qui Orthodoxe fidei auxilium negauere . Ipse quoque Ludouicus adolescens : cum per padum nauigaret essetque Mantue propinquus in eo loco ubi Mintius Pado miscetur : haud quam dignatus est nos uisere : aut nostram benedictionem

exposcere quibus ex rebus sepe oratores Sabaudienfes allocuti eorum facta dānauimus : futurumq; diximus ut in poenam eorum quę pater faceret filius regnum amitteret : frustra que opem ab aliis peteret : quam suus pater negasset ecclesie : sicut postea cum magno religionis damno secutum est . Hęc habuimus quę de Cypro diceremus . Aliquanto longius quā con / sueuimus propter historiam nostri temporis : que non uide / batur negligenda : quod etiam in aliis locis facturi sumus : ubi nostra etas aliquod habuerit memoratu dignum . Soldanus suam esse Cyprum dicit : & Rhodum propter Hierusalem : de cuius regno has insulas esse putant : & cum ipse Hierosolimam possideat : ad eas quoque ius sibi competere arbitratur . Turcorum imperator de Cypro nihil aduersatur . Rhodum uero sui iuris esse contendit : qui uicina incontinenti littora obtinet . Antiqui & Rhodum & Cyprum Asię tradiderunt : quibus nulla continens propinquior est . Nam Rhodus Carię Cilicię Cyprus obicitur : quę Asię partes existunt . **A**siam ipsam minorem qui primo coluerint non satis certum est : quidam Indigenas putant : nos ex Syria primos cultores aduenisse arbitramur : quando ex unis parentibus omnes originem ducimus . Illi uero in terrestri paradiso creati : atque illinc eiectione in Damasceno primum agro locati sunt : Indeque genus humanum nisi Armenica magis origo alicui placeat : quia in Arca Noe seruata sit humana caro : & illa in montibus Armenię cessante diluuiio requieuerit : unde rursus propagati homines ad colendas prouintias exierint : Sed omnes ab Adam progenerati sunt : qui filios Noe sui generis auctorem faciunt . **A**n te Troianum bellum cultores Asię inter primos memorantur Caucones : quos alii Pelasgos alii Scythas fuisse tradunt : hos Bebrices e Bithynia pepulerunt . Bebrices Mariandrini cum Paphlagonibus ex quibus Mariandini exiuerunt : & Eneti . Nobilis Paphlagonum natio Migdones Olympi cultores qua Boream respicit : & Doliones inter Rhindacum habitantes & Esapum

& Myfi qui ex Myfia profecti sunt. **E**uropæa apud Danubi-
 um sita: & Lydi qui & Meones appellati sunt: & antiquio-
 res: quam Mysii creduntur: & ab aliquibus Mysorum patres
 existimati sunt. **A**sięque indigenę: & Leleges qui per insu-
 las habitantes sub Minoe Cretensi fuerunt: postea incontine-
 tem Asię migrantes Australe inde latus usque Assum: & de
 inde usque ad Caicum & Hermum oram maritimam tenuer-
 re: & Cares qui prius Leleges esse putantur & insulares: po-
 stremo terrestres facti apud Meandrum sedes obtinuerunt. &
 Pbryges qui ex Tracia profecti Primo Sangarii ripas habita-
 uere: Deinde ad orientem mediterraneam petierunt. & Lycii
 qui prius non procul ab Ilio sortiti sedes in duos diuisi princi-
 patus: denique ultra Thaurum migrasse creduntur. & Teucii
 quos alii ex Cręta alii ex Attica ortos existimarunt: & circa
 Amaxicum habitauerunt. & Cilices qui sub Hęctore fuerunt
 Thebam colentes Ilio proximi: quo deleto Thaurum transi-
 uere. & Dardani sub Aenea: & Antenore constituti Idę Ac-
 colę. & Cetii prope Caicum sub Euripillo militantes. & Pe-
 lasgi qui Larissam Cumanam prius coluere gens ab origine
 Theffalica: quę postea multum creuit: & tamen cito defecit:
 & Solium in mediterranea supra Cares ad Thaurum habitan-
 tes. & Leucosiri ultra Halim in ponto collocati & Amazones
 quę Themiscirę campos incoluere. & Calybes qui montes
 Pharnatię & Trapezunti uiuos infederunt: omnes huiuscemo-
 di gentes. ante bellum Troianum in Asia fuisse traduntur. **D**e
Lycia: & Cappadocibus: & Cathaonibus: & Arme-
 niis: & Pamphyliis: & Pisidibus: & Isauriis: & Tracibus: qui
 Cimerii fuerunt: & Magnetes deleuerunt: & aliis compluri-
 bus incertum est: Aeoles: & Iones: & Dares: & Macedones:
 & Gallatas nemo dubitat post cladem Iliacam in Asiam per-
 uenisse: quę frequenter externo subiecta imperio: aut raro:
 aut nunquam regem pertulit in armis clarum: cuius uetusta
 origo Asiatica fuerit: siue quod imbelles genus hominum fa-

cile iugum subiit siue quod regionis ubertas externos reges ad eam acquirendam summis conatibus attraxit. Nam priusquam Troia Græcorum armis rueret: multi Asiani externi reges inuaserunt. Iuppiter siue Crætensis fuit: siue ut alii uolunt Aegyptius Asię imperium adeptus est: & Hercules ille primus: & Dionysius quem Bacchum uocauerunt: & Osyris quem cum superioribus: stulta Aegyptus tanquam deum coluit. **S**esoftris quoque rex Aegypti Asiam sibi subiecit: & Idam Tyrus Scytharum rex qui sibi successoribus suis per mille & quingentos annos uectigalem Asiam fecisse traditur: & Amazones Scytharum Soboles: magnam sibi Asię partem uendicauerunt: & Ninus rex Asiriorum usque ad Hellespotum cum exercitu peruenit omnemque Asiam domuit: quę & sibi & successoribus usque ad Theutamum paruit: sub quo Troianum bellum exortum est. **T**heutamus autem per Legatos a Priamo requisitus Memnonem Thitoni filium cū decem millibus Aethiopum & totidem Susianis: ac ducentis curribus in auxilium misit: cum amplius mille annis Asia sub Asyriis fuisset: Hercules etiam Alemeneę filius Troiam depopulatus est. Sed neque Hercules: neque Agamennon in Asia imperium continuarunt: qui habita uictoria in uarias regiones dispersi sunt: quemadmodum & Cymmerii: qui multas in Asia ciuitates deserarunt: nec totam Asiam occuparunt: sicut neque Iasonis sotii: quanuis aliqua loca obtinuerint post Troiam deletam: Lydorū res magneę fuerunt: apud quos Mydas giges & Aliates & Croesus rerum potiti sunt: deinde Perse horū imperium deleuere: qui usq; in gręciā penetrarunt. Persas uero Macedones deiecerunt: & ipsi a Romanis pulsi sunt. Post Romanos gręci Asiam obtinuerunt: cum apud Bizantiū imperii sedem Cōstantinus posuisset. gręcos autem Turci eliminarūt: quos Tamerlanes ut ante diximus magnis affecit cladibus: Sed tanq̄ fulgur cū omnia pertriuisset breui defecit: & res ad Turcos sine controuersia rediit. Inter Asiaticos autē

qui armis claruerit : unum reperimus cunctis excellentiorem :
& cui pauci possint equari : Mythridatem : scilicet Eupatorem
cuius progenitores Pontici fuerunt : & ipse apud Synopem
natus educatusque est : & ibi tandem sepultus . Ad hunc pue-
rum : ut Apianus alexandrinus scribit : & parentibus orbatum
principatus translatus est : qui mox ut adoleuit finitimos Bar-
barorum populos in potestatem suam redegit . Scytharum nō
paucos sibi subiecit : in Romanos per quadraginta annos uari-
is euentibus bellum gessit . Bithyniam & Cappadociam non
semel adeptus est . Asiam Phrygiam Paphlagoniam Gallaci-
am : ac Macedoniam cum in gręciam transfisset potenter inua-
sit : multa & præclara egit : maria Cilicia id Ionium usque do-
minatus est : quo ad Sylla intra paterni regni limites eum inclu-
sit : centum & sexaginta millibus hominum bello sibi adem-
ptis inter lubricos prolapsus casus : minime animum posuit bel-
lum facile instaurauit : cum optimis ducibus prælio decertauit :
a Silla quidem & Lucullo Pompeioque uictus : sepe numero
magnas illis intulit clades . L. Cassium . & Q. oppium & Mani-
um Acilium captiuos sibi deditos palam circumduxit : quoad
illum qui totius belli causa fuerat iuteremit : Reliquos Sil-
lę tradidit . Vicit Fimbriam ac Murenam quotam quoque cō-
sulatu illustrem : & Fabium : ac Triarium : ingenium illi ad res
difficiles præcellentissimum fuit : uictus sepe minime ab incoe-
pto destitit : nec una uia Romanos aggressus est : cum celtis foe-
dus iniit : & Sertorium in Hispaniam misit per insidias : siue
ab hostibus siue ab aliis ferro impetitus & Sautius : nullo ta-
men ab opere cessauit . Sanguinolentus & crudelis in omnes
fuit : nam matrē : fratrē ac filios tres impuberes totidem filias in-
terfecit . statura igēti fuisse tradit : ualitudie p̄s prima usus usq̄
ad ultimū uite tps eq̄tate iac̄ari : ac mille stadia eq̄s p̄ itervalla
dispositis una die discurrere : currus sex & decem eq̄s agitare :
gręcis ibutus disciplis : & ob id sacris eorū usus : musice p̄terea
deditus : Sobrietatis eximię : i pluribus laborūq̄ patiētissimus .

Solū mulierum deuictus illecebris his moribus Mithrydates cum orbis plurimas: & preclaras regiones cladibus inuoluisset Postremo desertus a suis: & filii fraude circumuentus: ad ueni remedia cōuolauit: quibus non satis celeriter opitulantibus quod iis assuefactus erat: a Buthito quodam Celtarum duce ut se ferro interimeret gręcis impetrauit: atque ita rex quondam potentissimus: e uita decessit: Sextusdecimus a Dario ultimo Persarum rege Octauus siue sextus a Mythridate illo: qui a Macedonibus defecit: & Ponti regnum sibi uendicauit. Vixit annis octo siue nouem supra sexaginta: in quibus per septem & quinquaginta regnum tenuit: confessu Pompei regali sepulchro apud Synopin conditus: & solennia funeris magnifice consecutus: Sed neque is uetusta origine Asiaticus fuit Mitridates enim qui primus Cappadocię pōtiq; regnum inuasit: e genere Persarum regio fuisse traditur. Fuerat ille Anthigoni amicus. Anthigonus uero cum per somniū sese agrū auro serere uidisset: & Mythridatem aurum metentem in Pōtum recedere: expergefactus illum interficere conatus est. Mythridates cum sex duntaxat equitibus fugiens quendam locum Cappadocię muniuit: multisque illuc per Macedonum incuriam confluentibus. Cappadociam finitimasque circapontum tenuit nationes. Postremo imperium in maius propagatum filiis tradidit: Quod uicissim unus ab alio suscepit: usque ad Eupatorem: qui etiam Dionysius uocatus est: de quo modo locuti sumus. Mulieres in Asia clarissime ante omnes fuerunt: Amazones quarum genus e Scythia profectū diximus. Deinde Arthemisia Halicarnassi regina: que cum Xerxe aduersum gręcos bellum gessit. Postremo Pythodoris quam supra in Ponto regnasse memorauimus: non possumus nō Asiaticam dicere: eius pater Pythodorus apud Trallianorū urbē: & priuato ciue magn⁹ euasit: & opes regias cumulauit. Nec nos latet plurimas Asię foemias clarū nomē affecutas eē: sed iter eas q̄ regnauerūt has p̄ferimus. Verū qa de Turcis supius mētionē fecimus: ad quos ultio loco īpiū Asię delatū

est. Haud absurdum fuerit eiusce gentis originem recensere.
Ut eorum confutetur error qui gentem Troianum Turcos esse affirmant: ac Teucros uocant. Turci ut Eticus philosophus tradit in Asiatica Scythia ultra Pericheos montes: & Taracuntas infulas contra Aquilonis ubera fedes patrias habuere. Gens truculenta & ignominiosa in cunctis stupris ac lupanaribus fornicaria comedit: quæ ceteri abhominantur: Iumentorum Luporum ac uulturum carnes: & quod magis horreas hominum abortiua. Diem festum nullum coluit: nisi mense augusto Saturnalia. Romanorum imperium audiuit: magis quàm sensit: quanuis Octauiano augusto in auro litoneo censum dedit: & id quidem sponte. Nam cum uicinas: undique regiones annum illi tributa reddere animaduertisset: nouum dierum ac temporum exortum esse deum arbitrata: munera illi quot annis misit. hæc gens ut Otto historicus tradit imperantibus græcis: & regnante apud Francos Pipino annis ab hinc supra sexcentis non Caspias: ut ille ait: sed caucaseas egressa portas cum Auariibus ferocissima pugna: multis utrobique desideratis confligit. Exin pontum: Cappadociamque transgressa: ad reliquas finitimas gentes sensim illapsa est: nec multo post quemadmodum Nicolaus Sagundinus ad nos scripsit: græcis ac latinis litteris eruditus: eadem gens more latronum clandestinis quibusdam excursionibus uires sibi uendicans occupatis montibus: & claustris opportunis: unde per occasiones facile irruptiones fieri possent: usque adeo emerfit: atque sublata est animis ut palam iam & pari Marte aduersum finitimos de agri possessione certaret: & denique procedenti tempore non solùm pontum & Cappadociam: uerum Gallaciam: Bithyniam Lycaniam: Pisidiam utranque Phrygiam Pamphyliam: Ciliciam Cariam: & omnem Asiam quæ minor uocatur: ultra citraque Taurum: ad oras usque Ioniæ: & littora græci maris occuparet.
Nec unum quendam principem: sed alios alii duces: & uaria auspitia profectores secuti. ex hac gente trigessimum ab hinc: & ceterimum circiter annum Ottomans quidam exigui tamem census & obscuri iter priuatos

nominis ex collectio milite non ingenti manu per seditionem conflata Crassari passim: ac non solum reliquias Christianas uexare: uerum etiam homines sue gentis armis infestis perire: & sibi subdere coepit cuius conatibus orta inter principes graui discordia foelicem cursum prebuit. ¶ **O**ttumanus enim dum illi sese inuicem laniant: Accitis undique omnibus: qui pro ingenio prede rapinarum cupidi essent: auctoritatem breui & nomen adeptus oppida non pauca partim ui: partim seditione in potestatem accepit. ¶ **H**uic successit Orcanes: qui rem inchoata a patre commodi profecutus: longe lateque propagauit: quem secutus Amurates filius duobus de grecorum imperio disceptantibus ab altero qui superari timebat in auxilium accersitus: cum ex Asia transisset in greciam consulto bellum protrahens: ubi ambos consumptis eneruatisque uiribus fractos ac defessos animaduertit. Versis (ut aiunt) propriis arma in eos sine ullo discrimine per occasionem conuertit: & plurimum grecie sibi subiecit. Is uita functus duos reliquit filios Solmanum: & Pazaitem: quem superius a Termelane captum retulimus. Soldano extincto res uniuersa ad Pazaitem deducta est: qui priusquam caperetur res magnas in grecia gessit: dimissus uero nihil memoria dignum egit: mortemque in Asia inglorius obiit: cuius filii qui complures erant in potestatem grecorum uenere: cum capto patre periculum euasuri. ¶ **E**x Asia in Traciam nauigare contenderent: ¶ **C**alpinus tamen natu maior emissus a grecis regnum obtinuit: cui uita functo Orcani filio: tenella etate adolescentulo quorundam principum regnum occupare conati. Moyse patruus: & ipse a grecis dimissus infestis armis occurrit: & magis perditione quam pugna oppressum extinxit adolescentem haud multo post: & ipse nullo superstite filio decessit: quem Mahumetes frater tertius ex Pazaitem: filiis subsecutus regnum in cruetate obtinuit: quod magnis rebus in Europa gessit: in Asia quoque complures Turcorum relictos ui atque armis oppressos regnis exiit: huic defuncto successit Amurates filius quod per id tempus in Asia manens

audita patris morte in Traciã conatus. Traciam traicere imperatoris gręcorum maritimo apparatu prohibitus est : & Mustaphas natorum pazaitæ reliquus ut rerum potiretur a gręcis liberatus & summa ope adiutus. Sed Mustapha pugna superato & interempto a murates uictor uniuersum regnũ obtinuit. hic fuit Mabumetis qui modo regnat pater utriusque res gestę memoriam exposcunt: quas cum de gręcis agemus : haud quam reticebimus. hæc est Ottumanorum progenies : & Turcorum origo: qui quanquam ea loca possident: quę olim Teucri tenuere: non tamen Teucri appellandi sunt: Alioquin & dardanos & Myfos & Phryges & multarum gentium : quas uel Asia uel in gręcia subiecerunt nominibus appellare possemus: Siue enim ex Attica siue ex Cręta : quod ad mare probare uideatur: Teucrorum origo fuit: nihil ad Turcos pertinet : quos Scytharum genus esse docuimus Barbaram & Tetricam progeniem: quanuis pluribus sæculis in Asia gręciaque commorati uitam mitiorem induerit: & imperium utriusque terrę consecuti sint. Adeo Turcorum nomen auctum est : ut quę olim Asia uocabatur: nunc Turciam uocent. a Turcis enim uniuersa possidetur: præter oram Trapezuntiam: quę suo imperatori paret Christianę religionis cultori: quanuis gręco & non nullis erroribus imbuto aduersus quem profectus hoc anno Mabumetes eius imperium labefactum existimatur. habent & Armenii aliqui suum ducem in Asia qui christum sequitur ut ante diximus: reliqui omnes Turcorum potestati subiecti sũt: Sed non omnes Turci Ottumanorum imperio subsunt : nam & Caramanus Cilicię dominus : qui magnam Cappadocię partem posside : & Asambecus qui prope Euphratem dominatur : & alii nonnulli reguli ab origine Turci cum Ottumani progenie diu de regni possessione certarunt. Caramanus inter Mabumetem Turcorum imperatorem : & Soldanum egypti dominum medius : multa per nostram ætatem modo cũ hoc modo cum illo prælia gessit: locorũ difficultatibus: & Cilicię gentis: cui dominaat uirtute confusus: & odio Mabumetis

christianorum amicus: Nec Asambecus ottumanorū profapi
am quiescere permisit Christianę coiunctus uxori imperatoris
Trapezuntii filię: quanuis parui momenti est apud Turcos
matrimonii nomen: quis cōiuges sunt: quot ducere uoluerūt:
Impiam Mabumetis legem sequentibus: cum qua nobilem &
pulcherrimam Asiam fēderauerunt eadem ab initio idola co-
luit: deorumque uariis superstitionibus dedita quanuis non
nullos admiserit Iudeos ueri dei cultores: non tamen legem eo-
rum accepit: Sed quemadmodum hodie iudei inter nos uiue-
re permittuntur: Ita & inter gentiles per Asiam sub tributo ui-
tam agebant. **D**amnatissimus ille idolorum cultus usque ad
Romanorum imperium perdurauit: quibus ad Christum cō-
uersis: & in Asiam & in omnem fere terram p̄dicatum per
apostolos intonuit euangelium: & benigne auditum est. Cre-
dit Asia Christo & pulcherrimas erexit ecclesias: nec ulla eius
portio fuit Christianis non iniciata sacris. **F**atemur plurima
ibi & per Romanos & per alios iudices Christianorum perse-
cutio acta est. Sed uicit gloriosa martyrum constantia. uicerūt
& sanctissimi uerbi dei p̄dicatores. Erecta sunt monasteria
uirginum & sanctorum patrum Cenobia. laudatus est in can-
ticis dominus: & in odorem suauitatis sacrificatum est: ei cun-
cta populi ora: & omnes lingue Christum insonuere: cui nul-
la non uilla altaria dedicauit: & dona in eius nomine conse-
crauit. Cessauit omnis spurcicia ueteris cultus. Diruta sunt de-
monibus sacrata templa exusta simulachra: contrite deorum
imagines: omnis turpitude: omnis blaffemia procul acta euan-
gelica uita recepta. Sancti & pudici mores admissi: laudata uir-
ginitas: probata nuptiarum castitas: Innocentia in honore ha-
bita: sobrietas & mansuetudo ore omnium commendata: nul-
la consuetudo admissa que aduersa sacro sancto euangelio
uideretur: uerum Turcorum aduentu cuncta immutata sunt.
Mabumetbea lex que sub Heracleo impatore coeperat euāge-
liū Christi repulit christianorum desidia: q̄ petentibus opem
Asianis neq; cōsilio neq; auxilio fuerūt. Rediit fēditas & pri-
stina turpitude: nam quāuis simulacra horrent Turci & unum

se colere deum dicunt. Indigna tamen de Christo sentiunt: nec trinitatem adorant: haud intelligentes quomodo possit deus unus & trinus esse: & scripturam sacram deprauarunt: uoluptatis ac libidinis serui. Perierunt sacre littere: & omnia bonarum artium studia defecerunt: apud seruos paucos Christi nomen auditur: neque illi qui se christianos appellant in Asia ueri christiani sunt: non ambulantes ad ueritatem euangelii: & si enim plurimi adsunt graeci christianis imbuti sacris: multum tamen ab antiquorum sanctorumque patrum regulis abierunt: Nec Romanam ecclesiam audire dignantur omnium fidelium matrem. Nimis multum est quod in Asia perdidit christus nobilissima prouincia a nostra religione est alienata: Et quot populos: quot preclarissimas urbes: quot insulas fama celebres: quot iclita regna cum Asia perdidimus in oratione qua resuadet rex Agrippa Iudeis apud Iosephum ne cum Romanis bellum susciperent quingentas ciuitates in Asia minori: ac propria fuisse coperimus. Et quae unquam terra uiros doctrina excellentes plures quam Asia protulit: Dum singulas percurrimus urbes: commemorauimus illustres uiros e septem sapientibus: quos admiratur antiquitas tres uel quattuor Asiaticos fuisse constat: quando ex ipsa continenti aut ex insulis sibi adiacentibus orti sunt. Homerus ipse inter poetas precellentissimus: haud dubie Asiaticus fuit quanuis eum apud se natum plures ciuitates decertent: & Hypocrates medicorum princeps ex Coona tus Asiam honorat: & Aracus astrologus Solensis inter phylosophos siue stoicos siue peripateticos multi Asiatici claruerunt. Oratorum quoque & historiorum maximus numerus: sicut in particularibus relatum est. Theologi quoque nostrae religionis non pauci in Asia floruerunt. Sed unum omnium & primum & maximum satis fuerit commemorasse Paulum Tharsesem cuius epistole post euangelia primum sibi locum in ecclesia uedicarunt. Omittimus aliarum artium studia: architecturam: picturam: statuariamque in quibus Asianorum ingenia facile principatum obtinere legunt: eent singula recensere: quae apud Asiaticos principua extiterunt: & e septem miraculis orbis duo & tria in Asia referunt.

Manseoli sepulchrum apud Cares: & Iouis siue Solis collosus apud Rhodios: quos inter Asiaticos computauimus: hæc longius fortasse quam par fuerat recensuimus: ut intelligant qui hæc legerint quantum Christiana res publica perdiderit: atque hæc potissimum causa fuit: cur Asiam & eius partes distincte usque ad minutissimas describeremus. Dicet fortasse aliquis non minoris damni fuisse: uel gratiam amisisse que omnium doctrinarum mater iudicata est: & armorum gloria plurimum excelluit: uel Syriam in quo primus homo uisus: & in qua Christus natus: & altus humanum genus per crucem redemit: & uiam qua celum peteremus aperuit. Utilius igitur fuisse has prouincias descripsisse quam Asiam: Sed neque nos illos negligemus: si uita comes fuerit: qui & orbis uniuersi situm & gentes percurrere decreuimus. Nunc maioris Asiæ quando ea pars absoluta est: quam citra Thaurum ad Boream uergit: & multa in ipso Thauro descripta enim sunt: & non nulla ultra Thaurum usque ad Amanum montem & Syriam. Restat ut alias Asiæ partes aggrediamur: que ab ipso Thauro in Austrum pedent: inter quas indiam primo loco ponemus orientem uersus: quæuis Ptholomeus ultra indiam collocauerit finas.

Pii. ii. Ponti. maximi historie rerum ubique gestarum prima pars finitur: & impressioni Venetiis dedita: per Iohannem de colonia sociumque eius Iohannem mantben de Gherretzem anno millesimo: cccclxxvii.

Incipit Registrum

A

Pii. ij.
Frigor. &
Quindecim dierum
Et ibi

B

Anni bis
Quod facile
Autem
Nobilitatem
Definant

C

Et post
Nihil fama
Insulam
Lembos
Autem po.

D

Est fraude
Egypto
Media
In partibus
Eufratem quoque

E

Partem exercitus
Nesciumque
Quam plerique
In austrum
Primus eius

F

Ab oriente
Nascitur p̄sertim
Est paphlagonia

Partem que

Antipatri

G

Interfecit
Occurrit
Extendere

Regionem

H

Et e thesiis
Tradunt
Quam postea
Et optima

I

Ea prius
Morbis
Strangularentur
Mionneso
Habitatas

k

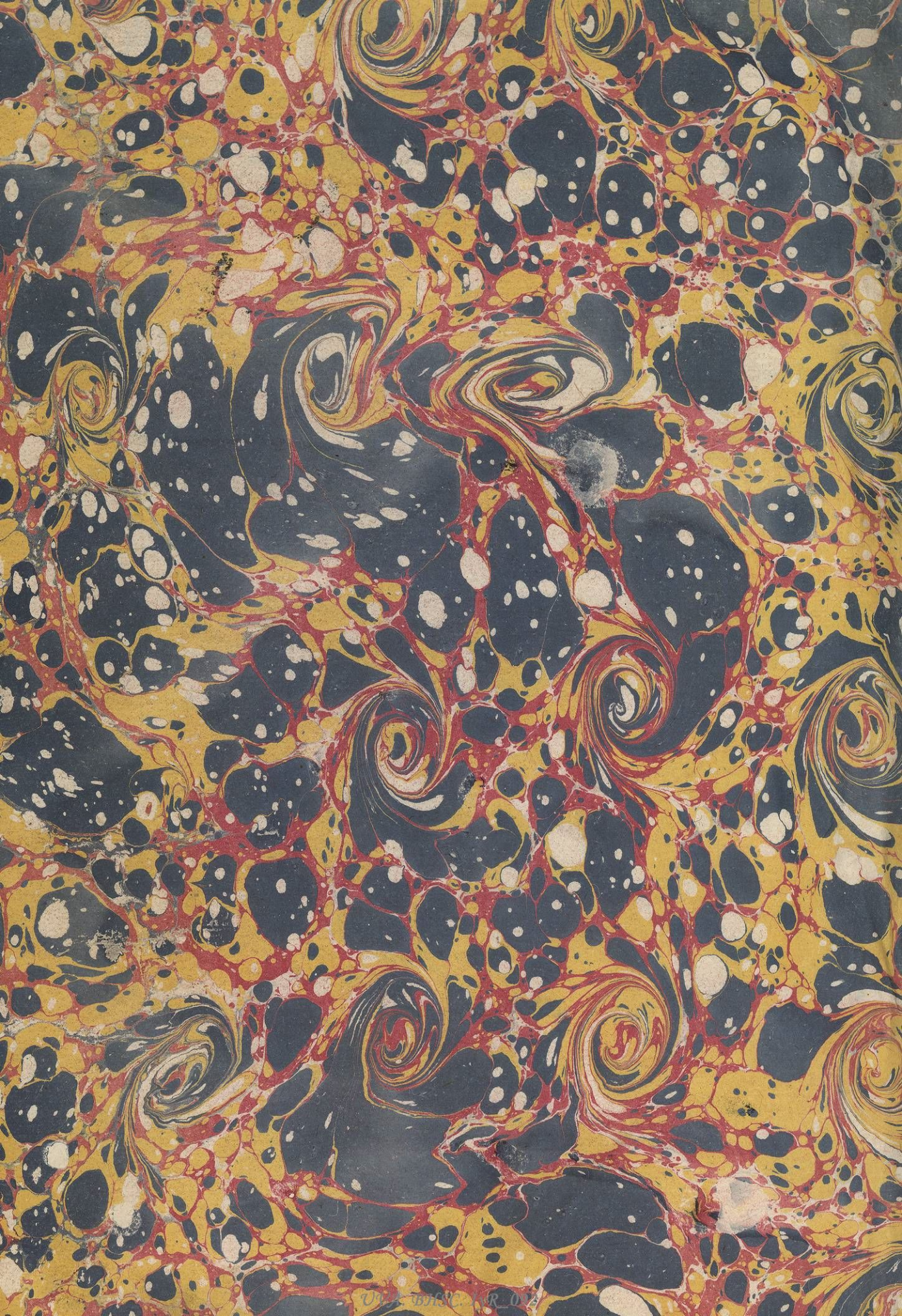
Ex adultero
Oraculo
Motibus
Et antiphellus
Urbs &

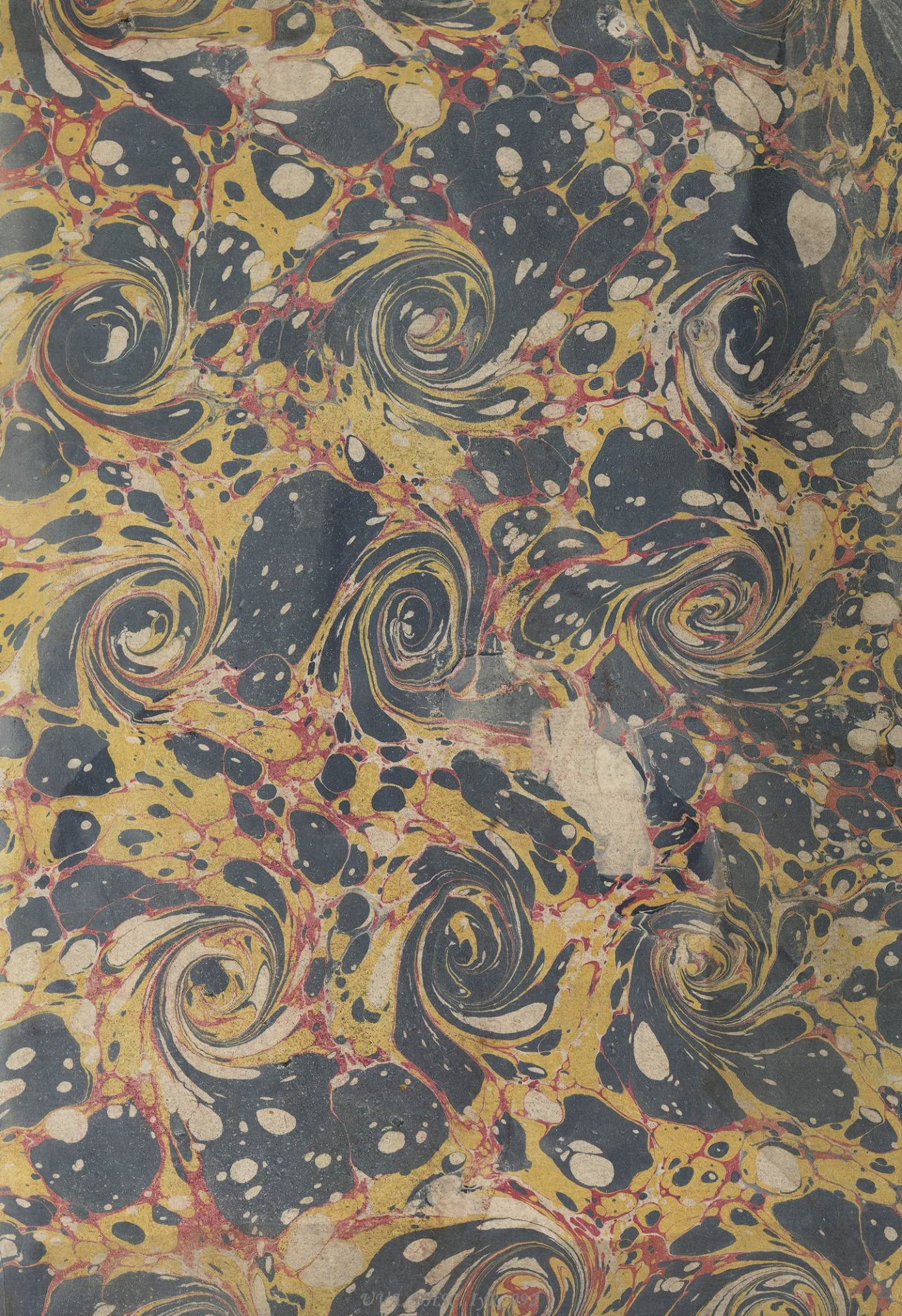
L

Urbs nobi.
Confugiens
Arbitraretur
Receptis
Exposcere

Finis

gratias - 2
libro - 2

PIL. II.
HISTOR
RERUM

Biblioteca de Santa Cruz
IyR 92

UVA BHSC
IyR_092